Is not mentioned by Haller, Vander Linden &c.

"Ant. Guainerius † 1440, zu Padua durch sein 'Opus praeclarum ad praxim', wie er es selbst zu nennen beliebt, wegen trefflicher Beobachtungen über Hirnkrankheiten, worin er fast mit Abercrombie rivalisirt, Schwangerschaftsstörungen und seine gute Anweisung zur Bereitung künstlicher Bäder, interessant."

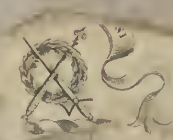
Haeser Gesch. d. Med. I. 327

[illegible] 2387

Ex Libris Jacobi [illegible] Chirurgus 1789

30n.

Reichling V p. 130 (H 8997)

Pavia 1481

Antonius de Carcano

Parts wanting

Ad Magistrum Leonardum Chirurgicum [illegible]
Civitatis [illegible]

Iste est liber Gainerii Papiensis, in quo continentur infrascripta

De passionibus capitis,
De pleuresi
De egritudinibus stomachi
De fluxibus
De matrice
De passionibus iuncturarum
De passionibus renum et vesice,
De peste
De febre pestilentiali
Tractatus de febribus in generali de eisdem,

¶ Tractatus de febribus editus per magistrum Anthonium Guaynerium artium ac medicine doctorem egregium papiensem feliciter incipit.

Qui amoris gracia mi Anthoni magliane ad hunc deueni locum omni quo ad nos in libero ac dulci aere uiuere solitos delectatione priuatum propter quod adeo prolixum mihi uidetur tempus ut iam cani quam plures infra paucos dies mihi exorti sunt

¶ Quapropter tempus aliquo modo fallere decreui ut ea que ab autoribus nostris de febribus dicta sunt summarie pertractando ut diffuse et dispersim tradita in hoc summario succincte satis et ordine quodam quis inspicere possit. ¶ Tu igitur hominum deorumque parens terrarum celique sator huic principio benignus adsis mihique graciam impartiri digneris ut quod debiliter incepi gracia tua intus finire feliciter ualeam et perfecte. qui uiuis et regnas trinus et unus. Amen.

Summarium hoc de febribus in tres diuisum est partes siue differencias. ¶ Prima pars siue differencia de febribus erit effimeris. ¶ Secunda de humoralibus. ¶ Tercia de inexistentibus menbris.

¶ Prima pars siue differencia unum continet capitulum de febribus effimeris: capitulum · i ·

¶ Secunda pars siue differencia quinque continet tractatus. ¶ Primus narrat febres sanguineas. ¶ Secundus colericas. ¶ Tercius flegmaticas. ¶ Quartus melancolicas ¶ Quintus compositas in se pestilencialem febrem inducendo seu inferendo.

¶ Primus tractatus duo continet capitula. — Ca. i.
¶ Primum de synocha inflatiua. — Ca. ii
¶ Secundum capitulum de synocho putredinali. — iii

¶ Secundus tractatus octo continet capitula. — iv
¶ Primum capitulum tercianam puram interpellatam notificat eius curam ponens.
¶ Secundum capitulum terciane non pure ponit significationes. — ix
¶ Tercium terciane non pure ex colera adusta prouenientis curam ponit. — x
¶ Quartum terciane non pure causate a colera per admixtionem melancolie prouenientis abextra. — est de cura
¶ Quintum erit de cura terciane a colera citrina prouenientis. — xi
¶ Sextum de cura terciane prouenientis a colera uitellina.
¶ Septimum curam et signa ponit terciane continue. — xii
¶ Octauum et ultimum capitulum signa ac curam ponit causonidis. — xiii

¶ Tercia pars siue tercius tractatus septem continet capitula.
¶ Primum febrium flegmaticarum significationes ponit. — xv
¶ Secundum fe. flegmatice interpellate a flegmate dulci insipido et aquoso seu acri prouenientis curam docet. — xvii
¶ Tercium fe. prouenientis a flegmate pontico mucillaginoso crudo ac uitreo curam ponit. — xix

¶ Quartũ erit de cura febriũ pro- xix
uenientium a flãte mlie pmixto.

¶ Quintum de cura febris puenien- xx
tis a flãte cum colera permixto.

¶ Sextum de cura empiale ac lip- xxi
parie ⁊ fe. in qua in interioribus ⁊
exterioribꝫ caliditas simul sentitur
⁊ fe. diurne et nocturne.

¶ Septimum uero ⁊ ultimum ca- xxii
quottidiane continue curaꝫ ponit.

¶ Quartus tractatus sex continet
capittula.

¶ Primum fe. melancolicarum si- xxi
gna denunciat.

¶ Secundum erit de cura quarta- xxiii
ne a melãcolia fecali prouenientis.

¶ Terciũ de cura quartane colerice xxvii

¶ Quartum de cura quartane san- xxix
guinee.

¶ Quintũ de cura flegmatice quar- xxx
tane.

¶ Sextum de cura quartane conti- xxxi
nue.

¶ Quintus tractatus sex continet
capitula.

¶ Primum quid per duplicem ⁊ xxxii
per triplicem tercianam quotidianã
uel quartanam. Et quid per duas
tercianas uel duas febres ⁊ tantun
dem quid per febrem compositam
intelligere debemus declarat.

¶ Secundum emitriteorum ponit xxxiii
significationes.

¶ Tercium curam emitritei maioris xxxiiii
ponit.

¶ Quartum emitritei nondum bap- xxxv
tisati curam ponit.

¶ Quintum curam minoris ⁊ sue
rii ponit.

¶ Sextũ signa ⁊ curã febris ponit xxxvi
pestilencialis.

¶ Tercia pars siue differencia tria
continet capitula.

¶ Primum in se signa ⁊ causas fe- xxxviii
bris ethice continet

¶ Secundum talis febris curam xli
ponit.

¶ Terciũ ⁊ ultimũ ethicã notificat xlvii
senectutis causas ⁊ signa ⁊ ipsius curã
ponendo. quo perfecto summariũ
hoc finem recipiet ad quem me per
uenire pmittat qui ẽ natus de Ma
ria uirgine sine ue. Amen

¶ Finitum ac completum est regis
trum tractatus de febribus editi p
Magistrum Anthonium Guayne
rium artium ac medicine doctorem
famosissimum. Deo laus.

¶ Prima pars siue differencia in
se unum continet capitulum de fe
bribus effimeris.

Cum mee sit in tentionis hoc' i summario feb. negocium una: cū principe abo ali pertractare. Dico q̄ febris est calor extraneus accensus in corde ꝛ ab eo procedens mediātibus spiritu ꝛ sanguiē per arterias ꝛ uenas in totū corpꝰ ꝛ ē sensibiliter nocēs operationibus naturalibus. Talis enim calor extraneus quandoqꝫ est in spiritibus quādoqꝫ in humoribus ꝛ quādoqꝫ existit in menbris Ex primo fe. causatur effimera. Ex secundo humoralis. Ex tercio ethica. Et sic patet qualiter spiritus est subiectuꝫ fe. effimere de qua principaliter est pertractandū. Ad cuiꝰ eui dētiā nota q̄ spiritꝰ generat̄ ex subtiliori pte sanguinis ꝛ est corpꝰ uaporosum id est subtile qd' fuit necessarium ut esset faciliter per corpꝰ mobile aptum secundum anime exigenciam in suis operationibus de pte ad ptem trāsmitti. Et comuniter sic describitur. Spiritus est corpus aereum humidum in suis operationibus organum anime existēs. Et diuiditur in spiritum animalem. scilicet naturalem. ꝛ uitalem. Vitalis generatur in corde. Animalis in cerebro. Et naturalis in epate. hoc modo quia a corde ad cerebrum uitalis transmittitur spiritus qui p̄paratus per rethe mirabile ibi modificatur ꝛ quādam recipit temperiē per quā operationibus animalibus debitū fit instrumētum. Et similiter a corde ad epar uitalis spiritus trāsmittitur qui ab ipso epate taliter modificat̄ q̄ pro operationibꝰ naturalibus debitū fit instrumentū

Et quia tale in epate recipit tēperamentum spiritū naturalem in epate dicimus generari. ꝛ ita de animali in cerebro dicimus. Hii enī tres spiritus uitalis. scilicet naturalis. ꝛ animalis. ab istis tribus menbris ad omnia alia menbra trāsmittūtur Vitalis nāqꝫ ut ipse uiuificet ꝛ eis uitam tribuat. Animalis ut eis sensum atqꝫ motū tribuat. Et nat'alis ut illis ūtutes p̄beat nat'ales ꝛ que sunt appetitiua attractiua retentiua digestiua expulsiua Et quilibet istorum ab aliqua causa primitiua pōt inflāmari sicut uerbi gratia ex uehemēti ira furore uel cōsimili uitalis spiritus sepe superincenditur ꝛ tēperamentum egreditur pp̄ter quod operationes sensibiliter leduntur ꝛ isto modo fe. causat̄ effimera ex spirituum uitalium distēperancia principaliter p̄ueniens. Cōsimiliter ex feruore solis uel cōsimili spūs nat'alis pōt p̄ternaturalit̄ calefieri pp̄ter quod sequit̄ effimera. Et quāuis illa p̄ternaturalis calefactō cordi ac uitali spiritui cōmunicaret̄ principaliter tamen ex spirituū animaliū p̄uenit distemperācia. Et pariter cōtingit ex cibo ꝛ potu nimiū calidis a quibꝰ naturales spiritus nōnunquā principaliter calefiūt ad quā sup calefactōnem fe. sequitur effimera principaliter ex spirituū naturaliuꝫ distemperācia p̄ueniens. Ex quibus patet qualiter febris effimera p̄ creari potest tam ex animaliū naturalium q̄ uitaliū spirituū distemperantia. que sic describitur. Effimera est febris ex spirituū distemperācia p̄ueniēs secūdum se spacium unius diei non excedens. Et ideo dicitur effimera quasi unius diei feruor. Unde effimera grece. latine dici

Marginal notes (manuscript):

scriptio fe.

Animal' spus

[illegible] spūs

Hii spūs ad oīa membra transmittūtur.

Actus uitalis Animalis & Naturalis

Quid sit effimera

Tres sūt spūs sꝫ: Animalis / Naturalis / Vitalis — In: Cerebro / Epate / Corde

Virtutes nāles sūt quinqꝫ: appetitiua / attractiua / Retentiua / Digestiua / Expulsiua

tur unius diei operatō. Vel ut placuit quibusdam et dicitur effimera ab effimero animali marino quod una solum die uiuit potest tamē usqꝫ ad.iii.iiii. diē non nūq̄ ꝓlongari ꝓpter errorē.s. uel ꝓpter opilationē quos si transient in ethicam uel putridā couertet. ¶ Nota q̄ omnis effimera a cā ꝓcedit pmitiua. et quia talis multiplex esse potest multiplicem contingit esse effimerā.unde potest ab oībus īfrascriptis causis ꝓuenire. ut sunt labor āgustia uigilia fastidiū ebrietas.ita bubo solū contingit in mēbro sensibili facta spissitudo cutis calor et frigus et quāq̄ aliud. merito cārū multiplicē effimerā manifestat ad quālibet tñ istarū si bene inspeceris reducet. ¶ Hiis uisis deinceps signa ponēda sūt. nā eius inceptio sine tremore existit et horripilatōe calor quoqꝫ nō acutus in ea neqꝫ mordicatiuus neque pūgitiuus sed est mitis et suauis In pulsu uero grādis nō reperit distemperies. Urina nō multū a sua naturali dispositione mutat pterq̄ in effimera a cibo et potu calidis ꝓueniēte. ¶ In hac enim urina aliqualis potest esse tinctura cū effimera incipit declinare exterius in cute sudor appareat uel humectatio quedam ¶ Ex hiis enim signis super effimerā satis certe poteris iudicare q̄ si certior uolueris esse ab infirmo nūquid febris hec ab aliqua causarū suprascriptarum ꝓcessit uel ad aliquā illarum reducibilis diligenter inquire. ¶ Ex hiis satis patet quid de signis ꝓnosticis sit dicendum ¶ Nam cognita fe. et infirmo debito recto certissime poteris ꝓnosticari illam febrē unam diem naturalē non ptransire que si ab errore uel aliqua causa quārtā p

transierit ethicā in ipsam seu putridam iudica ptrāsiuisse. ¶ Quātum ad curā uirtute cōstante ante decliātionē nichil penitus dandū est q̄ si ab infirmo ad aliquid dandū tediatus fueris uerbi gracia sicut est succus granatorū exhibeas uel aquā ordei aut zuccari uel aliquid cōsimile et si grossius exhibe manus xp̄i cum parlis uel sine aut zuccarū rosa. uel cōsimile. ¶ In declinatione autem da micā panis ablutā in aq̄ frigidā deinde in aquā zuccari infusam uel da lac amigdalarū cum aqua ordei extractū uel aliquid tale. ¶ Antiqui autē q̄ nos non habemus in usu eos in declīātē balneabāt in aq̄ dulci et postea oleo uiola. eos ūgi faciebāt deīde ipsos cibis facilis digestionis cibabāt et hec facias si libz. Et quia ꝓpter breuitatē sue afflictōnis pauci has febres paciētes se nobis offerunt animus meus ad alias magis ptractādas fe. dirigit ꝓpter qđ speciales curas omitā. Alii. autem et multi alii signa et causas cuiuslibet effimere appropiatas descripserūt ꝓpasqꝫ curas posuerūt ad q̄s si necesse fuerit recursum habeas et hoc de effimeris.

¶ Sequitur differēcia secunda Capitulum primum de synocha inflatiua

Secundum pmissum ordinē est ad sanguineas fe. principaliter transeūdum. ¶ Pro q̊ sciēdū primo q̄ sanguis est humor pmus qui a naturali sua dispositione non mutatus est incōplexiōne calidus et humidus in colore rubeus in odore suauis in sapore dulcis per tēperatā decoctōnē ex secunda digestōne

pductus. ¶ Secundo est sciendũ ꝙ
sanguis potest dupliciter peccare: in
quanto: scilicet ⁊ in quali. ¶ In q̃to
quidẽ cũ uene sunt adeo replete natu
rali sanguine ꝙ transpiratio debita
phibetur tamen in uenis et maxime
ppinquis cordi quedam nõ nũquã
fit coartatio per quã debita transpi
ratio phibetur ppter quod sanguis
ebulit ⁊ inflãmatur ⁊ febris ĩde ge
neratur. Sed quia uene inflantur
ppter sanguis ebulitionẽ que fit cũ
ipse circa cor inflatur apparet infir
mo ꝙ inflet̃. ⁊ ppter hoc talis fe. a
medicis cõiter appellat̃ sinocha in
flatiua que sic describi potest. ¶ Si

Descriptio sinoche infla.

nocha inflatiua est fe. cõtinua a na
turali sanguine sua nimia q̃titate in
tra uenas cohartato puemens. ⁊ de
hac tractabitur in pñti. ¶ In quali
uero sanguinẽ multipliciter contin
git peccare cuius narrationem ad se
quẽs seruo capitulũ. ¶ Signa igi

Signa

tur huius inflatiue sinoche sunt. q2
pmo precedit quedã grauitas atq3
mẽbroꝝ cõfractio. pigricia quedam
lassitudo ⁊ sompnus solito longior
existit. In sompno res q̃q3 apparet
rubee atq3 purpuree: in tẽporibus
aũt ⁊ in fronte grauitas quedã sen
titur cũ pruritu in naribus ac in lo
cis in qbus uentose solent apponi.
Cũ uero fe. iã dẽ in capite existit do
lor in facie rubedo tẽsio ac pleitudo
uenarũ ac si balneũ egrediret̃ made
factõ ⁊ in hanelitu difficultas sic ut
infirmo uideat̃ ꝙ infletur ⁊ in gu
stu dulcedo sentit̃ manifesta. ⁊ hec
semp uel ut plurimũ sine horripila
tõe incipit ⁊ sine tremore. ⁊ dixi ut
plurimũ q2 quelibet fe. cõtinua po
test incipe cũ rigore ⁊ extrẽitatũ fri
gore q̃uis non multũ intẽsis: ei9 cã
esse põt multitudo materie aut acui
tas aut uentositas alias uenenositas
¶ In tali nãq3 urina grossa ⁊ rube

Vrina

a semp existit: pulsus uero fortis ⁊
magn9 plenus undosus ⁊ mollis.
Et hec fe. in uere accidit ⁊ in hye
me adolescẽtib9 ⁊ bonas hñtibus
habitudines ⁊ q carnes multas ⁊
cõfectões de melle cõsueuerũt cõme
dere uinoq3 multo ac uinoso quiete
ac deliciis ⁊ uniuersaliter regimine
multiplicatiuo sunt usi. ¶ Quãtu3

Signa pnostica

ad pnostica signa sciendũ ꝙ hec fe.
ut supra dicebat̃ fit a sanguine sine
putredine ĩter uenas cohartato cui
si statim debita adhibeãtur remedia
sepissime in una die terminat̃. Et
ob hoc nõ nulli eam inter fe. effime
ram numerarũt. sed si statim ei non
succurrat̃ cũ sanguis ppter sui cali
ditatẽ ⁊ hũiditatẽ in putredinẽ fa
ciliter cõuertitur. Preterea sepi9 ex
ea piplomonia accidit seu pleuresis
.s. si ad curã cito nõ accesseris. ⁊ hoc
est q2 uapores ad caput ascẽdentes
ppter obturatiõem poroꝝ ad pecto
ris ptes descẽdũt. ¶ Ex his patet
quid in talib9 pnosticandũ sit. nam
si affueris in pncipio ⁊ debita adhi
bueris remedia ipã3 citra q̃tã diẽ
ad bonũ terminaturã iudicabis. Si
uero pmã uel secũdã die3 ptransie
rit nec debita fuerit applicata reme
dia timendũ erit ne in putrida3 cõ
uertatur ⁊ ne statim dictas inducit
egritudines. ⁊ sic pat3 quid habeas
pnosticari. ¶ His igit̃ sic habitis
ad curã uẽiendo sex rerũ nõ natura
liũ pmo secũdo medicinaliũ regimẽ
ãnotabo. ¶ Quãtũ ad pmũ3 inha

Cura scdm sex res nõ nãles et pmo de aere

bitet aerem ad frigidũ ⁊ siccũ decli
nantẽ quẽ cũ aqua rosa sandal. ⁊ a
ceto pmixta poteris alterare. uel aq
rosa. ⁊ aceto uel aqua limpida ⁊ ace
to. ¶ De ptisana cõmedat ptisanam

de ptisana

ordei nō colatā cū pauco zucari uel
succo arātii uel agresta. uel cōmedat
micaȝ panis in aqua frigida sepe lo
tam. Et quia isto tpe taȝ ultra mon
tes q̄ citra montes cōiter ad dietam
grossiorē tendunt more papiensiuȝ
ut possūt pane cocto in brodio pul
li alterato cū lactuca aut ēdiuia aut
cucurbita. Et in ptibus istis dares
amidū seu amigdonē far aut ordeū
deplūatū uel bauenā. Ite dari pōt
lac amigdalaꝝ extractū cuȝ aqua or
dei aliq̄liter ad ignē inspissatū in q̄
pōt poni aliquid zucari uel aliq̄d a
cetosum uel emulsio seminū cōiū fri
gidoꝝ. uel da cucurbitas cuȝ modi
co agreste. Et si ad cōtusuȝ deuenire
necesse sit fiat ex pullis paruis alte
ratis ut supra ⁊ fiat satis liquiduȝ
qd' etiaȝ poteris alterare cū succo a
rācii uel granati uel modico agreste
Et si sublimatuȝ pulli exhibere uo
lueris solū pulpas pulloꝝ accipias
abiciēdo pinguedinē q̄s subtilissime
tere. deinde aqua rosa. eas asperge
atq3 cuȝ eis pulvereȝ admisceas in
frascriptū ut. Rx. sandaloꝝ omniuȝ
aū. ʒ. i. rosa. rubea. spodii aā. ʒ. i. ß.
margaritaꝝ coralloꝝ fragmētorū sa
phiri iacicti granati ⁊ rubini aā. ℈.
.i. fiat puluis ⁊ si adē magna flam
ma adde cāphore gra. iiii. hoc totū
in uase repōe in quo aliqt sunt du
cati. Qd' si addideris succi limonis
uel citrāguli paꝝ bonū esset. deinde
uas bene obturet' ⁊ in cacobo aqua
plena ut cōiter fit ad decoquēdū po
natur in quo ad minꝰ p horas. v.
buliat indesinēter ⁊ si hoc ad alem
bicū posueris alēbicū ipȝ in marie
balneo colloca. Si uero in declina
tione infirmꝰ gelatinā appeteȝ fi
at ex pullo paruo cū carne edina ⁊
pedibꝰ uituli bñ coctis ⁊ in ea paꝝ

albi ponatur aceti. Et ex herbis uti
potest spinachus borraginibꝰ lactu
ca acetosa cucurbita ⁊ ēdiuia. ⁊ cuȝ
his uti potest agresta succo limonū
uel cōsimili si libuerit. Quod si pa
ruȝ lactuce una bulitiōe bulite cum
modico aceti medie fortitudinis in
pncipio mense cōmedent nō malū
foret oēs fructꝰ uitādi pter damas
cena ex qbus aliq̄ bene matura leni
tōis cā cōmedere pōt ⁊ non nūquā
aliq̄ amarilia pro sitis ⁊ ac caloris
extinctōe. De potu regulariter o
pando uinū nō cōpetit: sed aqua co
cta cum zucaro ⁊ succo granati uel
arantii uel acetositate citri permixta
uel bibat aquā ordei cum zucaro ro
sa. Et si cogamur uinū exhibere sit
aquosum claꝝ aliqualiter aciduȝ ⁊
lipbetur cū aqua dicta uel cū aqua
decoctōis se. coium frigidoruȝ uel
aqua boni fontis. De motu ⁊ q
ete utendū est atq3 gaudio tēperato
ira ⁊ tristitia ⁊ similibus cino bāni
tis. De sompno ⁊ uigilia sibi as
suetū sompnuȝ in q̄titate tribue q2
sompnus plixus nimis hūectaret.
De inanitōe ⁊ repletiōe qd fien
dū sit statim patebit. Ser igit' rerū
nō naturaliū descripto regimine: ad
medicinaliū regimē cōdescendo q̄re
quā citiꝰ fieri pōt facias flōiam ex
brachii uena media. Si sanū pectꝰ
habuerit ut placuit cōstantino. Si
uero non fiat de basilica ⁊ hoc usq3
ad lippotōiam uirtute etate cōpleti
one ⁊ sic de aliīs in flōia attēdēdū
cōsentientibus que lippotōia est de
fectus animositatis. ⁊ dicit' eniȝ a
lippos qd' est defectus ⁊ timus ani
mus quasi defectus animi. ⁊ hoc ē
q̄ oēs uolunt antiqui cuȝ flōiam iu
bent usq3 ad sincopim fieri. Sinco
pim ippe accipiendo. s. p lippotōia

De potu

De motu ⁊ q̄ete

De sōpno ⁊ uigilia

De inanitōe ⁊ re[illegible]

Cura uel regimine medicinaliū

Statim fiat phlebotomia usq3 ad ani
mi defectum.

Et ideo ꝓpo. affoꝝ illo que egerūt ꝛ ce. inquit ꝛ ubi opoꝛtet usqꝫ ad defectiōe; ducere ꝛ ce: ꝛ non dixit sincopim. Daꝫ si Galie. Auic. ꝛ alii acceperūt sincopim ꝓprie dictam ꝑ ut ab Auic. xi. ꝫ. tractatu iiº caº ꝓp o describitur que est destructō maiō ris partis plurium uirtutū ꝛ cetera tunc contra eos argumentū Aluarzo is. militaret quod ipse facit ꝫ. colli get caº de cura synoche sic arguens ars imitatur naturam sed ipsa nūq̄ in laudabili crisi usqꝫ ad sincopī euacuat igit̄. cōsulo tamē ut potius secūdatōeꝫ facias quā infirmū usqꝫ ad sincopim siue lippotomiā ꝑdu cas. ꝛ hec prima quarti facere iubet Auic. ca. de cura fe. sanguis partitio quidem inquit melioꝛ est in ea ꝛ cē. hoc est in flōia ꝛ hoc idē affirmat. c. de cura fe. putri. in generali ꝑ affo. Et cōsiliū quidē meū in eo est. nām licet hoc galie. fecerit ut ipe fecisse at testat̄ cōmto illius affo. que egerūt ꝛ nono terapētice. ii. ca. in quotatio ne mea tanta eius ꝛ aliqꝛū alioꝝ fu it adhuc existit auctoꝛitas ꝙ unius moꝛs sibi in laudeꝫ nobis auteꝫ in maximū uitupiū redūdaret. Quod si etas uel aliud flōiam ipediat san guinē per uentosas in spatulis uel naribus extrahere. ꝛ summo opere uirtutē conspice. quidē eniꝫ īperiti medici in aliis cōsili circūstātias uir tute nō cōsiderata ꝑpter flōiaꝫ egrū usqꝫ ad moꝛtē ꝑdurerūt ut in consi mili caº bonus cōstātin9. hinc tamē attende ꝙ si ante flōiam non fuerūt feces naturaliter educte sunt artifici aliter educēde ne ꝑpter uenaꝫ ina nitiōeꝫ iste sup̄fluitates ad intra tra herentur. Facias ergo sic. ℞. mal ue blitis folioꝝ uiolarū añ. M. i. ß. fiat decoctō de qua accipe lb. i. ß. in qua dissoluat̄ cassie pulueris zuca ri añ. ℥. i. olei uiolati. ℥. iii. salis tri ti paꝝ ꝛ fiat clistere. Et si clistere su mere non uellet. ꝛ egritudo induci as patiat̄ sibi hanc ꝑbe potōeꝫ ut ℞. capilli ue. floꝛū buglosse boꝛagi: uiola. añ. M. ß. ꝑunoꝝ nūero. viii. tamarindoꝛum. ℥. ß. fiat decoctō de qua accipe. ℥. iiii. ß. in qua dissolue manne uel cassie. ꝫ. x. sirupi uiolati. ℥. i. ꝛ fiat potus. Uel facias de du obus granatis cū aq̄ dulci ut Auic. docet. Quod. ℞. aque zucari. ℥. iii. succi granati dulcis. ℥. ß. ꝛ fiat po tus. Uel facias sic. ℞. sirupi uiolati succi granati dulcis. ℥. ß. aque zuca ri. ℥. ii. ß. ꝛ fiat pot9. Hiis factis re gularius ad flōiaꝫ accedas. ꝙ si nec uētosas apponere potueris fluxum sanguinis nariū uel emeroꝛdarum uel mēstruoꝝ ꝑuoca. Et si eo tūc cō tingeret naturā aliūde sanguinem e mittere ut a naribus uel emoꝛoꝛdi bus ꝛ ce. nisi sup̄flu͡uiter nullatenus restringat̄. Hiis pactis ad ulteri oꝛa ueniendū est infrigidatōeꝫ que ꝑ potū aque frigide conuenientissime fieri pōt. hiis tamen attētis cōditio nib9. s. ꝙ pect9 ꝛ uiscera ꝛ pͥncipa liter infirm9 sana hāeat sitqꝫ iuue nis carnosus ꝛ in tpe calido. Et si hiis factis cōstipatus uenter fuerit. clistere fiat āte scriptū. uel aliqd de supꝛascriptis potiōibus exhibeatur. Deinde sicut mēbꝛa sint plurimum cōtingit ex uapoꝛū retentione cū ali quali remāserit inflāmatione aliquā lis fienda erit poꝛoꝛū apertio ꝙ me diante quadā leui fricatiōe fieri po terit incipiendo. s. a tibiis coxis suc cessiue a pectoꝛe ꝛ ab aliis mēbꝛis semꝑ ad inferioꝛa trahēdo. Iteꝫ ad eādē intētiōeꝫ epithimata coꝛdialia ꝛ epatica cōueniūt frigida q̄rū talis

si etas vel aliud flōiam impediant sanguinem per ventosas in spatulis vel naribus extrahe. si ante flōiam fecet non sint naturaliter educte sunt artificialiter educende. libro ...

Clistere

potio si clistere refugiat et egritudo induciar patiatur ℞. capill. ven.

Alia potio

Alia

Hiis pactis veniendum ad infrigidationem, que per potum aque frigide convenientissime fieri potest si pectus et viscera fuerint sana. facta ante porrorum apertione per lenem fricationem incipiendo a tibiis coxis successive a pectore et ab aliis membris semper ad inferiora trahendo.

dat descriptio. Epithima cordiale ℞. aque rosa. lb. ß. aque uiola. aque buglos. añ. ℥. iii. sandalorū oīuȝ corallorū utriusqȝ ros. spodii añ. ʒ. i. oss. de corde cerui croci añ. ℈. ß. camphore gra. viii. aceti. ℥. ß. ⁊ fiat epithima cordiale cū pāno uel sindōe de grana. Caueas tamen ne nimis actualiter ipm̄ frigidū cordi supponas. Epithima pro epate. ℞. aque endiuie lb. ß. aque rosa. ℥. iiii. aque cucurbite aque lactuce añ. ℥. i. ß aceti fortissimi. ℥. i. sandalo. oīuȝ añ. ʒ. i. ß. spodii. ʒ. ß. fiat epithima pro epate. Itē ad eandē intētiōeȝ cōuēit iulep rosa. uiola nenufa. ac etiā sirupus rosa. uiola nenufarinus uel de papauere cū aqua ēdiuie uiola, floꝝ nenufaris rosa lupuloꝝ uel similiū aut cū aqua zucari uel facias sic. ℞. aque rose. ℥. vi. aque uiolarū aque acetose añ. ℥. iiii. aque floꝝ nenufar. ℥. ii. uini granatorū añ. ℥. i. ß. sirupi de acetositate citri uel de ribes uel de limōibus aut de succo acetose. ℥. iii. ß. zucari tabersath. ℥. ii. fiet iulep aromatizatū cū sandal. ru. uel muscatellinis. Ex confectiōibus cōueniūt man9 xp̄i cū plis uel dyacorallī. uel facias sic. ℞. cōfue rosa. uiol. buglosse ⁊ boraginis añ. ʒ. ii. manus xp̄i cū plis fragmētoꝝ smaragdi saphiri robini granati ⁊ iacincti añ. ℈. ß. margaritaꝝ. ʒ. ß. pānorū auri nūero. x. fiat mixtura ⁊ deauretur. Item fieri pn̄t unctiōes circa renes ⁊ spinā ex ceroto seu unguēto albo galiēi. uel facias sic. ℞. olei uiolati olei rosa. añ. ℥. i. cere albe q̄tum sufficit ⁊ fiat ūguētū qd' diu i aq̄ rosata lauet' addēdo cū bū lotū fuerit paꝝ aceti albi ⁊ paꝝ cāphore si magna fuerit inflāmatō. In declinatōe uero cū flāma fuerit extincta q̄sylau-

[margin: Epithima cordiale; Epithima pro epate; yi cob; Confectiones confectio; unctiones; Trocis.]

dat Auic. trocis. de cāphora uel spodio quoꝝ descriptōeȝ habetis a nicolao. Sed qm̄ isto tp̄e nō utimur trocis. facias sic. ℞. trocis. de cāphora uel spodio. ʒ. iii. margaritaruȝ. ʒ. ß. fragmentoꝝ saphiri iacincti granati robini ⁊ smaragdi añ. ℈. ß. zucari albi lb. ß. dissoluat' zucarū cū aqua ēdiuie uel rosa. ⁊ fiat cōfectō in morsellis. uel utere triasandal. descriptione nicolai. Et hec de synocha inflatiua ⁊ eius cura.

Capitulum secundum. de synocho putrido.

In p̄cedenti ca° dictuȝ fuit q̄ sanguis est hūor qui a naturali dispositione sua non mutatus ⁊ ce. ⁊ talis ut dictuȝ est non nunq̄ sua peccat q̄titate. ⁊ cū intra uenas coartet' intenditur ⁊ inflāmat' ⁊ synochā cāt inflatiuā de qua satis dictū est. peccat ⁊ interdū sanguis sua q̄litate per quā putrefactōeȝ recipit ⁊ a sua naturali dispōe mutat'. qd' fieri ad intra q̄ñ cōtingit sine alterius extrinseci admixtiōe quia si in nimia fuerit q̄titate aut non fuerit debite q̄litatis eū natura regere nō ualet ⁊ sic ebulit ⁊ quādaȝ recipit putrefactiōeȝ per quā in eo extraneus calor accendit'. Qn̄qȝ uero in eo accidit putrefactō ab extra ppter. s. hūoris admixtōeȝ ut puta colere ⁊ tūc reddit' debito subtilior aut flātis aquosi ⁊ sic aquosior debito aut flātis grossi ⁊ tunc est debito grossior. ad hoc inuebat Auic. ca° de fe. sanguinis. ⁊ hec diūsitas ipius sanguinis cognoscitur inspectōe ipius. Et p̄m hanc diuersitatē synoche putride ut statim apparebit cura recipit

diuersitatē. Cum autem talis sang uis intra uenas putrefiat fumi pu tredi ⁊ corrupti cōtinue ad cor pue niētes fe. causant cōtinuā que synochus putredus dicitur a syn. quod est simul ⁊ nochus labor quasi con tinuus labor: ⁊ quia si ex aliis huō ribus fe. continue generētur pariter tamē medicus quādam interpella tionē inter illas comprehendere po terit quā i sinocho minime cōprehē det. ꝙ si eger uersus diem aliquali ter minus male se habeat hoc nō fit ratōne febris sed frigidi aeris cuius frigiditate ⁊ fe. aliqualiter mitigat̄. ¶ Ex quibus patet quid per syno chū putredū intelligere debeamus Est enim Synochus putredus fe. cōtinua a sanguine putrido intra ue nas cōtēto ꝓueniens. Cuius tres sūt species augmasticus homotenꝰ peraugmasticus: in augmastico con tinue maior fit resolutio q̄ putrefac tio ꝓpter quod semper declinādo ꝓ cedet. In homoteno tanta fit putre factio quāta resolutio ꝓpter qđ cōti nue uniformiter affligit ⁊ ideo dici tur homotenꝰ ab homos ꝙ est unū In paugmastico maior uero est pu trefactio q̄ resolutio ꝓpter ꝙ sēper augēdo ꝓcedit: unde augmasticus dicit̄ ab augeo auges. Istis sic ha bitis de tēporibus huius fe. cogni tione non immerito aliquis dubitet cū una semper declinādo: alia augē do: ⁊ alia semp in eodē sistēdo ꝓce det quare uidetur ꝙ ex modo afflic tionis hec tēpora distinguere non ualeamus. Dicēdū ꝙ in omni egri tudiē duplex est status q̄ ad mē di gestionem. Alius q̄ ad accidentiū se uitatē. Unde quoniā isti duo quan doq; coincidunt ⁊ quandoq; nō ut in tribus istis febriū speciebus

fuerū ex ipsarū afflictioē ista tēpora minime cognoscūtur: sed solū ex uri ne inspectione: q2 tunc est principiū cū nondū uestigiū aliqđ digestionis icipit apparere i salubri augmētū ue ro ē cū uestigiū digestōis icipit appa rere in salubri ⁊ i mortali cū malicia digestiōis īcipit augeri. ¶ Status autē in salubri cum pfecte signa di gestionis appareāt. In mortali cū pfecte signa cruditatis ⁊ malignita tis appareāt. Et isto modo hec tēpo ra cognoscuntur. ¶ Harum autem trium febrium specierum deterior augmasticus existit minus mala ho motenus ⁊ tercio peraugmasticus. ¶ Signa hāc enim fe. synoche ma nifestāt inflatiē s; hec sūt illi fortiora Itē hec ab illa distiguit̄ ex urinā quia in hac est urina magis turbida ad aliqualem tēdens liuiditatē est que fetens ꝓpterea in hac cauma maiꝰ existit in spiritualibus. unde maior fit exspiratō q̄ inspiratio. ¶ In hac quoq; in pulsu diuersitas reperitur quia maior sistoles q̄ dyastoles exis tit ac pulsꝰ maior erit ⁊ uelocior q̄ in illa. Adest cū hec diuersitas sapo ris ac dulcedinis in gustu cū lingue nigredine ⁊ asperitate. ¶ Pronosti ca. ¶ Et quia dictu; est ꝙ ex urine inspectione huius febris tēpora cog noscūtur. Quātū ad pronostica sig na sciēdū ē ꝙ quātū ē a principio usq; ad primā apparitionem signo rum digestionis: tātū est a prima ap paritōe usq; ad crisim ut inquit Gil bertus Anglicus: ꝙ si signa digestio nis in quarta incipiūt apparere cris fiat in septima ⁊ si in septima in de cimaquarta ⁊ si in xi. in uigesima ⁊ nō añ qđ ē quia natura per. x. dies oppssa fuit adeo debilitata ꝙ si in xi. uestigium digestionis incipiat ap

parere antequã natura supra morbi materiã liberũ habeat arbitriũ ad.xx usq3 perueniet. Et idem dicit si in .xx. icipiãt appere q in q̃dragesima et nõ ante crisis eueniet super uno dicto ypocratis se fundãs in epidimia. Quidam enim fuit infirmus in cuius urina in.vii. ypostasis apparuit alba et pura et in.xiiii. sanatus ẽ. Nõtũ q si in.xi. signa pfcẽ digestõis apparuerint cum accidẽciũ remissione in.xiiii. laudabilis crisis eueniet et si in xvii. in xx. sed si in.xi. uestigium digestõis aliqd' incipit apparere uerisimiliter in.xvii. signa pfecte digestionis apparebũt quo in casu crisis fiat in.xx. Et hãc puto fuisse intẽtionẽ Guilberti cũ dixit a pma signorũ apparicione uerũ tamẽ crisis fit tarde uel cito ratõe tenore uirtutis ac ratõe diuersitatis materiex. S3 ut plurimũ fit i q̃rta aut septiã p sudorẽ aut fluxũ sãguinis nariũ. Itẽ nota q q̃n urina est magis intensa ceteris paribus morbus citius terminabitur et ideo si urina ualde intensa signa digestionis incipiunt apparere hec febris ad bonũ cito terminabitur et si cum remissa tardius et ecõtra si cũ urina intensa signa appareãt cruditatis in breui ad malu3 terminabitur et si cũ remissa tardius. Ex quibus appareat q p urinã habeas pnosticari. Preterea signũ ut supra dicebatur q in augmastico calor est dissoluẽs plus q̃ cõsumẽs et sic calorẽ ptẽdit fore debilẽ q de infirmo timendũ existit. In paugmastico uero est ecõtra quia plus cõsumẽs q̃m resoluẽs q caloris arguit fortitudinẽ et sic ẽ de salute sperãdũ. In homoteno est equalis cõsumptõ et dissolutõ et sic ratõne huius tam de salute q̃m de morte equũ existit iudiciũ. Itẽ si infirmus multũ angustiatur et modo de uno latere modo ad aliud se reuoluat malũ signũ existit. et si habuerint inflationẽ in uẽtre et rugitũ quendã que ex solutione non cessauerit mortale est. Item si alique pustule nigre aut liuide appareãt morietur, lacriẽ quoq3 si propter huius febris maliciã apparuerint cum anhelitus difficultate cũ quo post sompnũ infirmus se solito magis grauatum senserit ipsu3 denũcia moriturũ. His sic uisis si sãguis nimis subtilis fuerit q ex inspectiõe ipsius urine subtilitate et intẽsione cognosces p colere admixtõnem hec fiet quare pme digestionis superfluitatibus emissis per se uel cum clisteri uel potione aliqua caº precedẽti descripta egrũ minue uel uẽtosas appone nõ tñ ceteris paribus tãta est extrahẽda sanguinis quãtitas quãta in synocha inflatiua. Auic. enim de uena frõtis flõmiam facere docet quã in usu nõ habemus. His sic pactis si uẽter stipticus fuerit cum clisteri uel aliqua p̃tactarũ potionũ leniatur deinde ad ulteriorẽ sãguinis putrefactõnẽ phibẽdam et inductã remouẽdam facias sic. Rx. aque ẽduie ℥. vi. aque lupulorũ aque cicoree ros. et buglos. añ. ℥ ii. de acetositate citri de ribes de succo acetose uel de limonibus ℥. vi. fiat iulep aromaticu3 cũ. ʒ. i. sandã. rub. cãpho. gra. iiii. et ãbre gra. i. et si non habes istos sirupos poẽ ℥. i. zucca. albi et adde ℥. i. aceti uel ℥. i ß. uini granatorũ et fiat sirupus p quatuor uicibus et frigidu3 da in potu in aurora dici. Vel facias sic. Rx. sirupi rosa. ℥. i. ß. aque endiuie aque zucarate añ. ℥. i. ß. misce p una uice et in potu tribue. Vel

facias sic ℞. succi ēdiuie cicoree bu glosse ⁊ lupuloꝝ añ ℥. ii. buliant pa rū deinde colentur: deinde ℞ capil lo. ue. M. i. ß. fumi terre M. i. iuiu barum numero. xii. fiat decoctio de qua accipe lib. i. misce cū succis qui bus adde zuccari lib. ß. aceti ℥. i. ß ⁊ fiat iulep aromatizatū cū sanda lis rub. ⁊ prebe in quatuor uicibus ¶ Vel facias sic ℞. ēdiuie scariole cicoree añ. M. ii. q̄tuor se. frigidoꝝ añ. ℥. i. zucca. taberzat lb. i. ⁊ fiat si rup9 addēdo uini granatoꝝ ℥. iii. ⁊ aromatizet̄ cū sāda. rub. da ℥. i. ß. p uice cū. ℥. iii. aque zuccari uel aque cicoree uel fumi t̄re añ ℥. i. ß. ¶ Di gesta materia si tibi euacuanda uide ret̄ q2 nat̄ā aliū de crisim tēptare nō cōprehendes facias sic ℞ cassie be ne pinguis ℥. i. dyaprunis nicolai sine scamonea ℥. ß. uel dyacatolico nis tātūdem dissoluatur cum decoc tōne cōmuni ⁊ facta dissolutōne ad dat̄ ℥. i. sir. uio. ⁊ fiat potus. ¶ Vel loco dyaprunis pone cōfectionē ha mech elcūarii de succo rosa. añ. ʒ. i. ¶ Vel pone reubarbari infusi in aqua lactis capraꝝ. ʒii. spice. ℈. ß. deinde fiat expressio que addatur cū cassia uel māna dissoluatur cum decoctio ne suprascripta. ¶ Vel accipere si poti onem noluerit ʒ. vi. dyacatoliconis uel tātūdem dyaprunis uel electua rii de succo rosa. cōfectōnis hamech añ. ʒ. i. ß. ⁊ cū quo istorum uolueris adde zucca. inquantum sufficit ⁊ fi at bolus qui deauretur ista omnia conueniunt si sanguis putrefieret p admixtionē colere ⁊ eciā si ab in trinseco corrūperetur sine aliqui9 ex trinseca admixtōne q2 tūc satis ratio nale ē q sanguis ille aliquas partes coloricas secū habeat admixtas ⁊ ideo in isto casu cōueniret eciā decoc

tio de fumo terre descriptioē mesue ¶ Vel da ℥. ii. cōfectionis de manna mes. cū aqua lactis uel adde zucarū et fac bolū ¶ Dex q2 ex admixtione colere sāguinis ut p̄missum ē debito reddit̄ subtilior ad ipsius ingrossa tionem aliqui sic faciūt ⁊ est Auic. ℞ iuiubaꝝ numero. c. decoquntur in lib. ii. aque usq3 ad cōsumptionem tertie partis quib9 adde ℥. viii. zuc cari ⁊ fiat iulep qd̄ in potu tribue ¶ Vel facias sic ℞. iuiuba. nume ro xx. carnositatis piri ℥. i. granati musi ℥. ß. fiat decoctio in lb. ii. aque usq3 ad cōsumptōe3 tertie ptis ⁊ cū libra ß. zuccari fiat iulep p quatuor uicibus ⁊ potes dimittere granatum ⁊ adde uini granati ℥. i. ⁊ aromati zetur cum sandalis citrinis. ¶ Dis factis si materiā euacuādā cōprehē deres qd̄ uis p̄te ex solutiuis supra scriptis deinde fricacionibus uteres epitimatibus cōfectionibus ⁊ aliis huiusmodi in presenti capitulo tac tum est. ⁊ idē dico ad sex rerū nō na naturaliū regimē. s3 nutrimētū de bet esse magis sanguinis ingrossati uū in q̄ cāū Auic. lētes docet exhibe re cū aceto in aliis uero cibariis po ni potest sumach aut granatum uel berberis aut pira uel citoia per frus ta infusa ¶ Dos ytalici istū cibum lenitiuū cū aceto non multum habe mus in usu sed si ei uti uolueris fac sic: p̄mo eas elixabis ⁊ aquā p̄mam abicias postea debite decoquātur ⁊ eciā eas aceto ⁊ uino granatoꝝ uel berberis uel aliquo similiū aspergas ¶ Si autē sanguis fuerit aquosus per admixtionē flātis aquosi nō ita copiosa fiat flōia ut si sanguis sola quātitate peccaret cetera fiant in p̄ce dentibus eius tamē regimē magis ad siccū q̄ in aliis facias declinare ⁊

ob hoc lactuca ꝛ cucurbita non sic si bi conueniāt ꝛ si uinū bibent cū aq̄ si bi limphetur in qua sit extinctus ca libs. ¶ Et si ante flebotomiā clistere recipe nollet facias sic ℞. capil. ue. M. i. florū uiole. ꝛ buglosse añ. ʒ. ii iuiubaꝝ numero xii. prunoꝝ nume- vi. tamarindorū ℥. ß. liquiricie ʒ i. ß. passulaꝝ ʒ. ii. ß. ꝛ fiat decoctio de qua accipe ℥. iii. ß ꝛ ī ea dissolue ʒ x. mane uel cassie, succi granatorū mu soꝝ ℥. ß. fiat potus; facta flobotomiā aliquē prebe ex sirupis supra scrip tis ¶ Quo facto si euacuare inten dis hāc prebe potōnē ℞. capil. ue. M. i. thimi ʒ. ii. aliter ʒ. i. ß. fiat de coctio in qua infūde turbit ʒ. i. ß. ʒʒ ℈. i. parū buliāt ꝛ fiat expssio cui ad de māne uel cassie ut supra distēpe rate ℥. i. ꝛ fiat potus. ¶ Si autem sanguis fuerit multū grossus quātū ad lenitionē ꝛ flebotomiā fiat supra facta igitur flebotomia qꝛ sanguis requirit subtiliatio ℞. sirupi aceto si simplicis oximellis simplicis añ. ℥. i. ß. aque ēdiuie aque capil. uene. ysopi añ. ℥. ii. clarificetur p duabus uicibus ꝛ aromatizetur cuꝫ optimo cinamomo suāt de isto quater Vel ℞. aque isopi aque capil. ue añ ℥. iiii aque cicoree aque endiui. añ ℥. ii. ace ti ℥. i. zucari. albi ℥ iii. ß fiat iulep p tribus uicibꝫ ꝛ aromatizetur cū op timo cinamomo ¶ Hoc facto potio nē tribue infrascriptam ℞. capil. ue ysopi cuscute añ ℥. ß. cicoree endiē añ. quartā partem. M. unius passu larū ʒ. iii. liquiricie. ʒ. ii. fiat decoctio de qua ℞ ℥. iii. ß. in qua infunde de turbit ʒ. i. uel ℈. iiii. ʒʒ. ℈. ß. parū calefiāt ꝛ fortis fiat expressio in q̄ dissolue cassie uel māne ℥. i. mellis rosa. ℥. i. ꝛ fiat potus ¶ Vel facias sic ℞. turbit boni ꝛ electi ʒ ii. ʒʒ. ℈.

salis gēme spice nardi añ. ʒ. ß. capil. ue. ℈. i. formēt pillule cum oximelle squilitico qꝛ dosis sit ʒ. i. uel. ℈. iiii ¶ Vel ℞. dyasinicomis ʒ. iii. zucca ri albi quātū sufficit ꝛ fiat bolus. In aliis uero tā in regimine sex rerū nō naturaliū q̄ medicinaliuim facias ut in capiᵒ synoche inflatiue dictū est

¶ Tractatus secundus de febribꝰ colericis octo cōtinēs in se capitula Capitulū pmū est de febre terciana pura interpellata ꝛ eius cura.

Ad euidenciaꝫ febriū co lericarū. Sciēdū ē ꝙ co lera ut ponit Auic. pma pmi caᵒ de huoribus ē dupler naturalis. scilicet ꝛ nō natu ralis. ¶ Nāturalis ut cōmuniter dicitur est humor pꝰ q in sua dispositōe na turali nō mutatus est calidus ꝛ sic cus in colore rubeus in sapore ama rꝰ: i odore odoris sanguis spuē assi mulatꝰ p decoctōeꝫ supfluā ex secū da digestione pductus. ¶ Nō na turalis uero est duplex scilicet pura: ꝛ nō pura. ¶ Pura generatur pp ter causam in naturali colera existen tem ipam extra naturā ppā extrahē tem ꝛ ex ista terciana pura generat. ¶ Nō pura est duplex quia quedā p admixtionē flegmatis ꝛ quedā p admixtionē melancolie. Prima uo catur nota uel famosa. Secunda ue ro minoris fame ꝛ ex hiis terciana nota generat de q̄ fiet mētio in sequē tibus capitulis ¶ Ex colera triplex generat febris scilicꝫ tiana prodica: q̄ est febris ex colera extra uenas existē te pueniēs cuius est de tercio in ter ciū infirmū affligere. ¶ Continua ē febris pueniēs a colera intra uenas existēte nō multū cordi ppinquas in

qua et si cōtinue affligatur infirmus de tercio in terciū manifesta percipitur excrescēcia qua de re et cōtinua proporcionalis de colera cōmuniter nuncupatur. ¶ Causon est fe. ex colera intra uenas cordi ppinquas existēte proueniēs sicut in pulmoē stomaco uel epate et cetera que cōsimiliter cōtinue egrum affligit istarum aūt differēciam infra deo duce patebit. ¶ Terciana periodica quedam est pura et quedam nō pura. ¶ De pura aūt sit presens sermo: que ē febr. ex pura colera extra uenas putrescēte proueniēs cuius ē de tercio in terciū facere paroxismum qui citra xiiii. horam terminatur semper. ¶ Cuius signa sunt quia icipit cū horripilacioē similis pūcture acuū frigus aūt si quidē affuerit cum quodā admixto calore pcipitur ¶ Calor autem in breui ad extra expandi et fit magnus et intēsus ualde propter quod infirmus angustiatur et sitis causatur ualida ad tactū autem sentiēs mordicacionē caloris. ¶ Pulsus in principio paroxismi est paruus spissus et tardus notabilem nō habēs diuersitatē: in statu tamen est magnus et uelox. ¶ Urina ī calore est ignea aut ruffa uel citrina cum substācia tenui habes malū odorē. ¶ Et in hac fe. sepe fit alienatio et uomitus colere qñque et similiter fluxus uētris spōtaneus et interdū sudor copiosus quare eius paroxismus cū sudore sensibili et manifesto terminatur qui ut in plurimū in octo finitur horis lōgior tamē duodecimam non transit horā. ¶ Et hec febris ut plurimum accidit in complexionibus etatibus regionibus tēporibus calidis et in hiis maxime que regunt colere multiplicatio uerū quod si eo tūc plures in hāc febrē terciana inciderint infirmū ipsam pati

hiis signis uel ipsorum pluribus apparētibus non dubitabis. ¶ Quantū ad signa pnostica hec febris in septio finitur paroxismo ut infra et eius paroxismus in xii hora uel citra terminatur cum sudore scilicet et ideo quāto afflictio fuerit minor et sudor copiosus ceteris paribus tāto magis fe. terminabitur unde et sudore copioso uel fluxu uentris spontaneo fe. hec in uno paroxismo sepe terminatur ¶ Sed eius prolixitatē ex accidēciū seuitate cōprehendes in paroxismis ¶ Nam si accidēcia in secūdo paroxismo fuerit fortiora In tercio uero remissiora scias ipsam finituram in quarto quod sepissime accidit ¶ Sed si ī paroxismo septimo terminari debet in quarto egritudo erit in statu et in quinto accidētia remitti icipiūt ¶ Et quia in hac fe. terribilia sunt accidēcia et sēp talia predicere meō esto quod si in tercio paroxismo floream uel aliud infirmo feceris et nō predixeris quartū paroxismū debere ifirmū magis affligere tūc in quarto dicēt astantes florenciam tuam uel aliud quod ante approximaueris ifirmū interfecisse ¶ Hiis expeditis ad curam uenio quid sit fiēdū hora paroxismi. ¶ Prio est dicendū unde infirmus usque ad declinacionē dormire nō pmittatur In declinatione uero si dormierit et sudauerit bonū erit. et si in principio paroxismi nausea superuenerit cū aq tepida ad uomendū irritetur cū modico aceti mixta ¶ Uel facias sic ℞. sirupi acetosi simplicis ℥ i. ß. aque tepide ℥ v. misce et in potu tribue deinde cū digito uel pēna oleo intincta uomitum prouoca quo facto os cum aqua ordei colue ¶ Cum autē calor incipit expandi cum leui fricatione iuuetur nichil comedat neque bibat durāte paroxismo

Ad extinguendum sitim

rissimo usque in declinatione uel in fine status si fieri potest Sz sepe sibi os cũ aqua frigida lauet uel aliter situm decipere procures cũ zuccarcãdis uel manus xpi uel cum granis granatorꝝ uel cum similibꝰ ¶ Et si cum a potatione abstinere non uales da zuccarꝝ rosa. cũ aqua frigida boni fõtis uel simpliciter bulitã uel da zuccaram uiola. in fluxu uẽtris non prohibẽte uel aquam ordei aut zuccari uel aquã simpliciter coctã cũ iulep rosa. uel uiola uel cũ iulep qd portari solebat de damasco facto cũ aqua ros et zuccaro taberzat ¶ Sed de huiꝰ zuccaro rosa. in hus febribus mi Antoni magliane ueluti ꝛ practicãtes iã fecerũt plurimi redargues qui auctoritate sola cõtenti dicto ras tercio almãsoris faciliter acquescunt qui inquit zuccarꝝ rosa. stomacho humoribus repleto si a ieiuno suãtur ꝛ bene masticet confert quãdo post ipm aqua bibit calida hii qui calorẽ ꝛ ardorez paciũtur nullo mõ cõmedere debẽt ꝛ maxime si estas affuerit calefacit enim ꝛ sitiz inducit hii enim ꝑpter hunc textũ zuccarũ rosa. dare in fe. hiis execrabile putant ¶ Sed ne tuũ animũ credere hiis inducas ¶ Scito zuccaruz rosa. secũdum quod dixi modo exhibitũ in hoc casu cõuenire cuz colera que hãc febrẽ causat subtilis sit et ualde intẽsa cuius ex causa sitis fit ualde uallida ro. uero zuccarꝝ et precipue nouũ modo quo supra datum coleram illam ingrossat ꝛ intẽsionẽ eius remittit situm extinguit et spiritus contemperãdo uirtutẽ ꝯ augeat ex quo in hoc casu qñ maxime conuenire liquet ¶ Et ad auctoritatem Ras dic cum non de zuccaro rosa. sed de melle ro. intellexisse ꝙ ut patet calefacit ꝛ sitim inducit et hoc patet ex cõcordia quam noster uidetur Simon ianuẽsis suis in sinonimis capitulo de .G. pagraffo de geleniabin inter. Aui .4° cano. et ipm. Ras facit ubi inquit illud trãslatoris uel scriptoris uicio puenisse ꝛ hoc ꝑpẽ equocatõez illꝰ termini geleniabin qr tã mel rosa. ꝙ zucca. rosa. ꝙ indifferẽter importat. alicui igit autoritati credere sine rõe infirmitas intellectus est ut ille propꝰs dñs magister Blasiꝰ de parma sepe dicebat tu igitur in isto casu zuccarũ rosa. exhibe.

¶ Vel facias sic ℞. cõserue uiola. ʒ iii. buglosse boragi. ꝛ rosarꝝ añ. ʒ. i. manus xpi cuz plis ℥. ii ß. fragmẽtorꝝ saphiri smaragdi robini granati iacincti añ. ℈. i. foliorꝝ auri numero x. fiat mixtura ꝛ deauretur de qua sumat infirmus ad quãtitatẽ parue castanee pro uice uel de ea bibat cũ aqua loco zucca. rosa. ut plura facere uidearis ꝛ ut ĩfirmꝰ maiorẽ spẽ in medicinis habeat cũ aquas suas bibere facis poẽ in eis xii. uel xx. ducatos. in fiẽ statꝰ si sudare incipit da ℥ ii. uel iii. uini albi subtilis mediocr fortitudinis limphati cũ aq̃ zuccari ¶ Vel in isto casu sirupi sancti ambrosii audacter exhibeas cum q̃ oẽs infirmos in mediolão curabat ꝛ adhuc mediolanenses tpe magni estus utuntur eo cõmunit et appellãt ipz pistũ uini quod sic fit. ¶ Accipiunt parũ milii a cortice superiori depilati quod pistum appellant ꝛ pedemõtani panicum ꝛ decoqui faciũt in aq̃ donec crepet quia cito decoquitur deinde de tali buliẽte brodio accipiũt verbi grã. ℥. iiii. ꝛ iponnut. ℥. ii. uini ꝛ ita calidum bibant et mirabiliter sudorẽ prouocat atqz sitim extinguit. ꝛ tu facias si libet. deinde

mixtura

De cibo finito paroxismo

De carnibus

eũ leuiter cooperi facias ⁊ cũ aliqua liter sudauerit absterge ⁊ iteraȝ magis sudabit. Hec igit̃ fiẽda sunt hora potissimũ quo finito euȝ cibas. ⁊ sit eius cibꝰ ptisana facta de farina ordei non collata cũ zucaro uel panata cocta in brodio pulli parui alterato cum lactuca. cucurbita. portulaca. seminibus cõibus. uel aliquo similiũ. sed q2 salsa sunt facias pmo una bulitõe bulire. ⁊ abiecta pma aqua in brodio postea ipȝ decoqui facias. uel cõmedet cucurbitas in simili brodio coctas alteratas cũ agresta uel spinachias aut boragines iterdũ. Conueniũt etiã simula amidũ auenatum aut ordeatũ aut mica panis ter in aqua frigida lota. postea sume arãcii. uel granati aut citri. uel aliqua huiusmõi spersa sup quã parũ zucari pulueriȝet. Et si ad exhibitiõem carniuȝ deuenerimus quod tñ regulariter opando ⁊ cõstante uirtute fieri non debet. pulli sint parui uel carnes edine uel pue auicule in rubis degẽtes uel fasiani uel pdices iuuenes alterate cũ lactuc. cucurbita. uel seminibus cõibus agresta succi granati berber. uel aliquo similiuȝ. ⁊ si contusiuȝ fiat abiciat̃ pinguedo. ⁊ si coȝamur oua dare sint in aqua cocta ⁊ trementia ⁊ alterẽtur cuȝ agresta succo limonũ uel aliquo tali. Et si uis magis tardius facere p horaȝ anteq̃ decoquant̃ frangant̃ in aqua frigida piciãtur qm̃ sepe mutes uel pone ea in aqua acetose uel rosa. Jtẽ aliter. pulluȝ poteris decoqui facere ut pmo elixetur in brodio supra alterato ⁊ non pmittat̃ totaliter decoqui deinde ponatur in ueru in quo cõplete decoquat̃. postea ita calidus membratim incidatur ⁊ pauassimo cinamo. cũ pauco salis deinde aqua rosa. succo arancii limonis acetosita te citri uel cõsimili aspgat̃ ⁊ si parũ addatur zucari erit gustui sapidior. ⁊ hic sapor a sacerdotibus aqua bñdicta nũcupat̃. uel facias sic ⁊ est cibus ultramõtanoȝ ⁊ tentonicorum magis q̃ ytalicoȝ. decoque brodiuȝ cum pullo alterato ut. s. deinde mẽbratiȝ diuisus aliq̃liter assetur. deinde contũde amigdelas q̃s in brodio pulli ⁊ aliquo succoȝ tactorũ distẽpara ⁊ in eis imerge pullũ illũ mẽbratim incisuȝ. ⁊ si uis facere more teutonicorũ decoque oua dura ⁊ illa p mediuȝ scissa in illis amigdalis cõtusis imerge. Nam si eis tederis oua mollia in ipsorũ stomacis corrũperentur. q2 stomachos habent strutionũ. Jtem si infirmus tuus bolos .ii. uel .iii. cõmederet lactuce una bulitiõe bulite cũ modico agreste uel aceti medie fortitudinis multũ pdeit ⁊ in pma mensa q̃nq̃ȝ recipe potest .iiii. pruna damascena depilata ⁊ in aqua frigida põita pauco asperso zucaro. Ex pscriptis igitur elige qd' infirmo tuo familiarius uideat̃ ac sibi magis cõueniens. ⁊ fac ut in pnº uniuersali grossius cibetur seu dietetur. qm̃ in augmento uel statu. Et hec gradatim facias fm q statuȝ magis uel minus remotũ cõphẽdes ⁊ memor esto uirtutem exaiari nũq̃ sufficiat. De potu abstineat a uino etate ⁊ aliis huiusmõi cõsentiẽtibꝰ. Et si uinũ uolumꝰ exhibere sit albũ aqueum uel rubeũ claȝ ⁊ sit potius aqua uino limphata: qm̃ uinum aq̃ limphatum. De aere. aereȝ inhabitet frigidũ ⁊ hũidũ alteratũ cũ foliis salicis populi uiol. rosa. ⁊ simili'bus. ⁊ aspgatur camera aqua ⁊ aceto. ⁊ sit aqua in pporciõe dupla ad acetuȝ. ⁊ camera subiterni potest ex

De potu

De aere

[handwritten note: De cib. poteris ... accelo ... aq ... aliqualiter tincta ... infir ... dare potu ... in ista aq paru uini granati ... habet colore uini ... sapore ... infirmu potasse uinum ... in multum in consonantibus ... co]

herbis prati cuȝ suis floribus bene redolentibus. ⁊ si uis ut oīa magis redoleāt cameraȝ aspge cū aqua ros. ⁊ aceto in qbus ponant sandali rubei ⁊ muscatellum. Et ad moduȝ Auicen. habeas calata in qbus habeas pira ⁊ poma redolētia per frusta incisa. uel illos fructus cū aqua rosa. cum pauco aceti ⁊ sandalis citrinis admixta irroza ⁊ calata per cameraȝ locata alterāt eni aerē ipmqȝ eni bñ redolentē efficiūt non iaceat sup plumas sed sup maturatō coctone pleō uel sub linteamine ponat cooptura de tela coctone plena dupla uel tripla ꝑm ꝙ tibi uidebitur.

De quiete

Quies huic infirmo cōuenit atqȝ gaudium temperatuȝ. nam ira furor ⁊ similia oīno uitanda sunt. Similiter ⁊ coytꝰ spotissimo occurrat emissis superfluitatibus cōibꝰ. ⁊ cibetur semp per. iiii. horas ante pocismū. ⁊ si natura superfluitates nō emitteret faciās ut statim te docebo.

De cura medicinali

His expeditis ad medicinalia cōdescendo. Tpe ergo quietis si infirmꝰ cōstipatus fuerit tale sibi pbe clistere. ℞. malue blitis matrā uiolarū añ. M. i. iuiubaȝ sebesten liqricie añ. M. ß. fiat decoctō de qua accipe lb. i. ß. in qua dissolue cassie pulueris zucari añ. ℥. i. olei uiolati. ℥. iii. salis triti añ. ℥. i. ß. ⁊ fiat clistere.

clistere

uel loco decoctiōis supscripte ⁊ accipe lb. i. ß. istꝰ ut. ℞. malue blitis mercurialis spinachie matꝝ uiola. ordei añ. M. i. fiat decoctō uel.

Aliud clistere

℞. decoctiōis suprascripte ⁊ accipe lb. i. ß in qua dissolue succi sicle uel mercurialis. ℥. i. uel olei uiolati. ℥. iii. ⁊ salis triti paruȝ ⁊ fiat clistere. uel.

Aliud

℞. pulli brodiuȝ lb. vi. in q̄ buliant suprascripte res ⁊ fiat decoctio de qua accipe lb. i. ß. ⁊ cū cassia ⁊ oleo uiol. ut supra fiat clistere quo isti Iudei ribaldi maxime utūtur in istis ptibus. Et si infirmus tuus citius per os q̄ per clistere recipere uellet sibi tale prebe lenitiū ut. ℞. florū lupuloꝝ. M. i. prunorū nūero. vi. tamarīdoꝝ. ℥. ß. fiat decoctō de qua accipe. ℥. iii. ß. in qua dissolue cassie aut māne. ʒ. x. sirupi uiolati. ℥. i. ⁊ fiat potus.

potio

uel facias sic sicut dicit Auice. de mucillagine psilii ut. ℞. prunoꝝ. ℥. i. tamarindoꝝ. ℥. ß. uiolarū floꝝ lupulorū capilli ueneris añ quartaȝ ptem unius M. fiat decoctio de qua accipe. ℥. iii. ß. in qua pone mucillagi. psilii sirupi uiola. añ. ℥. ß. ⁊ fiat potus.

Alia potio

uel exhibe. ℥. iii. ß. aque fructuū descriptiōe mesue in qua dissolue cassie uel manne. ʒ. x. uel ℥. i. ß.

Alia potio

uel facias sic. ℞. prunoꝝ. ℥. i. tamarindo. ℥. ß. uiola. lupuloꝝ añ. ℥. vi. ⁊ fiat decoctō que in zucaro ad modū sirupi dulcoret de quo sirupo accipe postea. ℥. iii. ⁊ dissolue in eo māne uel cassie. ℥. i. dyaprunis nico. sine scamonea. ʒ. iii. ⁊ fiat potus.

In forma boli

Et si potiōem recipere non uellet in forma boli sic potes facere. ℞. dyaprunis nō scamoneati. ʒ. vi. uel. ℥. i. zucari albi q̄tū sufficit ⁊ fiat bolus qui deauretur. uel accipe māne. ʒ. x. uel. ℥. i. ß. ⁊ eā tere aliqualiter ⁊ cū zucaro rosa. uel cōfue uiola. fiet bolus ⁊ deauretur.

In forma pillularum

uel in forma pillulaꝝ facias sic. ℞. aloes epatici. ℥. ß. mirre croci añ. ʒ. ii. lauetur aloes ⁊ myrra cuȝ aqua rosa. deinde cum succo rosa. fiāt pillule. de qbus da. ℈. ii. uel. ʒ. i. Sed si a pncipio minoratiuū ppum pp materie fūositatē aut ipiꝰ multitudinem exhibere uolueris facias sic. ℞. floꝝ uiola. cap. ue. lupul. añ. M. ß. iuiuba. nūero. x. sebestē ligricie rase añ. ʒ. iii. fiat decoctio. de qua sume

℥.iii.ß. in q̄ dissolue cassie uel man
ne. ℥.i. electuarii de succo rosa. ʒ.ii.
uel confectiōis de māna. ʒ.i.ß. siru
pi uiola. ℥.i. ⁊ fiat potus. uel faci
as sic. ℞. reubarba. electi. ʒ.ii. spice
nardi gra.vi. infude in aqua lactis
capraꝝ uel aqua endiuie ℥.iii. uini
odoriferi parū ⁊ per.x. horas in īfu-
sione pmaneāt deinde fortis fiat ex-
pressio cui adde cassie uel māne dis-
solute cū aqua lactis uel decoctiōe su
pra scripta. ℥.i. ⁊ sirupi uiolat. ℥.i.
⁊ fiat potus. uel exhibe infusioem
mirabo. citri. quā sic facias. ℞. corti-
cum mirabo. citri. ℥.i. infundantur
in aqua lactis cū modico mellis ⁊ p
diem in infususione pmaneāt. dein
de fortis fiat expssio cui adde cassie
uel manne dissolute cū decoctiōe su
prascripta. ℥.i. ⁊ fiat potus. nec in
prin° talia prebere solutiua est cōtra
Auice. pma quarti ca° de cura tertia
ne pure ibi. Et tu nō auscultes ⁊ ce.
Et quia si pcipiat ibi talia solutiua
fortia in prin° nō esse exhibēda sub-
iūgit nisi tam̄ pp illud qd' diximus
.s. in cura febriuꝫ putridaꝝ in gene-
rali ubi sententialiter uult ꝙ si mate
ria fuerit furiosa aut plurima tunc
audacter aliqd ex istis solutiuis pos
sumus exhibere. quod facias si tibi
oportunū uideat' ⁊ tu uide ibi. In
forma aūt boli sic possis facere. ℞. e
lectuarii succi rosa. ʒ.iii. zucari albi
q̄tum sufficit ⁊ fiat bolus ⁊ deaure-
tur. ⁊ si fuerit in forma solida ut
cōiter fit in istis partibus. ʒ.iii. uel
.℥.ß. ſm opatiōem alias oportūita-
tē qm̄ scis ipm facere. uel accipe de
cōfectione māne. ʒ.ii.ß. ⁊ cū zucaro
fiat bolus ⁊ deauret'. Hoc fcō.s.
exhibito lenitiuo aut minoratiuo si
uideris sanguinē peccare usqꝫ ad ter-
tium paroxismū minue ut Auicen. do-

cet. ⁊ non cures de almansore in hoc
casu si in hoc casu facto phibeat' flōiā
quia ipse respicit essentiā materie ⁊
non multitudinē cuius mūdificatio
fit melius cū tamarindis ⁊ mirabo
lanis ut ipse docet q̄ aliter. Auicen.
autem duo cōsiderat. p° dispositio
nem materie que leuiter inflāmatur
ideo non concessit in pmo mirabo.
sed tamarindos qui plus extinguūt
q̄ mūdificāt in cōpatiōe ad mirabo.
Secūdo cōsiderat multitudinē ma
terie que melius ceteris paribus ⁊
facilius p flōiaꝫ educit' q̄ aliter. ideo
ipꝫ fieri precipit. Si igit' dominiū
colere aut eius acuitatē nō timueris
ppter subtractiōeꝫ sanguinis q cole-
re frenū existit audacter facias minu
tōeꝫ. ⁊ si bene inspexeris hoc uoluit
Auice. ca° de cura febriū putridarū
in generali illo pagrapho. ⁊ oportꝫ
ut obserues ⁊ ce. ibi enim uult ꝙ si
materia fuerit admixta sanguini ꝙ
tūc flōia sit cōueniens. attende tam̄
uirtutem etatem ⁊ alias sepe dictas
cōditōes. nec in q̄cūqꝫ tertiana sic p-
sumptuose fieri facias flōiam in pmo.
qꝛ hūores subtiliat ⁊ ipos fluere facit
ut Auic. q̄rta pmi ca° de flōia. ideo
in fe. uehementis inflāmatiōis eam
phibet. Secūdo flōia euacuat uenas
ut ibi ponit Auice. que euacuate hu
mores existentes extra uenas attra
hūt ad intra ⁊ sic ex interpellata fie-
ri potest continua qd' sepissime acci
dit. Nam plurimi medicoꝝ cuꝫ ad
tertionariū pueiūt iuuenē alia sine cō
sideratiōe flōiaꝫ iubēt. quaꝝ bonus
homo ex tertiana piodica ad tertia-
naꝫ continuaꝫ transiens sepe morit'
Sane igit' consideres anteq̄ flōiaꝫ
fieri facias quaꝫ si fieri iudicaueris
incide basilicā dexterā. si magis ab e
pate ⁊ inferioribus q̄ris euacuatōeꝫ

ꝛ ſi magis a corde ꝛ a toto corpore incide medianã. q̃ ſi etate ꝓhibente uel alio ſloiaꝫ facere nequis uẽtoſas ſup nates cũ ſcarificatiõe iubeas ap poni. Et eſto memoꝛ ſp in die quie tis talia facere. His factis ſi natura ad ſupfluitates expellendũ non mo uet̃ iuua eã cũ aliq̃ cliſteri ſupraſcri pto deiñ tale prebe digeſtiuũ. ℞. ſiru pi acetoſi ſimplicis. ℥. i. ß. uel oxiza cre tãtũdeꝫ aque zucari. ℥. iii. miſce pro una uice ꝛ da in potu mane ſi diſtans fuerit a pnº poriſmi ꝑ tres horas ad minꝰ ꝛ ſi nõ expecta poſt poriſmũ ꝛ poteris loco aque zucari ponere aquã endi. ℥. ii. aque bugloſ ſe uel abſinthii ubi magis queris ſtõachi cõfortatiõeꝫ. ℥. i. ꝛ ſi magis delicate facere uis. ℞. ſirupi acetoſi ſimplicis uel oxizacre. ℥. iii. ß. aque zucari. ℥. vi. uel aque endi. ℥. iiii. a que abſinthii. ℥. ii. clarificet̃ ꝓ dua bus uicibus. ꝛ ſi ſtomachũ frigidũ habuerit aromatiza cũ modico cyna momi. ꝛ ſi materiã magis reſpicis aromatizet̃ cum ſandalis muſcatelli nis de iſto ſirupo tãtũ ꝓbeas donec tibi materia digeſta uideat̃. uel talẽ poteris facere ſirupũ migralẽ ut. ℞. floꝝ boraginis bugloſ. roſa. rub. añ. . M. ß. uiolaꝝ lactucaruꝫ folioꝝ pa pauerís albi endi. ſcariole añ. M. i. ſe. endi. ſe. lactuce añ. ℥. ß. q̃tuor ſe: cõiuꝫ frigidoꝝ añ. ʒ. vi. ꝛ fiat deco ctõ cũ lb. i. zucari aceti. ℥. iii. ꝛ uini granatoꝝ. ℥. i. ꝛ fiat ſirupꝰ de quo ſi longus fuerit ꝓbe. ℥. iii. ß. pro ui ce ꝛ ſi fuerit debite coctus da. ℥. ii. cum aqua endi. ut. ꝰ. ꝛ potes ipſuꝫ cum ſandalis aromatizare ſi uolue ris. Digeſta materia ſi natura criſim tẽptat uel tẽptaſſet uel tẽptaturaꝫ fo re putares ſine cã ꝛ in die qetis an te criſim ſi uenter conſtipatꝰ fuerit

cum aliq̃ ꝓcede ex cliſteribus ſupra ſcriptis uel cũ ſuppoſitorio c̃oi facto ex melle ꝛ ſale. Sed ſi iudicares an te criſiꝫ fore bonũ materiã euacuare quia ſi materia digeſta foret ꝛ nõ ꝑ ciperes aliũde naturã criſiꝫ tẽptare ſeu facere poſſet ex ſupraſcriptis ſo lutiuis elige tibi unũ. Sed ſi natu ra criſiꝫ tẽptauerit nec eã facere poſ ſet ſed ipꝫ incõplete faceret ſiue face re ꝑciperes iuua ipaꝫ. quia ſi per ſu dorẽ leuibus intẽde fricatiõibꝰ uel exhibe uinũ albũ ſubtile debite lim phatũ uel da ſirupũ ſancti Ambro. ſuperius deſcriptũ. Eſt enim mira bile in hoc caſu. Si per urinaꝫ iuua exhibẽdo. ℥. iii. decoctiõis q̃tuor ſe. frigidoꝝ cũ. ℥. i. aque feniculi. Et ſi per uõitum cũ aqua calida ꝛ aceto uel ſirupo acetoſ ut dictũ eſt ſupra. Si per fluxũ ſanguinis nariũ ipam facias res rubeas ítueri uel aliquid leuiter pungens naribus immitte uel inſtrm qd̃ fit cum ſetis porci uel na ſum aliqualiter cũ manibꝰ frica aut collũ leuiter ſtringas. Si uero per fluxũ uentris fecerit ꝛ diminute ip ſum per illam diem dimitte qeſcere deinde unum ex ſupraſcriptis ſolu tiuis tibi elige qd̃ infirmo exhibeas Eſto tamen memor q̃ melius ẽ ſub ſiſtere infra q̃ exqſite euacuare. Sed hic unũ ſcito q̃ ĩ iſto tractatu doſes ponã ꝓut eis c̃oiter utor. ꝛ deo dã te mihi ſp bene ſuccedit. tu autẽ cõſi dera uirtutẽ etatẽ regiõeꝫ cõſuetudi nem ꝛ ſm hoc doſim augere uel di minuere potes. Poſt aũt cõpletã criſim ſi urina tincta remanſerit epi thima epar hoc leui epithimate. ℞. aque endi. ℥. iiii. aque cucurb. aque lactuce añ. ℥. ii. ß. ſandal. ru. ʒ. ii. ß. ſpodii. ʒ. ß. cãphore gra. iiii. ꝛ hoc ſi urina remãſerit inflãmata miſce ꝛ

fiat epithima q̄ ante cibum emissis superfluitatibus ponat̄ sup epar. Caue tamē ne sit nimis intēse frigiditatis actualiter. Itē in isto casu exhibe unū bolū confectōis triasandalorū ꝛ descriptōe nicolai per tres horas ante cibū uel ad minus duas. ꝛ extincta aliqualiter īflāmatōe loco triasandalo. dare potes unū boluꝫ dyarodon abbatis/s̄āīota fe. memor esto infirmū p aliq̄t dies regere ac si intra tēpus foret sue egritudinis paulatim ꝛ gradatim ipꝫ ad ipsaꝫ reducendo cōsuetudieꝫ. Et hec de tertiana pura.

Capittulū secundum de significationibus tertiane non pure.

Tertiana nō pura interpallata est fe. a colera nō pura extra uenas putrescēte pueniēs. cuius est de tertio in tertiū infirmuꝫ affligere eiuisqꝫ porisin9 ad. 30. usqꝫ horas non nunq̄ plōgat̄. Pro quo nota sicut multiplex est colera non pura ita multiplicē tertianā non purā eē contingit. Naꝫ sicut dicebat̄ colera non pura quedā generatur ex admixtione flātis: quedā ex admixtiōe mlie. Prima uocatur famosa. ꝛ est duplex. quedaꝫ citrina ꝛ generatur per flātis aquosi subtilis admixtionē. ꝛ quedā uitellina que generatur per admixtiōem flātis grossi ꝛ est uitellis ouorū similis. Secūda uocat̄ minoris fame. que similiter est duplex respectu sue generationis: quia quedā est cū colera in se aduritur ꝛ rēanet cineritas in ipa ꝛ fit una colera p admixtiōeꝫ mlie in se genite. Alia uero fit ut mlia cuꝫ ea misceat̄ ꝛ fit una colera p admixtioneꝫ mlie ab extra uenientis. Ex hiis duabus coleris. s. famosa ꝛ minoris fame generatur tertiana nō pura seu nō uera. que tertiana nota cōir appellat̄. ꝛ hoc s̄m materie diuersitatē curaꝫ diuersaꝫ recipit. Itē ex uitellina per adustiōem generat̄ prassina ex q̄ p adustionē ulteriorē generat̄ erugi nosa. Et si a cōtradcēe defendi possetex hus duab9 fe. posse generari qr tamen auctores uolūt cōir q per eorꝫ maliguitatē nō tam diu morentur in corpe q fe. causare possint. aliam de eis nō faciā mentiōeꝫ. Signa igit̄ tertiane note seu non pure sunt qr incipit cū horripilatiōe sicut ꝛ pura. sed magis in ea repit̄ frig9 nec ita cito calor expandit̄ ad extra. ꝛ est magis mitis ceteris parib9 q̄ in aliis. ppter quod non tantū infirm9 angustiat̄. nec sit sitis ita ualida Et si infirmū tetigeris non tn̄ sentiēs in manu mordicatiōem caloris ꝛ fortasse incipit sine rigore ꝛ sine horripilatiōe ut inq̄t Auice. cuius causa potest esse tarditas uel debilitas motus materie ꝛ in pīn° porismi pulsus nō est ita spissus ut in pura. aliquā tamen īuenies in eo diuersitatē In statu aūt non est ita uelox nec ita eqlis. Urina autēꝫ est citrina uel sub rubea cuꝫ substātia mediocri porism9 est lōgior q̄ in pura. ꝛ ut plurimū non eradicat̄ cuꝫ sudore copioso qd' ppter materie accidit grossitiem ut inq̄t Auic. ꝛ patiens ex potu aque frigide plurimuꝫ sentit grauitatem in capite qd' nō fit in pura immo in ea ex potu aque frigide humectatur corpus ꝛ q̄nqꝫ sudat. Cuius causa est. quia aqua pp materiē subtilitatē ꝛ ad cutim pueniens calefit ꝛ cōuertitur in uaporē. In non pura autem cum materia sit grossa

grossiores generant̃ uapores qui pp opilatões uenarũ ⁊ pororũ ad caput ascendũt ibiq̃ꝫ retinentur ⁊ ad hũo ris naturã couertũtur q̃re grauitas sentitur plurima. ⁊ isto mõ dictum Auic. interp̃tatur. Sed ego aliter dicerem. ut uidelicꝫ ex potu aque fri gide in pura tertiana ꝓcedit in cor pore hũectatio aut sudor pp causã dcãꝫ ꝙ tamen supple non fit in ter tiana nota pp grossitudinẽ ⁊ mate rie rebellioẽm ut couertatur in sudo rem. ⁊ subiungens tertiane non pu re ait ꝙ in ipã iuenitur grauitas plu rima in capite q̃ta supple non repit̃ in pura cuius cã sunt uapores gros siores ⁊ ce. put ante statim dcũꝫ est.

⁊ sic in signis distinguẽtibus inter puram ⁊ non puram est: ꝙ in non pura repitur grauitas in capite q̃ta in pura non repitur. Itẽꝫ in nõ pu ra augmentũ non est eq̃le ⁊ intelliga tur tam de uniuersali q̃ de pticulari ⁊ hoc ex materie diuersitate ⁊ etro genitate uenit ex quo consimiliter p uenit porismorũ ineq̃lites. quod in pura non fit. Et si in ea hoc cõtinge ret lõgitudinẽ denũciat egritudinis ⁊ maxie si tpũs regio ⁊ etas regimẽ p̃teritũ ⁊ ce. ad frigiditatẽꝫ declina uerint ⁊ plõgatur qñq̃ꝫ usq̃ꝫ ad ho ras.xxx. ⁊ tãto a pura declinat q̃to porismus.xii. horam excedit pnosti ca. Et ut te ad ꝓnostica signa de ducam ex q̃bus inter istas tertianas non puras noscas dr̃as. Scias ꝙ hec febris durat qñq̃ꝫ per.vi.mẽses ⁊ maxie si uenerit in autũpno. Et si uis ad notitiam materie hãc fe. cãn tis deuenire cõsidera cõplexiõẽꝫ eta tem habitudinem regiõẽꝫ tpũs ãni aerẽꝫ regimen p̃cedens rigorẽ poris mi ⁊ durabilitatẽ sudoris uomitũꝫ urinãꝫ egõnes. Hiis aũt diligenter cõsideratis scies q̃tum hec fe. elõga uerit a pura. Si enim uideris rigo rem cum magna uelut acuũ pũctiõe non multũ durantẽ porismũ inter terminũꝫ.xii. horarũ stantem sudorẽꝫ copiosum urinã subtilem igneã egõ nes liquidas satis nõ nimis citrinas cũ quo etas regio cõplexio habitudo tp̃s anni aer ⁊ regimen p̃cedens ad calidũ ⁊ siccũ declinat. Hiis oĩb9 simul cõcurrentibus uel ex hiis plu ribus hanc eẽ tertianã purã nõ du bitabis. Et ideo diligenter cõsidera tis hiis scies q̃tum non pura distat ab ista. Nam si rigor cũ pauca fuerit pũctione ⁊ frigus: porisin9 longus tãtũ.xii. horarũ excedẽs: pauc9 sudor uel nullus. Urina nõ multũ ignea substantie mediocris egẽes magis tincte. uomitus colere citrine uel ui telline. Et si cum hoc cõplexio etas habitudo regio tp̃s ⁊ aer fuerint ca lida ⁊ sicca regimen uero p̃teritũ ad frigidũ ⁊ hũiduꝫ declinãs ⁊ p con sequẽs magis flãtis generatiuũ hãc fe. a colera non pura ꝓuenire ueraci ter iudicabis. Et si ex colera citrina uel uitellina ꝓuenerit porismus ma gis hora flãtis euenerit. ⁊ q̃to frig9 si cũꝫ rigore inceperit longi9 fuerit minorq̃ꝫ sudoris copia porism9 lõ gior. Urina non ita ignea ⁊ magis grossa. ⁊ egões magis mucillagino se tãto hãc a tertiana pura elongari iudicabis. ⁊ p consequẽs de colera magis grossa generabit̃. q̃r de uitel lina. Nam si generat̃ ex colera citri na min9 ceteris paribus a pura di stabit q̃ si generatur ex colera uitelli na ⁊ de hoc uomitus sibi affuerit ti bi magnũ prestabit iudiciũ. Si autẽ hec feb. ex colera minoris fame pro uenerit ut dictũꝫ est dupliciter fieri potest aut per admixtiõem illie per

Sig̃ distictiã int̃ purã ⁊ nõ purã

Signa ꝓnostica ⁊ distictiã

Signa 3ane pure

Sig̃ 3ane nõ pure

nõ f. q. pã. puenit ex co. cit. uel uitellina

nõ h' de f. puenit ex co. minor fame

adustiõem ipius met colere in ea ge
nite. aut per admixtiõez mlie que ei/
dem deforis accessit. Et in hoc etiã
sunt supra scripta diligẽter cõsiderã
da. qz si usus fuerit regimine mlie
generatiuo ut leguminibus caulib9
bene coctis caseo duro carnibus bo
uinis ꝛ similibus ꝛ ce. uel regimĩe
calido ꝛ sicco cuius cã uerisimiliter
colera in se aduri potuit. ut sunt pi/
per alliũ cepe ꝛ porri ꝛ similia frigo
calida ꝛ sicca tp̃s calidũ ꝛ siccũ. fue
rintqz uõitus ꝛ egões magis mlice-
urina subtilis uersus quãdã tendẽs
obscuritatẽ ꝛ porismus magis uer
sus horã mlie uẽire tardauerit. ꝛ si
cũ hoc quasi frigus puz sentiat. cuz
aliq̃li dentiũ cõmotõe ꝛ in priñ° po
rismi quãdã hr̃e uidetur in ossibus
cõfractõez. hanc esse tertianã mioris
fame ex colera pueiẽtẽ poteris affir
mare. q iuuabit pulsus duriciesqz
ceteris paribus magis in ista q̃ in a
liis esse debz. Et si flõiam fieri fece
ris ꝛ multũ sanguinis iuuabit ĩspe/
ctõ in indicãdo qd ꝛ sompnia faci
ent si magis sup mliam q̃ colerã q̃
flã significauerint. Et ex hiis pz
istaz fe. dr̃a. nam si pueniẽrit a cole
ra nota p adustiõem in se ipa erit in
omibus pure tertiane satis ppĩqua
sz facilius irascit ꝛ maxiẽ tpe poris
mi. immo qñqz fit maniacus. Et si
fit ex colera p admixtiõez mlie pue
nientis ab extra nõ sic irascit sed est
magis tristis ꝛ timidus ꝛ ce. Ex
qbus oĩbus patet qd de oĩb9 hiis
fe. hẽas pnosticari. Paz cũ tertiana
pura. xiiii. non ptransit diem. Et
tertiana nota ex colera per admixtio
nem mlie in se genite magis appin
quet ceteris paribus citius eam cete
ris terminaturam iudicabis ꝛ post
ipaz pueiẽtẽ ex colera p adustiõez
mlie ab extra pueiẽte. deinde ex co
lera citrina ꝛ ultimo ex colera uitelli
na que per. vi. mẽses alias durat se/
pe. ꝛ forsan q ceteris parib9 a cole
ra pueiens per admixtiõez mlie lon
gius durat q̃ ex colera citrina. cum
mlia sit magis resolutiõi rebellis q̃
flã ut pz intuẽti. Sz tertiana que/
cũqz sit illa si errorez non cõmiserit
infirmũ sp ad bonũ finẽ deducz ex
erroꝛe in alias sepe deducit egritu
dines: qz interdũ ad q̃rtanã in quã
ex colera minoris fame tertiana pue/
niẽs facilime transit. ꝛ interduz ad
cõtinuã ex qua ut plurimũ infirm9
morit. ꝛ cuz ex erroꝛe tuo cã huius
mortis existas. ꝛ si nõ in hoc seculo
in alio tamẽ reddis rõez. Non enĩz
tam notabilis aĩalis ueluti est homo
curẽ onus assumere debes nisi de e/
gritudinib9 ipis cãsqz ipatũ scuer
ad plenũ certificatus. Et hec de
signis tertiane pure ꝛ ce.

Capitulũ tertiũ. de cura tertiane
note prouenientis ex colera per ad/
mixtionẽ mlie in se genite.

Om tertiana nota ex co
lera per admixtiõez me
lancolie in se genite ma
gis pure appinquet q̃
alia. Ipius p° curã pñtib9 ano/
tato. In hac igitur tam tpe porismi
q̃ aliis fiendũ est ut in tertiana pura
fiebat. sed facias oĩa magis ad hũi
duz declinare q̃ in ista in suisqz me
dicinalib9 sint aliq̃liter mliaz respi
cientia exhibenda quare exhibitis le
nitiuis factaqz si opus fuerit flõia.
Pro digõe materie faciaz sic. Rx.
sirupi acetosi simplicis sirupi uiol.
añ. ℥. i. ß. zucari. ℥. vi. uel aque bu
glosse aque endi. aque uiol. añ. ℥. ii.

misce ⁊ clarifica pro duabꝰ uicibꝰ. ¶ Vel facias sic. ℞ aque buglo. aq̄ uiol. aque rosa. aque end. an̄. ℥. iii. aque fumi ter. ℥. vi. aceti. ℥. i. zucari al. ℥. v. fiat iulep bene clarū aro͞matizatū cū sandalis citrinis ⁊ dat̄ in tribus aut q̄tuor uicibus. ¶ Si uis facere sirupuȝ in grālem facias sic. ℞: floꝝ uiola. borag. buglosſ. rosa. rub. endi. scariole lactuce an̄. M. i. q̄tuor se. frigidoꝝ cōiū an̄. ℥. i. scolopedrie : M. i. ß. succi boragi. succi pomorū redolentiū acetosorū an̄. ℥. iii. succi fumi terre. ℥. ß. i. buliāt oīa simul in lb. vi. aque usqȝ ad cōsūptōeȝ tertie ptis ⁊ cū lb. ii. ⁊ fiat sirupus addē do aceti squillitici. ℥. iii. ⁊ clarificatus tantū decoquat̄ q̄ ad spissitudinem siruporꝝ deueiat. de quo postea accipe. ℥. i. ß. aque zucari. ℥. iii. uel aque ēdiuie ⁊ fumi terre an̄. ℥. i. ß. misce pro una uice. ¶ Digesta materia cum ista euacuet̄ potiōe. ut. ℞. reuba. ʒ. iiii. spice gra. vi. infundet̄ in aqua lactis ⁊ modico uini in mane ⁊ sero. autē fortis fiat exp̄ssio cui adde manne uel cassie. ℥. i. dissolute cum aliq̄ali decoctōe ex tactis in cura tertiane pure. ⁊ in ista decoctiōe adde parū epithimi ⁊ īpone. ʒ. iiii: confectiōis hamech ⁊. ℥. i. ß. sirupi uiol. ⁊ fac potū. ¶ Vel facias sic. ℞ corticū mirabo. indoꝝ. ʒ. vi. infūde in aqua lactis caprarꝝ ⁊ modico mellis ⁊ stent in infusiōe per horas. xii. ad minus deinde paꝝ calefiāt ⁊ fortis fiat exp̄ssio cui adde reubar. infusi ut supra. ʒ. i. cassie uel māne dissolute in aqua lactis uel decoctōe aliq̄ ex p̄dictis. ʒ. vi. sirupi uiol. ℥. i. ⁊ fiat potꝰ. ¶ Vel facias sic. ℞. elcūarii de succo rosa cōfectiōis hamech an̄. ʒ. i. ß. dissolue cū aqua lactis adden do. ℥. i. sirupi uiol. ⁊ fiat potꝰ. uel cum eis misce zucaruȝ ⁊ fiat bolus qui deauret̄ uel in forma pillularū ℞. pillularū de reubarb. pillularuȝ indaꝝ. uel de lapide lazuli an̄. ʒ. ß. fiat pillē. vii. ¶ Et si in p̄nº materiam fore multā aut furiosam cōprehenderis cū aliq̄ ex solutiuis dictis ipaȝ poteris minorare. ¶ In fine uero egritudinis de epithimatibus cōfectiōibus ac aliis huiusmodi fac ut in cura tertiane pure dcūȝ ē. ¶ Et hec de cura tertiane note ex colera p̄ admixtiōeȝ mlie in se genite prouenientis.

¶ Capitulū q̄rtuȝ. de cura tertiane prouenientis a colera per admixtiōnē melancolie prouēientis ab extra.

Si aūt tertiana p̄uenerit ex colera per admixtiōeȝ melancolie p̄ueīentis ab extra totū regimē declinet ad minus frigidū ⁊ aliqualiter ad magis hūidū q̄ in tertiana pura ¶ Et ī isto casu fricatiōes fortiores q̄ i illa facere debes. ¶ Et si clisteria posueris loco olei uiolati ponere poteris oleū cōe ¶ uel facias sic. ℞. ordei mercurialis blite malue folioꝝ uiol. spinachie boragi. an̄. M. i. fiat decoctio de qua accipe lb. i. ß. in qua dissoluātur cassie pulueris zucari an̄. ℥. i. olei cōis. ℥. iii. salis cōis triti. ʒ. i. ß. ⁊ aliqui addūt uitellos duos ouorꝝ ⁊ fiat clistere ¶ uel suppositoriū factū ex melle ⁊ salis gēme uel puluere iere simplicis galie. ¶ Et si aliq̄d leniti uūȝ per os exhibere uolueris fiat ut tactum est in tertiana pura. ¶ Et si a p̄nº pp cām sepe dcāȝ ad miōratiuū p̄pum te uenire oȝ exhibe ex solutiuis in p̄nti caº scriptis qd̄ uolueris. ¶ Et si nolueris materiā digerere

facias sic. Rx. sirupi uiola: ℥. ii. sirupi acetosi simpli. ℥. i. aque buglos. aque endi. an. ℥. iii. misce et clarifica pro duabus uicibus. Vel facias sic. Rx. aque uiol. aque buglos. aque fumi terre aque end. an. ℥. iiii. aque decoctionis epithimi. ℥. iii. ß. zucari albi. ℥. v. aceti. ℥. i. fiat iulep clarificatum pro quattuor uicibus. Et si ad hanc intentionem sirupum magistralem facere uolueris. Rx. meliss. scolopendrie endi. scariole florum buglossi. borragi. uiola an. M. i. radicum fen. petroci. an. ʒ. i. ß. liquiricie rase passularum an. ℥. i. fiat decoctio et cum lb. i. zucari et aceti. ℥. iii. et fiat sirupus debite coctus de quo accipiet. ℥. i. ß. endi. aque buglosse an. ℥. i. ß. uel aque zucari. ℥. iii. misce pro una uice. Digesta materia euacuetur cum aliqua solutione ex scriptis in precedenti capitulo amota febre per unam horam et dimidiam ante pastum accipiat bolum unum dyarodon abba. uel accipe specierum triasanda. specierum dyarodon abba. specierum electuarium de gemmis an. ℈. iiii. zucari alb. lb. ß. fiat confectio in morsellis cum aqua rosa. de quibus da ei unum bolum ut supra in epithimatibus et alijs si opus fuerit fac ut in tertiana pura.

Capitulum quintum. de cura tertiane prouenientis a colera citrina. et est parum rubea.

Si autem colera citrina peruenerit facias ut in primo capitulo tactum est non tamen requiritur ut regimen ad tantum gradum frigiditatis perueniat ut in tertiana pura dictum est. sed magis ad siccum declinare. et secundum quod ipsam magis uidebis a pura declinare ut uersus principium grossiori utaris dieta usque ad statum sufficere possit. In tempore autem porismi obseruetur regimen quod supra. Sed ut calor ad extra citius expandatur facias fieri fricationes fortiores. Quantum uero ad medicinalia posses uti in suis clisteri. yere pigre. ℥. ß. Et si per os linire uolueris. Rx. florum uiola. borragi. buglos. et ysopi an. M. i. liquiricie passul. an. ℥. ß. iuiube prunorum an. numero. ix. tamarindorum. ℥. i. fiat decoctio de qua accipe. ℥. iii. ß. in qua dissolue cassie uel mane. ʒ. x. mellis rosa. ℥. ii. et fiat potus. Et si sit a principio necesse materiam minorare. Rx. decoctionis supscripte. ℥. iii. ß. mane uel cassie. ℥. i. electuarii indi uel dyafiniconis. ʒ. ii. ß. mellis rosa. ℥. i. et fiat potus. Et si maior fuerit impuritas. Rx. decoctionis supra scripte. ℥. iiii. ß. turbith electi. ℈. iiii. ʒʒ. ℈. ß. buliant parum deinde colentur faciendo fortem expressionem. et in collatura adde cassie mellis rosa. an. ℥. i. et fiat potus. Hoc a principio facto de floia facias ut exigit necessitas. et dum materiam digeris utere enemate si opus fuerit. Materia autem sic digeratur. Rx. sirupi acetosi simplicis. ℥. ii. mellis rosa. colla. ʒ. ß. aquarum absinthii aque buglosse aque endi. an. ℥. ii. misce pro duabus uicibus. Materia sic clarificetur aromatizando cum cinamomo. Et si materia magis impura uideatur tibi Rx. oximellis simplicis. ℥. iii. et misce cum aquis supscriptis uel sirupi de endiuia. ℥. ii. mellis ro. ℥. i. Et si ad hanc intentionem facere uolueris sirupum magistralem. Rx. endiuie scariole lactuca scolopen. ysopi dyanthos cicoree an. M. i. radicis feniculi ℥. ii. ß. radicum apii. ℥. i. ß. et fiat decoctio cum lb. i. ß. zuccari et. ℥. iiii. aceti fiat sirupus aromatizatus cum cinamo.

de quo cū aqua zucari uel cum aqs supascriptis pone. ℥. i. ß. pro uice. Digesta materia aliquā pbe potionez ex his imediate descriptis uel in forma boli. ℞. electuarii indi dyasini. ʒ. iii. zucari al. q. s. ⁊ fiat bolus qui deauret. uel in forma pillularū ℞. pillulaꝝ aggregatiuaꝝ mesue ex intentōe nrā. ʒ. i. ⁊ fiant pillule. vi. amota flōia ⁊ extincta fe. utere dyarodon abbatis. Et hec de cura tertiane puenietis a colera citrina ⁊ ce.

Capitulū. vi. de cura tertiane puenientis a colera uitellina.

In cura tertiane pueniētis a colera uitellina rgimen non sic declinat ad frigidū ⁊ hūidū ut in aliis. ⁊ ideo cucurbita ⁊ lactuca ⁊ similia non sic couēiūt. tpe antē porismi rgimine obseruato ut in aliis fortiores tamen fricatiões. deinde p superfluitatibus cōibus euacuādis. ℞. malue blitis mercurialis floꝝ camomille furfuris q quasi in fine decoctionis ponatur añ. M. i. matris uiola. ordei añ. M. ß. fiat decoctio: de qua accipe lb. i. ß. in qua dissolue cassie pulueris zucari añ. ℥. i. olei cōis. ℥. iii. salis gēme uel cōis. ʒ. i. ⁊ fiat enema. Et si magnā ipuritatem uideris adde in decoctōe supascripta lb. ii. in qua buliant. ʒ. ii. agarici pulueriзati ⁊ postea in ea dissolue cassiā ⁊ alia ⁊ fac enema ⁊ adde uitellos duos ouoꝝ si placet. uel loco agarici buliant. ʒ. ii. turbith puluerizati ⁊ fac enema cuz aliis ⁊ ce. ut supra in primo enemate dimitte yeram pigram ⁊ loco eius pone. ʒ. iiii. electuarii indi uel dyasinico. Uel facias sic. ℞. malue blitis floꝝ camomille cuscute ysopi uiol. añ. M. i. iuiubarū sebesten ficuū sicca. pinguiū añ. ℥. i. fiat decoctio de qua accipe lb. ii. in qua parū buliant. ʒ. ii. turbith turbith puluerizati. ʒʒ. ℈. i. deinde colet ⁊ colature addatur cassie pulueris zucari añ. ℈. i. olei cōmunis. ℥. iii. salis. ʒ. i. ß. ⁊ fiat enēa. Et hoc est magis de mente Auicen. capº de cura tertiane non pure ubi in pnº magis laudat enemata potius q̄ solutiua alia. unde scias q lenitiua tam per os q̄ per enemata in cōpatione ad alias tertianas minorāt. In i za gº facto clisteri urina ⁊ alia de flōia iudicauerint. facias ut supte docui. Et si pp. cās sepe dictas a pnº materiā minuēdā iudicaueris utere solutiuo aliq̄ ex tactis in capº primo. qz da potiōez bolū uel pillulas. Et ad hanc intentiōez cōueniunt pillule aggregatiue ut dcūz est ⁊ etiam pillule auree seu turbitate. aut pillule quas in hoc capitulo descripsit Auicen. ut. ℞. pulueris yerepi. que describit. ʒ. terapē. uel. 4º. cañ. ⁊ sic fit. ℞. mastic cinamo. assari spice carpobalsami croci xilobalsami cassie lignee añ. ʒ. i. aloes tuplum omnium ⁊ fiat puluis de quo accipe. ʒ. v. succi lactuce eupatorii añ ʒ. iii. seminum apii mirabol. citrin. ⁊ kebuli añ. ʒ. v. turbith electi. ʒ. vii. fiant pillule cū aqua apii ⁊ da. ʒ. i. Itē couēiunt pillule stomatice mesue ßm intētiōez nraz. ⁊ ßm alias etiā duas descriptiões eiusdē. uel in forma pulueris facias sic. ℞. turbith boni. ℈. iii. uel. ʒ. i. ʒʒ. ℈. i. reuberbari mūdi. ʒ. i. spice gra. iiii. zucari alb. ʒ. ii. fiat puluis quē patiens in aurora recipiat cuz modico aque lactis. uel zucari. uel uini albi. uel brodio ciceruz rub. uel galline ⁊

cauliū ru. leuiter coctoꝝ. Minorata materia residuū sic digeras. ℞. siru pi ace. simplicis. ℥. iiii. mellis rosa. ℥. i. ß. aque fe. ℥. iiii. aque absinth. ℥. ii. misce ꝛ clarifica ꝑ duabꝰ uici bꝰ. ꝛ aromatizetur cū cinamo. hoc utere poteris usqꝫ ad. vii. dies in q̄ si tibi materia euacuāda uidet̄ ex su pra scriptis aliq̄ utere solutiuo.

Sed si materiā euacuare non uolue ris. immo ulterius digerere facias sic. ℞. sirupi aceto. de radicib. ℥. ii. mellis rosa. ℥. i. aque zucari. ℥. vi. uel aquaꝝ endi. feni. ꝛ absinthii aā. ℥. ii. clarifica pro duabꝰ uicibꝰ ꝛ aromatiza cū cinam. ꝛ da de tali si rupo usqꝫ ad materie digestiōez. Et si ad hāc intentiōez sirupū uolueris facere migralez. ℞. radicū feni. spagi. brusci aā. ℥. ii. scolopen. endi. scario le cicoree aā. ℳ. i. absinthii. ℳ. ß. liquiri. uuaꝝ passu. aā. ℥. i. se. endi. scariole apii aā. ℥. ß. fiat decoctio ꝛ cum lb. i. ß. zucari ꝛ ℥. iiii. aceti sql litici fiat sirupꝰ sufficiēter coctꝰ de quo accipe. ℥. iii. ß. uel aque zucari. ℥. vi. uel aque feni. absin. endiuie aā. ℥. ii. clarificetur pro duabus ui cibus ꝛ aromatizet̄ cum cinamomo.

Uel facias sic sirupū longū aroa tizatū cuꝫ cinamo. ꝛ da. ℥. iii. ß. pro una uice. Digesta materia euacua eam cū aliquo ex solutiuis dictis. ꝛ nota qꝛ hec egritudo est ex cronicis. ideo te forsan infirmū aliqbus uici bus oportebit euacuare. sed anteq̄ hec facias sp per plures dies āte de sirupis supra scriptis aliq̄ exhibeas. ꝛ tpe medio utere enematibꝰ ꝛ sup positoriis si opus fuerit. Itez bo nū est ut sp per horā cū dimidia āte pastū ei bolū exhibeas cōfectōis infra scripte. ut. ℞. spēꝝ diarodon abba tis. ʒ. ii. ß. spēꝝ aromatici rosa. descri ptione Gabrielis. ʒ. i. ß. zucari lb. ß. fiat confectio in morsellis. ꝛ hec con fectio multū cōuenit. si status fuerit remotus. si uero ꝑpinquus sit suffi ciat diarodon abbatis. ꝛ tpe paroxis mi cōuenit mixtura ut. ℞. conserue buglosse uiola. ro. ꝛ anthos aā. ʒ. iii. manꝰ xpi cū perlis ℥. i. ß. electuari. de gēmis. ℥. i. fiat mixtura ꝛ deau retur pone plus uel minus electua rii de gēmis ꝫ ꝙ magis uel minꝰ ipaꝫ distare a pura uidebis. No ta insup ꝭm ꝙ uidebis statū magis ꝑpinquū uel rēotū ꝭm hoc oportet te a pn° grossius uel subtilꝰ dieta re. Utat̄ ergo carnibus pullinis edinis uitellinis paruaruꝫ auiū pdi cū ꝛ fasianoꝝ iuuenū capriolorū le pusculoꝝ ꝛ sint iste carnes elixate in brodio q̄rū fercula sua facere poteris sicut est simula amidum far auenatū ordeatū ꝛ simulia. Et de istis car nibus si opus fuerit facias cōtusuꝫ borago quoqꝫ petrocilinū fenic. bro dium cauliū leuiter coctoꝝ ac brodi um cicerū rubeo. similiter cōueniūt. oīs fructus ꝛ pisces uitandi sunt.

Uinū sit albū rubeū claꝝ aliqua liter acerbū limphatū cū aqua zuca ri facta cum zucaro rubeo si statꝰ fu erit longinquus. Et de tali aqua eti am bibere poterit in qua ꝭm necessi tatem buliat ut dicit Auice. ysopus uel origanū pulegiū uel parū spice. Et si fuerit expediens pone aliq̄ gra na piperis. licet de licētia prima in nullis febribus cōueniat. In ter tiana tamen non pura ꝛ febribꝰ fri gidis de licētia secūda concedi pōt ut. s. materia subtiliet̄. Et hic fi nit̄ cura tertiane note interpellate.

Capitulum. vii. de tertiana cōti nua ꝛ eius cura.

Tertiana continua. est febris a colera itra uenas non multũ cordi ꝓpiq̃s exñte puniens. in qua ꝛ si continue affligatur infirmꝰ. de tertio in tertiũ manifesta percipitur excrescentia. ¶ Et quia inter hãc ꝛ causonẽ magna existit couẽientia ut in sequẽti capº deo duce patebit de hac leuiter ptrãsibo. ¶ Signa eius sunt hec. quia incipit sine tremore ꝛ horripilatiõe nec in ea nisi in die cretica sudor appareat. ꝛ est lingue asperitas cum citrinitate aut nigredine sitis q̊q3 ꝛ alienatio maior ceteris paribus q̃ in tertiana interpellata. pulsus aũt est uelox ꝛ spissus cũ diuersitate quadã. expiratio maior erisht inspiratõe. Urina uero est intensa ualde subtilis substãtie rub. uel subrussa cum liuiditate quadã3 ꝛ si continue infirmũ affligat de tertio in tertiũ quasdã hẽt excrescentias ¶ Reliqua uero signa sunt in tertiana interpellata sed ista sunt intẽtiora atq3 fortiora cõnecte ergo cũ illis si uis certissime iudicare drã3 inter ista3 ꝛ sinochu3 putridũ ex hiis ut supra caº de sinocho putrido patet ¶ Signa ꝓnostica ut q2 hec cũ causonide ut dictũ est magnã hẽt couẽientiam q̃tũ ad signa ꝓnostica sequẽs inspice capitulu3 q2 illic reperies signa salutis signa timorosa ꝛ signa mortis. Nam ista ad hec uolui reseruare cũ causon magis piculosus sit q̃ tertiana continua. ¶ Hiis uisis ad cura3 uẽiendo In ꝑpatiõe aeris cibi ꝛ potus ꝛ alio2 huiusmodi fac ut in tertiana pura iterpellata dictũ est. q2 magis cũ ista q̃ cũ aliis cõuẽit Sed in hac subtilius est dandũ pp eius cõtinuã afflictiõe3 ꝛ pp accidẽciã seuitatẽ que fortiora sunt in ista q̃ in illa. Unde in hac fe. nec carnes cõueniunt neq3 uinũ regulariter operando ꝛ tamen si uinu3 exhibere cogemur sit albũ aqueũ uel rubeũ clar3 bene limphatũ carnes possunt cum aliquo ex tactis frigidis alterari. Et si contusum dederis pinguedo totaliter abiciat. Cõsimiliter ꝛ si sublimatũ feceris. ꝛ deinde caro cũ aqua rosa. bene lauet. ꝛ in fundo uas ali q̃t ponẽdi sunt ducati ꝛ cum carne puluis misceat infrigidatiuꝰ ut. ℞. san. oiu3. ʒ. i. spodii. ʒ. ß. poteris addere magna exñte flãma gra. iiii. caphor margarita3. ℈. i. fragmento2ũ lapidũ pciosoz. s. saphiri smaragdi iacincti ꝛ grana. añ. ℈. ß. fiat puluis ꝛ misce cum carnibus deinde sublimatũ facias ut in caº de sinocha ista tua te docui sed nota infirmu3 tp̃e minoris afflictiõis sp cibare ꝛ tp̃re exacerbatiõis regimẽ obseruar sicut tp̃e porisimi obseruabatur. ¶ Hiis habitis ad medicinalia uẽiẽdo. Si uenter constipatus fuerit leni eũ cũ aliquo de enematibus supra scriptis uel potiõe ꝛ posita supra in capº de tertiana pura. ꝛ hoc fcõ flẽiam aut uẽtosas facias ut in capitulis supra scriptis dictũ ẽ. ¶ Facta flẽia si opꝰ est uter ex enematibus sup̃scriptis aliquo. ¶ Deinde materie attendas digõni qd' sic facias. ℞. sirupi acetosi simplicis. uel orizacre. ℥. ii. ß. sirupi de endi. ℥. i. ꝛ aque endiu. ℥. .iiii. aque acetos. ℥. ii. clarifica pro duabus uicibꝰ ꝛ aromatiza cũ sandalis citrinis uel ru. uel misce cum sirup. ℥. vi. aque zucari ꝛ da in duabꝰ uicibꝰ. ¶ Et si ab exacerbatõe distans fuerit per horas tres ad minus. ꝛ si nõ expecta post exacerbatiõnẽ. Ite3 tp̃e quo sitit cõuenit iulep

rosa. uel aqua boni fontis aut aqua simpliciter cocta. Uel da iulep ultra marinū uel de alexandria. Ite in isto casu si fe. fuerit multū intēsa cōuenit iulep multū factū cū succo bathece aut cucurbite aut aqua frigida. Est enim batheca melon magnus q̄ a venetis uocatur lāguria. et facias ut docet mesue in ātidotario distinctiōe. vi. Accipe cucurbitā et bathecam et inuolue eam in pasta: postea in furno decoquat. deinde succū extrahe. de quo. ℞. lb. ii. zucari albi. ʒ. viii. fiat iulep. et poteris addere uini granatorū aut acetositatis citri. ʒ. ii. et erit optimū in isto casu. Uel facias sic. ℞. aque rosa. lb. i. aque acetose lb. ß. uini grana. ʒ. iiii. zuccari. ʒ. ii. fiat iulep aromatizatū cū sandal. rube. Ite conuenit aqua bulita uel aqua simplex si robustus fuerit in qua pōat. ʒ. ß. talis mixture ut. ℞. cōserue uiola. ʒ. vi. cōserue bugloss. ʒ. ii. manus xp̄i cū parlis. ʒ. iii. fragmētorū oīuz lapidū p̄ciosorū añ. ʒ. i. ß. foliorū auri numero. x. fiat mixtura et deauret. et potest uti de isto ōni hora qua uult. etiā sine aqua cōuenit manus xp̄i cū parlis. Quod si magis delicatum uis atq̄ cordiale fac deaurari. Si aūt male dormit et non bene quiescit in nocte. da in sero sirupi de papaueris. ʒ. i. ß. cū aqua zucari. ʒ. iiii. uel lactuce aut cucurbite. Uel fac iulep cū aqua florū nenufaris et cū zucaro. et cū dormire uoluerit de eo. ʒ. iiii. tribue. Item si fuerit iuuenis carnosus et robustus cum uirtute forti interiori carēs apostēate cōplexionaliter calidus aquā frigidam aliqñ cōsuetus bibere et materia exñte digesta cū intensa siti aquā. frigidā usq̄ ad saturitatem ei tribuas in tāta q̄ntitate q

color eius uiridis appeat uel efficiatur et tremat. Et si in tpe et regione calidis fuerit magis secure hoc facere poteris. Et si crisim expectaueris superfluitates si op⁹ fuerit cū aliquo ex sepe dictis educas. et si fuerit necessariū ut tu materiam cū aliq̄ euacuas solutiuo. facias ut in cura tertiane pure dictū est et illa tacta diligēter obserua et mēti habeas. Si enema uel potiōez uel flo īam feceris: tpe minoris afflictōis; illa fac: in die in qua crisim expectas nihil penitus facias infirmo nec ab extra et stante uirtute cū tenuissima dieta guberna ne natura circa aliud q̄ morbū māeat occupata. Aniota fe. si epar remāserit inflāmatū epithimatibus et cōfectiōibus utere ut in sepe tacto capitulo dictū est de nigredine lingue dolore capitis sincopi et aliis accidētibus. in hac et in aliis uenire potentibus plenā tractatiōez ad unū tractatuz reseruo quē de egritudinibus a capite usq̄ ad pedes facturus sum si altissimus mihi tantā uitaz plongare dignetur. Uerū q̄tū ad nigredinem lingue que sepe in hoc casu accidit ipam cum aqua ordei laua sepius et cū cocleari argēteo seu alio absterge instro. Itez multū ualet superpone plumazeolū de tela lini subtili imersum in mucillagine dragāti et psillii. Quātū uero ad capitis dolorē cū lenib⁹ fricatōibus diuertere materiaz. uel laua tibias et brachia cū decoctiōe salicis et uitis porrantis uuas albas cū foliis uiole et pro instantia uigilaz da sirupuz de papauere ut dictū est. Uel facias sic. ℞. olei uiolati olei nenufarini. añ. ʒ. i. aceti paz lactis mulieris lactantis puellā. ʒ. ii. agita simul et in ea imerge petias quas applica frōti

Ad reprimend. fumos

Causon

⁊ timporibus. ad similiter fumos re primendū posses pro dolore capitis epithimare frōtē cū oleo ros. mixto cuꝫ pauco aceto. ¶ Et qꝛ deo duce alias hanc materiam applicabo hec pauca sufficiant. Et hec de tertiana continua ⁊ eius cura.

¶ Capitulū. viii. de signis ⁊ cura causonidis.

Causon est feb. continua a materia colerica Seu flāte salso in ꝓpinqs ꝑtibus cordi exñte ꝓueniens. ¶ Pro quo nota ut aliq uolūt ꝙ causon qñqꝫ fit a colera ignea ⁊ incēsa ualde intra uenas cordi ꝓpinquas cōculcata sic ut debite euētari non possit. ꝑp quod incēditur ⁊ inflāmatur absqꝫ hoc ꝙ putrefcōeꝫ recipiat ⁊ fe. causat que causon appellatur. Unde ⁊ si hoc sit possibile raro tamē accidit. Nā sꝑ ut plurimū fit a colera putrefacta in uenis cordi ꝓpinqs exñte. ꝑp quod fit magna caloris incensio ⁊ magnū cauma. ⁊ cum causon a caumate est dātū fe. incensa ualde. imo in ista incendiū maius ꝑcipit̄ q̄ in aliis ceteris. ⁊ quaꝫ maxime si a colera putrida generet̄ Nam si fiat a colera sine putredine ꝙ rarissime fit infra q̄rtū diem īclusiue terminat̄ uel in putredam conuertet̄. ¶ Causon qdē est purus ⁊ fit a colera pura. qdē nō pur9. ⁊ fit a colera nota qꝛ famosa seu minoris fame. ¶ Qñqꝫ tamē fit a flāte salso ut dictū est. Nam flā salsum ut sentit Auicen. ꝑmi ca° de hūoribus fit per admixtiōeꝫ colere cū flāte aqueo insipido uel pauci saporis. ⁊ ideo ē ceteris spēbus flātis acutius ⁊ leuius. ideoqꝫ ipꝫ flā colericuꝫ appellat

Quod si in uenis epatis pulmonis uel oris stomaci putruerit hanc feb. speciē generabit. ¶ Signa casonis hec sunt. qꝛ incipit sine tremore ⁊ oripulatiōe. ⁊ in ipo maxime sentit̄ caliditas in toto ⁊ maxime circa spiritualia. adeo ꝙ infirmo uidetur ꝙ tot9 ardeat. sitis adest ualida ⁊ maxime circa statū. ⁊ patit̄ dolorem capitis cū instantia uigiliaꝝ ⁊ inquietudine ⁊ mētis alienatio fit in hac maior q̄ in aliis. ⁊ adest ligue citrinitas uel nigredo ualidior que de tertō in tertiū infirmū affligit. Quod si fuerit purus uersus horā colere magis infestatur. ⁊ si non purus ⁊ a colera fuerit famosa; hora flātis magis inalesat. ¶ Si āt fuerit minoris fame hora illie. ¶ Et si de his certā notitiam habere uolueris. Considera regionē etatē cōplexiōeꝫ regimē precedēs ⁊ oīa alia que dicta sunt in signis tertiane nō pure. ¶ In causone q̄qꝫ nō puro erūt ceteris paribus accñtia remissiora q̄ in puro. ¶ Et si fuerit a flāte salso manifestam sentit in gustu salsedinem. ¶ Pulsus in causonide est frequēs uelox cuꝫ quadā duricie. Urina est subtilis ignea rubea seu ruffa in fetore aliquali liuiditate. ¶ Quātū uero ad ꝓnostica signa quedā sunt significatiua timoris. quedam mortis. quedā salutis. Significatiua mortis sunt caliditas multū intensa cuꝫ estuatiōe magna ⁊ uehemēti siti cū uigiliaꝝ instātia ⁊ alienatiōe mutatio coloris faciei cuꝫ q̄dā in dētib9 limositate uomit9 ⁊ egōes de colera ignea rubea ⁊ in urina nullū signū digōis appet sepeqꝫ de salute infirmus desperat. ⁊ si a naso alique gutte sāguis iterdū egrediant̄ nō nunq̄ sudat. his apparētibus signis ⁊ fe. inualescēte dubitā

Signa

Signa ꝑ

Signa mortis

dū sit de infirmi perditōe. Et si cū his ꝓstratiōem appetitus uideris. pulsus ⁊ hanelitus diuersitatē. nec in uno loco infirmus quiescere pōt. ⁊ in die non cretica sanguis fluit a naribꝰ ⁊ interdū sudore frigido su dat ⁊ precedēs sitis sine tussicula a liqua supueniēte subito recedit extre maqȝ continue sunt frigida nec nul lum signū digōis apparet in urina cū quo etiā fe. cōtinue inualescit cum tornalitate faciei ⁊ ante. vii. fit yte ricus. hiis signis uel ex hiis pluri bus insimul cōplicatis perituꝝ ifir mū denūtia. ¶ Et si cū hiis eū sine manifesta occasione lacrimari conspe xeris ozegmonēqȝ habuerit ipm sci as morti esse ꝓpinquum. ¶ Sed si fe. mitis fuerit: nec appetitus nimiū ꝓstratus: mens illesa: sompno quie tus: statio in suo loco: nec faciei color multū mutatus: cū quo infirmꝰ de salute confidit. qꝛ pars sanitatis uel le sanari fuit. Seneca traiectiarū q̄r ta spem salutis bonā habere poteris ¶ Et si cū hiis ante q̄rtā urina rēit tatᷣ incipietqȝ aliq̄ sequestratiōeȝ fa cere ⁊ in q̄rta signū digōis apparet certū signū salutis erit in septiā in q̄ crisim expecta per sudorē uel fluxū sanguinis narū uel aliquo taliū de quo eris certificatus ꝑmi ꝙ in q̄rta naturā crisim tēptare uidebis. ¶ Itē si uirtus erit cōstās ⁊ signa digestio nis ꝓcesserit fueritqȝ eger in die cre tica ⁊ rigor supuenerit fit talis feb. solutio ut ypo. q̄rta affōꝛ affō illo a causone hito rigore supue. ⁊ ce. ⁊ ꝑ ma quarti caᵒ de rigore dū inquit. ⁊ q̄ñqȝ significat rigor in feb. insepabi libus sanitatē ⁊ ce. ¶ Et sic patȝ ꝙ hec etiā intelligi pōt de omī fe. inse parabili. Naȝ in hiis fe. rigore sup uenientē significatᷣ mataria illā extra

uenas ipetuose ⁊ uelociter expelli q̄ super musculos expulsa rigoreȝ cau sat. ⁊ est signū dn̄ii uirtutis sup ma teriā ⁊ hoc est uerū ut in pluribus. quia stat ꝙ materia non tota expella tur ⁊ sic non fiat ex toto fe. solutio. ¶ Vel stat ꝙ ad aliquā partē debilem tota illa materia expellatᷣ ⁊ causabi tur interpellata uel forsan ⁊ ibi fiat apostema ⁊ tamē fe. talis in illo cau fiet solutio cū in aliam fe. spēm mu tabitur. ¶ Hiis igitᷣ ꝓnosticis bene notatis. Scias satis quid in causo ne habeas pronosticari. ⁊ si casus ac cesserit tu ipe considera. ¶ Deinceps itaqȝ ad curaȝ uenio. ¶ Primo causo nidis puri que eadeȝ est cū cura ter tiane pure continue. Sed cū existat incendiū maius in ista q̄ in illa cete ris paribus magis frigida ⁊ hūida in istis sunt exhibenda facias q̄tum est de cibo ⁊ potu ⁊ aliis rebus na turalibꝰ ut in illa. ¶ Ad medicina lia si opus fuerit ꝑmo uentrē leniasᷣ cū aliq̄ ex disteribus supra scriptis. ⁊ si magnū incēdiū uideris pone in illo clisteri plꝰ de oleo uiolato ⁊ mi nus de decoctiōe quia uerisimiliter feces debent esse magis siue multū exsiccatae. ¶ Vel facias sic si libet. ℞. malue foliorū uiola. lactuce an̄. . M. i. floꝝ nenufa. semꝑ ui. an̄. M. . ß. fiat decoctio de q̄ accipe. ℥. xvi. in qua distēpa cassie ℥. i. ß. puluis zucari. ℥. i. olei uiola. ℥. iii. salis tri ti. ʒ. i. fiat clistere uel ex potiōibꝰ su pra scriptis aliquā fac lenitiōeȝ leni to uētre. ¶ Si urina ⁊ alia de flōia iudicauerint basilicaȝ dextrā incide Sed cum sanguis existat frenū cole re ipiꝰ sanguinis paucitas extrahatᷣ Et ideo conditiōes in flōia attendē das diligenter considera. ¶ Est igi tur infirmꝰ in mane fleubotimādꝰ

cum illa hora minus ceteris paribꝰ
male se habere debeat. Uel elige ho
ram diei magis frigidã si fuerit in
estate ⁊ illam qua infirmus minus
male se habet ⁊ horã facias in pn°
⁊ non aliter. ¶ Istis factis mẽti ha
beas sp ut infirmus om̃i die uẽtris
bẽat beneficiũ. Deinde ꝑ digestiuo
utere sirupis cõfectiõibus iulep ⁊ a
liis que in cura tertiane cõtinue dcã
sunt. Item in isto casu cõuenit dyа
coralli qđ sic fit ut. ℞. corallorũ ru.
.ʒ.iii. zucari.lb:ß. ⁊ dissolue zuca
rũ cũ aqua rosã. in qua in infusione
steterit. ʒ.i.sandalorũ muscatellinoꝝ
⁊ gra.iiii. cãphore. ⁊ istoꝝ forti fcã
exꝓssione. in illa aqua zucarũ dissol
uatur ⁊ fiat cõfectõ in morsellis.
Uel facias sic ⁊ est cõfectio multũ
utilis in isto casu. ℞. zucari albi.lb.
.i. amidi. ℥.ii: pone amidũ contritũ
cum. ℥.iiii. acetositatis citri ⁊ dissol
ue zucarũ in aqua rosa.cuꝫ infusiõe
sandal.supra scriptoꝝ. deinde pone
ad ignẽ ⁊ cũ incipit inspissari adde
amidũ paulatim ⁊ cũ spatula lignea
continue pforata misce adiũgendo
paulatim olei uiolati. ℥.ii. nec unq̃
desinas cuꝫ dcã spatula cõtinue oĩa
mouere nũc addẽdo amidũ nũc ole
um donec totũ coctũ fuerit. deinde
in scatulis pone paruis ad modum
paste regalis. ⁊ cũ frigidũ fuerit de
auret. hec enim cõfectio maxime cõ
uenit qñ sunt ita in appetitu ꝓstrati
ꝙ quasi nihil sumere possunt. ⁊ q2
sit alteratiua ⁊ etiã cum hoc multũ
resumptiua ut pꝫ. ¶ Et si materie
minoratiuũ exhibere uolueris da in
fusiõeꝫ reubarba. cum cassia uel mã
na superius descripta. ¶ Uel si bo
lum facere uelles. ℞. mãne. ℥.ß. reu
barb. ℥.i. electi spice gra.iii. misce cũ
cõserua uiol. uel succo rosa. ⁊ fiat bo

lus ⁊ deauret. ¶ Uel in modũ pil
lulaꝝ. ℞. reubarb. ʒ.ii.spice. ℈.ß.su
per quibus pice parũ aque endi. ⁊
parũ uini odoriferi. deinde in ũbra
desiccari pmitte. ⁊ postea fac pill. cũ
succo ros. uel uiola cõserua ⁊ da. ʒ.
.i.ß. uel. ʒ.ii. ¶ Uel facias sic ut e
rit res delicata satis accipe.lb.ß. ele
ctuarii de succo rosa. ⁊ in paruo alẽ
bico uitri cuꝫ lento igne pone ad di
stillandũ. ⁊ de aqua que egredit da
partẽ.xii. est enim res delicata satis
⁊ notabiliter operat. poteris tamen
dosim augere ꝫm eam operari uide
bis. ¶ Et pariter oĩa que opari uo
lueris poteris elcũaria distillare seu
sublimare. Digesta materia si crisim
non expectas eaꝫ uacua cũ aliquo ex
iaꝫ dictis solutiuis. ¶ Et si oportu
erit te iuuare naturã in faciendo cri
sim fac ut supra docui. Unũ tamen
scito ꝙ digesta materia ubi alia con
uẽiant in ista aquaꝫ frigidã poteris
securius ad saturitatẽ prebere q̃ in a
lia ceteris paribus. Iteꝫ pp magnã
inflãmatiõeꝫ tẽpore augmẽti aut sta
tus oꝫ te interdũ cor ⁊ epar epithi
mare.solũ epithimata in declinatiõe
conueniunt regulariter ⁊ non ante.
¶ Sed in hac febr. tãta existit inflã
matio ꝙ nisi aliqualiter mitiget in
firmus sepe pessima incurrit accidẽ
tia ⁊ ex cõsequẽti morit. facias igit
epithima supra capꝰ de sinocha de
scriptum. ¶ Et si aliter facere uis
fac sic. ℞. aque ros. lb.ß. aque bugl.
.℥.ii.ß. aque uiola. ℥.iiii. aque acet.
.℥.ii. sandal. oĩuꝫ coralloꝝ utriusqꝫ
ro. añ. ʒ.i. sirici crudi minutim inci
si osß de corde ceruí añ. ℈.i. spodii.
.ʒ.ß. croci. ℈.ß. cãphor. gra.vi. ⁊ fi
at epithima. Et potes si libet adde
re margaritarũ subtilissime tritaruꝫ
.ʒ.ß. ⁊ fragmẽtorum oĩuꝫ lapidum

preciosoꝝ. ʒ.i. ¶ Epithima ꝑ epate
℞. aque endiu. ℥.vi. aque cucurbi.
aque lactuce aque rosa. an̄. ℥.ii. aceti
.℥.i. sandalo. oīuꝫ an̄. ʒ.i. ro. spodii
an̄. ʒ.ß cāphore gra. iiii. fiat epithia
uel loco huius epithiatis utere cero
to de sandalis mesue. ¶ Debes ⁊
consimiliter renes inūgere ex ceroto
albo galieni. Item tale facias odora
mētum. ℞. aque floꝝ nenufaris. ℥.
.iii. aque rosa. ℥.i.ß. sandal. citrino.
.ʒ.i.ß. sandalo. rube. ʒ.i. misceātur
totū in āpulla quā agitatā sepe odo
ret. Et ad prohibendū uapoꝝ ascen
sum. ℞. aque rosa. ℥.iii. aque floruꝫ
nenufar̄. aque uiol. an̄. ℥.i.ß. aceti.
.℥.i. sandalo. rube. ʒ.ii. boli ar. ʒ.i.
misce ⁊ agita simul ⁊ epithimetur
frons ⁊ timpora. ¶ Et pro istantia
uigiliaꝝ fac ut in caͦ pcedenti te do
cui. ¶ Uel facias sic. ℞. pulueris pa
pauveris alb. ℥.iiii. distēpet̄ cū albu
mine oui ⁊ aqua rosa. addēdo parꝝ
aceti ⁊ modicū olei de papauere uel
nenufar. ⁊ epithima frōteꝫ ⁊ timpo
ra. ¶ Uel facias sic accipias opii ius
qanii succi mādrago. succi moroꝝ
imaturoꝝ succi lactuce succi eder̄. ar
boree an̄. ℥.i. cū succis istis distēpa
predcūꝫ opiū in qbus sic distēpatis
intingetur spongia que ad soleꝫ per
.xv. dies exsiccari pmittat̄. ⁊ cuꝫ ea
uti uolueris submergat̄ in aqua te
pida ⁊ naribus applica patiētis. qr
post horam statim dormiet. ¶ Et si ip
sum excitare uolueris decoque semē
petrocili. feniculi apii in aceto in qͦ
aliā spogiam intinge ⁊ naribus pati
entis appone. qr statim excitabitur.
¶ Et nota ꝙ pma spongia p ānos
.xv. pōt in bōitate cōseruari. ¶ Et ne
de cōtingētibꝰ aliqd emittere uide
aris. ℞. uini maluatici uel albi boni
.℥.i. aque rosa. ℥.vi. sandalo. citri.

⁊ rube. an̄. ʒ.i. misce ⁊ fiat epithia
testiculis ipsum sepe innouando.
¶ Et quia infirmus in tātū estuatur ut
uideatur totus inflāmari pōt pectus
tali inūgere unguēto ut. ℞. olei uio
la. ℥.i.ß. olei nenufar. pinguedinis
galline an̄. ℥.i. cere albe parū ⁊ fiat
unguētū qd' cū aqua plātagi. diu la
uetur postea pectus inūge. ¶ Si āt
fuerit causon non uerus ꝯm graduꝫ
suum omnia obseruentur que in ter
tiana non pura dcā sunt. ¶ Ueruꝫ
totuꝫ regimē tam medicinaliū q̄ sex
rerū nō naturaliū magis ad frigidū
declinet ⁊ hūiduꝫ q̄ in aliis. ⁊ cum
hec fe. uelocis termiātōis existat dēt
infirmi subtilissime dietari. ¶ Et
hec de causone ⁊ eius cura.

¶ Tractatus tertius. de febri. flāticis. vii. continens capitula.

¶ Primū. de significationibus fe. flegmaticarum.

Quia de febribus flāticis in hac p
te aliquid tractar̄ uolo. ¶ Quotu
plex sit flegma pmo uidēdū est cū
ꝯm eius uarietate uariet̄ fe. hec.
¶ Est igitur duplex flegma. q̄ddā na
turale. ⁊ quoddā nō naturale. quoꝝ
q̄dlibet tā intra uenas q̄ extra uenas
putrefactiōeꝫ recipere pōt. Et ex eo
rū diuersitate diuerse spēs febrium
flāticaꝝ generant̄. ¶ Naturale igit̄
flegma est humor pmus qui in sua
naturali dispōe exñs est in cōplexio
ne frigidus ⁊ hūidꝰ in colore albꝰ
in sapore dulcis per diminutā deco
ctiōeꝫ ex secūda digōe productus p
ulteriorē decoctōeꝫ in sanguinē tras
mutari dispōitus. ¶ Non naturale

Epithima ꝓ epate
ungt.
Odoramentu
ꝓhibendum uapor ascen
ꝓ istantia uigiliaꝝ
Epithima ꝓ testiculo
unguentum pectorale
duplex flegma nãle / nõ nãle
nãle flegma
nõ nãle flegma dux

Dux est flegma: nãle / nõ nãle
quoddā rõe coloris ... ē q̄druplex: aquosum, vitreum, mucillaginosum, ...
quoddā rõe saporis ē q̄druplex: acre, insipidum, dulce, ⁊ salsum

est duplex. q̄dda3 sit ratiōe sue eēn
tie ⁊ q̄ddā sui rōe saporis. Ratiōe
eētie est q̄druplex. s. aquosu3. uitri
um. mucillaginosu3. sub quo cōpre
hendit̄ crudū. ⁊ gipseū. Ratione
saporis est etiā q̄druplex. s. acre. insi
pidum. dulce. ⁊ salsum. ⁊ ex horu3
putrefcōe ut sentit Auice. ꝑma q̄rti
hee feb. spēs generantur. s. quotidia
na interpellata: quotidiana cōtinua:
Empiela: lipparia: una feb. in qua
idem ꝓuenit q₉ in ambabus febr. s. Et
sincopalis diurna ⁊ nocturna. ⁊ ōēs
iste fe. spēs naturaliter a flāte proue
nire possunt. Interpellata quoti
diana est feb. a flegmate extra uenas
putrescente ꝓueniens. cuius est infir
mū inuadere ōi die ⁊ eū in falsa qe
te per. vi. horas uidet̄ ꝑmittere.
Quotidiana cōtinua est feb. lenta a
flāte intra uenas putrescente ꝓueni
ens. cui₉ est infirmū cōtinue afflige
re uersus horā flātis ut pluriu3 īua
lescere. De empiela auctores di
uersimode loquūtur. Quidā ei3 acci
piunt eam pro lipparia. dicētes q₉
dicitur ab epi qd' est supra ⁊ algor.
quasi exterius habēs algorē ⁊ interi
us calorē. ⁊ hoc cōir dicimus in lip
paria ut statim ex eius descriptione
patebit. Item sed diuersificātur
etiam rōe materie ex qua generātur.
Unde nō nulli dicūt q₉ fit a flegma
te uitrio uel a mlia spissa quibus co
lera rubea adusta sp admixta existit.
que putrefcā per eius leuitatē exteri
ora petit ⁊ ea calefacit. Flegma uero
uel mlia pp eorū cōpaxionē ⁊ grossi
tiem interius ꝑmanent. ꝓpter quod
inferiora frigent. Et alii uolūt q₉
generetur ex flāte uitreo in aliqua ꝑ
te profunda corpis putrescēte ratōe
cuius caliditas in exterioribus ⁊ fri
giditas in interioribus sentitur. Et
quia fere oēs uolunt in empiela exte
riora calēt ⁊ frigent interiora. Dico
q₉ empiela est feb. paroxismalis omi
die de flāte uitreo in aliqua ꝑte cor
poris profunda putrescēte proueni
ens rōe cui₉ in exteriorib₉ caliditas
in iteriorib₉ frigiditas māifesta sen
titur. Lipparia uero est ⁊ si pos
sit a colera ꝓueire. ⁊ tandē ꝓposito
ꝑtinet est fe. suū omi die faciēs pox
ismum que a flegmate crudo uitreo
putrescēte ꝓuenit ratiōe. cuius in ex
teriorib₉ frigiditas ⁊ in interiorib₉
caliditas manifesta sentit̄. Febris
uero in qua simul percipit̄ calor ⁊
frigus interius ⁊ exterius est fe. pro
ueniens a duabus materiis flegma
tis ad putrefcōem motis. una. s. in
interioribus. ⁊ alia in exterioribus.
singulis diebus suū cōsimiliter facit
paroxismū. Febris diurna est fe. a
flāte extra uenas in die putrescente
ꝓueniens. Et nocturna est in qua
flegma in nocte putrescit. Sinco
palis uero si a flāte ꝓueire possit. q2
tamen raro accidit nisi flegma ipsu3
uenositatē quādā acqrat. Aliam de
ipo hic nō faciā mētōe3 ad capitulū
de fe. pestilentiali ipm reseruās. Et
sunt hee oiu3 flegmaticaꝝ feb. spēs
Pro quarū significatiōe ꝑmo si
gna generalia ⁊ satis cōia oibus po
nā. Secūdo nota spālia ⁊ cuiusli
bet spēi magis appriata. Signa
cōia sunt frigiditas in extremitatibus
ꝑmo incipiens que consequēter ma
gis in totū corpus sentitur ac si ip3
glacies quedā ipmaneret cū quodam
rigore minima aut nulla horripilōe
nisi ubi a flegmate salso prouenerit
Cuius ꝓpa signa inferius ponētur
Deinde calor mitis non multū3 acu
tus succedit: etiā in hac minor q̄uā
in tertiana rigor existat pp materia3

non esse ita acutam aut pūgitiuā: pauca uel nulla adest sitis. Os cū quadā mucillagine uiscosa existit insipiduz. Faciei color liuid9 siue pallidus plūbeus. Stomachi adest lesio ppi pz eē flegmatis lacunā. et ob hoc uomit9 sepe accidit flātic9: splenis quoq dolor in pcessu non nūqā succedit: sudor in pn° aut in augmēto paucus aut nullus. In statu autē digesta materia multus. Pulsus mollis debilis tardus cū māifesta quadaz diuersitate reperit' qui cuiuscūq feb. flātice ppriū signū existit. cū tamen puenerit a flegmate magis aquoso et min9 spisso aliis parib9 erit pulsus mollior. cūq flegma magis diuersum in sua fuerit essentia ceteris paribus in pulsu maior diuersitas repitur et inter cetera flāta. flegma salsum minorē efficit diuersitatē nec est ut in aliis ita debilis nec ita tardus. Et qr fe. flātica per pulsuū drās ab aliis q maxime dignoscitur considerate per pus de circūstantiis ipius pulsus differētias uariare potentibus drām quā flegma pōt idu cere diligenter considera. et per hoc in fe. flāticarū notitiam deuēies.

Nam qto flegma in substātia magis diuersificat' tāto ceteris parib9 maiorē reperies in pulsu diuersitatem. Vrina in prin° est alba subtilis turbida et grossa. et cū materia icipit digeri fit colerata turbida. Terminus pocisini est horaruz. xviii. si fuerit interpellata et infirmum p horas. vi. in falsa qete reliquit. His igitur uel ex his pluribus apparētib9 signis hanc feb. esse flāticā nullatenus dubitabis. et maxime si tēpus fuit frigidū et hūiduz patiēsq frigidā et hūidā hūerit cōplexionez et regimine flegmatis multiplicatio usus fuerit. His pmissis signis generalibus ad specialia cōdescēdo Si ergo feb. a flāte dulci puenerit siue a flegmate aquoso siue insipido incipit cum rigore et lento frigore qmitis postea calor succedit et est oris insipiditas. et hoc ut plurimuz uēit hora flegmatis et in pmis poxismis qñq sine rigore incipit et sine horripilōe. In pcessu aūt quia in statu et declinatiōe magna succedit sudoris copia. Vrina erit subtilis alba que quasi pinguis per totū uideat'. Vomitus aūt si quis fuerit flegmatis aquosi erit. pulsus debilis autem tard9 et multū mollis existit cū quadam diuersitate licet non magna in cōparatōe ad aliquas alias ut statim patebit. Signa flgmatis mucillaginosi acris pontici siue acetosi sunt quia rigor maior erit q in precedēti maiusq frigus q lentus ualde postea calor succedit cū oris acetositate et paucus erit sudor in cōpatiōe ad ante scriptā. et hec incipit cū grauitate sompni et multotiēs sine rigore q usq ad tpūs postpōitur. et fortasse erit frigus et non erit rigor et qñq hora flātis et qñq hora mlie potius ex mlie erit admixtiōe. Vrina in hac pallida uel subpallida existit cū substātia mediocri. et interdū spissa multū. Et erit uomitus flātis mucillaginosi. In pulsu uero maiorē sentiens diuersitatē q in āte dcā. Si feb. a flegmate uitreo pcedat cuz frigore intenso incipit et rigore maius tamen erit frigus quam rigor et frigus incipit in extremitatibus paulatim et adeo intense succedit per totū corpus ut infirmus qsi se congelatū sentiet seu iudicet cū magna iūctura rum fractione et in porisinis status rigor et frig9 multiplicant' et incipit

Signa specialia a p° qui fe. ē a f[...] dulci ul aquoso aut insipido

Signa flātis mucillaginosi acris p[...] siue acetosi

Terminus p[...] xismi

Signa flātis uitrei

cū grauitate sompni. Et in primis
porismis sepe absqz rigore uenit.
In hoc quoqz calor lentus existit ⁊
ad ultimū sudoris copia adest. Vri
na est glauca uel trūbosa ac si globi
flātis eēnt in ea positi. ⁊ qn̄qz horri
flātis ⁊ mūe infestat q si uomitum
inspexeris in hoc tibi magnū presta
bit iudiciū. Et in hoc pulsu magnā
repies diuersitatē. Signa flātis
salsi. Si aūt pueīt a flāte salso inci
pit cū horripilatōe ⁊ frigore. sed nō
est intensum in cōparatione ad ante
scriptas. ⁊ maior succedit calor q̄ in
ceteris ⁊ maior sudoris copia ⁊ oris
salsedo cū siti q̄ in aliis maiori ⁊ ma
gis uēit hora colere. Vrina uero
est ruffa uel citrina alias subcitrina
intensa satis in cōpatiōe ad alias cū
substantia mediocri. qn̄qz tamen est
subtilis qn̄qz ualde grossa. ⁊ in hac
nō tantā reperies diuersitatē in pul
su q̄ in aliis. Iste aūt oēs fe. spēs
sub quotidiana interpellata reponū
tur. Et si quotidiana cōtinua a non
naturali flāte possit pueīre ut pluri
mū tam̄ a naturali intra uasa putres
cēte generat᷑. Si igit᷑ infirmū si
ne frigore ⁊ rigore uideris febrē in
cidisse cōtinueqz ⁊ sine magna uel
māifesta interpellōe infestari ab ipsa
feb. que tamē hora flātis semper in
ualescit. ⁊ huius calor suauis ⁊ mi
tis quasi interius latens. Vrina
uero liuida ⁊ discolorata spissa ⁊ in
pcessu in augmēto ⁊ statuqz colera
ta. aliisqz signis tam in pulsu q̄ in a
liis interpellatis descriptis appareti
bus. uel ex his pluribus hāc quo
tidianā continuā fore indicabis que
latica a medicis cōir appellat᷑. ⁊ dr̄
latica quasi intus latēs a calore natu
rali ipāqz paz discernes extranea
tū pp quod ad pauca respicientes e

thicam ipaz iudicant. cuius differen
tiam cōprehēdes si hec scripta signa
⁊ que in capitulo de ethica deo du
ce scribent᷑ ānotabis. Signa quo
tidiane interpellate a flāte uitreo p
uenietis sunt signa empiale hoc exce
pto q in empiela continue interius
frigiditas. exterius uero caliditas ⁊
in ea māifesta sentitur interpellatio.
In lipparia sentit᷑ interius caliditas
exterius uero frigiditas pueiēs a flā
te de quo est sermo ad pn̄s. accidit
om̄i die cū alitibus ⁊ hoscitatiōib9
ut infirmus hec oīa sentiat. Vri
na colerata ⁊ subtilis existit. Alia ue
ro signa supius tacta in interpellata
te flāte uitreo pueiente considera si
uis bene iudicare. Paz cū puenire
possit a colera nisi talia cōsideraueris
errorez cōmittere posses. Signa
feb. in qua caliditas simul ⁊ frigidi
tas tam in exterioribus q̄ in interio
rib9 sentitur ex tactis in empiala ⁊
lipparia clare cōprehēdere poteris.
Signa cōsimiliter diurne ⁊ noc
turne de se sunt māifesta. qz illa di
urna uocatur cui9 porismus in die
accidit. Et nocturna cuius in nocte.
Quātū ad signa pnostica huius
fe. terminus est. xliiii. diez. ⁊ fm a
lios. lxiiii. qn̄qz tam̄ usqz ad. vi. mē
ses perdurat. qd᷑ accidit pp materie
multitudinē grossitiē ⁊ uiscositatez
ad quod multū facit q fe. ē morbus
calidus ⁊ siccus. materia aūt huius
est hūida ⁊ frigida quare quitquid
uni confert alteri nocz ⁊ econtra. ⁊ ob
hoc de difficili curat᷑. pp quod inter
cronicas egritudines numeratur.
Itē quotidiana interpellata p. vi.
horas infirmū in falsa qete reliquit.
Et dicitur falsa. qz infirmus nūquā
uere mūdat᷑. quod est qz flā nullum
ppium habz receptaculū. imo ut igt

[Marginal notes:]
Signa flātis salsi
Signa quotidiane continue
Signa quotidiane interpel.
Sig. fe. i q̄ caliditas ⁊ fri. sentit᷑
Sig. diurne ⁊ nocturne
Signa pnostica
No

Auic. pma, pmi ca° de hūoribꝰ. fleg ma inter uenas concomitat̄ ut neces sitatis tpe in sanguinē cōuertat̄. cuȝ sit sanguis diminute decoctus ⁊ ut sanguis aptus reddat̄ ad mēbra flā ticarū cōplexionū nutriēdū. ⁊ cum hoc ut humectet iuncturas ⁊ mēbra que multū exultūt motiōis. ⁊ pp has cās multe existūt quātitatis ꝗ uiscosi tatis poros opilat. ⁊ sic cuȝ incipit putrefieri in continua q̄si existit pu trefcōe. ⁊ ob hoc cōtinue infirmꝰ af fligitur. Et si illis. vi. horis aliquali ter quiescere uideat̄ hoc fit qꝛ nō tā tuȝ quātū in aliis. xviii. horis mole statur. Continua ab interpellata co gnoscit̄ quia intra uenas cōtinue exi stit putrefactio. ⁊ ob hoc in ea nullā getē cōprehēdimus exacerbatōeȝ tñ sic que hora flātis ut pluriuȝ accidit Et nota ꝙ in hac feb. stomachus multū debilitat̄ cū sit flātis lacūa. ⁊ ad cuius debilitateȝ seq̄t̄ epatis de bilitatio non nūquā. q̄re sepe infirmi caxetici fiūt ⁊ successiue ydropici. Et qꝛ in hac fe. cōtinua fit flātis pu trefactio ipm flegma sic aduritur. ⁊ in materiā mlicaȝ cōuertitur que ad splenē ꝑueniens ipius cāt dolorē ⁊ successiue q̄rtanā nō nūquā. Iteȝ nota ꝙ illa quotidiana citius ceteris paribus terminat̄ in qua sudor citi us ⁊ copiosiꝰ appareȝ. Signū ē eiȝ ꝙ materia est magis obediēs resolu tioni ⁊ ibi non est magna pororꝫ opi latio ⁊ tu quo ad materie digestiōeȝ statim cognoscere scias. Nota ꝙ materia digesta maior solito erit uriē quātitas ⁊ spissitudo ⁊ frigoris mi nezatio caloris augmētatio ⁊ accessi onis ꝓlōgatio. hec eiȝ materiaȝ fore digestā significat. Et ad hoc sciēduȝ de ipiꝰ materie euacuatōe ⁊ de mor bi ꝓlixitate tibi magnū ꝑstabit iudi ciū. Preterea uero ꝙ porisimus cū multis incipiat aliciꝰ ⁊ hostita tōibus cū stupore q̄daȝ ⁊ sompni ꝓ funditate cum quo infirmꝰ cū q̄dā liuore faceȝ tūdaȝ habuerit talis fa ciliter cadit in subeth. Si g° hec oīa diligēter examinaueris scies ꝗ qd de infirmo tuo hēas iudicare. Et io si a pn° materiā nosces fore grossaȝ ⁊ multaȝ ⁊ uiscosaȝ tpūs frigidū ⁊ hūidū etatē cōplexiōeȝ flāticā porismū lōgū cū pauco aut nullo sudore stomaci debilitatē appetitus ꝓstratōnem sompni ꝓfunditatē ⁊ naturam debileȝ periturū infirmū nūtiabis. Naȝ hiis oībꝰ apparētibꝰ āteq̄ materia digeri possit uerisimilit̄ ca det uirtus ⁊ infirmꝰ morief̄. Sed oppōita oia salutē significabunt. Mediocria uero medio mō se hēnt quātū. s. ad salutē seu morteȝ ꝓnosti cādū de dolor̄ stomachi seu lesione epatis splenis seu alioꝝ mēbroꝝ. s. cacetia ⁊ ydropisi. ⁊ de aliis patet ex dictis qd hēas ꝓnosticari. Et hec de significatōibus feb. flegmaticaꝝ.

Capitulū secūdū. de cura fe. flāti ce interpellate a flegmate dulci.

In fe. flātica a flāte dulci insipido uel aquoso seu acetoso uel acri ꝓueiret in aere declināte ad cali ditatē ⁊ siccitatē signetur infirmus quē si naturalē nō hūeris ⁊ tps fri gidū ⁊ hūidū fuerit cū continuo in camera igne. ⁊ si in estate fuerit cuȝ suffumigationibus facere poteris fa ctis. s. cū iunipero thure mastice san daraca cortice citri uel aliq̄ taliuȝ. Quātū ad cibuȝ pmo nota ꝙ in oi fe. est eius cōsiderāda ꝓlixitas. s. ꝗm ꝙ magis ⁊ minus statuȝ ꝓpinquū

uiderim9 cū hoc ē subtili9 aut grossius reficiēdū a pnº. Si gº stat9 fuerit reºtus debes a pzinº grossius reficere cōtinue gradatim subtiliando dietā usqz ad declinatōez exclusiue. Si tamē plectoria grādis fuerit in toto debes in pnº subtiliori uti dieta q̄ in augmēto. sed in declinatione semp grossior est utēda dieta. In statu uero tenuissima ⁊ natura non ipedita a cibo meli9 possit circa materie digōez ⁊ ipius expulsiōez uacare. ⁊ inter cetera sp mēti hēas ifirmi uirtutē cōspicere cū hec egritudo pp eius plixitatē ⁊ eius cōtinuā afflictiōez multū suspcā reddat. Sis ergo pmo de uirtute sollicitus. Secūdo uero ad egritudinē diligenter inspicias. Et summo ope huic attēdas pcepto. Uidi nāqz aliqs in pncipio ita ifirmū tenuiter dietare uirtutē ñ cōsiderātes q̄ i statu qñ necessariū uti erat tenuissima dieta uirtutis debilitate ⁊ morbi ualiditate subcubuit. His habitis in illo casu cōueniūt galline iuuenes aues pue in rubis degētes ⁊ non in aqs. pdices ⁊ fasiani iuuenes cōueniūt etiā carnes edine mōtine duoꝝ dētiū uitellme cuniculoꝝ lepusculorū capoloꝝ. Quod si cogaris contusuꝫ carniū ex aqua buglosse cū modico uini citoniorꝝ cū puluere cinamomi ⁊ modico masticis erit aspergēdū. deinde modo sepe dcō cū ducatis ad alēbicuꝫ uel in alio uase ⁊ facias sublimatuꝫ. Pro ferculo autē pōt uti pānata simula uel amigdo. ferculo de amigdalis hauenato ⁊ ordeato. Ex herbis cōueniūt boragi. radices petroc. fenicul. ⁊ poteris uti leui decoctiōe caulū ⁊ brodio ciceꝝ rub. Pro sapore seu condimento pōt uti salsa fcā ex amigdalis pauco aceti modico

uini granatoꝝ dulciū sine succo uel arātiorū cū cinamomo ⁊ pauco zucari. ⁊ qz q̄plurib9 placet alliū faciat dolorē capitis ⁊ alio huiusmodi nō phibēte ⁊ cū amigdalis sup̄scriptis allii odor solū appeat q̄ fiat alleuꝫ pistando in mortario. quo āmoto sine lotione mortarii in eodē pistetur amigdale. uel aliter contūde alleū ⁊ ipm in petia mūda pone per quā distilla brodiū cū quo postea distēpēt amigdale. ⁊ sic ille sapor erit quāplurib9 delcābilis ⁊ marie in istis ptibus. Notā tamē q̄ in declinatōe magis hoc q̄ in alio couēire tpe. Pisces recētes regulariter nō cōueniūt saliti tamē grā appetitus puocandi in pauca quātitate nō nūquā in pnº past9 pñt exhiberi. sicut sunt qui in sportis apportātur ⁊ cū modico aceti ⁊ oleo ⁊ cinamomi p̄parētur. Ex fructibus pñt uti passulis amigdalis auellanis aliq̄lr usis fisticis pistachiis ⁊ pineis pp infirmorꝫ lassiuiā modicū uue albe per dies aliquos ante collcē. Interdū pōt sibi exhiberi ⁊ cōsimiliter ficus aliqs añ pastū. Itē post cibuꝫ poma cocta uel potius pira cū zucaro condita uel anisis cōfectis poteris exhibere. Et si quis frcūs arguat in stomachis febricitātiū pp corruptiōez ⁊ ebulitionē suā nō couēire dicat dicendū q̄ nō solū cōsuetudini etati ⁊ ce. est aliqd dandū uerū etiā hoim laxiuie. unde in pluribus ptibus mūdi uinum ⁊ carnes ⁊ alia huiusmodi in colericis fe. cōir exhibemus. Et si auctoritas ⁊ ratio dicerent oppositū actū si bene cōsperexeris supra scripta notabilis nō erūt nocumēti. panis sit bene fermētatus aliq̄tulū cū sale bene pinsa. Et si in declinatōe aliqua anisorum grana iposueris non erit malū. Sit

De vino

eius uinū albū uel uinū clarꝫ rubeū non tñ nimis aquosuꝫ limphatū cū aqua zucari magis ⁊ minus ꝑm potentiā uini. aqua ordei cū zucaro cōdita rubeo similiter cōueniret. Et hoc regimen ad oīs feb. flāticas existit generale materiā feb. diligenter cōsiderāti q2 ꝑm q flegma fuerit magis uel min9 frigidū debes hoc ꝓcedēs regimen totū ad magis uel min9 siccum facere declinare. ⁊ hoc in aliis nō naturalibus rebus tibi existit generale quare regimē ex ꝓhabitis poteris fabricare cuius tñ magnā ꝑtē ex ꝓdictis cōꝑhēdes. Habitis ad medicinalia cōdescendens. ꝓmo describā quid fiendū sit hora paroxismi. In cuius ꝓn° infirmus nullatenus ꝓmittat dormire; cū linteis calidis calefiant extrēa si cū rigore accesserit aut frigore. Et si illud non sufficiat habeatur later igne calefactus ⁊ lineis pānis inuolut9 qui pedibus applicetur uel hēat instrm qd' in ytalia remediū nūcupat. ⁊ ē duplex qddā aqua repleť bulita. aliud laminā ferream hēat que cādens in ipo ponit instro alteꝝ qd' poteris extrēitatib9 applicare. ⁊ si infirmus ad uomitū excitet iuua ipm cū oximelle simplici ⁊ aqua zucari uel aqua decoctōis rasſam adiuuetur. Cūqꝫ calor ad extra incipit apparere fiat fricatiōes quousqꝫ calor totaliter fuerit ab extra expāsus in paroxismo cibus ⁊ potus oīo subtrahāť. Et si pur te sitis cogat potū aque zucari uel aque ordei cū zucaro rubeo tribuas infirmo Et si ad declinationē sirupū acetosum cū aqua zucari exhibueris bene erit. Hora aūt qetis si op9 fuerit uētris attēde lenitiōe cū clisteri. scꝫ uel potiōe. Si per clistere. Re. malue blitis foliorū camōille aā. M. i. furfuris pugillū. i. ⁊ fiat decoctio de q̄ accipe lb. i. ß. in qua dissolue cassie pulueris zucari aā. ℥. i. yerepigre ℥. ß. olei cōmunis ℥ iii. salis triti ʒ. i. ʒ. ß. fiat clistere ⁊ aliqui dimittāt yerā pigrā ⁊ addūt mel rosa. ℥. i. ß. ⁊. ii. uitellos ouoꝝ ⁊ fiat clist. si libꝫ

Potio

Si cū potiōe lenire uolueris facias sic. Re. cassie uel manne. ℥ i. ß. dissoluať cū aqua lactuce uel aqua zucari rubei uel aqua mellis rosat. cū modico cinamo. ⁊ fiat potio quā per. iii. horas āte prādiū calidū in potu tribue. Facta uētris lenitiōe si urina ⁊ alia iudicauerint de flōia incide basilicā uel nigrā. quo fcō infirmuꝫ per diē unā quiescere ꝓmitte. Et si materiā minuēdā iudicaueris aliam nō expectas digōem ut. s. natura residuū materie meli9 digerere possit facias sic. Re. aque lactis. ℥. iiii. turbith boni ⁊ electi. ʒ. iiii. ʒʒ. ʒ. i. spice gra. iii. parū buliāt deīde colētur debitā faciēdo expꝛiōeꝫ in qua distēpa cassie aut māne ℥. i. mellis ros. ℥. i. ß. ⁊ fiat pot9.

Potio alia

Vel. Re. turbith ʒ. i. agarici. ʒ. ß. ʒʒ. ʒ. i. spice salisgē. aā. gra. iii. ifundať in aqua lactis. ℥. iiii. ⁊ oximellis simplicis. ℥. i. parꝫ buliant ⁊ ut sup fiat expꝛſsio addendo cassiā aut mānā ⁊ fiat potus.

In modū cōfectionis

In modū cōfectiōis ⁊ in forma solida. Re. galāge piperis lōgi aā. ʒ. ii. ʒʒ. ʒ. iii. macis croci aā. ʒ. ß. turbith electi. ʒ. xii. zucari al. lb. i. sirupizeť zucaꝝ cū aqua absinthii addēdo parum uini citonioꝝ ⁊ fiat cōfectio in morsellis. cui9 doß est. ℥. i. Vel facias sic in lb. ß. zucari da. ℥. ß. sꝫ nō erit ita delcābilis.

In modū pulueris

In modū pulueris facias sic. Re. turbith electi ⁊ mūdati. ʒ. x. ʒʒ. ʒ. iii. masticis. ʒ. i. zucarū ad pond9 oiuꝫ ⁊ fiat puluis. cuius doß sit. ʒ. ii. ß. cū aqua mellis

uel zucari rub. uel aqua lactis. Uel
℞. ʒʒ. ʒ. v. turbith mũdati. ʒ. x. zu
cari ad pondus oĩuꝫ ⁊ fiat puluis
cuius doß sit. ʒ. iii. cũ aqua ut supra
In forma pillularꝫ facias sic. ℞.
turbith mũdati. ʒ. v. ʒʒ. ʒ. i. ß. galan
ge piperis longi añ. ℈. i. macis croci
añ gra. vi. fiãt pillule cum oximelle
simplici ⁊ da. ʒ. i. ß. Uel facias sic.
℞. turbith. ʒ. iiii. absinth. ʒ. i. collo
quintid. ℈. ii. agarici yere pigre añ. ʒ.
.i. masticis. ℈. ii. ⁊ fiãt pillule ⁊ da
. ʒ. i. Uel facias sic. ℞. turbith. ʒ. iii.
agarici. ʒ. i. ß. spice salis gẽme añ. ℈.
.ß. zinzibe. ʒ. i. fiat puluis ⁊ infun
datur in aqua eupatorii. deinde ex
siccari pmittat' tãdẽ cũ oximelle sim
plici fiãt pillule ⁊ da. ʒ. i. uel. ℈. iiii.
Exhibito minoratiuo put tibi ui
sum fuerit. Uel non exhibito tale a
pn° exhibeas digestiuũ. ℞. oximellis
simplicis. ℥. iii. aque zucari uel a
que mellis rosa. ℥. vi. misce uel cla
rificetur pro delicatis pro duabus
uicibus aromatizet' cũ cinamo° op
timo. Uel loco supra scriptarꝫ aqua
rũ pone aque absinth. ℥. iiii. aque
feni. ℥. ii. clarificet' ut sup ⁊ da qter
aut septies istũ sirupũ in aurora cali
dũ. Uel facias sic. ℞. mellis rosati
collati. ℥. ii. sirupi acetosi simplicis
. ℥. i. ⁊ cũ qbꝰ uis aquis supra scrip
tis misce pro duabus uicibꝰ clarifi
cet'. ⁊ hora qua sup in potu tribue.
Deinde cũ uolueris ex solutiuis su
prascriptis leniter euacua ⁊ quia sta
tus in hac egritudine est rẽctꝰ iubꝫ
aboalay filius si per se eger omni
die bis non assellauerit qd' medica
mẽ de turbith õi nocte ꝓpinet' eidẽ
Nec ut ipe uult in hac se est expectã
da digestio sꝫ dieti potiꝰ ẽ aliqd e
uacuãduꝫ ut supra materie residuũ
ad digerẽdũ natura potẽtior existat

Laudat etiã in h° casu pillulas alc
phãginas qbus potiꝰ utere q̃ medi
camẽe de turbith. Uel facias sic ⁊ ẽ
in hoc casu multũ côueniens. ℞. pul
ueris yere simplicis galie. ʒ. iii. aga
rici. ʒ. i. salis gẽ. gra. vi. masticis. ℈.
.i. fiant pillule cuꝫ oximelle simplici
quarꝫ doß est. ℈. ii. uel. ʒ. i. Et qꝛ da
re solutiua õi die est laboriosum natu
re ⁊ dicit Auice. tale exhibe interdũ
clistere ut. ℞. malue bliis florum ca
momille furfuris ordei extremitatũ
cauliũ ru. añ. M. i. anisi maratri añ.
. ℥. i. ß. agarici. ℥. i. côquascetur ⁊ fi
at decoctio de qua accipe lb. i. ß. dis
solue cassie pul. zucari rub. añ. ℥. i.
yerepigre. ℥. ß. olei cõis. ℥. iii. salis
triti. ʒ. i. ß. ⁊ fiat clistere. Hoc facto
pro ulteriori digẽe materie. ℞. oxi
cẽpoiti. ℥. iii. aque mellis uel zucari
rub. ℥. vi. uel aque absin. ℥. iiii. aq
feni. ℥. ii. misce ⁊ clarificetur ꝓ dua
bꝰ uicibus ⁊ arõatizetur cũ cinam°
optimo. ⁊ de tali sirupo septies ex
hibe. Uel. ℞. aque fen. aque bugl.
añ. ℥. v. aque absin. aque eupatorii
añ. ℥. iiii. aque cicoree. ℥. iii. mellis
despũati lb. ß. fiat iulep arõatizatũ
cũ optimo cinamo° ⁊ dẽtur. ℥. iii.
pro uice. Et si uis sirupũ magralem
℞. eupatorii absin. spine albe añ. ℥.
.i. radicũ feni. apii liquicie passularꝫ
añ. ℥. ß. rose rub. se. ameos añ. ʒ. iii.
se. endi. ⁊ feni. añ. ℥. ii. bulliãt in li.
.iiii. aque usqꝫ ad côsumptiõeꝫ me
dietatis cũ lb. i. mellis despumati
fiat sirupus arõatizatꝰ cũ cinamo°
de quo dẽtur õi die. ℥. ii. cũ. ℥. iii.
aque mellis uel zuca. ru. Digesta
materia aliqd' de solutiuis supra scri
ptis unuꝫ exhibeas qd' sit infirmo
magis gratũ. Et quia ut dictũ est in
tali morbo materie nõ est expectãda
digestio ⁊ maxie si statum remotum

uideris s3 semel saltē in ebdomoda
uirtute etate ⁊ aliis huiusmodi con
sentientibꝰ ⁊ est cū aliq̄ ex solutiuis
dictis purgādus infirmꝰ leuiori sp
utatis lenitiuo saltim in minori dosi
q2 si quater quīqes assellauerit ꝑ ui
ce erit satis. ¶ Sed digesta materia
fortius debes solutiū exhibere. ⁊ cū
statui magis appinquas fortiori de
bes uti aperitiuo plus in statu ⁊ in
declinatōe magis. ⁊ sic est in hac fe.
gradatī3 ꝓcedendū. ⁊ q2 nihil facere
uideris nisi infirmo tuo aliqs cōfe
ctiōes ordines. Si mixturā uis quā
citramōtani restauratiū uocāt facias
sic. ℞. conserue rosꝭ. ℥. ii. ß. conserue
uiol. boragi. buglos. ⁊ anthos an̄. ℥.
.ii. dyarodon abbat. ℥. i. ß. electuarii
de gēmis aroatici an̄. ʒ. vi. fiat mix
tura ⁊ deauret de qua īfirmo exhibe
ōi hora qua uult ⁊ multū conueit.
¶ Et de ea per unā horā an̄ cibū exhi
bueris. ¶ Vel in forma solida. ℞.
speciez dyarodon abba. ℥. ß. speciez ele
ctuarii de gēmis ⁊ aroatici rosꝭ. an̄.
. ʒ. iiii. zucari albi dissoluti cū aqua
absinthii lb. ß. fiat cōfectō in morsel
lis de qbꝰ unū par horam an̄ pastū
exhibe. ¶ Vel facias sic. ℞. corallo
rū rube. speciez dyarodon abba. cina
mo. electi an̄. ʒ. i. ß. zucari lb. ß. fiat
confectio multū delicata. Auicen. ⁊
Almāsor q̄sdā trociscos multū com
mēdāt in hoc casu. ⁊ q2 eos nō sic ha
bemꝰ in usu fac sic. ℞. trocis. de rosꝭ
. ʒ. iii. cinamo. ʒ. i. zucari lb. i. ß. fiat
cōfectio in morsellis utere ut supra
trocis. de rosꝭ sic fiūt. ℞. rosꝭ. ru. ʒ. x.
succi eupatorii. ʒ. vi. masticis. ʒ. i. spi
ce. asari. squināti. anisi an̄. ʒ. i. fiāt troci.
qui in ūbra desiccari pmittātur. ¶ Et
q2 in hac fe. stomachꝰ multū debili
tat. ad cuiꝰ cōfortatiōez s̄np scripta
nō sufficiāt ab extra talez poteris fa
cere unctiōez ante pastū. ℞. olei nar
di. ℥. i. olei masticis olei de absint.
an̄. ℥. ß. pulueris masticis. ʒ. i. pul.
gario. ligni aloes galliemusca. an̄. ʒ.
. i. corticū citri corallo. rub. an̄. ʒ. ß.
cere parū ⁊ fiat unguētū ⁊ maxime
hoc fieri debz in declinatōe. ⁊ maxie
cū a feb. mūdus fuerit. ¶ Et si uis
ut infirmus tuus releuet cito cū fe.
eū dimiserit facias eū uti aroatico
ro. fcō cū sirupo rosa. cū quo sepe
pillulas alephāginas sumat āte pa
stum sero uel mane q2 non ē uis. ⁊
etiā interdū aliqd' clistere. Et hec
de cura febr. flegmatice interpellate
prouenientis a flegmate dulci.

¶ Capitulū tertiū. de cura fe. flāti
ce ꝓuenientis a flāte pontico aut mu
cillaginoso crudo uel uitreo.

Si uero fe. prouenerit a
flāte pontico uel mucil
laginoso crudo uel uitro
totū ꝓcedēs regimē ad
calidū declinet. s3 ad tantā nō deue
niat siccitatē. ¶ Et q2 ista flāta magis
q̄ ꝓcedentia inepta sunt resolutioni
in porisino cū calor egredit' fortiori
bꝰ ⁊ longioribꝰ utendū est fricatiō
bus. ¶ Et si lenire uētrē uolueris per
clisteria facias ut supra. ⁊ similiter ꝑ
potōez. Vel facias sic. ℞. ysopi. M.
. i. capilli ue. M. ß. liquiricie passulāz
an̄. ℥. ß. fiat decoctio de qua accipe
. ℥. iiii. in qua dissolue cassie uel mā
ne. ʒ. x. oximellis simplicis. ℥. i. fiat
potꝰ. Facta lenitiōe si florā fiendā
iudicaueris facias ut. s. dictū est de
inde materiā digeras cum melle ro
sa. colla. ℥. ß. oximellis simplicis. ℥.
. i. aque absinthii. ℥. ii. aque feni. ℥.
. i. misce pro una uice aliqt diebꝰ ex
hibito decō digestiuo materiā euacua

cum aliq̊ de supra scriptis. Uel da.
℈. .iiii. uel. ʒ. i. ß. pillularum infra
scriptaꝝ que multū laudātur in hoc
casu. ut. ℞. pulueris yerepigre scri
pte 4° canone ⁊ 7° terapētice turbit
mūdati agarici añ: ʒ. i. spice. ℥℥. añ.
℈. ß. salis gēme gra. vi. formentur
pillule cū oximelle simplici. Illo fcō
si ad digōez materie ulteriorē ꝓcede
re necesse sit. ℞. oximellis cōpositi
. ℥. iii. aquaꝝ feni. absinthii buglos
se añ. ℥. ii. misce uel ꝑ delicatis cla
rificet̄ pro duab9 uicibus ⁊ arōati
zetur cū optimo cinamo° ⁊ ser uici
b9 infirmis tribuas. Quo fcō si ma
teria digesta fuerit aliqd exhibe de
solutiuis supra scriptis. ⁊ si nūduz
fuerit digesta idē facias. sed solutm̄
ita forte non exhibeas. deinde uero
talē facias sirupū mgr̄alez ut. ℞. ra
dicuz spagi feni. brusci añ. ℥. ii: yso
pi buglosse mellisse añ: M. i. se. ani
si feni. añ. ℥. i. ameos. ℥. ß. passulaꝝ
. ʒ. vi. fiat decoctio ⁊ cū lb. i. mellis
despūati ⁊ aceti fortissimi. ℥. ii. fiat
sirup9 de quo exhibe. ℥. i. ß. cū. ℥.
. iii. aque zucari rube. uel aque feni.
absinthii bugl. añ. ℥: i. misce ꝑ una
uice. ⁊ aliq̊t uicibus in potu tribue
H° fcō si tibi uisum fuerit euacuare
materiā ut supra. in fine autē status
aut declinatōe poteris exhibere siru
pū de eupatorio mesue ⁊ da. ℥. i. ß.
pro uice cū aquis supra scriptis. uel
duplicatā receptā. ⁊ pro delicatis fa
cias clarificari. deīde ꝙ si libuerit ex
hibe solutm̄ pro restauratōe sup̈ scri
ptis utere cōfectiōib9: Et nota si
flegma uitreū fuit in cā subtiliatiuis
⁊ uti incisiuis magis debes q̄ in a
liis cōtinue a leuioribus inchoando
⁊ gradatim usq3 ad finē sp ad forti
ora ꝓcedendo. Scias insup ꝙ in
pn° past9 in declinatiōe hui9 fe. cō
uēiunt dactili conditi cū aceto oleo.
⁊ pauco cinamo. ⁊ oliue condite. si
militer ⁊ spagi. Et hec de cura fe.
prouenientis a flegmate pontico.

Capitulū q̊rtū. de cura fe. flātice
a flāte mlie permixto prouenietis.

Si uero fe. prouenerit a
flāte mlie pmixto ꝑ3 ua
rietatē flātis in eētia ⁊
ꝑm maiorē uel minorē
flātis admixtiōem est regimē diūsiō
de uariandū. q2 ⁊ si totū debeat ad
calidū declinare debet tn̄ in siccitate
fore tempatum. Itē tā in digesti
uis materie q̄ solutiuis debeant me
lācoliā respicietia cōmisceri. Leni
tiōem igit̄ si facere uolueris cū cliste
ri uel potiōe facias ut sup̈ p̄missum
est pariter ⁊ de flōia. Et pro materia
digerēda facias p̊mo sic. ℞. oximel
lis simplicis. ℥. ii. mellis rosa. colla.
℥. i. aque buglos. ℥. iiii. aque absin
thii. ℥. ii. misce ⁊ clarifica pro dua
b9 uicibus arōatizando cū cinamo°
aliq̊t dieb9. Exhibito isto digesti
uo sic euacua materiā. ℞. turbit. ℈.
. i: agarici. ʒ. i. ℥℥. ℈. ß. spice salis gē.
añ. gra. vi. buliant paꝝ cū. ℥. iiii. de
coctiōis ligricie. passulaꝝ capilli ue.
thimi epithimi cuscute ⁊ polipodii
deinde colet̄ debitā faciēdo exp̄ssio
nem. cui addant̄ cassie uel māne. ʒ.
. vi. mellis roß. ℥. i. ⁊ fiat potus.
In modū confectiōis solide. ℞. tur
bith mundati. ℥. ß. ℥℥. ʒ. i. masticis
. ℈. ii. spice croci assari añ. ℈. ß. sene
lapidis lazuli añ. ʒ. i. ß. epithimi po
lipodii añ. ʒ. ß. zucari albi lb. ß. fiat
confectio in morsellis. doß est. ℥. i.
uel. ʒ. vi. Uel illis spēb9 adde. ℥. i.
ß. zucari pulueriz̄ati ad pond9 oiū
⁊ fiat puluis cuius pulueris doß ē

ʒ.ii.ß.uel.ʒ.iii.cuʒ aqua lactis uel brodio cicerꝫ rube. uel uino uel aliq̄ taliū. In modū pillularū. ℞. ex pillulis supra scriptis ꝗ pillularuꝫ de lapide lazuli uel indarū descriptiōe mesue aā.ʒ.ß. ⁊ fiant pillule ⁊ da ut supra hoc fcō pro ulteriori materie digōe. ℞. oximellis cōpoiti.℥.iii. aque absinthii aque fumi terre aque scolopēdr. aā.℥.ii.misce p duabꝰ uicibꝰ ⁊ clarificet' ut sup. Vel facias sic. ℞. aque absinthii aque radicū feni. ⁊ petrocili. aā.℥.iii. aque scolopend.℥.vi. aque fumi terre.℥.ii.zucari.℥.iiii. aceti.℥.i.ß. fiat iulep. arōatizatū misce cū nuce musc. uel cū cinamoº ⁊ sumat in quatuor uicibꝰ. Vel.℞.sirupi de epithimo mesue oximel. simplicis aā.℥.i.ß.aque buglosse feni. ⁊ absinthii aā.℥.ii. clarificet' ⁊ arōatizet' ut supra. Vel talē facias sirupū mgralēꝫ. ℞. scolopēdrie. M.i. florꝫ borag. bugl. cuscute absinthii aā. M.ß.radicum spagi brusci petrocili. aā.℥.i.ß. liquiricie passulaꝫ aā.℥.i.se. anisi feni. aā.ʒ.vi. polipodii thimi epithimi aā.℥.ß. fiat decoctio in lb.iiii. aque usq3 ad cōsumptiōeꝫ medietatis ⁊ cū lb.i. mellis despūati.℥.vi.zucari.℥.ii.ß. aceti fortissimi fiat sirupus arōatizatꝰ cū cinamoº ⁊ mirre muscata de quo accipe.℥.i.ß. ⁊ aque zucari rubei.℥.iii. misce pro una uice ⁊ da uicibꝰ pluribus. ⁊ postea qd' uis ex solutiuis supra scriptis exhibeas. uel in modū pulueris poteris sic facere. ℞. turbith mundati.ʒ.ß. pulueris sene.℈.ii. puluer' lapidis lazuli abluti.℈.ß.ʒʒ.ʒ.ß. zucari ad pōdus oiuꝫ ⁊ fiat puluis. ⁊ sit dos' una ⁊ det' ut.s. Vel facias hº totuꝫ dēpto zucaro bulire in.iiii.℥.aque lactis capraꝫ. deinde colet' fortē faciēdo expssiōeꝫ cui adde cassie uel māne.ʒ.vi. mellis ro.℥.i.⁊ fiat potus. Si uis in isto casu mixturā seu restauratm exhibere. ℞. conserue buglosse borag. aā.ʒ.iii. cōserue ro. uiola. aā.ʒ.i.ß. Electuariuꝫ de gēmis confectōis de musco dulcis uel letitie galici dyarodon abbat.ʒ.i. fiat mixtura que deauret'. potes tamē addere meliꝰ smaragdi iacincti granati saphiri aā.℈.ß. ⁊ margaritaruꝫ.℈.i. folioꝝ auri nūero.x. ⁊ fiat mixtura de qua det' oī hora indifferenter. In forma solida ⁊ in declinatione magis. ℞.spēꝫ dyarodon abbatis spērū electuarii de gēmis uel confectiōis de musco dulcis spēꝫ arōati ci rosa. aā.ʒ.i.ß. zucari dissoluti cū aqua buglos.lb.ß. fiat ꝯfectio in morsellis de qbꝰ per horā aā cibū unū exhibeas hoc uero ßꝫ q̄ uideris materiā magis uel minus spissam magis uel minus melancolie mixtam ßm hec oia debes cōponere medicinam ex magis uel minꝰ a peritis ⁊ magis uel minus miliaꝫ respicientibus. Itē in fine declinatiōis huius fe. cōueniūt cappares oliue cōdite spagi ⁊ radices petrocilini. Et hoc de cura fe. flegmatice a flegmate nilie permixto prouenientis.

Capitulū qntū. de cura flātice febr. cuꝫ colera permixte seu a flegmate salso prouenientis.

Si uero febr. pueuerit a flāte pmixto colere.q2 a flegmate salso totū regimē ad tpatuꝫ frigidum ⁊ siccū facias declinare. Et pro superfluitatibꝰ cōibus educēdis utere clisteribus supra scriptis in aliq̄ supra in cura tertiane note ⁊ a colera uitel

lina paciētis. Si aūt p os lenire uolueris facias cū cassia uel māna ut in aū scripto ca° dictū est. Vel facias sic 7 est magis appatū. ℞. capil. ue. .M.i. lupulorū florū borraginis buglosse cuscute aū. qrtā ptē. M.i. passularū liquiricie aū. ʒ.iii. fiat decoctio de qua accipe. ℥.iii.ß. in qua dissolue cassie uel māne. ʒ.x. mellis ro. ℥.i. 7 fiat potus. Et facta lenitione si flōiam fiendā iudicaueris basilicam uel nigrā incide. postea si minoratiū dare uolueris facias sic. ℞. lupulo. cuscute aū. M.ß. floꝝ borragi. buglo. capilli uene. aū. qrtā ptē: M.i. passularū liquiricie aū. ʒ.ii. fiat decoctō de qua accipe. ℥.iii.ß. in qua dissolue cassie uel manne. ʒ.vi. dyafinicōnis. ʒ.ii.ß. uel elcūariū indi tātūdē: elcūarii de succo rosa. ʒ.i. mellis ro. ℥.i. 7 fiat pot9. Vel facias sic. ℞. agarici. ℈.iiii. uel. ʒ.i.ß. salis gēme spice aū. gra. vi. ifundat in oximelle sqllitico 7 stet per horas. x. in infusione. deinde fortis fiat exp̄ssio cui adde cassie uel māne distēperate cū decoctiōe suprascripta. ʒ. vi. turbith ℈.i. ʒʒ. gra. vi. 7 fiet potus. Vel si libet poteris infundere. ʒ.i. reubarb. cū. ℈.ß. spice in aqua lactis 7 modico uini 7 debita facta exp̄ssiōe adde māne uel cassie ut supra dissolute. ʒ. vi. turbit. ʒ.ß. ʒʒ. ℈.i.ß. mellis ro. ℥.i. 7 fiat pot9. Et si uis pillulas exhibere da. ʒ.i. pillularū aggregatiuaꝝ. Et si in moduz confectionis solide facias sic. ℞. turbit electi. ʒ.ii.ß. agarici. ʒ.i. reubarbari. ʒ.i.ß. dyagredii. ℈.i. ʒʒ. ʒ.i. cinamo. gar. macis nucis musca. aū. ʒ.ß. spice. ℈.i. salis gēme. ℈.i. zucari lb.ß. fiat confectio in morsellis dos est. ʒ. vi. Vel fac puluerē addēdo zucaruz. ℥.i. 7 da cum aqua lactis. ʒ.ii.ß. Et nota hic ſm q uideris maiorē uel minorez colere cū flāte mixtiōez debes in oībus istis ponere plus uel minus respiciētib9 colerā nec sic leniter trāseas in hoc sed bonā adhibens diligētiā. naz si colerā euacuabis dimissio flāte ipsum incrudabit 7 plurioꝝ fiat egritudo magisq3 piculosa. Si uero flegma fuerit euacuatuz colera derelicta posset furere egrū ad unaz egritudinē pessimaz deducere. Sit igit h° p̄ceptū in qbuscūq3 materiis cōmixtis generale. Minorata materia si digestiuū residui uolueris facias sic. ℞. sirupi acetosi simplicis. ℥.ii. mellis rosa. ℥.i.ß. aque feni. aque absint. aque endi. aū. ℥.ii. misce 7 clarifica p duab9 uicibus 7 arōatizat cū cinamo° 7 da aliqt uicibus deinde aliq' p̄be ex solutiuis supra scriptis. quo fcō si op9 fuerit ad ulteriorē materie digestiōez pcedere facias sic. ℞. sirupi endi. ℥.ii. sirupi acetosi simplicis. ℥.i. aquaꝝ feni. absinthii buglos. aū. ℥.ii. misce pro duabus uicibus 7 clarifica p delicatis. Et si magis aperire uolueris. ℞. sirupi de bisantiis. ℥.ii. sirup. acetosi simplicis. ℥.i. cum aquis supra scriptis clarifica pro duabus uicibus. Vel sirupū mgr̄alē sic facias. ℞. endi. scario. buglos. oiuz cuz radicib9 aū. M.i. radicū feni. 7 apii aū. ℥.ii. floꝝ buglos. borragi. 7 uiol aū. ℥.i. qtuor se. frigidoꝝ aū. ℥.ß. ligricie passularū aū. ʒ. vi. anisi maratri aū. ʒ.ß. fiat decoctio in. iiii. lb. aque usq3 ad cōsumptiōez medietatis deinde cū lb. i. mellis despūati uel zuca. fiat sirup9 de q̄ accipe. ℥.ii. ℥iii. aque zucari uel aque endi. buglo. 7 absin. aū. ℥.i. misce p una uice 7 in potu tribue. Et materia digesta cuz aliq̄ ex dictis solutiuis ip̄az eua

mixtura

cuabis. ¶ In isto casu restauratiuum seu mixturam sic facias. ℞. conserue uiol. ros. borag. buglo. an. ʒ. ii. ß. manus xpi dyarodon abbatis an. ʒ. x. electuarii de gemis. ℥. ß. fiat mixtura et de auret. ¶ Et si libet addere fac additionem lapidum preciosorum predictorum. ʒ. i. margaritarum. ʒ. ß. foliorum auri numero. x.

In forma solida

¶ In forma solida sic facias. ℞. corallorum pulverizatorum subtilissime. ℥. i. cinamo. electi. ʒ. iiii. margaritarum. ʒ. ß. sandalorum omnium an. ʒ. ß. ligni aloes macis. ʒ. ß. zucari albi dissoluti cum aqua rosa. lb. ß. fiat confectio in morsellis. ¶ Et si delicate facere uis et fuerint potentes facias omnes morselles deaurari.

In declinatione quid faciendum

¶ In declinatione facias sic ℞. specierum dyarodon abbatis specierum de gemis an. ʒ. ii. zucari albi lb. ß. dissoluatur zucarum cum aqua rosa. et fiat confectio in morsellis. ¶ De stomachi custodia per unctiones fiat ut sepe dictum est. ¶ Et hoc de cura fe. flatice salse secundum magistrum antho. guaynerium.

¶ Capitulum sextum. de cura empiale lipparie ac fe. in qua in interioribus et exterioribus caliditas sentitur et frigiditas et fe. diurne simul et nocturne.

Cura empiale uariatur secundum materie dispositionem a qua potest peruenire. nam si a flate uitreo peruenit de quo est sermo eius uapor exteriora petens illa calefacit. residuum uero materie intus remanens ineptum existit putrefactioni propter quod sua frigiditate infrigidat interiora. et ideo in isto casu tam in sex rerum non naturalium regimine quam medicinalium est infirmus regendus ut in cura flatice a flate uitreo pendentis dictum est. ¶ Sed quoniam istud flegma a quo hec fe. generatur est nature multum rebelle et stomachum quam maxime debilitat ad ipsius digestionem et stomaci confortationem sollicite attendere debes. ¶ Omnis enim fe. flatica associatur corruptioni et debilitati in ore stomachi que non excusatur. ¶ et illud est de illis que attrahunt accidentia mala ex sincopi et pulsu cordis et casu appetitus et ce. ut inquit Auicen. prima quarti cap° de his in quibus conueniunt et differunt fe. putredinis. ¶ Ideo oportet medicum in cura huius fe. esse sollicitum. quia hec inter alias stomachum maxime debilitat et mala inducit accidentia. ¶ Si igitur lenitiuum per clistere siue per os exhibere uolueris facias ut in cura feb. flatice a uitreo procedentis ut dictum est. ¶ Et si infirmus incitetur ad uomitum iuua ipsum cum quibus supra scriptum est. uel cum eo quod docet Auicen. Sed facit Auicen. unum uomitiuum de faseolis. ¶ Et tu sic facias ℞. faseolorum. ℥. i. aneti raffani calamenti an. ℥. ß. conquassentur aliqualiter et bulliant in lb. i. aque usque ad consumptionem tertie partis et coletur et colature addatur oximellis simplicis. ℥. ii. et tepidum in potu tribue. et si ipsum diu retinuerit illic ad mediam horam cum pena oleo intincta uel cum digito uomitum prouoca. ¶ Ad digestionem huius materie sicut in aliis oportet te gradatim procedere incipiendo ab oximelle simplici successiue ad alios sirupos in cura feb. flatice a flate uitreo procedentis descriptos ordinate procedendo. ¶ Auicen. propter magnum nocumentum quod hec fe. infert ori stomachi docet miscere rob de agresta cum suis sirupis quoniam unit et corrigat os stomachi. et sic ipsum confortat

Lenitiuum per clistere uel per os etc.

facias gratia sic. ℞. oximellis simplicis. ℥. iii. rob de agresta. ℥. ß. aque zucari. ℥. vi. uel aque buglos. fenic. absinthii an. ℥. ii. clarificetur per duabus uicibus et aromatizetur cum cinamo

Differentia inter febrem empialam et lippariam
Semper in empiala frigescunt interiora
Exteriora calent, lipparia uertetur illi,

Facias pariter de aliis sirupis eodē mō magis uel minꝰ de rob ſm ꝙ tibi uidebit' couēire. ¶ Ex solutiuis pōt uti pillul. ab Auic. descriptis in capº de cura flātis ⁊ aliis solutiuis ibi etiā pōitis si opꝰ fuerit. ¶ Et hoc flegma sepe ascēdit ad intestina ubi dolores ⁊ etiā alia accñtia mala causans clisteria fortia marie laudat princeps Auicē. s. ex cartamo centaurea.

¶ Si igit' tale facere uolueris clistere. ℞. camomille melliloti centauree minoris añ. M. i. medulle cartami ʒ. vi. se. aneti. ℥. i. almuri ⁊ est sal muria endidaꝝ ⁊ alioꝝ piscū salsorū. uel etiā oliuarū conditaꝝ. ℥. i. ß. adde tñ plus uel minꝰ de isto almuri ſm ꝙ magis uel minꝰ spissuꝫ de sale cōprehēdes: fac ex oibꝰ istis decoctionibus de qua accipe lb. i. cui adde olei aneti. ℥. iii. ⁊ fiat clistere.

¶ Ego tñ in isto casu sic facere consueui. ℞. camomille mellilo. summitatū folioꝝ cauliū rube. cētauree minoris cucurbite pulegii añ. M. i. se. aneti. ℥. ii. ß. anisi maratri añ. ℥. ii. agarici. ℥. i. medulle cartāi. ʒ. vi. cōquassent' ⁊ fiat decoctio. in qua dissolue yerepigre pulueris zucari añ. ℥. i. cassie. ℥. ß. olei aneti. ℥. iii. salis gēme. ʒ. ii. ⁊ fiat clistere. ¶ Est enī clistere familiare educit mirabiliter flegma uitreū ab intestinis qbus exoneratis facilꝰ stomacus ipse se exonerat. ¶ Couenit etiā in isto casu clistere fcūꝫ ex brodio galli antiq fatigati ⁊ bene correcti. ut docet mesue in capitulo de cōsolatōe medicinaꝝ ⁊ in eo potes ponere polipodiū ⁊ alia secundū intētōeꝫ quā pro tūc haberes ⁊ ad illud capitulū recurre si opus fuerit. ¶ Et si uelles fortius facere posses addere loco yerepigre. ℥. i. dyafiniconis uel elcūarii indi. Vel posses oia simul ponere. ¶ Et si empiala ꝓueniret a mlia grossa ut ātiq dicūt ꝓuenire posse utere regimine superiꝰ descripto in cura interpellate qtidiane ꝓuenientis a flāte mlie ꝑmixto. ¶ uel quere infra in cura quartane interpellate ꝓuenietis a materia flegmatica. ¶ Et si ex ꝑmixtiōe colere ꝓuenerit ꝙ cōprehēdes qꝛ ualidius de tertio in tertiū affligerit facias ut. s. posui in cura tertiane a colera uitellina ꝓuenientis. Auicē. unū aūt solutiuū pōit qd' couēiret. si hec fe. fiet a flāte uitreo ⁊ a mlia spissa qbus colera adusta rubea foret admixta ut ñnulli uoluerūt. ⁊ hoc solutiū fit cum mirabolanis nigris citrinis turbith zucaroqꝫ. ¶ Si gº isto indigeres solutiuo facias sic. ℞. mirabola. citri. nigrorū añ. ℥. ß. turbith. ʒ. iii. ʒʒ. ʒ. i. īfunde in oximell. simplici ⁊ stēt in infusiōe p horas. x. deinde adde aque lactis capraꝝ ℥. iii. ⁊ parꝫ calefiāt. quibꝰ fortis fiat exp̄ssio cui adde manne uel cassie. ʒ. vi. ⁊ in potu tribue. ¶ Ex istis solutiuis plus de illo adde ꝙ peccāteꝫ materiā respiciat. Inter cetera memēto stō succurre cū unguēto superiꝰ descripto cure qtidiane a flāte dulci ꝓuenientis. ¶ Et si calefeceris absinthiū sup tegulaꝫ bono uino aspsaꝫ ⁊ stomacho applicaueris multuꝫ iuuabit. ¶ Et si deꝰ ꝑmiserit unū faciaꝫ tractatū de egritudinibꝰ a capite usqꝫ ad pedes in q de remediis passiōuꝫ stomachi inuēies ad plenū. ⁊ ideo circa istaꝫ materiā fe. uolui ꝑtractare ⁊ de eaꝫ accñtibꝰ uelociter ꝑtrāsire de cōfectibꝰ mixturis seu restauratiuis ⁊ aliis facias ſm materiā peccātē ꝓut in supra scriptis capitulis descriptū est.

¶ Et hec de cura Empiale ꝑ quaꝫ curā lipparie fiat tibi plana ⁊ quaꝫ

maxime si a flāte uitreo ꝓuenerit. ⁊ si a colera ut dicit Auicē. ut in cura tertiane note a colera uitellina ꝓueīentis. Ex hiis cōsimiliter patz cura fe. in qua in interioib9 ⁊ exterioribus caliditas sentitur simul ⁊ frigiditas ad bonū intellcū; q2 huiusmodi cura est cura empiale ⁊ lipparie. Et ex dictis in h° cap° ⁊ ꝓcedētib9 cura patet diurne ⁊ nocturne. q2 precipue ut ꝓcedētes curant. Sed infirmus cibari dz hora qua minus male se hēt. ⁊ siue sit de die ac de nocte. Et similiter clisteria ⁊ farmaca ⁊ alia. ⁊ pp hoc oiu; q̄tidianaru; interpellataꝝ cure finem inpono.

Capitulū. vii. de cura quotidiane continue.

Omīs q̄tidiane continue materia inter uenas existat cōtinueq; infirmu; affligat ceteris paribus subtiliori dieta q̄ interpellata est utēdū min9 q2 calida ⁊ sicca q̄re attēde uirtuti ac stat9 distātie seu ꝓpingtatī. Quib9 oībus diligēter consideratis cibū ⁊ potū ⁊ alia huiusmodi fac ad min9 calidu; ⁊ siccū declinare infirmūq; magis tenuiter dietes. hora qua minus infestat ipm cibādo. Quātū uero ad medicinalia clisteribus seu potiōibus lenitīs supra scriptis ſm exigētiā exhibitis flōiaꝝ facias si ipaꝝ fiendā iudicaueris. Et h° fcō si materiā minorare uolueris solutīū aliqd' iunū ex hiis exhibeas que in cura flātice a flegmate dulci ꝓuēientis describūtur. Et si ad materie digōe; uenēdo a min9 apitiuis ad magis apitiua gradatim ut. s. tactū est accedas q2 in ꝓn° sirupū acetosu; simplicē cū melle rosa. ⁊ aquis ibidē in potu tribue uel orimellis simplicis postea da solutiuū deinde transire ad sirupū de radicibus acetoꝝ ⁊ si fortius ad orimel cōpōitū uel ad sirupū m̄grālē in cap° supra scripto tactū. Et pariter gradatim ad solutiua accedere debes mixturis ⁊ cōfectiōibus similiter ibide; scriptis utere debes. Et ſm hāc debes plus de frigidis minus de calidis cōmiscere. qd' tue relinq̄. discretiōi. Et q2 auctores ⁊ maxie Auic. multū laudat descriptiōe; trocisco; q̄s tñ nō hēm9 in usu de hiis cum zucaro facias fieri cōfectiōes ut supra docui. ⁊ erit res magis delicata. de illis tñ in q̄bus ingredit' aloes ⁊ alia amara fac fieri pillulas ⁊ doses illarū diligēter cōsidera q̄s infirmo tribuas. Naꝫ magis delicatū erit in pillulaꝝ forma q̄ pulueris. Et hec oiu; fe. flegmaticarū cura finitur ad dei laudem. Amen.

Quartus tractatus. de fe. melancolicis sex in se cōtinēs capitula.

Primū capitulū. de signis feb. mlicaꝝ tā ꝓnosticis q̄ demōstratiuis.

Onsequenter melācolicarū feb. uario modo se habētiū huic ānectāda summario. quare tu; diuisimode ex melancolia materia ꝓcreat' aliqd de ipa ꝑmo tractandu; uidet'. Est eni; melācolia dupler. Naturalis. ⁊ nō naturalis. Naturalis est humor ꝑmus qui in sua naturali dispōe existēs est in colore opacus in cōplerione frigid9 ⁊ siccus ⁊ in sapore pōtic9 tq̄ fex ypostasiā ex digōe sanguinis reseratus. Nonnaturalis aūt

est uelut fex seu cinis sanguinis colere flātis uel ipsius melācolie naturalis. Cū enī sanguis aduritᷣ resoluitur subtile ⁊ cinis remanēs mlia sanguinea nūcupatᷣ. Idē fit si colera aduratᷣ siue putrefiat cinis eiꝫ relictus est alia spēs mlie non naturalis que differt a colera adusta de qua supra tractatu de fe. coleric. caᵒ 2ᵒ facta est mētio. qꝛ cū adurit colera ⁊ adustū cū ea cōmiscetᷣ colera ꝑcreatᷣ adusta. Cū autē cinis seorsū remāet melācolia colerica cōir appellatᷣ. Est ⁊ alia non naturalis mlia que. s. fit ex putrefcōe seu adustiōe flātis. Ex melācolie aūt naturalis adustiōe fit melācolia non naturalis. qđ contingit fieri dupliciter. qꝛ si adustio in melācolia subtili accidat fit melancolia nō naturalis acris seu pōtica. Et si in grossa fit pauce acredinis seu pauce ponticitatis. Ex hiis nāqꝫ melācolie spēbꝰ diuersa genera egritudinū fiūt quia si ad unū mēbrū fluxerit materia melācolica ibi durities accidit ⁊ causetur sephiros aut esthiomenus ⁊ hoc fit secūdū ipsius materie melācolice diuersitatē. Si aūt ad supficiē siue cutē generatᷣ postea albaras ⁊ aliqđ tale. Si intra corpꝰ nō putrefiat sed spergitᷣ in totū corpꝰ ictericia nigra causatᷣ. quod si ibidē coaguletᷣ ita ut aliqd incēdatᷣ lepra generabitᷣ ut Auicē. tertia q̄rti caᵒ de lepra. Si uero intra corpus putrefiat. aut hᵒ fit intra uenas. Et tūc generatᷣ q̄rtana cōtinua quod tamē raro accidit. Aut putrefit extra uenas. ⁊ tūc q̄rtana fit interpellata. Ex qbꝰ patet ꝙ q̄rtana continua est feb. a materia mlica intra uenas putrefcā ꝑmanēs que ⁊ si hora melancolie de q̄rto in q̄rtū sp infestare solꝫ sine interpellatiōe infirmū. Interpellata q̄rtana est fe. a materia melācolica extra uenas putrescēte ꝑueniens cuiꝰ est infirmū de q̄rto in quartū molestare. His habitis signa deinceps quartane describā. Et priᵒ interpellate. qꝛ ex hiis quartane cōtinue signa clare patebūt. omīs itaqꝫ quartane interpellate satis cōia signa sunt qꝛ incipit cū alicibꝰ hossitatiōibus quibꝰ horripilatio succedit. deinde rigor postea frigus pp quod incipit infirmꝰ quādā in ossibus hr̄e dispōeꝫ ac si frangeretur ⁊ fieret iūcturaꝝ dislocatio ⁊ tremor ita intensus ut dētes nulloᵒ nequeat retinere: ⁊ post hᵒ ⁊ calor inter q̄tidianaꝫ ⁊ colericaꝫ medius succedit postremo nullꝰ aut paucus sudor. Pulsus in pᵒ paroxismi est durus inordinatus purꝰ frequēs tardus ⁊ strictus. ⁊ uersus statuꝫ paroxismi fit uelox ⁊ magis frequens. Et si hec signa ōibus spēbus quartane cōia satis existāt insunt tn̄ magis ꝓpe quartane ex naturali mlia ꝑuenienti. que hora melācolie accidit ut pluriuꝫ. Et in pᵒ urina est alba subtilis ⁊ cruda seu paulatim usqꝫ ad statū coleratur ⁊ ingrossatur. ⁊ cōpleta digōe fit nigra. habitudo eiꝫ ut plurimū est melācolica. Et ad uerā huius fe. cognitiōeꝫ cōfert si ꝑcedēs regimē fuerit melācolie generatm̄. tpūs uero ⁊ regio fuerit frigida ⁊ sicca. Si uero a melancolia sanguinea ꝑuenire cognosces. Si habitudo fuerit melancolie sanguinea si precesserit sinocha putrida aut regimē potēs sanguinē adurere. In ore q̄nqꝫ sentit dulcedinē ⁊ erit infirmꝰ pax aut nihil sitiens sine ira ⁊ furore. sompnus erit grauis. ⁊ certius indicabis. Si enī aer tps āni regio ad calidū ⁊ hūidū declinauerint. Pulsus erit q̄ in

Signa q̄rta melā colia colerica

p̄cedēti latior. ⁊ urina ruffa uel sub
ruffa cū obscuritate quadā ⁊ grossi
tie. Et si a melācolia colerica puene
rit cognoscit' si habitudo fuerit cole
rica si colerice fe. aut regimē potens.
coleraȝ adurere p̄cesserit ⁊ urina erit
intēse citrina ruffa uel subruffa tenu
is substātie. Pulsus q̄ in ceteris
uelocior ⁊ spissior erit horripulatio
sitis sudor uigilie calor furor ira in
hac similiter maiores erūt. ꝗ si cum
h° tpūs āni aer regio ad caliduȝ ⁊
siccū declinauerint certi9 sup̄ melā
coliā colericā iudicabis. Si autē
a materia flātica pueīret regimē ha
bitudo ⁊ flāticaȝ fe. p̄cessio te iuua
bit in indicādo frigus diucius q̄ in
p̄cedētibus durabit. Et qn̄qȝ infir
mus incipit calefieri. deinde frigus
reūtitur ⁊ pp materie uiscositatē po
rismi fiūt longiores ⁊ per idē sudor
tardior. In pulsu magna diuersi
tas cū quadā tn̄ mollitie. Urina est
q̄ in ceteris grossior minus tn̄ intē
sa. sitis pauca sompn9 grauis. ꝗ si
aer tps āni regio ad frigidū declina
uerint ad hūidū certi9 poteris iudi
care. His diligēter consideratis
ad notitiā cuiuslibet spēi feb. quarta
ne iterpellate indubitāter pōt deueni
re. Quartana cōtinua sine rigore
incipit ⁊ horripilōe. ⁊ in ipa in pn°
calor est lent9 ⁊ cōtinu9. ⁊ hora me
lācolie de q̄rto in q̄rtū cōtinue inua
lescit. ⁊ adest uigiliaȝ instantia ⁊ ni
grorū corpoȝ ⁊ rerum terribiliū in
sompno apparitō lingue siccitas cū
aspitate ⁊ uētris cōstipatio. Pul
sus in pn° strict9 puus existit ⁊ tar
dus uersus statū ⁊ in statu maior ⁊
uelocior fit. Urina in pn° est citri
na uel subcitrina cū mediocri quadā
substantia. In statu uero est nigra
que tūc materie digēoēȝ significat. ꝗ

Signa q̄rta melā colia flātica

Signa q̄rtane continue

si cuȝ hoc regio aer tpūs āni fuerint
frigida ⁊ sicca regimē p̄cedēs mlie
generatū cōplexio infirmi melācoli
ca. Cuius faciei ⁊ labiorūȝ color ad
plūbeū tēdit. hāc fore quartanā cōti
nuā nullaten9 dubitabis. Raro uel
nūquaȝ quartana sine uicio splenis
accidit. q2 aut est apostēa in splene.
aut opilatio. aut duricies. Et si
aliqua quartana sine istis repiat' erit
ceteris salubrior. Inter quartanas
sanguinea ac colerica sunt saluiores
⁊ citius curabiles. ⁊ de se ōis inter
pellata quartana cuȝ fortitudine uir
tutis sana existit. Deȝ si senib9 aut
decrepitis acciderint plerūqȝ cū eis
moriunt'. Et quia quartane aut
alie egritudines cronice ut sensit ga
lie. in decretiuis sequūtur motuȝ so
lis: ⁊ acute motū lune. ⁊ si error nō
affuerit cura eaȝ ānuȝ nō trāsit. du
rat qn̄qȝ tamē usqȝ ad annos. xii. ut
refert Auicē. ⁊ h° pp errores cōmis
sos puenit. In quartana q̄qȝ sepe
uis9 obscurat'. sed apud materie di
gestiōeȝ uisus obscuritas remittitur
Itē materie digēoēȝ arguere poteris
cū tremor remittit' caloroqȝ intēditur
⁊ porismus plōgatur. in cuius fine
maior existit copia sudoris. Et si in
estate fe. aliq̄ in suis porismis uide
ris ordinē nō seruare futurā quarta
nā timeas in autūpno q̄ similiter ⁊
hyemps sunt tpa magis amica sibi.
Terminus porismi est horarum
.xxiiii. Postq̄ infirm9 totaliter mū
dus existit. Quātū ad urinā. Uri
na alba uel glauca ⁊ tenuis materie
significat indigēoēȝ. Fit āt tenuis pp
uictoriā huius materie in hūoribus
Unde ingrossant' hūores. ⁊ ob hoc
ipoȝ humorū nulla fit resolutō que
egrediēs urinā possit ispissare. Sit
aūt alba pp hūoreȝ grossuȝ meatus

nō

nō

Terminus porismi

urine opilantez ⁊ nõ possit egridi a liqd urinã tingẽs. ¶ Luz uero con fortat calor ⁊ agit in materiã ut di soluat aliqd de hũoribꝰ mutat uri na ad tincturã ⁊ mediocritatẽ substã tie ex qbus materie arguit digestio. ¶ Et si ex tali digõe accidat expulsio materie cum urina ipa reddit nigra cũ sedimiẽ multũ nigro fundũ petẽ te. ¶ Et io si digesta materia talis uri na apparuerit morbi solutõez ⁊ ma terie cũ urina expulsiõez significat. ¶ Sed qr pdie cũ mgro iacobo iu deo de postpositiõe porismoꝝ quar tane nobilis uiri Frãcisci de Salua gio magnã habui altricatõez qr dice bat eũ esse in augmento ⁊ ego in de clinatiõe hoc de postpositiõe ⁊ ãtici patiõe porismoꝝ aliquã uolo facere mentiõez per quã scies in qbuscũqz egritudinibꝰ porismalibus qd per anticipatiõez ⁊ postpositiõez debes pnosticari. ¶ Pro q̃ nota ꝙ taz ãti cipatõ q̃ postpositio põt pncipiuz au gmẽtũ statum ⁊ declinatiõez signifi care. Pro cuius declaratiõe sciendũ est ꝙ qñqz materia morbi est unifor mis. ⁊ qñqz est eq̃liter grossa seu uis cosa uel subtilis ⁊ eq̃liter frigida uel calida. ⁊ qñqz est difformis. unde qñ una ps subtilis ⁊ alia grossa. uel una pars uiscosa ⁊ alia nõ. aut una ps calida ⁊ alia frigida. ¶ In mate ria aũt uniformi porismoꝝ ãticipa° significat augmẽtũ ut inqt Auicẽ. p ma q̃rti de cognitõe horaꝝ egritudi nis. ibi. ⁊ cognoscũt hore. ¶ Signũ est eiz ꝙ natura iaz agit manifeste in materiã ipaz subtiliãdo diuidendo ⁊ sequestrãdo. pp quod materia ipa cõtinue citiꝰ ad motũ mouet ⁊ ãti cipatiõez facit. Sz si fiat postpositio significat declinatõez. Naz paucitas materie ut infra inqt Aui. de signis empiale est cã elongatiõis piodi qr materia pauca fore relinqtur a natu ra ⁊ postpositiõez facit. ¶ Sed in materia difformi aliud est. qr si pars subtilis ⁊ ñ uiscosa aut calida. quia p° icipiat putrescere sp fiet porismo rũ postpositio. qd' est qr materia rẽa nẽs sp est grossior ⁊ p cõseqũes ad motũ ceteris paribꝰ tardior. ⁊ p h° postponũtur porismi. ⁊ ecõtra fierz si materia grossa prius incipiat pu trefieri. nã sp cũ materia remanẽs sit subtilior ⁊ per ꝯsequens ceteris pari bꝰ facilius mobilis cõtinue ãticipã do pcedit. Et ita dicẽduz est de ma teria calida rspcũ frigide. qr si mate ria uiscosa uel frigida pmo putrefit porismi ãticipabũt. ⁊ ecõtra si non uiscosa sz calida ⁊ ce. qr postponent ¶ Sed ut ex tali ãticipatiõe uel postpo sitiõe scias qd pronosticari habeas. ¶ Nota ꝙ si fe. postpõat sp postpo sitio minor significat augmentũ. Si gnificat eiz naturã mãifeste agere in materiã ⁊ ipam cõtinue magis aptã ad motũ reddere. ⁊ p cõseqũes mi nor sit postpõ. ¶ Maior uero post positio significat declinationez. Si gnificat eiz materiaz fore paucam ⁊ quã a natura derelictã. pp quod ma ior fiet postpositio. ¶ Sed equalis postpositio significat pncipium aut statum. pncipiũ qdẽ qr signũ est ꝙ natura nõduz mãifesta agit in ma teriã pp quod perorismi eq̃liter post ponũtur. Statũ uero qr cum natura ultimate agit in materiã sic ꝙ ulteri us agere ñ possit. tũc eq̃litas fit post positiõis. ¶ Sed ecõtra est de anti cipatiõe. qr maior anticipatio signifi cat augmẽtũ significat cõtinue natu rã meliꝰ disponere ⁊ habilitare ma teriã ad putrediẽz. ⁊ per ꝯñs citius mouet ⁊ maior fit anticipatio. Et si

[Marginalia: Nõ — De anticipatione ⁊ pº postpõne — Nõ]

min9 ātícipet significat declinatiōe; significat ei; materiā fore diminutā ut.s.dcū; ē ⁊ quia natura ipm̄ q̄si negligit ob h° min9 anticipat. Sed eq̄lis ātícipatō significat aut p̄ncipium; aut statū. p̄ncipiū qde; q2 nulla in ipa fcā inp̄ssione materia mouet̄ motu p̄p̄o ⁊ cōsueto ex quo p̄ncipium arguit̄. Statū qdē q2 natura ultimate agēte in materia; sic in tali actōe fieri nō possit additio materia ipa eq̄liter mouet̄. ⁊ per ꝯn̄s eq̄liter ātícipet. ⁊ statū significat. Ex q̄bus ōibus p; qualiter tam anticipatio q̄ postpō pōt significare p̄ncipiū augmētū statū ⁊ declinatōe;. q2 ex maiori uel minori āticipatiōe postpositōe significat sup augmētu; uel declinatiōe; cū eq̄litate āticipatiōis uel postpositionis sup p̄ncipiū ⁊ statu;.

S; inter ista discernes ex signis digestionis q2 si appareant signa digestiōis tūc āticipatio uel postpō eq̄lis significat statū. Et si non appareant significat p̄ncipiū. Jta cōsimiliter ātícipatio maior uel minor fit si per p̄us apparuerint signa digōis sp significat declinatōe;. ⁊ si nō significat augmētū. Jtē postpositio si p p̄9 signa digōis apparuerint sp significat declinatione;. ⁊ hoc tali materia existēte uniformi. Jtē nota q̄ si mā fuerit difformis. ubi gr̄a. Subtilis ⁊ grossa uel uiscosa ⁊ n̄ uiscosa calā ⁊ frigida ⁊ ad putredinē nūc grossa nūc subtilis moueat̄ ut est possibile āliq porismi in isto casu āticipabūt ⁊ aliq postponēt. ⁊ de hiis p̄porcionabiliter iudica f̄m q̄ stati; dcū; est

Sed stati; dr̄ q̄ nō est possibilis anticipa° in materia difformi.s.quo ad subtilitatē ⁊ grossitiē. p; q2 calore agēte in tali difformi materia citius sp mouebit̄ ad putredinē subtilis q̄ grossa. ⁊ sic in tali nūquā fiet āticipa° sed postpō. Dicēdū q̄ calor agēs in materia difformi in grossitie ⁊ subtilitate ceteris parib9 in putredinē p̄tē subtilē mouebit q̄ grossa;.

Sed stat q̄ cetera nō sunt paria s; q2 grossā relinq̄t a regimine nature ⁊ subtilis nō grossa tūc putrefiat ⁊ nō subtilis. nūquā ei; materia putrefit que regulatur a natura ut elici pōt ex dictis Galie.xi°. de ingenio sanitatis cap°.4°. Corpora inq̄t que trāspiratiōe; recipiūt uel flabellatione si a natura regulent̄ pn̄t inputrescibilia custodiri. Et sic p; q̄ illa materia que a natura regulatur nūqua; putrefit. Et pp h° pat; qd sit dicendū ad argumētū. Ex hiis ōibus patet qd ex āticipatiōe uel postpōne porismorū debeas p̄nosticari. Et si ista noueris ad huc faciēt tibi bonorem; magnū. q2 hec notula non solu; in quartana. sed in q̄buscūq; egritudinibus porismantib9 tibi regulā p̄b; generalē. Et hec de signis femelancolicaru;. Laus deo. Amen.

Capitulū secūdū. de cura q̄rtane a melācolia fecali p̄uenientis.

Pro cura quartane a melācolia fecali p̄ueniētis ser rerū nō naturaliū regimē ante ponā ab aere p̄ncipiū faciēdo q̄ in calore tpatus existēs aliqualiter declin; ad hūidū Et tale hyemis tpe leuiter hr̄e poteris in camera simulē igne; ex mollib9 lignis sicut salicis ⁊ huiusmōi cōtinue faciēdo. Et si ipm odorifer; uolueris facere facias sic. R̸.thuris masticis sandarace an̄.℥.i.ß.corticū citri ⁊ citranguli siccor; an̄.℥.i.storacis ligni aloes gallie mus.an̄.ʒ.ii.ß.

Et ut oīa ista magis ad tpamētū ue-
niāt adde cāphore. ʒ.i. coquassent̄
⁊ unā codear uel dimidiū ponatur
super prūas. Et si fuerit in estate
que multū fuerit calida ⁊ sicca ⁊ uio
lis rosꝫ foliorꝫ salicis ⁊ uitis populi
⁊ cū huiusmodi aerē tpa. Hec eniꝫ
sine alia fumigatiōe redolētem satis
ipm efficiūt. ⁊ cuꝫ magnū sequat̄ in
q̄rtana iuuamētū ex hūectatiōe pote
ris sompnuꝫ ꝓuocare uel ꝓlongare
magis. maiꝰ eīꝫ iuuamētū ex huius
modi hūectatiōe q̄ nocumētū ex ifri
gidatiōe seq̄tur. leui est utēduꝫ exerci
tio añ cibū: aut. s. cuꝫ incipit fatigari
qescat. laudarem tamē ut mane sup
fluitatibꝰ ꝑ ꝑus emissis leues ꝑ to
tū corpꝰ fierēt fricatiōes ab inferio
ribꝰ incipiēdo. Nam tristitiā ⁊ alia
huiusmodi euitet oīo: gaudio ⁊ leti
tia ꝓ posse utēdo res q̄qꝫ sibi leti
tiā inferentes respiciat. Unde ꝓcio
sos anulos portet in digito. ac uestes
induat delicatas. ⁊ marie tinctas in
grana. coytū euitet oīo. Quātuꝫ De cibo s. pane
ad cibaꝫ. pane utat̄ ex farina bene a
furfure munda cū modico aut nullo
sale pinsato a supiorībꝰ ⁊ inferiori
bus crustulis bñ mūdato trium ad
plꝰ etate dieꝝ. Ex carnibꝰ utat̄ De carnibꝰ
bene edinis motoninis iuuēcibus ui
tellinis ⁊ nō nūquā agninis aut por
coꝝ lactātiū tam domesticaꝝ q̄ silue
striū que ꝑmo elixe usqꝫ q̄ dū quasi
cocte sint in ueru suā ꝯpleāt coctionē
leporine cuniculine ⁊ capoline non
ꝯueniunt nisi fuerūt lactātes ⁊ natiui
ta ꝓpīqne quatuor mēsiū: pulli galli
narū galline iuuenes ⁊ etiā pulli co
lūbaꝝ capones ꝑdices fasiani auicu
le rubales similiter ꝯueniūt. Et hee
carnes sint potiꝰ elixe q̄ assate. Et si
eas assare uolueris ꝑ plꝰ quā dimi
diū in aqua ꝑ ꝑus hēant decoctiōeꝫ

quaꝝ postea coctio ꝑ assatiōeꝫ ꝯplea
tur. ⁊ earuꝫ supior crusta abiciat̄.
Oua recētia ⁊ similiter tremētia cō
ueniūt. Caseꝰ q̄qꝫ ꝓ ꝯdimento paꝝ
tū antiq ꝓ oris stomaci cōfortatōe
exhibeat̄. Et si eēt recēs ouinꝰ paꝝ
salitꝰ ceteris minus nociuꝰ eēt. Si
pur eo in aliq̄bus ꝯdimētis uti uel
let. Pro saporibꝰ suis utendis De saporibꝰ
carnibꝰ sit succꝰ granati dulcis uel
arantii cum modico zucari uel cinaᵒ
Itē sapor fcūs cū amigdalis cū pau
co agreste ⁊ rob uini cū cinaᵒ. Uel
accipiat paꝝ brodii suaꝝ carniuꝫ in De puluere
quo paꝝ agreste ⁊ de puluere pōat̄
infra scripto. ℞. cinamo. optimi a
cortice supiori mūdati. ℥. i. gari. ʒʒ.
nucis mus. añ. ʒ. ii. zucari. ℥. iiii. fiat
puluis de q̄ in sapore supra scripto
pōat̄ addēdo plus de zucaro si libu
erit. Et si sola agresta nō conueniret
cū istis tamen saporibus gr̄a appeti
tus ꝓuocādi parū ut dcūꝫ est pōt au
dacter ꝯmiscere. Itē pōt aliq̄ntuluꝫ
pullus elixari cuius coctio deinuꝫ ꝑ
assationeꝫ terminet̄ ⁊ mēbratiꝫ inci
sus ita calidus aqua bñdcā aspgat̄
que fiat ex uino pauco succo arantii
uel granati dulcis uel succo pomoꝝ
redolētiū cū puluere imediate descri
pto. Uel loco uini pone aquā rosā.
Uel aliter hēas succuꝫ uue seni ma
ture cū mollitie panis aliq̄liter ispis
satū uel cuꝫ amigdalis ⁊ puluere su
pra scripto fiat sapor. q pullus mē
bratiꝫ incisus aspgat̄ ut dcūꝫ est.
Ex piscibus cōueniūt petrini aque li De piscibꝰ
bere fluctis timali luci ꝑue trutule.
Et sunt hii pisces in aqua cocti ⁊ fi
at sapor cū modico panis inspissato
⁊ cū sup̄ scripto puluere ꝯdito. uel
coquātur sup graticula sepe cū oleo
oliue uel amigdalaꝝ dulciū aspgāt̄
uel inūgātur. Et ꝓ sapore taliū

De ferculo
De herbis
De radicib
De fructib9

accipe succũ arãtii uel granati dulcis
uel pomorũ redolẽtiũ ⁊ cũ eo misce
zucarꝫ ⁊ cinamo. Vel accipe rob ui
ni modicũ agreste ⁊ cũ cinamo° fac
tuũ saporẽ. Cancri nõ nũquã cõueni
re pñt. sed si cũ aceto eis uti uis aliqñ
in eo p̄mo facias bulire passulas.
Pro ferculo uti amigdal. similiter
ordeato seu hauenato ferculo de a
migdol. pane cocto seu panata. ¶ Et
põt ei9 brodiũ interdũ inspissari cũ
ouis recẽtibus seu cũ uitellis bene a
gitatis cũ pane triturato. ⁊ uocat̃ in
ytalia brodetũ aut fiat brodiũ grana
tũ nõ tamẽ apponas agrestaꝫ q̄ cõir
fit. quod si sic pauca eristat in quãti
tate. ¶ Et nota q̄ qñ fit ferculuꝫ er
ouis parũ uel nihil bulire debent.
¶ Ex herbis uti põt borragine spinac.
cũ ferculo tenero aut brodio caulium
leuiter coctorꝫ ⁊ cicerũ rubeorꝫ. ¶ Ex
radicib9 uti põt rapis aliquãtulũ p̄
mo bulitis ⁊ abiecta prima aqua ⁊
iterꝫ secunda que in suarꝫ carniũ bro
dio tñ pingui coquẽt̃. in igne q̃qꝫ
decoctas põt interdũ cõmedere. sunt
eñ ad lat9 caliditatis tẽdẽtes ⁊ hũi
ditate sua humorũ mlicorũ obuiãt sic
citati. ¶ Deide Abbas noster de bo
turia mihi retulit una uice q̄ ex cõ
mestione ipaꝫ a quartana libera eua
sit. Itẽ ⁊ radices petrocili. suarꝫ car
niũ brodio cocte similiter cõueniunt
⁊ hoc digã materia ⁊ in declinatiõe
magis. ¶ Ex fructib9 in p̄ma men
sa põt cõmedere uuas albas p aliqt
dies añ collcãs ficus siccas passulas
in aqua zucari aliq̃tulũ diu retẽtas.
Itẽ cappares cũ aceto ⁊ oleo condi
ti. oliue similiter condite. ¶ Ut di
gesta materia similiter ⁊ in declina
tiõe cõueniũt in secũda mẽsa grana
pini. ⁊ amigdale depilate in aqua
zucari aliquãtulũ retente zucaro de

De potu
De inanitione ⁊ repletione
Dio bñ

inde aspse cõueniũt ac etiaꝫ pira uel
poma bñ cocta conueniũt cũ zucaro
seu cum anisis cõfectis cõdita simul
cũ zucaro cõdita cõueniunt rõe. s. cõfor
tatiõis oris stõaci ⁊ iuuãde digestio
nis poti9 q̃ aliter. ¶ Quãtuꝫ uero
ad potũ. Sit eius uinũ albũ clarũ
odoriferꝫ. ⁊ sit rubeuꝫ ⁊ p̄mo fcã ui
na crisolia cõuenirẽt. debẽt hec uina
potius ad latus dulcedinis q̃ acerbi
tati attinere. ⁊ s̄m eorꝫ potentiã lim
phari debẽt similiter cũ aqua zucari
uel aqua similiter cocta nõ tñ minus
actualiter frigida. ⁊ q̃ marie in die
porismi. ¶ Quãtũ de inanitione ⁊
repletiõe. Facias ut oĩ die uẽtris ha
beat bñficiũ. q̄ si ñatura non fecerit
facias tu cũ suppõitorio. uel alio ut
clistere. ut te infra docebo. oẽs euitet
repletiõẽ. ⁊ uirtute forti si corpus
nõ minus fuerit plectoricũ grossius
a p̄n° augmẽto sp reficias cũ egritu
do eristit ualde cronica. ⁊ cuꝫ status
appinquerit gradatim subtilia regi
mẽ in ipso q̃qꝫ statu in cõpatiẽe ad
alia tpa tenuissima uti dieta. ⁊ in de
clinatõe ipaꝫ gradatim pcedas igros
sando. Si tñ corp9 ualde fuerit ple
ctoricũ dꝫ a p̄n° subtilius dietari q̃
in augmẽto immo stãte ũtute ut iqt
Auicẽ. melius est usqꝫ ad tres ebdo
modas tenuiter dietare carnes. s. nõ
erhibẽdo. ¶ Error eniꝫ in hac feb. ẽ
cã pliritatis ipius ut dictum est.
¶ His igit̃ habitis ad medicinalia cõ
descẽdẽs qd fiẽdũ sit hora porismi
enarrabo. Ante g° aduentũ eius per
q̃tuor horas uel qnqꝫ cibet̃ sp infir
mus ex aliq̃ leui cibo ⁊ ptisana or
dei simula amigdo. uel aliq̃ tali. Me
lius est tñ ut illa die sine cibo si uir
tus cõstaret pmanerꝫ. sed in oĩ egri
tudine p̄mo uirtutẽ cõspice. phibea
tur somnpnus in porismo usque ad

Quod [illegible] ante aduentum paroxismi per quatuor [illegible] illa die [illegible] cibo [illegible] ad declinationem [illegible] similiter [illegible] potus [illegible]

ipius declinatioẽ3 saltē3 similiter ⁊
potus q̃ tpe sitiret ⁊ sudoꝛ ad extra
expādi incipet da. ℥.iii. uini albi be
ne limphati. Vel da sirupu3 sancti
Ambrosii superius in cura tertiane
scriptū. Vel ad puocādū sudoꝛē fa
cias sic. ℞. rosismari. thimi rute ca
medreos camepiteos gariofilate ne
pite marubii mente camomille folio
ꝝ lauri lauēdule aā. M.i. ⁊ simili
ter origani ⁊ calamēti ⁊ absinthii ⁊
ex oīb9 uel pluribus fiat decoctō in
uino albo uel aqua ⁊ in eo buliente
infunde lateres q postea uoluant̃ in
peciis ⁊ ita calidi dorso applicātur
⁊ etiā pectori ac extrēitatibus. Quo
fcō da uinū uel sirupū sancti Ambro
sii ut est dcū3. Et si apphēderes ma
teria3 foꝛe digā3 ⁊ dares. ʒ.i. tiriace
sine uel metridati cu3 uino albo cali
do mirabiliter illa materia q̃rtane re
solueret. ⁊ hoc erit utile in q̃cūq3 q̃r
tane spē. in alio uero porismi tēpoꝛe
si siti infestet̃ cū aqua frigida sepe si
bi os colluat. uel ip3 deludere perg
rat cum zucaro cando uel cū nucleis
prunoꝝ in oꝛe retētis sup̃ qb9 par3
carnis prūi existat. Et si ei3 a potiōe
abstiner nō uell3 da aq̃ ordei zucara
tā nō tñ actualiter nimis frigidā die
enim porismi nihil frigidi exhibere
debes ⁊ q̃ marie aqua3. Vel facias
sic. ℞. conserue buglo. boꝛag. mellis.
ros. aā. ʒ.i.ß. manus xp̄i cū parlis
. ℥.ii. letitie galieni. ℥.i. fiat mixtura
⁊ deauret̃. cui adde si libet saphiri
iacincti robini granati smaragdi aā.
. ℈.i. margaritaꝝ. ʒ.ß. folioꝝ auri nu
mero. x. accipe aque simpliciter cocte
. ℥.vi. mixture nūc fcē. ℥.i. misceat̃ ⁊
in potu tribue. Vel fac sic. ℞. aque
boꝛagi. uel mellisse rosa. uiol. aā. ℥.
. iiii. zucari albi. ℥.iii.ß. ⁊ fiat iulep
bene clarū de q̃ accipe. ℥.iii. cum. ℥.

. iiii. aque simpliciter cocte misce ⁊
in potu tribue. Itē pp lōgitudinem
peroxismi ne uirtus deficiat de sola
mixtura poteris interdū exhibere ⁊
q2 rigoꝛ in q̃rtana accipiēdo large ri
goꝛē p frigoꝛe ⁊ hoꝛripilatōe multū
grauat infirmū. Pro cui9 succursu
aliqua hic dicā. Frigiditati igit̃ extre
mitatū succurras cu3 linteis calidis
⁊ instris sup19 in cura flātice feb. a
flāte dulci pucietis descriptis. Vel
facias ut qdā me9 socius padue fa
ciebat dū ei3 rigoꝛ ip̄m inuadebat q̃
da3 iuuēculā. xviii. ānoꝝ etate ⁊ bo
ne habitudinis secū in lecto pōebat
que stricte eū āplexās pedes socii in
tra cruraq3 sua ponēs taliter rigoꝛē
āmouebat ut leuiter ⁊ q̃si ullo sine
nocumēto trāsiret. q̄ si hoc nō suffe
cerit cu3 oleo anetino calido spina
collū ⁊ pulpe crurū inūgant̃ uel ex
oleo anetino camelino equaliter mix
tis. Vel facias sic. ℞. abrotani ca
lamēti absinthii lauēdule aā. M.i.
camomille melliloti aā. M.i.ß. ⁊ fi
at decoctio in qua infuse spongie ⁊
foꝛtiter expsse calide spine applicēt̃
Quo aliq̃tiēs fcō ex oleis p̄dictis ca
lidis postea fiat inūctio. Vel faci
as sic ⁊ est exptū. ℞. pomū collogn
tide euacuatu3. in q̃ ponas piperis
piretri aā. ʒ.ß. eufoꝛbii. ℈.i. pulue
rizent̃ ⁊ pomū postea oleo anetino
ipleat̃ ⁊ sup cinere calido decoq per
mittat̃. cūq3 oleū q̃si ɔsumptū fuerit
totū p petia3 exp̄mat̃ ⁊ de tali oleo
iūgat̃ calido spia apud ignē p duas
hoꝛas aā accessiōe3 fe. q̃ fcō patiens
se ponat in lecto ⁊ bñ pānis coopia
tur. In pn° eni3 porismi uomit9 est
ualde utilis. q2 si tūc patiēs nausea
uerit ucitū puoca cū aqua tepida ⁊
modico aceti. ⁊ sirupo acetoso sim
plici. Quod si foꝛtius uis. ℞. aque

raffani. ℥. vi. oximell. simplicis. ℥.
.ii. misce ⁊ tepidū in potu tribue q̄
aliquātulū retēto si non uomerit cū
digito aut pēna oleo intincta uōitū
puoca. ❡ Quid autē facere debeas
hora getis attēde Et p° hec infra do
cumēta ab Auicē. Cōstātino ⁊ aliis
nostris auctorib⁹ collcā in oī q̄rtana
fe. obseruādo firmiter in mente tua
p° sigilla. ❡ Primo ne nimiū calefaci
ētia aut infrigidātia in pn° infirmo
ppines. Ex nimia eiz in pn° calefa
ctiōe resoluit̄ subtile ⁊ remanz gros
suz terrestre ⁊ fiat rigōi ineptū ⁊ re
bellius. ⁊ sic egritudo plōgat̄. uelut
dicit Auic. ⁊ Cōstātin⁹ ne ex nimia
calefcōe fe. generet̄ cōtinua. aut q̄rta
na cū quartana xūget̄. ex cui⁹ cā in
firmi pditio posset leuiter ɔseq̄. ex ni
mia q̄qz infrigidatiōe incrudat̄ ma
teria que rigōi fit rebellior. ⁊ est cau
2m sa plixitatis in egritudine. ❡ Secū
dū est. ne forte puocans exhibeas in
pn° sicut oximel ɔpōitū sirupū de e
pithimo ⁊ similib⁹. ❡ Et huius cau
sa est ne materia melācolica ad uias
ductuū strictas ducat̄ que ibidez o
pilatiōez faciēs egruz ad alias pessi
mas egritudines ducere possz. Vel
possz educi subtile. unde grossuz re
manēs magis rigōi fit ineptum.
3m ❡ Tertiū est. ne forte farmacuz det̄
in pn°. Cui⁹ cā est cū materia melā
colica nō rigā sit multū rebellis edu
ctiōi in pn° nō nisi cū magna turba
tōe ⁊ dispēdio educetur infirmi.
❡ Nota q̄ nō eēt incōueniens in pn°
cū farmaco forti educetur dūmodo
ipa materia multa foret. ⁊ h° marie
possz facere de materia añcedēte put
4m infra te docebo. ❡ Quartuz est sup
dcūz q̄ egrū in pn° nō nimis subti
liter dietes ne plixitate morbi uirt⁹
debilitata succūbat. ❡ Istis diligen

ter notatis per diē añ porismū mul
tis ab auctorib⁹ uōit⁹ ɔmēdat̄ quā
uis cōīr practicātes istis tpib⁹ non
hēant in usu. Sz si libet ipm facere
poteris ⁊ marie in quartana flātica.
❡ Facias g° sic. Comedat infirmus
pisces salsos cū sinapi eruca sepe car
nes bouinas ⁊ similiter acuta ciba
ria. Et si in pn° past⁹ cōmederz ra
fanū eēt utile ualde. ❡ Trāsacta hora
post prādiū si nō uomerit da aquā
tepidā cū aceto uel aliqd ex supscri
ptis ⁊ puoca uōitū. ❡ Deinde eos ifir
mi ex aqua ordei uel ex aqua uino cō
mixta colue. ❡ Pro supfluitatū cō
muniū eductōe si op⁹ fuerit clistere Clistere
facias infra scriptū. ℞. malue blitis
foliorz camomille añ. M. i. furfuris
M. i. fiat decoctio de qua accipe lb.
.i. ß. in qua dissolue cassie pulueris
zucari añ. ℥. i. olei cōis. ℥. iii. salis
triti parz ⁊ fiat clistere. Vel facias a
liqd ex supra scriptis ca° de flāticis
fe. Si lenitiuū p os exhibere uolue lenitiuū p os
ris facias sic. ℞. sticados lupulorz
florz borag. buglos. capil. ue. añ. M.
.ß. ligricie passularz añ. ℥. iii. fiat de
coctio de qua accipe. ℥. iii. ß in q̄ dis
solue cassie. ʒ. x. uel māne. ʒ. x. mellis
rosa. ℥. i. ⁊ fiat potus. ❡ Vel loco de
coctiōis pdicte accipe serz capnū uel
cū aliis rebus potiōez facias ut sup
fcā lenitiōe. Si sanguinē cū melāco
lia pcipies ⁊ uirt⁹ ⁊ etas ⁊ talia cō
censerint uenā basilice dextre īscide
pauca tñ sanguis quātitas in illo ca
su tibi sufficiet. Et h° fcō ad rigōez
materie procedēdo facias sic. ℞. oxi
mellis simplicis. ℥. iii. aque buglo.
. ℥. iiii. absinthii. ℥. ii. misce pro deli
catis clarifica pro duab⁹ uicib⁹ aro
matizādo cū cina° sex uicib⁹ ipsuz
exhibeas sirupum in aurora diei ca
lidū. Et si forte cōtingerit porismū

illa hora uēire qua. s. sirupus eēt ex bibēdꝰ differt post ipm̄ exhibito si rupo cū leuī farmaco materiā euacu es. quod sic facias. ℞. floꝝ buglos. .M. i. boraḡ. sticados lupu. an̄. M. .ß. passularū. ℥. i. fiat decoctio de q̄ accipe. ℥. iiii. ⁊. pone in ea pulueris epithimi. ʒ. ii. ß. mellis despumati .ʒ. ii. ʒʒ. ℈. ß. aliqualiter calefiāt. de inde fortiter exp̄mat̄ cui adde cassie uel māne. ℥. i. mellis rosa. ℥. ß. ⁊ fiat potus quem tribue in aurora cali dum ⁊ hº in die secunda post paro xismuʒ. uel loco epithimi pone pul ueris sene. ʒ. ii. ß. ⁊ dimitte illas. ʒ. .ii. mellis. ⁊ facias sic. ℞. mirabola. indoꝝ. ʒ. iii. mirabo. citri. ʒ. ii. infun dat̄ in. ℥. ii. aque lactis ⁊ stent in in fusiōe p horas. xii. deinde calefiāt ⁊ fiat fortis expssio. cui adde cassie uel māne dissolute cū decoctione supra scripta. ℥. i. pulueris epithimi. ʒ. ß. aut. ℈. ii. ʒʒ. gra. vi. mellis ros. ℥. ß. ⁊ fiat potꝰ. ¶ In mōuʒ pillāꝝ. ℞. pillulaꝝ indaꝝ. ʒ. i. ⁊ fiant. vii. uel . viii. ¶ Uel facias sic. ℞. pulueris epithimi. ʒ. ß. pulueris floꝝ sene. ʒ. .iii. agarici. ʒ. ii. lapidis lazuli ablu ti. ʒ. i. salis gēme. ʒʒ. spice an̄. gran. . vi. ¶ Cōfice pillulas isto modo. ℞. passularū. ℥. i. ß. buliant in. ℥. iiii. a que usqȝ ad cōsumptōeȝ tertie ptis deinde exp̄me leuiter ⁊ in illa exps sione pone. ʒ. i. amigdalaꝝ dulcium mūdataꝝ fortiter cōtritaꝝ. deide ex p̄mat̄ ⁊ cuȝ tali expssiōe pillule cōfi ciāt̄ cuiꝰ dosis sit. ʒ. i. ß. ¶ Uel facias sic. ℞. pulueris epithimi. ʒ. ß. īfūde in modico olei amigdalaꝝ dulcium ⁊ pmitte aliq̄liter exsiccari. cui adde lapidis lazuli abluti pulue. sene an̄. .ʒ. ii. ʒʒ. salis gēme spice an̄. gra. vi. forment̄ pillule cū melle ros. ⁊ si o pus fuerit da. ʒ. i. ß. ¶ In modum

pulueris. ℞. pul. sene pulue. epith. an̄. ℥. ß. lapidis lazuli. ʒ. i. ß. zinzibe ris. ʒ. ß. cinamo. ℈. i. salis gēme gra. .iiii. zucari. ʒ. x. fiat puluis. ¶ Cuius dos. est. ℥. ß. cū aqua lactis brodio ci ceꝝ uel aliq̄ taliū. ¶ Uel facias sic. ℞. mirabola. nigroꝝ sticados epithi mi passulaꝝ enucleataꝝ an̄. ℥. i. Re buli fumiterre. ℥. ß. folioꝝ sene poli podii an̄. ʒ. vi. eupatorii. ʒ. v. buliāt p̄ter edithimū in lb. ii. ß. aque lactis usqȝ ad cōsumptionem medietatis. ¶ Ultimo uero ponat̄ epithimū ⁊ so lū buliat una bulitiōe cui postea ad de elebori nigri. ʒ. i. agarici. ʒ. ß. salis indi. ℈. ii. deinde desiccari pmittat̄ in fornello cōfectiōuȝ ⁊ fac puluerē cui adde tātūdē zucari. ⁊ hoc totū ē dos. x. uel. xii. ¶ Uel facias pillulas ⁊ da in dosi supra scripta. ¶ Uel faci as aliter ⁊ erit magis delicatuȝ con quassa res supra scriptas ⁊ fac deco ctionem in aqua lactis supra scripta usqȝ ad tertiā p̄tē consumptiōis. de inde colet̄ fortiter exp̄mēdo. cui ad de zucari. ℥. vi. ⁊ fac sirupū lōgum aromatizatū cū optimo cināº usque ad lb. i. ß. ⁊ da. ℥. iii. ¶ Et si magis delicatū ad huc facere uolueris acci pe res p̄dc̄as cōquassatas ⁊ pone in alembico uitri cum lb. i. aque lactis ⁊ .℥. ii. zucari al. ʒ. i. cinamo. ⁊ debite lutato cū suaui igne aquā distilla cui da sertā ptēꝫ plꝰ uel minꝰ s̄m quod ipꝫ uideris opari. augeas tn̄ ⁊ dimi nuas ipōꝝ solutiuoruȝ doses s̄m q̄ ipaȝ uideris opari. ¶ Sed mēti sp teneas in pnº ⁊ augmēto leue sepe dare farmacū uel saltē in minori do si. ¶ Digā aūt materia facias fortiꝰ uel in maiori dosi. ¶ Hiis factis ⁊ aliqbꝰ ebdomadis trāsactis p dige stiōe materie facias sic. ℞. sirupi de epithimo uel oximellis diuretici. ℥.

.ii.sirup.acetosi simplicis.℥.i.aque
buglos. scolopendrie ⁊ absinthii an.
℥.ii. clarificet' pro duab9 uicibus
⁊ aromatizet' cu3 cina° de quo plu
rib9 uicibus exhibeas ad hac inten
tioe3 nuc facias sirupu mgrale3.℞.
radicu brusci spagi apii fenic.an.℥.
.ii.floru boragi ⁊ buglos. an. M.i.
scolopendrie camedreos camepithos
an. M.ß.passulaz.℥.ß.fiat decocto
in lb.iii.aque ad 9sumptioe3 tertie p
tis deinde epithimi.℥.ß.⁊ selu bu
liat una bulitoe deinde cu lb.i.zuca
ri ⁊ mellis lb.ß. uel ecotra.℥.ii.ace
ti squillitici passulati.℥.ii. ⁊ fiat siru
pus debite cocto9 de q° accipe.℥.iii.
.ß.⁊ cu aqs sup scriptis clarificetur
pro duabus uicib9. ❡ Vel facias
sirupu longu3 ⁊ da.℥.iiii. pro uice
Vel facias sic.℞. origani calamenti
sticados scolopendrie eupatorii an.
.M.ß.radicu apii maratri corticu3
genestre frassani an. M.i. epithimi
.ʒ.vi.thimi.ʒ.ii.fiat decoctio in lb.
.iii.aque ⁊ in fine adde thimu3 ⁊ e
pithimu consumpta tertia pte colet'
cui adde succi boragi. depurati.ʒ.i.
.ß.aceti passulati.℥.ii.mellis despu
mati zucari an.℥.ix. ⁊ fiat sirupus
sufficieter cocto9 de q° cu sup scriptis
aquis facias ut supra. ❡ Vel facias
sirupu logu da.℥.iiii.pro uice. Et
hic sirupus in h° casu mirabilis ex
pulueribo solutiuis supscriptis.ex
hibe ⁊ da ei fortius uel auge dosim
si materia tibi digesta uideat'. Et no
ta in dado sirupos aliq auctores uo
lut q' det' uno bolus alicuio 9fectio
nis illius spei qrtane a ppate postq
statiz det' sirupo. Et h° faciebat q.d.
hoe meorie Magister Hugo albani
de mote calerio ⁊ adhuc faciut aliq
practicates q2 p tres horas ate cibu
dat 9fectioe3 ⁊ postea sirupu. melio
tame mihi uidet' in sequeti stilu mo
derno3 h° est ut debem9 sirupum
in aurora diei calidu ⁊ similiter die
porismi si sumus distates ab eo per
horas.iiii. debem9 9fcoe3 p duas
horas an cena dare. ⁊ hic est modo
nuc practicatu ⁊ maxie in ytalia. ⁊
tu facias si libet. ❡ Similiter meorie
tue reducas in die sequenti post far
macu exhibedo.i.ʒ.tiriace fine cum
uino calido. ⁊ cu.xl. die ptransierit
dare semel in septimana uel bis si ti
bi materia appareat digesta de tiria
ca cosimili modo iuuabit. ❡ Ite3 di
gesta materia laudat auice. clisteria
fortia que tn no hemus in usu s3 po
tius utimur illo casu clisteri ex cassia
puluere zucari oleo oliue cu decocti
one coi ⁊ sale fco. ⁊ p os etia farma
cu potio appatu exhibem9. Sed si
clisteri forti uti uelis poteris sic facer
.℞. malue foliozu camomille melli
lo.calame. absinthii camedreos sco
lopendrie an. M.i. se.aneti ⁊ fenic.
an.℥.i.ß. agarici.℥.i. coquassent' ⁊
fiat decocto de qua accipe lb.i.ß.cas
sie pulueris zucari an.℥.i.cofectois
hamech.ʒ.iii. Vel loco huius pul
ueris pillu.inda.ʒ.i.olei cois ℥ iii.
salis gême.ʒ.i. ⁊ fiat clistere quo ute
re si libet. ❡ Aliq sunt q digesta ma
teria si sanguie3 habudare uiderint
in qcuq3 spe qrtane minutoe3 faciut
de basilica sinistra uel saluatella q' si
tibi bonu uideat' aliis ad flo'az req
sitis cosentietibus facere poteris.q2
maxie in h° casu iueni utilitate ⁊ sp
sanguine du exit inspicias. Et si fu
erit turbidus ipm exire pmittas. Et
si clarus illico ipm restringes. ❡ In
h° casu unu notabile cuida nobili fa
cere uidi per illu dnz medicine illu
stratore dnz meu mgru3 Jacobu de
lature de forliuio. Et in mozro ydas

eīȝ puocauit. unde pp facilē sanguīs
nil'ci p illa loca egressiōeȝ infra pau
cos dies est sanitas cōsecuta. Itē cū
plus elaborādū sit cōtra siccitatē hu
moris melācolici q̄ frigiditatē ipm
nō tamē relinquēdo multi auctores
laudāt balneū ex aqua dulci die qe
tis in q̄ tñ nō sudet ⁊ cū hᵒ fieri po
terit añ materie digōeȝ. ¶ In decli
natōe uero ⁊ materia digesta addūt
camomillā lauēdulā apiū calamētū
origanū ⁊ similia. Hora uero balnei
est sero uel mane stomacho ieiuno ⁊
a q̄rta unius hore usq; ad horā unaȝ
in balneo moraȝ facere pōt. ⁊ aliqui
post egressiōeȝ p̄cipiūt inūgi corpus
ex oleo uiol. ⁊ uino mixtis. ⁊ hᵒ añ
materie digōeȝ. Digesta aūt materia
ex oleo camellino uel anetino. ¶ Aliq
uero stuphaȝ fieri p̄cipiūt qm̄ sic fa
cere poteris. ℞. calamenti origani ru
te germādree gūme edere folioꝝ lau
ri serpilli camomille melliloti añ.
. M. i. fiat decoctō in cacabo coopto
⁊ sup igne exñte fumus p cōductum
in tina coopta recipiat. in qua infir
mus exñs sudet. ⁊ cū aliq̄tulū suda
uerit in lectulū reponat cui tiriace fi
ne. ʒ. i. cuȝ uino calido tribuatur ⁊
hec stupha fiet materia digesta ⁊ nō
āte stomacho uacuo debilitate uirtu
tis nō p̄hibēte quo casu p duas ho
ras añ duo oua sorbilia tribuāt uel
aliud digōis facilime ut melius sudo
rē stuphe aut balnei tollerare possit
balnea stuphas unctiōes in almania
⁊ in aliis ptibus mūdi ubi sunt tali
bus assueti facere posses. istis non u
tūtur in nr̄is ptibus. ¶ ⁊ cōfcōes quibus
utendū est in hac se. est letitia galieni
⁊ dyamargariton ⁊ cōfectō de mus
co dulcis ⁊ dyacalamēti ⁊ ce. Cōir
sic practicātes faciūt illo tpe. q2 cūm
℥. i. spēꝝ cui uis cōfectionis supra

scripte ⁊ lb. i. zucari cōfcōeȝ in mor
sellis sic fieri faciūt. ⁊ p horā ante ce
nā ⁊ añ prādiū exhibet cuȝ modico
uini bono. ¶ Vel teri facimus ipm bo
luȝ cū uino mirtū potui damus.
¶ Nota tñ q̄ ille cōfcōes p eaꝝ calidi
tatē nō sic in pñᵒ cōueniunt ⁊ augmē
to ut ex p̄notatis hēmus. Si gᵒ illis
tpibus uti uolueris hiis sic facias.
℞. spēꝝ galieni uel alterius. ʒ. iii. zu
cari al. lb. ß. dissoluat' zucaꝝ in aqua
roß. uel uiol. ⁊ cuȝ q̄si cocta fuerint
adde cōserue uiola. ʒ. ii. deinde debi
te coquātur ⁊ cū istis mixtis spēbus
fiat cōfectio in morsellis. ⁊ si feceris
letitiā galie. pone proporcionabiliter
succos suos. Vel facias aliter decoq
tātū sirupū roß. aut uiol. descriptio
ne nicolai q̄ incidi possit ⁊ adiūctis
spēbus fac cōfcōeȝ in morsellis. uel
facias sic: ⁊ est cōfectio mirabilis in
hoc cāu. ℞. xiloaloes macis folia ·Ra
rabe coralloꝝ ru. oximi gariofil. ʒʒ.
pipis lōgi añ. ℈. ii. margaritaꝝ splē
didaꝝ. ʒ. i ß. rasure eboris sandali ci
trini añ. ʒ. ß. smaragdi iacincti grana
ti ossis corde cerui añ. ℈. ß. auri sub
tilissime limati. ʒ. ß. uel foliorū auri
: xxv. numero musci gra. i: oia subti
lissime pulueriȝent' ⁊ facias cōfcōeȝ
accipe sete nouiter extracte in grana
tincte lb. ß ⁊ infunde eā in succo po
moꝝ redolescētiū fcā residētia ⁊ aq̄
rosa. añ. lb. i. ⁊ stent in ifusiōe p diē
unā naturalē: deinde parū calefiant
donec aqua rubere incipiat ⁊ tūc ex
seta fiat fortis exp̄ssio ⁊ in tali exp̄ssi
one ponant'. ℥. xvi. zucari tabersath
⁊ debite cocto supra scriptis pulue
riȝent' ⁊ fiat cōfectio in morsellis. ⁊
hᵒ añ materie digōeȝ uti poteris au
dacter. ¶ Vel facias cōfectiōeȝ dñi
gentilis de fulginio que erat singula
rissima. ⁊ ipius gr̄a tractatū suū de

corde cōposuit ut. ℞. cinamo. ligni
ac ro. se. cucume. melonis cucurbi.
citrulli an̄. ℥. i. pineaꝝ infusarū in a
qua calida passulaꝝ an̄. ℥. i. fisticoꝝ
um. ℥. ß. zucari cādi. ℥. i. nucis mus
ca. gario. ligni aloes masticis blacce
bisantie sirici crudi reubar. electi an̄.
ʒ. ii. folii been alb. ⁊ rubei se. ozimi
gari. zedoarie doronici galāge. ʒʒ. ca
lamenti arōatici ⁊ cardamo. an̄. ʒ. i.
spice croci masticis an̄. ʒ. ß. se. anisi
feni. corticuꝫ citri an̄. ℥. i. ß. ossis de
corde cerui margaritaꝝ granatorum
fragmētoꝝ saphiri ⁊ ce. limature au
ri ⁊ argēti coralloꝝ rub an̄. ʒ. i. sand.
alb. ⁊ rub. an̄. ʒ. ß. zucari lb. iii. dis
soluat zucaꝝ cū succo borragin. ⁊ bu
glos. ⁊ marie in estate ⁊ hyeme po
tes di soluere cū uino optimo ⁊ aro
matizet cuꝫ ambra ⁊ musci an̄. gra.
. ii. sed in estate sufficit gra. i. ⁊ fiat
cōfectio in morsellis. Auic. aūt in cu
ra q̄rtane trociscos q̊sdaꝫ describit q
in hac ⁊ etiā in aliis q̄rtane spēbus
cōueiūt q̊ꝝ descriptiōeꝫ per te uide.
Et q2 illos in usu nō hēm9 cū zuca
ro cōfectiōeꝫ facere poteris. ¶ Iteꝫ di
gesta materia cōueīret succus absin.
mēte germādree calamti ut galien9
uoluit ⁊ etiā Auic. Sed q2 abhomi
nabiles sunt nō grati gustui cū zuca
ro si uti uolueris fcā residentia siru
pū fieri facias ⁊ aromatizatuꝫ aliq̄n
succos dimittētes aquā sublimatōis
supra scriptaꝝ reꝝ calidā cū zucaro
tribuūt. ℥. iii. uel. iiii. pro uice ieiūo
stomacho. Et alii faciūt ex aqs cū zu
caro iulep ⁊ est bene delicatū. ¶ Itē
sepe mēti tue hēas tāgere splen epar
⁊ si ibi fuerit durities sine dolore in
ꝓpiis capitulis curā quere ab auctō
rib9. ⁊ facias ut te docent. q2 in hoc
summario mea fuit intētio solaꝫ ma
teriā febriū ꝑtrāsire ⁊ accītia que ex

eis ꝓueīre pn̄t relinquēdo. q2 si de9
mihi uitā cōcesserit tractatū unū de
egritudinib9 a capite usq3 ad pedes
factur9 sum. In quo gr̄a huius tra
ctatus de oīb9 accn̄tibus specialem
fatiam mentiōeꝫ. ¶ Et hoc de cura
q̄rtane a melācolia fecali ꝓueientis.

¶ Capitulu3 tertiū. de cura quarta
ne a melācolia colerica ꝓuenietis.

AT si regimē medicinali
uꝫ colerice q̄rtane a ꝑce
dēti diuersuꝫ existat ꝑp
tamen simboleitatē quā
dā regimis nō naturaliū rerū quam
hēt ad ꝑcedēs placitū est mihi in h°
capitulo ipso ꝑtractare de ipsa in q̊
casu ingemāduꝫ est ꝓ posse ut colera
nō adurat ⁊ adhusta ad benignū re
ducat. ⁊ ꝙ menbꝝ seu calor adurēs
uel putrefaciēs corrigat. ꝑterea me
lācoliā genitā nō relinquēdo. ⁊ ideo
aer ad hūiduꝫ declinās in frigidita
te tꝑat9 existat ges est potius laudā
dā q̄ mot9: leues, tamē emissis sup
fluitatibus debēt fieri fricatiōes. sop
nus. ¶ Itē plus solito ꝓlōget, iram ⁊
tristitiā relinquēs, letitiā, ⁊ gaudium
in ipoꝝ loco repōat ꝑciosos lapides
⁊ delicatissimas repōat uestes ⁊ dul
ciū cātelenarū ⁊ delcābiliū cōsonāti
arū nō careat instrīs ⁊ cuꝫ amicis ⁊
ꝑsonis ualde gratis habitatiōeꝫ hāt
coytū nisi iuuenis bene carnosus ⁊
robust9 fuerit ⁊ assuetus oīo euitet
¶ Cibus ⁊ potus ut in ꝑcedētib9 or
dinet. h° tn̄ excepto ꝙ epatis inflā
matiōe exn̄te. cui9 cā colerā cōtingit
aduri ⁊ per ꝯñs in mliam conuerti
erunt cū lactuca endiuia cucurbita ⁊
huiusmodi carnes alterāde quibus
etiā in cibis nō nūq̄ poterit uti. ¶ Et
ad hāc intētiōeꝫ cōueniūt interdum

melones p(er)mna depilata asp(er)sa zuca
ro uel sicca aliq̄diu in aqua zucari re
tēta añ pastū. ¶ Sed et uinū quoq(ue)
ceteris paribus magis limphatū eē.
debet q̄ in p̄cedēti cū aqua simplici
cocta cū modico zucari. ¶ Et si fuerit
iuuenis et robust9 et tpe calido et ce
tera et in pn° biberit de aqua ordei
et de aquis p̄dictis uinū dimittēdo
eēt utile et huic regimi finē iponā cū
sentiaz q(uod) apud subtilia ingenia ad
huc de pluritate arguat totū sex rerū
nō naturaliū regimē hūidū existens
ad latus frigiditatis declinet. qd' sa
tis ex p̄habitis q(ui)sq(ue) sciat sibi eligere
¶ De replōe aūt in q̄tuor tpibus u
niuersalib9 huius fe. faciat ut in āte
dō ca° descriptū est. ¶ De inanitio
ne aūt. oīni die beneficiū uētris hr̄e
p(ro)curet. Quod si natura non fecerit
facias sic. ¶ Et per hec me ad medici
nalia couerto: ℞. malue blitis mer
curialis flo(rum) camomille flo(rum) uiola(rum).
añ. M.i. fiat decoctio de qua accipe
lb.i.ß. in qua dissolue cassie pulue
ris zucari añ. ℥.i. Et si inflāmatiōez
uideris rōe cui9 illa colera adurit
adde olei uiolati. ℥.iii. et salis. ʒ.i.
ß. et fiat clistere. ¶ Et si illud non
placet et aliud facere uis. quere sup̄
ca° de tertiana pura uel nō pura a
colera pura nō p(ro)ueniente ibi eiz mul
tiplicē clisterio(rum) descriptiōez inueni
es et similiter potiōnū lenitiua(rum) qd'
tibi ex illis magis placet elige. Vel
facias sic. ℞. capi. ue. lupulo(rum) bora.
et buglos. añ. M.i. p(ru)nor(um). ℥.ß. ta
marindo(rum). ʒ.iii. fiat decoctō de qua
accipe. ℥.iiii.ß. in qua distēp(er)et cassie
uel manne. ʒ.x. sirupi uiolati. ℥.i.
¶ Vel loco sup̄ dcē decoctōis accipe a
que lactis uel sirupi uiolati. ℥.iii. et
det in potu. Fcā uero solutōe uētris
et urina si de flcia indicauerit basili

cam dextrā inscidi facias. et mētū sp
bās q(uod) sanguis est frenū colere. ideo
nō nimis p̄sumptuos9 existas in ex
tractōe. et in illo cāu laudabilius est
facere flōiaz cū materia incipit dige
ri q̄ ante ut cōir uolūt doc. ¶ His
factis p(ro) materie digōe. p(ri)mo facias
sic. ℞. sirupi uiolati. ℥.ii. sirupi ace
tosi simplicis. ℥.i. aque endi. ℥.iiii.
aque buglos. ℥.ii. clarificet' pro dua
bus uicib9. ¶ Vel loco aqua(rum) pone
aque zucari. ℥.vi. misce uel clarifica
¶ Et si sirupū non habueris uel infir
m9 eū abhorreat facias sic. ℞. aque
uiol. ℥.vi. aque endi. ℥.iiii. aque bu
gloss. ℥.iii. aceti. ℥.i. et fiat iulep zu
cari et da. ℥.iiii. p(ro) uice. ¶ Vel da. ℥.
iiii. aqua(rum) supra scripta(rum) cū modi
co zucari. ¶ leuiter materiam euacua
bis. ℞. cassie uel māne. ℥.i. cōfectōis
hamech. ʒ.ii. uel dyacatholiconis
descriptiōe cōi. ℥.ß. distēpētur cum
decoctiōe p̄dcā in lenitiuis. et adde
facta potiōe. ℥.i. zucari uiola. et fac
potū. ¶ Alii aūt aliter faciūt et ē po
tio multum delicata. ℞. passul. ℥.i.
flo(rum) lupulo(rum) boragi. bugloss. uiola.
añ. M.ß. tamar. ℥.ß. pruō. uel nūe
ro. vi. et fiat decoctio de qua accipe
℥.iiii.ß. zucari al. ℥.i. iulipizet' de
inde dissolue i eo cass. uel māne. ℥.i.
cōfectiōis hamech aut dyacatholic.
ut sup̄ et fiat pot9. ¶ Vel fac sic. ℞.
mirabola. citri. ℥.ß. indoru(m). ʒ.iii. in
fundat' in aqua lactis. ℥.iiii.ß. mel
lis. ʒ.ii. stent in infusione per horas
xii. deinde pa(rum) calefiant et fortis fi
at expssio in qua dissoluat' cassie uel
manne. ℥.i. sirupi uiolati. ℥.i. ¶ Vel
infunde in aqua lactis. ℥.ii. et distē
perā cassiaz aut mānaz cū decoctiōe
p̄dcā et fac potiōez ¶ et si solutiū pro
p(ri)ncipib9 et dn̄abus delicatis habe
re uolueris facias sic. ℞. mirabola(rum).

citri. ℥. i. ß. indorũ bñ gũmosoꝝ. ℥.
.i. īfunde in aqua lactis. ℥. viii. mel
lis. ℥. i. ʒʒ. ʒ. i. cinamo. ʒ. ß. stēt in in
fusione per horas. xii. deinde cũ tali
infusiōe extrahe cassie uel mãne. ℥.
iii. postea adde sirupi uiola. ℥. ii. ß.
⁊ totũ pone in uesica uitrea ⁊ alem
bico de sup̄ posito debite sigillet̄ po
sitoq; in balneo marie aq̄ distillet̄
cuiꝰ da medietatē plꝰ uel minꝰ se
cũduz qd̄ eã uideris plus ⁊ minus
operari Et licet in illo casu solutiuũ
i for bol potabile magis ꝯueniat Si tñ infir
mus eũ abhorreret facias sic. ℞. cõ
fectionis hamech. ʒ. iii. ß. dyacatho
liconis. ʒ. vi. zucca. albi quãtũ suffi
cit ⁊ fiat bolus ⁊ deauret̄ in modũ
i for ast cõfectionis solide. ℞. epithimi. ℥. ß.
lapidis lazuli abluti. ʒ. ii. mirabol.
citri. ʒ. iii. ʒʒ. ʒ. i. cynamo. piperi. añ
℈. i. dyagridii. ℈. ß. salis gēme gra.
iiii. fiat puluis cũ quo facias sic con
fectionē. ℞. passularũ. ℥. i. facias de
coctionē ⁊ ex passulis aliquibꝰ post
ea fiat leuis exp̄ssio cũ qua sirupiza
zuc. lb. ß. ⁊ debite cocto puluis mis
ceat̄ supra scriptꝰ ⁊ fiat cõfectio in
in for pul. morsellis de qua exhibe. ℥. i. Uel
adde p̄dictis zucaꝝ ad pondus om
niũ ⁊ fiat puluis. cuiꝰ doß est. ʒ. iii.
. ß. cũ aqua lactis. Et si placz dupla
receptaz ⁊ res oēs ꝯquassa qbus ad
de zucari. ℥. i. ß. mellis. ʒ. vi. aque
lactis. ℥. vi. uel plus si placet ⁊ po
ne ad alēbicũ ⁊ modo q̄ supra aquã
extrahe octauã ptē da p̄o uice p̄ma.
deinde dosiz auge uel minue ꝭm q̄
tibi uidebit̄. In modũ pillularũ
in for pillax ℞. pillulaꝝ de fumo terre nicolai. ʒ.
.i. Uel facias sic. ℞. lapidis lazuli
abluti. ℈. iiii. reubarb. ʒ. ii. ß. epithi.
. ʒ. ß. elebori nigri. ℈. ii. ʒʒ. ʒ. ß. ligni
aloes masti. añ. ℈. i. spice nardi. ℈.
. ß. salis gēme gra. vi. cõfice pillulas

cũ succo fumi terre ⁊ sirupo eius ⁊
da. ʒ. i. Et q̄ sepe dcũz est obliui No
oni nõ tradas. s. dare in omi q̄rtana
fe. sp̄ ante materie digōez farmacum
leuiꝰ uel saltez in minori dosi. dige
sta uero materia fortius ⁊ in maiori
dosi ⁊ hᵒ facias in die secunda post
paroxismũ ⁊ si in die sequēti formacũ
tyriacaz exhibere uolueris ut cēter
faciũt oēs practicãtes da. ʒ. i. cum a
qua rosꝭ. aut acetose ⁊ hᵒ añ materie
digōez q2 digã materia eaz cũ uino
calido uel cuz aliq̄ taliũ exhibere po
teris si placet. His factis si ad Sy.
ulteriorē digōez deuēire oportuerit
infirmũ p dies aliq̄t quiescere pmitte
deinde facias sic. ℞. sirupi de endi
uia. ℥. iii. aque endiu. buglosse fumi
terre añ. ℥. ii. clarificet̄ p̄o duabus
uicibꝰ. Quod si fortius apire uolue Alia
ris. ℞. sirupi de epithima. ℥. ii. siru
pi uiola. ℥. i. aque zucari. ℥. vi. ⁊ si
fortiꝰ adde aq̄s supra scriptas ⁊ cla
rifica p̄o duabꝰ uicibus. Et si Iulep
potiꝰ iulep facere uolueris. ℞. aque
endi. aque buglo. aque lupuloꝝ añ.
. ℥. iii. aque fumi terre. ℥. iiii. zucari
al. ℥. iiii. fiat iulep ⁊ da. ℥. iii. p ui
ce. Uel facias sirupũ ingralē istoᵒ. Sy. ingral
℞. endiu. M. i. floꝝ capil. ue. spine
al. fumi terre lupul. añ. M. ß. passu
laruz. ℥. ß. ⁊ in lb. iii. aque fiat deco
ctio usq; ad cõsumptiōez tertie ptis
⁊ in fine adde epithi. ℥. ß. ⁊ cuz lb.
.i. zucari uel. ℥. viii. zucari ⁊. ℥. iiii.
mellis fiat sirupꝰ lõgus addendo a
ceti. ℥. ii. ⁊ da. ℥. iiii. uel debite coq̄t̄
⁊ da. ℥. i. ß. cũ aqua endi. buglosse
fumi terre añ. ℥. i. Uel duplã rece
ptã ⁊ clarifica p duabꝰ uicibus Et
si abhorrerz sirupũ ⁊ iulep facias sic
℞. aque buglos. ℥. i. ß. aque endiuie Aliud digestiuũ
aque fumi ter. añ. ℥. i. zucari. ℥. i. ß.
misce p̄o una uice ⁊ calidũ in potu

tribue. h° fcõ sup materiaʒ euacuan dam iudicaueris aliqd ex solutiuis adde sup scriptis. Laudabilis eniʒ esset signis apparẽtib9 digestionis flõia ut dcũʒ est quã si fieri iudicaue rit inscide basilicã sinistrã uel eiusdẽ saluatellã ꝛ respicias cõtinue sangui nẽ qui si clarus fuerit illico illũ strin ge uirtute forti exñte nõ est malum e morꝫ pdas prouocare. Quid de balneis fiẽdũ sit patet qꝛ añ materie digõeʒ ex aqua dulci fieri pñt. In qbus tñ sudare nõ debet sed in eis solũmodo oblectet. Digesta uero ma teria põt fieri balneuʒ uel stupha ut in pcedẽti ca° dcũʒ est. Si igitur hiis uti uolueris obserues que ibi dẽ fcã sunt ꝛ pariter facias de ũctio nibus et cõfectiõib9 añ digestioneʒ utẽdi sunt dyacoralli triasandali ni colai ꝛ maxie in epate magna appa rẽte flãma. quo casu pus fcã euacua tiõe uniuersali sibi fieri potest aliqd' ex supra scriptis epithimatibus in augmẽto uero ꝛ uersus statũ cõueñt dyarodon abbatis dyamargariton .ʒ.ii. fiat cõfectio in morsellis cũ lb: .ß. zucari ꝛ aqua bugloss. In de clinatiõe aũt uti potes dyamargari ton cõfectiõe de musco dulcis. Et si has cõfcões magis ad tpamentũ de ducere uis accipe succi pomoꝝ redo lentiũ fcã residẽtia aque ros. qtũ suf ficiat ꝛ cũ hiis sirupet zucaꝝ cũ quo postea fiat cõfectõ. Et si uis more qrũdã sup scriptoꝝ imediate ante si rupũ unũ bolũ confectõis exhibere da ex suprascriptis fm fe. tpa ut su pra describit. In porismo quan tũ ad regimẽ cibationuʒ ꝛ alioꝝ hu iusmodi fiat ut in pñti ca° dictuʒ est Sitis qqʒ ex crebra oris lotiõe cum aqua frigida decipiat uel cũ manus xpi uel zucaro cãdo uel aliq taliũ. ꝛ si bibere infirmũ contingat sit aqua ordei uel aqua simpliciter bulita nõ nimis ut sepe dictũ est actualiter fri gida cũ modico zucari al. uel zucaro ro. uel cũ. ℥. ß. mixture infrascripte . ℞. conserue bugloss. ros. borag. uio la. añ. ʒ. ii. manus xpi. ʒ. ii. ß. marga. . ℈. i. fragmẽtoꝝ oiuʒ lapidũ pciosorũ. ʒ. i. folioꝝ auri nũero. x. fiat mix tura ꝛ deauret. de hac interduʒ põt exhiberi ꝛ de man9 xpi cũ plis pro uirtutis sustẽtatõe ꝛ marie si lõgus fuerit porism9. Uel facias sic. ℞. corallo. rub. subtilissime tritoꝝ mar garitaꝝ añ. ʒ. i. smaragdi saphiri ia cincti granati añ. ℈. i. auri subtilissi me limati. ℈. ß. zucari al. lb. ß. ꝛ cuʒ aqua ro: ꝛ bugl. fiat cõfectio in mor sellis de qbus cõmedat tpe porismi uel de hac cõterat cũ aqua qnã es bi biturus. Materia uero incipiẽte digeri potest tam in hac cõfcõe q̃ in mixtura pdcã addere. ℥. i. corticũ ci tri conditaꝝ uel in mixtura maxime uersus statuʒ ꝛ in statu minime me dietatẽ manus xpi uel qd tibi uide bit in loco eius pone electuariũ de gẽ mis uel cõfcõeʒ de musco dulci dya margariton uel letitiã gali: Et de hac cura quartane a mlia colerica p uenientis ꝛ cetera.

Capitulũ quartum. de cura quar tane a mlia sanguinea puenientis.

QUam cura huius fe. parũ differt a pcedẽti condi gnũ est de ea in h° loco tractare. Regimẽ igi tur cibi ꝛ potus sompni ꝛ uigilie motus ꝛ qetis ꝛ aie accñtiũ ꝛ si ad hũiditatẽ tendere debeãt nõ tamen ad tantam ceteris parib9 quãtũ pce dẽs. Ista ergo per te corrige qp ãte

scriptis īspectis erit facilimū de modo cibatiōis tam tpe porismi q̄ alio facias ut supra dcū est. Et ad medicinalia cōdescēdēs. Primo superfluitatū querat expulsio cū aliq̄ ex clisteribꝰ lenitiuis supius in pcedēti cā° descriptis. Vel in cura sinoche putride. uel ex admixtiōe colere pucientis. uel in cura tertiane pure. Et si lenitiū p os exhibere uolueris ibidē similiter quere. Fcā ergo lenitiōe uētris: cōuenientior est flōia in hac q̄ in aliq̄ aliarū. Quare uirtute cōsentiēte et aliis cōsentiētibꝰ basilicā inscide dextrā. et fm habūdantiā de ipo extrahe. Et si i multo eger habūdauerit sanguinē exire pmittatur donec ipius pmutat color. deinde subsequēti trāsacto porismo ex basilica sinistra uel saluatella iterum fiat flōia. Memēto tn̄ q̄ bonū est dimittere eam quātū possibile est et si non multiplicatio nūeri melior est q̄ multiplicatio quātitatis. ut āuic. q̄rta pmi cap° de cura putridar̄ in generali. Hiis factis pcures ut eger ōi die hēat bñficiū uētris cū clisteri suppōitorio uel lenitiuo potabili que tamē in die qetis et nō porismi fienda sunt. Deīde ad materie digestiōez uēiens facias sic. ℞. sirupi acetosi simplicis. ℥. ii. sirupi uiola. ℥. i. aque endi. aque capil. ue. aque lupulorū añ. ℥. ii. clarificet p duabꝰ uicibus. Et si nō uis sirupū iulep facias sic. ℞. aque endi. capill. ue. aque lupulor̄ añ. ℥. vi. aque fumi ter. ℥. iii. zucar. al. ℥. iiii. ß. aceti. ℥. i. et fac iulep et da. ℥. iiii. pro uice. Vel accipe de aquis sup̄ scriptis. ℥. iii. ß. et pone in eis. ℥. ß. zucari al. et calidū in potu tribue. Vel facias sirupū mgralē. ℞. endi. lupul. añ. M. i. florū boragi. buglo. spine albe añ. M. ß. fiat decoctio in lb. iii. aque usq̄ ad cōsumpciōez tertie ptis. Deinde cū lb. i. zucari et. ℥. i. sirupi acetosi fiat sirupꝰ longꝰ de qua. ℥. iii. pro uice uel decoq̄ ad spissitudinē faci as et da. ℥. i. ß. cū. ℥. iii. aque zucari. Istis factis est leuiter materia euacuāda cū hiis que sanguinē mundificāt. Et in hac spē q̄rtane debili utēdū est farmaco q̄ in aliqua aliarū et ideo facias sic. ℞. capil. ue. M. i. fumi terre uiol. lupul. añ. M. ß. prūorū nūero. iiii. iuiubarū nūero. vi. tamarindor̄. ℥. ß. et fiat decoctio de q̄ accipe. ℥. iiii. ī qua dissolue cassie uel māne. ℥. i. cui adde reubarb. triti. ʒ. ii. spice gra. iiii. sirupi uiol. ℥. i. fiat potꝰ uel infunde. ʒ. i. reuba. in. ℥. i. ß. aque lactis et modico uini albi et spice gra. iiii. et stent in infusiōe per horas. viii. deinde calefiat et fortis fiat expssio cui adde cassie uel māne distēpate cū decoctiōe pdcā. ℥. i. sirupi uiola. ℥. i. et fiat potus. Cōuenit etiā in h° casu aqua fructuū et decoctio fumi terre mesue. Vel facias sic. ℞. succi endi. lupul. et buglo. fcā residētia añ. ℥. i. ß. mirabol. citri. ℥. ß. tamarindor̄. ʒ. ii. reubarba. ʒ. i. spice gra. iiii. buliāt una bulitiōe solū deide fortis fiat expssio in qua dissolue māne uel cassie. ʒ. vi. sirup. uiolati. ℥. ß. et fiat potꝰ. Alii sic faciūt. ℞. buglos. M. i. ß. lupulorū. M. i. passular̄. ℥. ß. mellis. ℥. iiii. fiat decoctio de qua accipe. ℥. iiii. in qua dissolue cassie uel māne. ℥. i. cōfectiōis de māna mesue uel electuarii de succo ros. ʒ. i. ß. et fiat potus. Posses has receptas multiplicare p alēbicū ut supra dcū est aquā distillare et dosim exhibere fm q̄ uideris eam opari. Et si per bolū facere uis fiat ut dcū est sup̄ de apriuis

nõ ſcamoneati. ʒ.vi. ⁊ cũ zucaro fac
bolũ deauratũ. ¶ Itẽ. ℞. mãne. ʒ.
.x. terat̃ aliqualiter cũ ſucco roſ. fiat
bolꝰ. ¶ Ite in modũ pillulaꝝ fac
pillulas cões ex aloe ⁊ myrra lotis
⁊ croco ⁊ da. ʒ.i. Vel facias ſic. ℞.
reubarb. ʒ.iii. ſpice gra. vi. infunde
in aqua lactis. ℥.ii. uini odori. ℥.ß.
deinde mirabol. citri. ⁊ indoꝝ añ. ʒ.
.ii. īfunde in modico decoctiõis paſ
ſulaꝝ cui adde paꝝ mellis. iſte due
infuſiones in furnello uel ad ſolem
deſiccari ꝑmittãtur ſint tñ ex ꝑgame
no balneato uel aliq̃ huiuſmodi talit̃
coopto ꝙ exſpirare nequeãt. deinde
℞. fumi terre epithi. foliculoꝝ ſene
añ. ʒ.i. fac puluerẽ ⁊ miſce cũ reu
bar. ⁊ cũ mirabola. ſupra ſcriptis cũ
exſiccati fuerint. demũ cũ electuario
de ſucco roſ. ⁊ cõfice pillulas ⁊ da
.ʒ.i.ß. uel. ii. audacter. ¶ Itẽ ex oĩ
bus inmediate ꝓſcriptis poſſit fieri
puluis addendo zucari ad pondus
oiũ. Cuiꝰ doſ ſit a. ʒ.iiii. uſq; ad
.vi. cum aqua lactis. ¶ Vel fac ſic.
℞. reuber. ʒ.ii. ſpice gra. vi. epithi.
.ʒ.i.ß. ſalis gẽme gra. iiii. dyagredii
.℈.i. mirabola. citri. ʒ.i. indoꝝ. ʒ.ß.
zucari ad pondꝰ oiũ ⁊ fiat puluis
⁊ da. ʒ.ii. uſq; ad. iiii. uel facias cũ
lb.ß. zucari cõfcõeꝫ ꝑ bolos ⁊ adde
cinamo. ʒ.i. ℥ꝫ. gari. añ. ℈.i. ⁊ erit ſa
tis delicata. Cuiꝰ doſ erit a. ʒ.vi.
uſq; ad. ℥.i. ¶ Si tyriachã exhibe
re uolueris ſit in quãtitate modica ⁊
cũ aqua roſa. diſtẽpata ſet cõfcõibus
in pñº utere dyacoralli ⁊ magna ex
iſtẽte inflãmatiõe triaſanda. ⁊ ſuper
oia cõuenit manꝰ xp̃i cũ ꝑlis. ꝙ fa
cias ſic. ℞. margaritaꝝ ſplendidarũ
tritaꝝ ſubtiliſſime. ℥.ß. zucari in aq̃
roſa. diſſoluti lb.ß. ⁊ fiat decoctõ in
plata. que cõir in ytalia manus xp̃i
appellat̃. ¶ Sed in iſtis ꝑtibꝰ fit ma
nus xp̃i in morſellis cũ. ℥ꝫ. cinamo.
que oĩs utes in illo caſu in fine au
gmenti ⁊ in ſtatu. ℞. ſpẽruꝫ dyaro
dõ abba. ʒ.ii. corallo. rub. margarita
rũ añ. ʒ.i. zucari al. lb.ß. ⁊ fiat cõfcõ
in morſellis cũ aqua bugloſ. ¶ In
declinatiõe autẽ utere dyarodon ab
batis. ⁊ in die paroxiſmi facias ut in
ꝓcedẽti dcũ eſt. ſ. quãtũ ad rigorem
⁊ alia huiuſmodi ⁊ utere illa mixtu
ra ⁊ illa cõfcõe que illic ſcribit̃ quia
ualde utilis exiſtit. ¶ Et ſcias ꝙ de
infirmo tuo bonã habueris diligẽtiã
ſupra ſcriptũq; regimẽ obſeruauerit
de facili ⁊ in breui tp̃e in cõparatione
ad alias q̃rtanas ꝑfcẽ liberabit̃.
¶ Et hec de cura q̃rtane fe. ꝓuẽientis
a melancolia ſanguinea.

¶ Capitulũ quintũ. de cura febris
a melãcolia flegmatica ꝓueniẽtis.

Regimẽ ſex reꝝ nõ natu
raliũ in cura q̃rtane flã
tice in actiuis mediũ te
neat ⁊ paſſiuis ne ãtece
dens materia que eſt flã augeatur ⁊
cõtinue poroꝝ clauſione reſolutio ꝓ
hibeat̃. Et ideo pro taliũ ordinatiõe
breuitatis cã ad capitulũ cure quar
tane mlĩe te remitto. ¶ Aliqua tañ
corrigaꝫ que uident̃ mihi corrigẽda
¶ Unde aer clarꝰ exñs odoriferus ⁊
nõ uẽtoſus tam in actiuis q̃ in paſſi
uis meliꝰ eligat̃ quẽ ſi naturalẽ nõ
habueris tibi artificialẽ cõſtrue ꝙ ſu
pra in ſcriptis inſpectis leuiter facer̃
ſcies. ſompnꝰ aũt lõgior exiſtat. exer
citiũ q̃q; magis q̃ in ceteris cõuenit
⁊ fricationes fortiores de accñtibus
anime ꝙ fortis ira ⁊ triſtitia nõ con
ueniũt. gaudium ⁊ letitia ſuperflua
ſunt etiã uitãda. ¶ Quãtũ ad cibũ
⁊ potũ. utatur pane ut illic habetur

q̄ si aliqualiter magis salit⁹ eēt ma gis.q̄z furfureus satis eēt tollerabilis Carnibus itidē descriptis utat̄ sed porcine agnine cuniculine sunt ōino uitāde. oua cōueniūt. case⁹ ꝓ ꝯdimen to oīo uitet̄. ⁋Pro cōfortatione o ris stomachi parū antiq̄ in secunda mēsa interdū pōt exhiberi. Si sapo rib⁹ uti uoluerit dimittat agrestam penitus ⁊ utat̄ illo puluere illic de scripto. Cui⁹. ℞.cinamo. ℥.i. ⁊ ce. Pisces in illo casu raro cōueniūt qui tūc cōdiant̄ ut in sepe dcō ca° dictū est s̄z plus de cinamo. addere debes ⁋Pro ferculo utat̄ illic descriptis sed dimittat spinachias ⁊ rapas,ra dices feni. petrocilii apii in isto casu cōueniūt ⁊ maxime in declinatione ⁊ similiter cappares ⁊ similia ⁊ oli ue cōdite ⁊ alius ibidem descriptis pōt etiā uti illis fructib⁹. ⁋Vinū eis sit albū odorifer̄ uel rubeū clar̄ satis potēs debite limphatū lic̄z nō tñ ceteris parib⁹ quātū in aliis q̄rta nis oēz euitet repletionez ⁊ uirtute cōstante in ꝑn° mediocriter in tenui tate dietet̄. Carnes usq̄z ad tres eb domodas euitande. deinde usq̄z ad statū grossius dietādo reficias. in q̄ postea tenuiter dietet̄. ⁋In decli tiōe aūt incipies ingrossare gradatī ad ingrossatiōez usq̄z ad finē ꝓceden do. ⁋De inanitione uero facias ut semel aut bis assellet ōi die. Quod si natura non fecerit facias sic. ⁋Et ꝓ h° pliritati ꝓcens ad medicinalia cō descēdo. ℞.malue blitis mercurialis flor̄ camomille summitates caulium rub. añ. ℳ.i. ordei. ℳ.ß. ⁊ fiat de coctō quasi in fine pone ⁊ de tali de coctiōe accipe lb.i.ß. in qua dissolue cassie pulueris zucari añ. ℥.i. olei cō munis. ℥.iii. salis triti par̄ ⁊ fiat cli stere. Et si per os lenire uis facias sic

℞. ysopi. ℳ.i. capil. ue. ordei añ. .ℳ.ß. passular̄. ℥.ß. liq̄ricie. ʒ.iii. fiat decoctio ⁊ in. ℥.iii.ß. dissolue cassie aut mane. ʒ.x. mellis ro. ℥.ß. ⁊ si adderes pulueris cinamo. ℈.i. bonū eēt ⁊ fac potū. Si infirm⁹ se mel aut bis ꝑ se assellauerit talia di mittas. ⁋Hus factis quanuis erit de raro cōtingētib⁹ flōiaz fieri fien daz iudicaueris.q̄z infirm⁹ eēt iuue nis robust⁹ multū replet⁹ taliter q̄ ex flōia iudicaueris naturā forte aliq̄ liter exonerandā. illud facere posses Sed caue ne per ip̄m deducas eg̃z ad humor̄ frigidor̄ cruditatē ut di cit fili⁹ aboali q̄rta ꝑmi cap° de fleu botomia. Deinde ad materie digesti onē ueniēdo facias sic. ℞.oximellis simplicis. ℥.iii.ß. aque feni. aque ab sinthii aque fumi terre añ. ℥.ii. clari ficet̄ pro duabus uicib⁹ aromatize tur cū optimo cinamo°. ⁋Si nō uis sirupū facias iulep isto modo. ℞.a quar̄ feni. absin. añ. ℥.iii. fumi ter. .℥.vi. aceti. ℥.i. zucari. ℥.iii.ß. ⁊ fi at iulep aroātizatū cū cinamo. ⁊ da .℥.iiii. ꝑ uice calidū. Vel da aquas simplices isto modo. ℞. aque fenic. aque absin. añ. ℥.i. aque fumi terre .℥.i.ß. zucari. ℥.ß. ⁊ calidas in potu tribue pro una uice. ⁋Quinq̄z uici bus uel. vi. exhibito digestiuo cū ali quo ex infra scriptis solutiuis mate ria euacuet̄ ut. ℞. capil. ue. florū bu glos. cuscute añ. ℳ.ß. ordei quartaz partē. i. ℳ. liq̄ricie passula. añ. ℥.ß. ani. ʒ.i. fiat decoctō de qua accipe. ℥. .iiii. ⁊ in ea infunde turbit. ℈.ii. ʒʒ. .℈.ß. polipodii. ʒ.i. calefiāt par̄. de inde colent̄ forte faciēdo expressiōez in qua dissolue cassie aut mane. ℥. .i. mellis rosa. ℥.ß. fiat potio. ⁋Vel facias sic. ℞. aque lactis in qua buli ta sit primo. ℥.ß. passularū ⁊ postea

collate.℥.iiii.ß.in tali aqua infunde turbith.℈.ii. polipodii.ʒ.i.ut supra fiat expssio cũ.℥.i. cassie aut manne ⁊.℥.ß.mellis roß.fac potõe; Uel facias sic. ℞.agarici.ʒ.i.salis gēme gra. vi.ifunde in aqua lactis ⁊ oximel: sqllitici añ.ʒ.i.stent per horas.xii.in infusiõe deinde fortis fit expssio cui adde cassie uel mãne dissolute cũ decoctiõe pma uel cũ aqua lactis.ʒ.vi. turbith pulverizati.℈.i.ʒʒ.gra.iiii. ⁊ fiat pot9. ¶ Et si uis aqua; ad alembicu; facere facias sic. ℞.agarici.ʒ.vi. polipodii.℥.ß. turbith.ʒ.iii.ʒʒ.cinam.añ.℈.ii. salis gēme spice nardi añ.℈.ß. passula;.℥.i.ista omia cõq̃ssit simul ⁊ infundãtur in aq̃ lactis lb.i. oximellis sqllitici.℥.iii: uini optimi.℥.i.cui adde.℥.iii.mãne. ⁊ hec bene coopta stent ne respirẽt in infusione per q̃tuor dies deinde ad alẽbicũ pone in balneo marie collocatũ. deinde aquã distilla cuius da sertã ptẽ ⁊ augeas ⁊ minuas dosi; si tibi uidebit'. ⁊ hec est aqua pro delicatis. ¶ In modũ pillula; facias sic. ℞.epith.turbit añ.ʒ.v.carui anisi añ.ʒ.iii.ß.ameos.ʒ.ß.apii ⁊ fenic. añ.ʒ.i.ß. salis indi.ʒ.ii.ß. yere simplicis galie.℥.i.fiant pillule cu; aqua mẽte ⁊ da.ʒ.i. Et sunt auicẽ. in ca° de cura q̃rtane. ⁊ etiã ista que sequũtur ut.℞.agarici ameos epithimi añ.℥.ß.se.apii anisi feni.añ.ʒ.i: .ß. salis indi.ʒ.ii.ß. yere simplicis turbith añ.ʒ.v. confice cũ oximelle simplici ⁊ da.℥.i. ¶ Uel facias sic ℞.pillula; inda; pillula. de fumo terre añ.ʒ.ß.fac q̃uis in una uice. ¶ Uel facias sic.℞.ʒʒ.ʒ.iii ß.quassentur fortiter ⁊ ifunde in.℥.vi. lactis ⁊.℥.ii ß.uini optimi ⁊ buliãt usq; ad cõsumptiõem tertie ptis. deinde fortis fiat expssio in qua pone agarici optimi.ʒ.ß. permittat' exsiccare in sole deinde. ℞.turbith.ʒ.iii. polipodii.ʒ.ii.ß. ani. ameo.añ.ʒ.i.ß.spice .℈.i. yere simplicis.℥.ß. cõfice pillulas cũ succo mente uel cũ oximelle squillitico addẽdo agaricũ illũ exsiccatũ ⁊ da.ʒ.i. alias ei; usus su; cis ⁊ sunt mirabiles in isto casu. ¶ In modũ pulueris facias sic. ℞.turbit.ʒ.iii. masticis.ʒʒ.añ.ʒ.ß. polipodii.ʒ.i.ß. anisi dauci añ.℈.i. zucari ad pond9 oiu; ⁊ fiat pulvis. Cui9 dosis est.ʒ.iii. cũ aqua mellis uel ordei aut aqua lactis uel brodio cicer; rub. in qua pa; buliat mellis. uel da cũ decoctiõe passula; uel ex puluere supra scripto cũ lb.ß.zucari fiat ɔfectõ in morsellis de q̃ tribue.℥.i. ⁊ pl9 si libet q2 in tãto zucaro est solutiuũ facile. ¶ Potes igit' exhibito digestiuo sup̃scripto gra materie minorande aliqd ex istis solutiuis exhibere debes tamẽ ip̃m materia nõ digesta in minori exhibere dosi q̃ si materia digesta foret. ¶ Exhibito itaq; minoratiuo ad ulteriorẽ trãsiẽs materie digõe; facias sic.℞.oximell.cõpositi.℥.ii. sirupi de endi.℥.i. aque feni.buglos. ⁊ absint.añ.℥.ii.clarificetur pro duab9 uicib9 ⁊ arõatizetur cũ cina° Uel fiat iulep.℞. aque radic.feni. ⁊ apii añ.℥.vi. aque buglos.℥.iiii. aque bethonice aque fũi terre añ.℥.ii. aceti.℥.i.zuca.℥.iiii. mellis despũati.℥.ii. ⁊ fiat iulep aromatizatũ cum cina° ⁊ da.℥.iiii.p uice. ¶ Uel da ex aqs supra scriptis .℥.iiii.cũ.℥.ß.zucari Uel ad eandẽ intentõe; facias sirupũ mgrãlẽ isto° ℞.sticados mellisse flo; buglosse ⁊ borag.añ.M.i.germãdre scolopẽ. añ. M.ß.radicũ apii semi.petrocilii añ.ʒ.vi.polip.ʒ.iii. passula;.℥.ß. fiat decoctio in lb.iii. aque usque ad

cõsumptiõe; tertie ptis. deinde cole tur ⁊ cu; lb. i. zucari ⁊ aceti. ℥. ii. ⁊ fiat sirup9 long9 arõatizatus cũ op timo cina° ⁊ da. ℥. iiii. ꝓ uice. Uel sufficienter decoquat̃ de q̃ accipe. ℥. .iii. aque feni. fumi terre ⁊ buglosſ. an̄. ℥. ii. clarifica pro duab9 uicibus Septies aliq̃ ex istis digestiuis exhi bito da qd' uis ex dictis solutiuis. post qd' mane sequẽti da. ʒ. ii. tyriace optime. Et q2 ut plurimũ hec e gritudo est lõgio2 p aliq̃t dies infir mũ qescere pmitte. Deinde da dige stiuũ tale. ℞. sirupi de epithi. ℥. ii. oximellis simplicis. ℥. i. aquarũ ab sinthii fenic. ⁊ buglos. an̄. ℥. ii. clari ficet̃ pro duab9 uicibus arõatizan do cũ cina°. Et si uideres materia; magis ad rigõe; deueñire adde loco oximellis simplicis oximel. cõpositi ⁊ dimitte aquã feni. ⁊ loco ip̄i9 po ne aquã fumi terre. Uel facias sic sirupũ mgrale. ℞. radicũ brusci spa gi apii petrocil. fenicu. an̄. ℥. ß. came dreos eupato2. calamẽ. cico2ee scolo. an̄. ɱ. ß. melliſſe flo2ũ bo2aginis ⁊ buglosse an̄. ℥. ß. se. ani. ⁊ fenic. an̄. .ʒ. iii. spice nardi. ʒ. ii. ß. polipod. ʒ. .ii. ß. passulaꝝ. ʒ. vi. fiat decoctio in lb. iii. aque usq; ad cõsumptiõe; ter tie ptis. Deĩde colet̃ ⁊ cũ lb. ß. aque fumi terre ⁊ ℥. iii. aceti ⁊ ℥. x. zucari lb. ß. mellis despũati fiat sirup9 lõ g9 arõatizatus cũ cina° ⁊ da. ℥. iii. .ß. uel. iiii. uel usq; ad spissitudine; decoquãtur de q̃ accipe. ℥. iii. aque buglo. fenic. bethonice. ℥. ii. clarifice tur pro duab9 uicibus. ⁊ aliq̃t uici bus da. Deinde ex sup̄scriptis aliqd' exhibeat̃ solutiũ. Debes igit̃ mo do gradati; ꝓcedere quãtũ est de di gestiuis pariter ⁊ solutiuis usq; ad finẽ egritudinis min9 apitiũ a pri° exhibẽdo ad maius apitiũ gradati;

ascendẽdo seu ꝓcedẽdo pariter a mi nori solutiuo uel in maiori dosi ad fortius uel ad maio2ẽ dosi;. Et si clisteri forti uti uolueris ut p2ecipit Auic. Quere descriptiõe; in cura q̃r tane mlĩe fecalis. ⁊ loco confcõis ha mech pone elcũariũ indũ uel dyasi nico. Et nota ꝓp lõgitudinẽ egritu dinis debes dimittere inter unũ so lutiũ ⁊ aliud p aliq̃t dies infirmu; qescere ⁊ illo intermedio tp̄e si inter dũ an̄ cenã. ℈. ii. pillularũ alefangi: exhibueris bonũ erit. uel. ℈. ii. pillu laꝝ cõiu; aloes ⁊ myrra; lauãdo p pus. Et si inmediate an̄ sirupo2; exhi bitiõe; uolueris q̃rũda; mo2e supi9 noiato2; cõfcõe; aliquã ꝑbere facias sic. ℞. spẽꝝ dyarodon abba. spẽru; elcũarii de gẽmis. uel dyamargar. ac cõfcõis de musco dulcis uel dya pliris arcoticon an̄. ʒ. ii. zucari albi lb. ß. fiat cõfectio in mo2sellis cu; aq̃ buglos. de qbus unũ an̄ sirupi exhi bitiõe; ꝑbeas. uersus statũ autẽ pone solũ. ʒ. i. spẽrũ dyarodon ⁊. ʒ. iii. al teri9 cõfcõis. In statu uero ⁊ de clinatiõe utere quẽ uolueris ex' eis di mittẽdo dyarodon abbatis ⁊ tũc eo maxime cõuẽit letitia gali. Quid fiendũ sit circa stõachũ epar ⁊ splenẽ cũ in ea in hoc summario nõ sit intẽ tio de ipo2ꝝ egritudinib9 ꝑtractare quere alios doctores ⁊ fac ut ipsi te docẽt. Circa paroxismi regimẽ q̃tũ est de rigore cibatiõe ⁊ aliis huiusmo di facias ut supra te docui. s. in cura q̃rtane mlĩe fecalis ꝓuocãdo uomitu; si op9 fuerit uomitũ cum eis que illic scripta sunt. Et si per diem an̄ paroxis mũ uomitu; ꝓuocare uolueris facias ut illic tãgit̃. q2 ceteris paribus ma gis in ista q̃ in aliis spẽb9 q̃rtane uo mit9 cõuenit tyriaca ⁊ similiter me tridatũ trãsactis dieb9. xl. cu; uino

Confectio

calido semel aut bis in septimana ē
exhibēda in isto casu balnea ⁊ stufe
digesta materia. in h° q̊qȝ cōueniūt
añ uero minime qb9 si uti uolueris
dēscriptū illic ordineȝ obserues. Et
ideȝ dico de ūctōibus. ¶ De troci.
uero ⁊ succis q̄s ponit Auic. ut ibi
docet facias qꝛ magīe cōueīunt in il
lo casu. Sitim q̊qȝ decipias in por
isino ut ibi tāgit. ¶ Et si infirm9 a
potatōe abstinere ñ p̄t da aquā ordei
uel aquā simpliciter coctā nō tamen
ut sepe dcūȝ est acrueliter frigidū. ℥.
mixtura .ß. mixture infra scripte. ℞. cōserue
bugloss. ʒ. iii. cōserue boragi. mellisse
⁊ ros. añ. ʒ. i. ß. man9 xp̄i. ʒ. ii. dya
marga. ℥. i. fragmētoꝝ oiuȝ lapidū
p̄ciosoꝝ añ. ʒ. i. margaritaꝝ. ʒ. ß. foli
orū auri nūero. x. fiat mixtura ⁊ de
auret. De hac q̊qȝ qñ libet sine aqua
cōmedere pōt pro uirtutis sustētatōe
quā cōtinue querūt astātes. ¶ Et si
nō placet ista mixtura cū aqua pro si-
iulep tis extinctiōe facias iulep isto modo
℞. aque mellisse aque buglo. borag.
⁊ ros. añ. ʒ. iii. fiat iulep. cuȝ. ℥. iii.
zucari al. arōatizet cū optimo cina°
⁊ misce cū aqs p̄scriptis. qꝛ aquā or-
dei uel simpliciter decoctā eqs porti-
onib9 in potu tribue. uel adde plus
de zucaro. deinde q̊qȝ ad siruporuȝ
spissitudinē. ⁊ da tpe sitis. ℥. ii. cuȝ
aqua ordei. ℥. iiii. uel aque simplicit
cocte. ¶ Et hec q̄rtanaꝝ interpellata
rum finitur cura.

¶ Capitulum sextū de cura quarta
ne continue. ⁊ cetera.

Tamlicaꝝ febr. uariatio
cōpleat q̄rtane cōtinue
restabat ponere curaȝ ue
rū ut oēs testātur aucto
res hec raro accidit quā si purā curā-
dam habueris oīs attende diuersi-
tates que in materia mlīca esse p̄nt.
qꝛ si sit melancolia fecalis sanguinea
colerica aut flātica. ad cui9 certitudi-
nē ex p̄babitis poterit uenire. ⁊ post
hoc debes curam uariare ut te docui
in p̄cedētibus. ¶ Inter tamē hui9
curaȝ ⁊ illaꝝ h° interest q̄ totū regi-
men ceteris paribus in hac plus ad
frigidū debet declinare. ⁊ p̄terea cū
materia inter uasa cōtineat ⁊ per cō-
sequens sanguini sit admixta flōia si-
enda etate ⁊ cōplexiōe ⁊ huiusmodi
aliis ad ip̄m reqsitis consentiētibus
per ṗus fcā cōiuȝ superfluitatū expul
siōe cū suppōitorio cōi uel aliq̊ ex cli
steribus seu potiōibus lenitiuis sup̄
scriptis. ¶ Hic tñ unuȝ nota q̄ di
gesta materia si emorroydes potes p-
uocare utilissimum ualde foret cū il
la melancolica materia admixta san
guini sua grauitate optime p̄ uias il
las euacuet. ¶ Cura igit pporciōa
biliter in hac corrospōdet cure inter
pellate faciēdo non naturaliū reꝝ re
gimine plus in hac q̄ in alia ceteris
paribus ut dcūȝ est ad plus frigidū
declinare. Ideo carnes subtrahere
potes uel saltē cuȝ appatis frigidis
eas magis alterare. Uinū q̊qȝ magis
limphatū uel forsan taliter abstrahē-
duȝ ut ex p̄babitis clare cōp̄hēdere
poteris. ¶ Medicinalia debēt ma-
gis ad frigiduȝ declinare. unde siru
pus acetosus pōt in cura huiusmōi
exhiberi ut refert Aboali filius. Et si
fortius oximel simplex ⁊ sic uteris
aqua de radicibus ut ipse dicit sint
radices endiuie scariole ⁊ buglosse.
Et p̄ semina ītellige frigida ut cucur
bite melonis. Solutiua plura hēs
supra loco suo descripta. qꝛ si tibi u
sus fuerit necessarius illa tuo modo
corrige. ¶ Et nō obliuiscar quatuor

canonuȝ in cura q̄rtane mlice fecalis supius descriptoꝝ. ¶ Hi eim sunt q̄ maxime obseruādi in hac cura. Et quia si interpellataꝝ curā diligēter cōsideraueris descriptis hic paucis attētis q̄rtane cōtinue cura plēissime tibi fiet. Cūqȝ eueniat rarissime melācolicis febribus finē ipono.

¶ Tractat9. v. in se cōtinet capitula. vi. Primū nos docet per duplicem tertianā seu triplicē tertianā q̄tidianā qd per duas tertianas uel duas fe. cōpositas intelligere debemus.

Placet in hoc loco iuxta cōeȝ moduȝ loquēdi medicoꝝ qd ipsi p simplicem duplicem ꝛ triplicē tertianaȝ q̄tidianā uel q̄rtanā intelligāt. Subsequēter qd per duas feb. uel duas tertianas q̄tidianas uel quartanas. Deinde qd p fe. cōpōitā. ¶ Ad primū. simplex dicit tertiana cū aliqua materia colerica eiusdē spēi specialissime uel eiusdē denoīationis in aliq̄ uno loco extra uenas putrefit. ꝛ de tertio in tertiū unicū cāt porismuȝ. ¶ Duplex uero si in duob9 distinctis locis colera putrefiat. exēpli grā Si colera naturalis seu nota putrefiat in stōacho. ꝛ h° modo suuȝ facit porismū. Alia uero colera eiusdē denoīatiōis in epate creas aliū porismū pduxerit. hāc terciaȝ duplicē sermo cōis appellat. Et ita pōt ymaginari triplicē q̄druplicē. ꝛ pariter de quotidiana ꝛ q̄rtana dicēdū est. ¶ Duas uero fe. eē dicimus qn̄ diuersarū denoīatiōuȝ due uni accidūt. exēpli grā. Sicut q̄tidiana ꝛ tertiana. uel tertiana ꝛ quartana. Et ita dicēduȝ est de tribus fe. ¶ Per duas uero tertianas ꝛ quartanas intelligimus si due tertiane uel quartane nō eiusdeȝ denominatiōis uni eueniāt. puta una tertiana pura ꝛ una nota. Et ita de q̄tidiana ꝛ quartana dicēduȝ ¶ Per fe. uero compositaȝ intelligim9. Si due fe. inuicē cōponātur. ut putrida cū ethica. aut tertiana cū q̄tidiana: uel quartana: uel tertiana nota interpellata cū tertiana pura cōtinua. ꝛ sic de aliis. ¶ Et p̄mo patet q̄ nō dr̄ feb. cōpōita rōe cōpositōis materie. q2 tunc quelibet tertiana nota ꝛ q̄rtana diceret fe. cōposita. qd nō est ueꝝ. ¶ Et quo ad ymaginatiōnes istaꝝ feb. cōpōitaꝝ infinitas posses facere cōbinatiōes. ¶ Ex qbus patet. q̄ si tot feb: pn̄t insimul cōponi alicui porismi simul pceptibiliter pn̄t euēire: Vel simul incipient ad istū intellcūȝ. s. qn̄ un9 incipit alteri9 post paꝝ incepticēȝ pcipies: Et tales porismi a medicis cōicātes appellant. ¶ Et qn̄qȝ uero āteq̄ p̄m9 finiat alter supuenit. Et tales subintrātes dicūtur. Qn̄qȝ uero inter unū ꝛ aliū cadit modica qes. Et tales coalterātes siue coalterni dicuntur. ¶ De cura istaꝝ fe. si fuerit simplex tertiana. scis ex p̄habitis qualiter eā curare debeas. ¶ Si uero duplex fuerit. eam curatiōe simplici curas. Si aūt fuerint due tertiane. cura eas curatōe eis corrēspōdente qd ex aūscriptis scies. ¶ Et ideȝ de q̄rtana ꝛ q̄tidiana dicēdū est. ¶ Et si sint fe. cōpōite fȝ diuersitatē cōpositionis curāde sunt. ¶ Inter has tam̄ alique sunt famose pp̄ter earuȝ periculū atqȝ curā laboriosaȝ. Vnde solicite ꝛ prudēter est ad eas pcedēdū Et de talib9 feb. cōdignum est ut sequēs capitulū faciat mētōeȝ que fe.

q^d p duas tertianas ꝛ quartanas intelligit
q^d p febrē cōpositā
Cura istaꝝ fe.
Tertiana sim
Tertiana du
q^d p duas fe. intelli

emitriteus nūcupať. ¶ Et sic huic capitulo finem impono.

¶ Capitulū .ii. de signis emitriteorū tam pnosticis q̄ demōstratis.

Magna fuit inter non nullos antiq̄s de emitriteo uerboꝝ agitatō ponētes ipi9 unicā eē spēz. Alii tres. Alii quatuor. Sed h° relinquēs atq3 rōes eos mouētes Dico q̄ emitriteus ē fe. ex duab9 fe. cui9 altera terciana semp existit ⁊ hoc ē q̄ sonat uocabulū Nam emitriteū diciť ab emi grece q̄ ē mediū latine ⁊ triteus terciana q2 in emitriteo una feb. semper est terciana et secūdū hoc plures possunt esse species emitritei raciōe .s. 9pōnis terciane cū aliis fe. ¶ De famosioribꝰ tn̄ facio mentionem qui tres ab auctoribꝰ esse dicūť ¶ Maior .s. Minor ⁊ Medi9 ¶ Maior ē dū mīa int uenas colera uero extra uenas putrefiūt ¶ Sed cū pluries 9tingat mīaz extra uasa putrefieri q̄ intra ⁊ colera intra q̄ melācoliā ⁊ quartana rarius ueniat cōtinua q̄ terciana 9tinua potest hāc speciē emitritei cū aliis comūgere ⁊ sic quatuor habebis species emitritei diuersas curas recipientes sed ista quarta species nōdū est baptisata ¶ Minor uero emitrite9 est. cum flegma inter uenas ⁊ colera extra uenas putrefit Et iste uer9 dr̄ emitriteus apud auctores. ¶ Medius uero ecōtra. s. cū colera intra ⁊ flegma extra putrefit. Signa istaꝝ spēꝝ emitritei sūt satis cognita difficilia q2 porism9 siue exacerbatōes ⁊ porismi rarissime sunt subalternātes. sepe uero 9uicātes uel subintrātes. Et nisi signa fe. simplicium habueris bene pmpta nūquam ueies ad istaꝝ cognitiōez fe. ¶ Et tamen si pdictaꝝ fe. signa tātū notaueris hec tibi nota fient p illa. q2 fe3 eaꝝ cōpositōez erūt signa q̄q3 cōposita hiis non obstātibꝰ aliqua ponā hic ut leuius in ipsaꝝ cognitiōez ualeas deueire. ¶ Maioris emitritei signa sunt. q2 infirm9 cōtinue affligiť cū lēte calore satis ⁊ hora mlle de q̄rto in quartuz magis infestatur sicitas adest cū nigredine lingue ⁊ instātia uigiliarū. ⁊ q̄nq3 in sompnis nigra corpa ⁊ mortua infirmū terrētia apparent licet rōe colere res citrinas ⁊ rubeas nō nūquā pcipiat ac ignē ⁊ sibi uideť q̄ uolet interdū de tertio uero in tertiū supuēit tertiane porismus in horis colere cū horripilatiōe ⁊ aliis signis terciane interpellate. ¶ Sed q2 porism9 esse pōt ta3 tertiane pure q̄ tertiane note. Quare signa distincta sunt sup9 illa tibi memorie recōmitto. q2 tūc cognitio porismi facilima erit. ¶ Urina erit subtilis rubea ad quādaz tamē tendens nigredinē siue liuiditatez imo q̄nq3 plūbea per totuz apparebit. ¶ Pulsus uero erit strictus puus ⁊ tardus In statu aūt porismi fiet magn9 ⁊ uelox licet nō tāta magnitudo ei acquirať ⁊ uelocitas quāta melācolia extra intra uenas acqreret. ⁊ trāsacto porismo fiet strictus ⁊ puus ⁊ rarus ut pmo. ¶ Et si infirmus fuerit in tpe āni etate regione cōplexiōe aere frigidis ⁊ siccis. Regimen uero pcedens fuerit colere generatiū uel ecōtra si fuerit in tpe anni ⁊ etate cōplexiōe aere ⁊ regiōe calidis ⁊ siccis regimen precedens melancolie generatiuū super maiorem emitriteum certius iudicabis. ¶ Quod si infirmus cōtinue febriat de tertio in tertiuz ⁊ hora colere magis infesteť de quarto

aũt in quartũ habuerit quẽ ex signis quartane supra scriptis cõprehẽdes ¶ Et urina sit ignea ruffa magis q̃ in pcedẽti. ¶ Pulsus uero sit uelor ⁊ spissus cũ lingue nigredine ⁊ asperitate cũ magna siti ⁊ alienatione ⁊ uigiliarũ instãtia. ⁊ cũ hoc sunt que immediate de etate ⁊ cõplexione ⁊ similibus dcã sunt q̃rtaʒ spẽʒ emitritei ab auctoribus nõ cõiter baptizatã ponere nõ uereris fe. cõtinua cuʒ lento calore ⁊ õi die flãtis hora extrema friget aliqualiter ita ut illa hora aliq̃lis excrescẽtia cõtinue fe. pcipiatur adest in capite grauitas. ⁊ pp multitudineʒ uaporũ ad ipm ascendẽtiũ multo sompno grauatur ita ut q̃si subeticus uideat᷑ de tertio in tertiuʒ porismus tertiane accidit eadem cũ horripilatione ⁊ aliis signis in porismis tertiane uẽire solitis. Que mẽti continue tene. ⁊ honorẽ de fe. haber̃ uolueris. ¶ Urina subruffa in colore tñ remisse spissa ⁊ liuida. ⁊ maxime circa ptes supiores. uõitus q̃qʒ si affuerit ex colera erit ⁊ flãte mixtus ¶ Et si infirmus fuerit in tpe ãni cõplexiõe regione etate aere frigidis ⁊ hũidis ¶ Precedens uero regimen colere multiplicatiñ. uel ecõtra q2. s. in tpe cõplexiõe etate ⁊ regiõe calidis ⁊ siccis ⁊ pcedẽs regimẽ flãtis generatiñ fies de minori certior emitriteo. q2 si uideris infirmũ cõtinue febriẽtẽ cũ calore acuto ⁊ intẽso ualde cũ alienatiõe ⁊ furore ⁊ uigiliarũ instãtia ⁊ nigredine ⁊ aspitate lingue cũ uehemẽti siti de tertio in tertiuʒ ⁊ hora colere fe. hec magis inualescat singulo uero die ⁊ hora flãtis eũ potissimus inuadit cũ rigore frigore ⁊ aliis accidẽtibus porismus q̃tidiane fe. cõmitare solẽtibus que lõginqua a tua mẽoria hře nõ debes si de hũs feb. bene uis iudicare. ¶ Urina uero ruffa uel subruffa fuerit mediocri cuʒ substãtia leuẽs a media regiõe supra hunc forte mediũ emitriteũ pnũciabis. ¶ Et si in tpe cõplexiõe ⁊ similibus calidis ⁊ siccis regimẽ uero hũidũ ⁊ frigiduʒ pcesserit. uel ecõtra certius hẽbis iudiciũ de hoc. ¶ Pronostica aũt maior emitriteus raro accidit. Et si euenit raro curam recipit. ¶ De emitriteo uero nõ baptizato huic oppõito si uenerit in breui terminat᷑. q2 ratiõe colere intra uasa putrescẽtis erit tertiana cõtinua que pp ulocẽ motuʒ eius finit᷑ in breui. sʒ porismus quartane manebit ¶ Et pp hoc in breui interficit uel fe. simplex rẽanʒ que q̃rtana interpellata nuncupat᷑. ⁊ q2 talis emitriteus accidit raro ⁊ cũ adest pp eius uelocem terminatiõeʒ a medicis cõiter nõ discernit᷑. ideo auctores de eo nõ aliam fecerũt mẽtiõeʒ. ¶ Iteʒ emitriteorũ terminus est sm materiã ipos causantẽ ⁊ sʒ q2 intra uel extra uenas putrefit. Unde colera dnãns euʒ abbreuiat. flegma aũt siue melancolia ipʒ plõgat. ⁊ ob hoc aliq inter cronicas aliqui inter acutas egritudines qua de re ultra. vii. mẽses ut refert Auicẽ. nõ cõtingit aliquẽ plõgari. ¶ Et si qs tante fuerit solertie ut horũ emitriteorũ spẽs unde cõprehẽdat ex phabitis leuiter fiet cura sciat curã adhibere. q2 sm hũorũ cõpõnẽ debet eẽ ⁊ cura cõpõita q2 sm exigẽtiã calida cuʒ frigidis ⁊ hũida cũ siccis debes cõmiscere. Naʒ eiʒ ut inqt Aboali pmo q̃rti capº ppo inter calidũ discernũt ⁊ frigidũ cuʒ frigidis si opus fuerit cordis calorẽ extraneũ extiuguẽdo ⁊ cũ calidis materiaʒ digerẽdo ecõtra sm rei necessitatẽ. ¶ Et subiũgẽs ait qui es qui curas emitriteuʒ sine hoc q2 si nature fortis nõ fu

erit in discernedo tunc nō pdest cura cio q̄cūqȝ mō fiat. ¶ Considera igit̄ hāꝝ fe. ꝯposicionē ⁊ ꝑm naturā materie cōponētis ⁊ loci dr̄aȝ. hᵒ est ꝙ intra uel extra uenas putrefit. ¶ De hiis pnosticari hᵒ leuiter facere scies si pcedētiuȝ pnostica bene mēorie cōmēdaueris. ¶ Et hec de signis pnosticis q̄ demostratiuis emitriteoꝝ.

¶ Capitulū tertiū. De cura emitritei Maioris.

Ad curaȝ emitriteorū deuēiens a maiorī pmo incboando. Qui ⁊ si sit de raro cōtingētibꝰ ipsuȝ fieri non includit repugnantiā.

de aere ¶ Sit igit̄ aer tpatus in frigore ad hūiditatē declinās tñ. quē si naturalē nō habueris ꝑm necessitatē tibi fabrica. ꝙ leuiter facere scies si pteritorū fuerit̄ recordatꝰ. ¶ Eligit quietē

de sono motū relinquēs. sompnus solito lōgior cōueniret. inter aie accñtia gau

accña aie diū cōuēiret tpatū. sed alioꝝ supfluitas est oio uitāda. ¶ Et regimē tibi

de pane memēto. ¶ Sit panis bene a furfure mūdꝰ. ⁊ sit sine sale pistatꝰ. crustis inferioribus ⁊ supioribus abiectis

de carnibꝰ etate triū dieruȝ. Carnes sint edine galline iuuenes uitelline capoline lactātes ⁊ natiuitati ppinque. ⁊ ꝯsimiliter cuniculine lepozine. ⁊ porcine nō nūquaȝ pñt exhiberi. fasiani pdices ⁊ auicule rubales. ⁊ similiter cōueniūt ⁊ hee carnes similiter elixe q̄ in ueru coquantur. ⁊ si fuerūt assate cruste deponātur. pro ferculo tamē in brodio suaꝝ carniuȝ q̄ aliter cōuenit amidū simula hauenatū ordeatū amigdale pānata spinachia borago lactuca endiu. cucurbita. ¶ Pro sa

de saporibꝰ poribus. elige ex habitis supius in cura qrtane ⁊ tertiane q̄s iudicaueris ꝑm exigētiā cōueire. ¶ Et scias ꝙ ꝑm colerā huiusmōi poꝛismi iductiuā dēs totū regimē ad magis uel minus frigidū facere declinare principaliter tñ habito respectu ad materiā intra uenas putrescentē. uinū sit de vino albū uel rubeū clarū inter dulce ⁊ acerbuȝ mediuȝ tenēs pocius uersus latus acerbitatis declinās cuȝ aquis zucari secūdū eius potenciā limphatū bibere aque pisces eligantur ut te

mali lucii pergre ⁊c. ¶ Fructꝰ ppter eorū in stomacho corruptionem de fructibꝰ facilē uitādi sunt ⁊ repletio cōsimiliter omnis. ¶ De inanicioe auteȝ ex de inanitiōe infrascriptis ptēbit quare de eis breuiter expeditus quia nō naturaliū regimē ex scriptis p te eligere scies ad medicinalia cōdescēdo. ¶ Pro quo nota ꝙ si uēter cōstipatus fuerit communiū supfluitatū. pmo fiat eductio cum suppositorio cōmuni uel ali

clistē o simili. Vel fiat tale clistere. ℞. malue blitis mercurialis ordei añ. M. i. fiat decoctio de qua accipe lb. i. ß. in qua dissolue cassie pulueris zucari añ. ℥. i. olei uiolati ℥. iii. salis parū ⁊ fiat clistere. ¶ Et si per os lenir̄

lenitiuū p os uolueris ℞. lupu. capil. ue. florū boraginis bugosse ⁊ uiola. añ. M. i. ⁊ fiat decoctō de qua accipe ℥. iiii. ß. in qua dissolue ℥. iiii. ß. māne aut cassie ℥. i. ß. sirupi uiolati ℥. i. ⁊ fiat potꝰ

fleƀia Cōmunibꝰ auteȝ eductis supfluitatibȝ fiat flobotoiā de basilica dextra uel de uena media requisitis ad flobotomiā ꝯsēciētibȝ materia inter uasa existēte cōueniens est flobotoiā ut sētit Aui. prima quarti caᵒ. de cura quartane cōtinue ⁊ mēti habeas flebotomiā ⁊ solutina sēper in die quietis seu miōris afflictionis exhibere ¶ Hiis factis si uideris materiā pre

multitudine naturaꝫ oppͥmere quã minorādū iudicaueris facias sic. ℞. reubar. ℈.ii. spice gra. iiii. polipodii ℥.i. infundāt in aqua lactis. ℥. iiii. deinde calefiāt ⁊ fortis fiat expssio cui adde cassie uel māne. ℥. i. sirupi uiola. ℥. ß. fiat potus. ¶ Uel facias sic. ℞. capil. ue. lupulo. floꝝ borragi. buglos. añ. M. ß. tamarindoꝝ. ℥. ß. fiat decoctō in cui⁹ q̄ſi fine addat̄ e pithi. ʒ. iii. de tali decoctōe accipe. ℥ iii. ß. in q̄ dissolue cassie uel māne. ℥ i. elcūarii de succo rosa. ℈. ii. cōfectō nis hamech. ℈. iii. sirupi uiola. ℥. i ⁊ fiat pot⁹. ¶ In modū pillāꝝ. ℞. de reubar. pillāꝝ indaꝝ añ. ʒ. ß. fiāt pillule. vii. uel. viii. ¶ Uel p bolū facias sic. ℞. elcūarii de succo ros. ʒ. i. cōfcōis hamech. ʒ. ii. zucari quātū sufficit ⁊ fiat bol⁹ deauret̄. ⁊ semp hēas mēti solutiua ɔponere ſm hūo rū cōpōeꝫ. ꝙ si plus habūdat colera ⁊ eiue · ɔnositatē times de farmaco plus [illegible] respiciēte adde ⁊ si minus nun⁹ [illegible] equaliter equaliter. ¶ Et ideo plura describere solutiua mihi sup fluū uidet̄. sed respice sup̄ capitulis de tertiana ⁊ q̄rtana. q̄ illic de solu tiuis īnucies unguētis dūtarat exce ptis oēꝫ manerie administratōis so lutiuoꝝ. ¶ Illa igit̄ ſm necessitateꝫ insimul cōpone siue sint confcōes si ue potcōes siue pulueres pillule siue aque. ¶ Exhibito itaqꝫ minoratiuo si op⁹ fuerit ad materie digestiōnē facias sic. ℞. sirupi acetosi simplicis uiola. añ. ℥. i. ß. aque endiu. ℥. iiii. a que buglos. ℥. ii. misce pro duabus uicibus ⁊ in potu tribue. ¶ Et si uis clarifica ⁊ aroātiza cuꝫ sandalis citri nis. uel da. ℥. iiii. pdcāꝝ aquaꝝ cuꝫ zucaro fiat iulep arōatizatū cum san dalis. digesta materia euacua eā quo uis solutiuo ſꝫ regulas statim descri ptas. ¶ Et si egritudo plōgaretur posses dare oximel diureticū cū siru po uiola. fcō sic. ℞. oximell. diureti ci. ℥. ii. sirupi uiolati. ℥. i. aque bu gloss. ⁊ endi. añ. ℥. iii. clarificet̄ pro duab⁹ uicib⁹. ¶ Et si materia incipi et digeri posses addere aquaꝫ fumi terre ī isto digestiuo plures exhibito euacua ut sup̄. ¶ Cōfectiōes in hac emitritei spē couenientes sunt dyaco ralli ⁊ manus xpi cū plis. ¶ Uel faci as sic. ℞. margaritaꝝ. ʒ. i. ß. coral. ru beor. ℈. ii. saphiri granati smaragdi rubini añ. ℈. ß. cinamo. ʒ. ß. zucari al. lb. ß. fiat cōfectio in morsellis cuꝫ aqua rosa. ⁊ buglossa. ¶ Uel fiat talis mixtura. ℞. cōserue bora. rosa. bugl. ⁊ uiol. añ. ʒ. ii. man⁹ xpi cuꝫ perlis ℥. ii. dyacoral. ℥. i. folioꝝ auri nūe ro. xii. fiat mixtura ⁊ deauret̄. ¶ Et si magna fuerit in epate flāma posses in declinatione addere triasandaloꝝ uel dyarodon abbatis que tñ plus in fine declinatiōis couenīūt q̄ in alio tpe. ¶ Uel facias sic. ℞. spērū triasan dalo. speꝝ dyarodon abba. añ. ʒ. ii. zucari al. lb. ß. ⁊ fiat cōfectio in mor sellis. ¶ Si iudicares cor ⁊ epar fo re multū inflāmata pp quod uelles eis epithima applicare quare supra de sinocha inflatiua ⁊ cap° de tertia na pura te docui. ¶ De fcō cibatōis ſm stat⁹ longitudinē uel ꝓpinq̄tatē debes a pͥn° grossi⁹ uel magis tenu iter cibare uel dietare. ꝙ sup̄ scriptis inspectis leuiter facere scies. ¶ Hora uero cibatōis sit cū magis qescit isir m⁹. ¶ Et hec de cura maioris emi tritei ſꝫ dñꝫ magrūꝫ Antoniuꝫ guay neriū artiū ⁊ medicine doctoreꝫ.

¶ Capitulum quartuꝫ de cura emi tritei nondum baptisati.

Emitriteus nodū baptizatus cōmuniter est cū colera intra uenas & melancolia extra putruerit. Pro cuius cura totū regimen ad magis frigidū & humidū q̄ in precedēti habeas declinat. & pp hoc carnes exhibēdo nō sunt que si exhibeantur alterēt cū lactuca cucurbita endiuia portulaca uel agresta succo arantij granati acetositate citri uel cū q̄tuor se: frigidorū emulsiōe. Et si colerica fe. recesserit mlia remanēte cura ut in p̄piis capitulis sup̄ tāgit. Vinū q̄q̄ nō det sed aqua ordei uel zucari. sz si etas uel cōsue° uel aliqd huiusmodi te cogerit ad dādū uinū sit albū z bene limphatū. ex cōfectiōib9 utere supius descriptis īmediate. & si superfluitatū cōiuz eductio fuerit necessaria utere clisterib9 uel potionibus lenitiuis in cura tertiane pōitis. deide si flōiaz indicaueris fiendā basilicaz dextrā inscide. Successiue ad materie digōēz trāsies. R. sirupi aceto. simplicis. ℥. ii. sirupi uio. ℥. i. aque endi. ℥. iiii. aque bugloss. ℥. ii. uel aque zucari. ℥. vi. clarifica p duabus uicib9 & aroatizet cū sandalis citri. & da de eo usqz ad materie digestionē. Deinde si solutiū dare uolueris quere in cura terciane pure & ex eis facias cōpōez cū descriptis in cura q̄rtane correspondētis huic porismo. adde tamē plus de solutiuis colere. Itez multa solutiua ad hanc intentiōez descripta inuēies in cura q̄rtaē colerice. & pp h° cā breuitatis hic ea ponere dimitto. Unuz tū hēas in oīni emitriteo generale. & q sis magis sollicitus de materia intra uenas q̄ extra ceteris parib9 putrescēte. Et si pp materie furiositatē uel ei9 multitudinē ante digestiōez iinnozatiuū dare uolueris. ex hiis que dixi unū tribue. Et si necesse fuerit te ad ulteriorē pcedere digōez: R. sirupi de endi. ℥. ii. sirupi acetosi simplicis. ℥. i. aquaz endi. bugloss añ. ℥. iii. uel aque zucari. ℥. vi. clarificetur & aroatizet cū sandalis. q plures exhibito reitera solutiuū. Si epithima fuerit necessariū quere ut supra. Et hec si bñ notāt pro cura q̄rtane spēi emitritei nodū baptizati

Capitulū. quintū de cura minoris & ueri emitritei.

Minoris & ueri emitritei cura sic ordinatur. Primo facias ne frigiditate & hūiditate fiā in suis q̄litatib9 augeatur & siccitate colera & caliditate in suis qualitatib9 augeat facias ut aer taz in actiuis q̄ in passiuis tpatus existat quē si non habueris fm necessitatē altera ipm q ex sepe dictis facere scies. Motuz relinquēs qete utat infirm9. Sompnus uero rōe flātis solito minor ceteris paribus esse debeat. & ratiōe colere maior eū infirmi cōsuetudine adequabis. Et si nō nulli laudāt nō fore malū infirmū non nūquā ad iraz puocari & per idem ad timorē ut interi9 calore fortificato consumat uel in suis excessiuis qualitatibus alteretur. Dico q tutius & regulari9 ē nullum acciñs aīe excessiuū inducere. cōtingēs eiz est ut ex ira uel timore colere magis q̄ pus intēdat. unde ex terciana interpellata possit fieri terciana cōtinua sic simul essent due cōtinue quaz simultatē aluj. & multi alii nō negauerūt. & tūc infirmi pditio ualde timēda foret. De cibo & potu a pane inchoans dico q debet esse a

surfure mũdus cũ sale ⁊ fermẽto cõ
de carnib9 petenter pistus. ¶ Ex carnibus uta
tur montoninis edinis uitellinis le
porinis cuniculinis iuuẽibus auicu
le pue ⁊ fasiani cõueniũt. Et has car
nes cõueniẽtius est in aqua q̃ in ueru
de ferculo decoq facere. ¶ In ferculo uitanda
est cucurbita lactuca portulaca endi.
Aliis uero in capᵒ de maiori emitri
teo descriptis uti põt. respcũ; tamẽ
hẽas ad colerã hãc inducẽtẽ fe. si ip
sã ad inflãmatõe; maxie acutã cerne
res leuiter cũ supra scriptis cibaria
sapores sua poterit alterare. Sapores in hoc
cõueientes ex supra scriptis sibi eli
ge. ¶ Vinũ sepe dcũ; mẽorie semp
hẽas s; grossius uel magis tenuiter
dietare a pnᵒ fm q̃ statũ magis uel
min9 ppinquũ; iudicaueris. ¶ In
statu uero tenuiter ⁊ in declinatiõe
gradatim ad ingrossatõe; deuenies
de piscib9 Pisces ⁊ fructũs sunt oĩo uitãdi. S;
⁊ fructib9 si pur interdũ uteret̃ piscibus sunt
bone aque squamosi ⁊ pgre lutũ te
mali⁊ ce. Et si modico cinamo. in
suis cõdimẽtis usus fuerit utile ual
de vino de erit. Vinũ sit albũ uel rubeũ cla
rũ uel limphatu; fm potẽtiã. õis ui
tãda est repletio. De inanitiõe uero
infra dicet̃. ¶ Ad medicinalia tran
lenito clister scẽdo si necessaria fuerit lenitõ facias
sic. ℞. malue blitis mercurialis sum
mitatũ cauliũ rube. aã. M. i. fiat de
coctio in cui9 lb. i. ß. dissolue cassie
pulueris zucari aã. ℥. i. olei cõis. ℥.
p os iii. salis triti par; ⁊ fiat clistere. Vel
da. ʒ. x. cassie aut mãne dissolute cũ
decoctiõe lup̃ulo; capill. ue. cuscute
passula; addẽdo mellis rosa. ℥. i. ⁊
flõia fiat pot9. Facta lenitiõe si opus est
flõie uenã mediã uel basilicã inscide
¶ Deinde ad materie digestiõ; ueĩ
sir endo. ℞. oximellis simplicis. ℥. ii.
mellis rosat. colla. ℥. i. aque endiuie

aque absinthii aque fenicu. aã. ℥. ii.
clarificet̃ p duabus uicib9 ⁊ arõati
zet̃ cũ cinamoᵒ. ⁊ hᵒ si magis respi
cis flegma. Et si magis respicis cole
ra; pone loco oximellis simplicis si
rupũ aceto. simplicẽ. Et si sirupos
abhorret ⁊ aquas iulipizare uelles
debes fm intẽtiõe; quã hẽs ad cole
ra; pl9 uel minus de aqua endiuie
uel aliis cõmiscere. ⁊ si uolueris po
teris dare solas aquas cum zucaro.
¶ Si aũ digẽre; materia; minorare
uolueris. uel digesta euacuare debes
respiciẽtia flegma ⁊ colerã cõmiscere
magis ⁊ min9 fm intẽtiõe; quã ha
bes. ¶ Et q2 solutiua sic scribere lõ
gũ foret. Recipe supra in capitulis solutiua
de q̃tidiana ⁊ terciana. ⁊ illis soluti
uis modo q̃ dcũ; est facias mixtiõe;
¶ Exhibito solutiuo si ad ulteriorẽ
digẽre; ⁊ maiorẽ apitione; uenire o
porteat da sirupũ acetosu; de radici
bus uel oximellis cõpõitũ. Vel siru sir. ingral'
pũ ingralẽ sic facias. ℞. radicũ feni
culi apii endi. aã. ℥. i. ß. anisi fenic.
apii aã. ℥. ß. ros. rube. ʒ. vi. liquicie
passul. aã. ʒ. iii. succi endi. succi apii
lb. i. decoquãtur in lb. iii. aque ad cõ
sumptiõe; tercie ptis deinde coletur
cui addat̃ lb. ß. aceti fortissimi zuca
ri lb. i. ß. fiat sirupus longus ⁊ arõa
tizet̃ cũ cinamoᵒ ⁊ da. ℥. iiii. pro ui
ce. uel inspisset̃ ⁊ da. ℥. i. ß. cũ. ℥. iii.
aque zucari pro uice dato sepius di
gestiuo fac de solutiuo ut sepius di
ctũ est. ¶ Ex confectiõib9 mixturis ⁊ de confectis ⁊ mixturis
ce. utere appatis materie calide ⁊ fri
gide fm intentiõe; quã hẽs q̃s elige
ex supscriptis. Et si tacta in isto cãu
⁊ duobus p̃cedẽtibus bene notaue
ris cura medii emitritei fiet tibi pla
na debet tñ totũ regimẽ pp coleram
intra uenas putrescentẽ plus ad fri
gidu; declinare. ⁊ ideo utat̃ lactuca

cucurbita endi. ⁊ aliis huiusmōi se
curi⁹ q̄ in minori. ⁊ danda est in prin
aliis consentientibus. ⁊ in augmento a
qua ordei ⁊ aqua zucari in potu ⁊
dimittat carnes. uel cū sup scriptis
alteretur. ¶ In lenitiuis ⁊ floia fa
cias ut sepe dcū; est. ¶ In digestiuis
uero ⁊ in solutiuis s'z materie dispo
sitiōez. ⁊ idē dico de cōfcoib⁹ ⁊ ali
is huiusmodi. Qua de re si fe. aliqs
cōpositas curādas habuens cū mul
tiplices eē possint ut habitū est s'z ex
igētiā curā cōpone siue hūorales in
ter se ponūtur. uel hūorales ⁊ ethi
ca. ¶ Et q2 cura feb. que cōponūtur
cū aposteatib⁹ ex cura deprehendet
aposteatū. ¶ Sed cū in h° summario
mea nō sit intētio tractare de eis ea;
dimitte ⁊ ce. illa cura ut te docēt au
ctores q2 fe. ab illis pēdentē curabis
⁊ maxime si qd añ scriptū mēorie cō
mēdaueris. ¶ Et hec de ennitriteis
⁊ cōpositis fe. dicta sufficiant.

¶ Capitulū sextū. de signis ta; pro
nosticis q̄ demonstratiuis febris pes
tilencialis ⁊ eius cura.

Ut materialib⁹ febribus
finem imponere. Resta
bat de pestilentiali febre
aliquā facere mentiōez.
Et quia in tractatu de peste que; ad
illustrē ducē mediolani cōfeci postq̄
hūc tractatū de fe. usq; ad capitulū
pñs exclusiue pfecerā nō solū aposte
matū pestilētialiū materiā sed etiam
ipi⁹ fe. pestilentialis cās ⁊ signa ta;
pnostica q̄ demōstratiua ⁊ curā per
tractaui de ea hic nō multū fimbrias
ptractabo. Attñ de ipa hic aliq̄ pau
cula aposteāta pestilētialia nullu; ha
bēdo respcū; satis utilia. ⁊ huic pro
posito pertinentia scribere disposui.

¶ Pro q̄ nota q fe. pestilētialis pt nō
ab oib⁹ hūoribus indifferēter puti
re. Na; cōtingit interdū aerē eē infe
ctū uenenositate puta constellatione
uel ab aliq̄ uapore ab aliq̄ corpe rso
luto. sicut exēpli gracia. s. ab infectis
cadaueribus ⁊ a stagnis corruptis a
cimiteriis sterglineis aut cōsimilib⁹
qui aer sic infectus ad cor attractus
spūs inficit uenenositate qui infecti
hūorē magis aptū talē infcōez susci
pere inficiūt. ⁊ sic fe. causat pestilētia
lis. ¶ Interdū tñ in uisceribus terre
uapores includūtur uenenosi q plā
tas inficiūt aut plāta; nutrimentum
pp quod illa terre nascentia comesta
nō solū hūores q̄s generāt infitiunt
neruos etiā in corpe exñtes. ¶ Ideo
dicebat Auicē. secūda pmi doctrina
secūda ca° de iudiciis cōplexiōis āni
q mortalitates corrūpūt arbores ⁊
uegitabilia ideoq; corrūpunt ea ex
aīalib⁹ que ea cōmedūt. Et ideo ho
mines q eis uescunt corrūpūtur. ⁊
ce. ¶ Huius aūt feb. signa sunt cōia Signa
q2 sine magno exteriori calore infir cōia
mū interius ingetū reddūt. Calor e
nim pp maxiu; cordis nocumentu;
trahit ad intra ideo solū interius in
cendit. Unde nō nulli interdu; refe
rūt se tātū cauma ad intra sentire ut
adhuri uideant. ⁊ ideo necessario in
talib⁹ magnificat hānelitus uel fre
quētat pulsus in oī tali fe. ut pluri
mu; debilis uelox ⁊ spissus. ⁊ sisto
les maior dyastole existit. q si cū h° Sig qn ē a co.
alienatio furor aut instantia affuerit
uigiliaru; faciei ac oculo; citrinitas
cū nigredine lingue oris amaritudie
uel salsedine cu; intensa siti a colera
seu a flāte salso hāc fe. pueire iudica
bis. ¶ In flāte tñ salso accñtia eia
q̄ in colera magis dēnt esse qeta. Si Sig qn ē a
aūt infirmo appareat ut circa precor sanguie

dialia suffocet̃ ꝛ in ore dulcedinem aliquã senserit rubedoq; in facie ꝛ oculis appareat. cũq; ipm̃ tetigeris ꝛ faciẽ quasi madidã ac si sudare uellet inueĩes nec ei magnꝰ insit furor aliis signis cõibus apparẽtibus sanguinẽ fore in eã pnũciabis. ¶ Sed si a flãte puenerit palliditas potius q̃ rubedo q̃st in facie: ac qetiora oĩa accĩtia erũt. ꝛ ceteris paribus maiorẽ q̃ in aliis inuenies diuersitatẽ in pulsu. ꝛ stat qm̃ in isto casu ut nõ loquat̃ neq; bñ sentiat pp defcũ; aĩalis uirtutis. ¶ Et si a mlia puenerit infirmꝰ erit magis tristis minusq; de salute cõfidẽs. Et ut breuiter me de hiis expediã si uis certiꝰ indicar̃ inter cetera cõsidera cõplexiõe; ꝛ regimẽ pcedẽs. deinde etatẽ ꝛ regiõe; tp̃s anni ꝛ similia sepe dcã. ¶ Et de his iudica ẽm hũorũ cui magis cõueĩunt. ¶ De natura aũt huius fe. est ut plurimũ uariolas ꝛ morbillos antrace; carbunculũ uel bubonẽ demõstret. ¶ De q̃bus si notitiã habere uolueris recurre ad tractatũ de peste q2 de illis illic plene tractat̃. ¶ Urina aũt in tali fe. tibi sp nũtiꝰ certior non existit. Nam ex hiis q̃dẽ feb. ut inq̃t Auicẽ. est in qua non sentit eger neq; tãgẽs ppinquꝰ multitudiẽ; calores neq; alterat̃ pulsus aliqua alteratiõe magna. ꝛ tamẽ ipa est interfitiẽs uelociter. Cuiꝰ cã est ut inquit cõsiliator dĩa q̃nta. q2 ppu; est feb. pestilẽtiali ut cordi inhereat. ꝛ si aliis mẽbris principalibus adhuc radicaliter inexistat. Uñ natura si grãdis in corde fuerit infectio perterrita in nullo attẽtat insurgere cõtra morbũ Sed corpus uelut in sanitate gubernare conat̃. ꝛ ideo urina sepe appet bona ꝛ pulsus bonus ꝛ infirmꝰ uelociter morit̃. ¶ Sed tamẽ a sua naturali dispõe fuerit mutata sup illũ hũorẽ, iudica: q̃ue tibi peccare demõstrabit. quod facere scies ex aliaꝝ fe. putridarũ doctrina phabita. ¶ In tali fe. nãq; plurima sepe mala eueniũt accĩtia. ut sincopis frigiditas extremoꝝ sudor frigidꝰ spasmus iterdũ inflãt ac plia sicut si eẽt ydropicus. fluxꝰ q̃q; uẽtris accidit unctuosus ac uõitus diuersoꝝ coloꝝ ac materieꝝ diuersaꝝ. ¶ Et si infectio fuerit cõfirmata ppñ est ei ut oĩa oleãt exeuntia. ¶ His habitis attẽde pronostica: q̃ue infra te docebo. Primo in signis quãtũcũq; bonis nũquã cõfidas. q2 ut statim dcũ; est pulsꝰ ꝛ urina p se bona sunt cũ q̃bus tamẽ infirmus uelociter morit̃. Unde refert Gentilis sup pma q̃rti q̃ q̃dã uidit ita febriẽte; leuiter ut nec cibum neq; somnũ solito dimitteret ꝛ hora cõsurgẽs cõsueta fcã sua consimiliter ut antea faciebat in q̃rta uero in capite ipo sudor frigidus rapuit statĩ; signis pestis apparẽtibus mortuus est. ¶ Sincopis uero cõfrebro eueniẽs sudor frigidus: diuersoꝝ coloꝝ uomitus: ꝛ marie ad nigredinẽ tendens: egẽnes liq̃de ꝛ unctuose. Urina nigra ꝛ liuida hanelitus fetens spasmus uel apparẽs ydropis. q̃lĩbet istoꝝ infirmi ut plurimũ significat pditione;. ¶ Quod si oĩa uel ex hiis plurima fuerint insimul cõplicata de futura morte nullatenus dubitabis. cõtraria uero nõ tamẽ salutẽ sed spe; salutis pñt afferre aliquale;: pstratio appetitꝰ: lingue nigredo: inq̃etudo alienatio insompneitas absq; signis supioribus apparentia. ꝛ si totalẽ de infirmo despatiõe; nõ pnũciãt signa tamẽ ualde timorosa existũt. ¶ His habitis ad curã deueniẽs pmo sex reꝝ nõ naturaliũ regimẽ

De aere.

ante scribā. ¶ Est igit' aer ad frigidi tatē tpatā ꝛ hūiditatē reducēd9. qꝫ facias cuꝫ foliis salicis quercinis ꝛ similibus. ac cū herbis floribus col lectis ōi die camerā substernēdo de bet etiā si fuerit diues pauimētuꝫ ca mere ex aqua rosa. cuꝫ aceto mixta ir rorare in qua iponātur sandali rub. ꝛ citrini cū trociscis de cāphora. pos ses etiā de ipis trociscis sup prunas ponere ꝛ camerā suffumigare. ¶ In hyeme renoua aerē cū igne claro ꝛ sine fumo ut cuꝫ salice uel iunipero ꝛ posses camerā suffumigare cuꝫ iu nipero ꝛ sup prunas ponere posses de trociscis de ligno aloes uel cipis mesue uel galliā muscatā uel aliptaꝫ muscatā. ¶ Et sup oia in aeris rectifi catione sis bñ sollicitus.

De sōno ꝛ vigilia

¶ Quātū ad somnū ꝛ uigiliā nō cures in pma die naturali qꝫ ipe dormiat nisi paꝝ uersus aurora ne pp somnū mate ria illa uenenosa magis intus indu

De flōia

dat'. Et ut posses floiaꝫ ꝛ alia facer' que te statim docebo. ¶ Procures insup modis oib9 qbus poteris in firmū sine errore detinere ei semper pmittēdo saluteꝫ. ¶ Unde in h° casu dulces melodie conueniunt ꝛ dulces cātilene ac sonus musicaliū instrorū ut cum lira cithara ꝛ huiusmōi.

De cibo ꝛ potu

¶ Quātū ad cibū ꝛ potū cuꝫ pp uene nositatē materie uirt9 in talibus ma xime pternat' cōtinua indiget restau ratiōe. Unde in h° cāu plurimi eoꝝ qui uiriliter et super illud comme dūt uiolēter absoluūt' ꝛ uiuūt pma qrti de cura fe. pestile. ¶ Et ideo Raſ. x° almāsoris ca° de fe. pestilē. hac p terea inqt laborātes passione ad ꝯme dendū aliqd sunt cogēdi. ſm aūt te norē uirtutis sunt infirmi tales die tādi. Naꝫ si cōstās ualde fuerit pote ris subtilius dietare. ¶ Conueniunt igitur eiꝫ pultes ex farina ordei uel mulctū eius aut hauena ꝛ triticū cū lacte amigdal. ppata amiduꝫ ꝛ simi lia. Et qꝛ talia cū lacte amigdal. dul ciū ppāretur cū aqua ordei. Et si ta lia nutribiliora facere uolueris in bro diis galloꝝ nēduꝫ coeuntiū uel pul loꝝ iuuenū aut edi decoq facias si ta lia brodia cū lactuca alterādo uel en diuia cucurbita acetosa uel portula ca. uel hēas semina cōia que aliquali ter cōquassata ꝛ in petia ligata buli ant cū carnib9 illis uel tales carnes usqꝫ ad ossiū sepaticēꝫ decoq facias ꝛ fortiter expssis brodiuꝫ expssuꝫ ex bibe. in q̄ si paꝝ succi limonis aceto sitatis citri pomoꝝ acetosoꝝ acetose ppatoruꝫ uitis agreste uini berberis uel granatoꝝ bulierit eēt laudabili9 ad hoc. ¶ Uel facias cōtusuꝫ ex istis carnibus alteratuꝫ cum aliq̄ sup scri ptoꝝ. ¶ Uel exhibe aquā carnis seu sublimatū carnis eodē modo ꝛ cum illis fcūꝫ put describit' supra differē tia secūda ca° p°. ponēdo illa q̄tuor genera cāphore cuꝫ illo puluere. ¶ Et tu uide ibi. debes tñ illū puluerē q cū carnib9 ex qb9 sublimatū effici't cōmiscent' ordinate ſm diuersitateꝫ fe. cōsequētiū etatū ꝛ huiusmōi. Dā in fe. flātica posses addere paꝝ uini cū aqua qua aspgit'. ¶ Et hoc sublima tuꝫ qd' in pede mōtiū substātiaꝫ uo cant facere posses ad alēbicū uel in alio uase. Et tu facias ut libet. Raſ. allegato ca° laudat pulteꝫ ex farina ordei cū lacte acetoso fcūꝫ. consimili ter lac acetosuꝫ qbus utere si placet. ¶ In potu utat' aqua ordei in qua lamina aurea sepe ignita extinguat'. Uel pone ducatos ad buliēdum in uase cū ordeo acetuꝫ q̄qꝫ aqua pmix tū laudat' in h° cāu. Uel da zucarū rosatū cū aqua ordei bulita. uel loco

eius pone de mixtura infra scripta. ¶ Et si fe. illa pestilẽtialis flãtica fuerit etas ꝛ cõplexio frigida ꝛ consimilia da uinũ albũ cũ aqua rosa. mixtũ. ¶ Et si uideris uirtutẽ psterni cuiuscũqꝫ spẽi hec fe. ẽstit da parum melioris uini qd' repit cũ aqua ros. mixti. ¶ Hiis itaqꝫ de cibo ꝛ potu habitis patet qd de inanitõe ꝛ rple tiõe sit dicẽdũ. Naꝫ sepe ꝛ paꝫ ĩfirmo est tribuẽdũ supfluitates qꝗꝫ ꝑ ut te infra docebo sunt educende de sex reꝝ nõ naturaliũ regimine sic breuiter expeditis. ¶ Ad medicinalia condescendo. Primo doctrinã inse quẽs Auic. Si fe. hec ab alio hũore ꝑuenerit statim fieri facias flõiaꝫ de uena media. Sed si infirmꝰ equaliter senserit se grauatũ uel de basilica si magis ab inferioribus. uel de cephalica magis sicut a supioribꝰ etate cõplexiõe ꝛ aliis cõsentiẽtibꝰ ipꝫ facere usqꝫ ad lippotomiã non uitupero. ¶ Uel saltẽ fieri facias secundationeꝫ xp. si etas uel aliqd' talium flõiaꝫ ꝓhibuerit uẽtosas sup nates uel spatulas cũ scarificatõe ꝺm erigẽtiã apponi facias. ¶ Si aũt ab alio hũore q̃ a sanguine ꝓuenerit queꝫ sanguini iudicares ꝑmixtũ cõsimiliter fieri facias flõiaꝫ uel uẽtosas nõ tñ sanguinis in tãta extrahat' quãtitate ut in cãu ꝓcedẽti. ¶ Et nota ꝙ si etas ꝛ uirtus cõsenserint a q̃cũqꝫ hũore hec feb. ꝑuenerit audacter facias fieri flõiaꝫ sanguinis tñ paucam extrahẽdo quãtitatẽ. Naꝫ hoc tẽpore uulgares tãtã in flõia accipiũt confidẽtiã ut fleubotimati statꝫ se liberos indicẽt. ¶ Nota tñ ꝙ si hec feb. tibi inducias dederit añ flõiaꝫ dẽs ꝑme uigõis supfluitates educere si natura per se nõ fecerit. quod facias cum clisteribꝰ uel potiõibus lenitiuis supra descriptis caº de sinocha inflatiua. ¶ Et licꝫ hec feb. ut dcũꝫ est possit a q̃cũqꝫ hũore ꝑuẽire indifferẽter ꝑncipaliter tñ hũori nõ attẽdimus. sed extinctioni caloris ꝛ uenenositati materie cor. s. cõfortãdo: Ideo ad huiꝰ materie digẽeꝫ alia requiruntur q̃ in ꝑcedẽtibus. Naꝫ talis materie digestio est ipiꝰ uenenositatis correctio. Et ideo facias sic. ℞. aque ros. lb. ß. aque uiola. aque bugloss. aque pipinel. añ. ℥. iii. uini granatoꝝ. ℥. .ii. sirupi de acetositate citri uel de ribes de limonibus uel de succo acetos. ℥. vi. fiat iulep arõatizatũ cũ sandalis muscatellinis de tali bibat sepe in õi hora qua uult. ¶ Iteꝫ multuꝫ ualet in isto cãu aqua diptami aqua herbe tunici fcã cum suis radicibus ꝛ aqua tormẽtille fcã consimiliter cuꝫ radicibꝰ ꝛ aqua acetose ꝛ scabiose. Fac igit' cũ aliq̃ sirupo supra scripto. ¶ Ex istis aquis uel aliqua istaꝝ iulep ꝛ infirmo tribue addendo uinũ granatoꝝ. uel succũ berberis ꝛ arõatizet' cuꝫ sandalis ꝛ in flãma magna cũ trociscis de cãphora uel cũ cãphora ipa ꝛ in flãtica fe. ꝛ hoiẽ ãti q̃ cũ multo. ¶ Et poteris more practicãtiũ modernoꝝ sic facer. ℞. sir. de acetosi. citri uel alteriꝰ ꝑnoiatis. ℥. iii ß. aque acetos. ℥. iiii. aque herbe pipinelle aque herbe tunici añ. ℥. i. ß. clarificet' pro duobꝰ uicibus ꝛ aromatizet' cũ sandalis ꝛ det' in aurora ¶ Nota tañ hic unũ ꝙ ista que hic supra scripta sunt maxĩe ualẽt cõtra uenenositateꝫ materie ꝛ flãme extinctiõeꝫ. unde in colerica ꝛ sanguinea fe. hec maxime cõuẽirẽt. Sed si feb. alia pestilẽtialis fuerit flãtica aut melãcolica poteris aliqd meteriã istam respitiẽs cũ illis cõmiscere ꝛ sic recte operaberis. ¶ Extincta flamma ꝛ

digesta materia si opus fuerit ipsaʒ euacuare. Et hec fe. fuerit sanguinea utere ꝭm exigentiaʒ solutiuis descriptis supra caº de cura sinoche putride. ¶ Et si fuerit colerica his que scribunt̃ in caº colericaꝝ fe. ¶ Ideʒ dico de flãticis ⁊ melacolicis. Naʒ sicut dcũʒ est licet hec digestiua in oĩ pestilẽtiali fe. cõueniãt pp materie uenenositatẽ. s. tamẽ nõ solutiua ꝑpter ipiꝰ materie diuersitatẽ. ¶ Iteʒ nota ꝙ tota tua intẽtio debet eẽ in cordis cõfortatiõe ut fortiꝰ tali ueneno se impressioni sistere ualeat. ¶ Ergo a pⁿº cordi epithima facias. nã ꝑpt̃ materie uenenositatẽ in hac fe. multũ facere cogimur que regulariter in aliis nõ fierẽt utere epithimate sup̃ in caº de sinocha inflatiua descripto ¶ Itẽ cõueniunt in isto cãu odoramẽta epithimata ⁊ unguẽta pro corde epate capite testiculis ac renibꝰ ac aliis q̃ sup̃ capº de causonide scripta sunt. ut tn̄ uide ibi si opꝰ fuerit.

¶ Pro cõfcõe da manus xp̃i cũ perlis deauratis uel dyacoral. uel hãc mixturã. Rc. cõserue roꝭ. buglo. boragi. ⁊ uiol. ãñ. ʒ. ꝭ. cõserue floꝝ nenufa. .ʒ. ii. manꝰ xp̃i cũ plis lb. ꝭ. fragmẽtorum omniuʒ lapidum preciosorũ .ʒ. ii. margaritaꝝ subtiliuʒ siue tritarum. ʒ. ꝭ. foliorũ auri numero. xvi. fiat mixtura deaurata de qua sepe cõmedat. ⁊ de ea bibat cum aqua zucari rosa. si libuerit. ¶ Et hec de feb. pestilentiali sic breuiter dicta sufficiant. Naʒ in tractatu de peste hec materia latius descripta est.

¶ Differentia tertia tria in se continens capitula Primũ capituluʒ de signis febriũ ethicarum tam pronosticis q̃ demonstratiuis.

Et in hoc summario ꝓ̃ ꝓmissuʒ ordinẽ incedat̃ hũoraliũ fe. narratiõe ꝓ̃babita est in presenti ethice fiẽda tractatio tam. s. febrilis q̃ senectutis ¶ Pro q̃ nota ut ꝓpoĩto spectat in corpore nr̃o duplices reꝑiri hũiditates. Quedã ꝓme. quedam secunde. Prime. ut sanguis colera flegma ⁊ milia. Et ex hiis ut habitũ est fe. causant̃ putride. Secũde aũt. ut nomẽ nõ habẽs. ros. cãbiũ. et glutẽ. ex quarũ cõsumptõe ut statim apparebit ethica generat̃. ¶ Licet Aristo. dixit istas duas hũiditates a sanguine nõ differre. Medici tñ cuʒ ãtequã sanguis in os cõuertat̃. uerbi grã. de eo qua tuor notabiles cognouerũt mutationes. Duas posuerũt a sanguie differẽtes. Prima quaꝝ in uasis sanguinis reꝑit̃ q̃z in foraminibꝰ ꝑuaruʒ uenaꝝ ut inqt Auicẽ. Secũda est uelut ros in cãbioꝝ ꝑmanẽs cõcauitatibꝰ. Tertia est mẽbroꝝ hũiditas. que licȝ aliqualiter sit coagulata nõdũ tñ est in mẽbroꝝ substãtia cõuersa. ¶ Et q̃rta est hũiditas in mẽbroꝝ substantiã cõuersa mẽbriq̃ ꝑs iam effecta ⁊ ob hᵒ nõ nulli hãc eẽ aĩatã affirmãt ¶ Cuʒ igit̃ cõtingit uenaꝝ substantiã nõ nũquã ꝑ̃ternaturaliter calefieri. Sicut exẽpli grã in feb. effimera cõeʒ terminũ trãseũteʒ aut in fe. continua aut quõlibet aliter interdũ naturalis calor. ⁊ tali ꝑ̃ternaturali fortificãs ꝑmã ⁊ secũdã cõsumũt hũiditatẽ ꝭ̃ãte. s. in mẽbroꝝ cauitate que erat in mẽbroꝝ substãtiã trãsmittenda. Unde mẽbra nutrimẽto carẽtia necessario cõsumunt̃ ⁊ arefiũt. ¶ Et hec est ꝑma spẽs ethice que nostris ab auctoribus difficilis cognitionis

⁊ facilis curatiõis iudicat̃ q2 ſi infir-
mi regimẽ ad frigiditatez ⁊ hũidita-
tez facias declinare/ facile calor extin-
gueret̃ ⁊ per ɔ̃ns leuiter infirm9 ſa-
nitati reſtituet̃. Si aũt talis fortifica-
quo 2a tus calor pp diuturnitatẽ. aut eius
augmẽtũ ad hoc puenerit ut tertiam
deſiccat hũiditatẽ ſic ⁊ taliter ut mẽ-
bris nequeat aſſimulari. ¶ Secũda
ſpẽs ethice ꝑcreat̃ que apud Auicẽ.
quo 3a ⁊ alios difficilis curatõis exiſtit. ¶ Et
ſi adhuc ille calor augmẽtat̃ diuti9
ꝑmãſerit ſic ut q̃rtã deſiccet humidi-
tatẽ hũidũq3 radicale mẽbroꝝ tertia
fiet ethice ſpẽs ĩpoſſibilis curatiõis
omnino in qua innata corpis hũidi-
tas ſic paulatine deſiccat̃. q2 ãplius
naturalis caloris pabulũ eſſe nequit
unde calor ip̃e extinguitur. ¶ Pro
nõ quo calor cui9 euidẽtia ſciẽduz q̃ calor poteſt
triplr extingui tripliciter extingui ut ponit Auic. p̃-
ma q̃rti ca° de etatib9. ⁊ ſecũda pri-
p° mi ca° de cauſ̃ infrigidãtib9. ¶ Pri°
per ſolã ſimplicẽ alteratiõez a contra-
rio infrigidãte. q2 ad inductiõez uni-
us ɔ̃trarioꝝ ſeq̃t alteri9 corruptio.
2° ¶ Secũdo p uiã ſuffocatiõis. ſicut
in corde debita trãſpiratiõe ſeu euẽ-
tatõe ꝓhibita calor ut patet extingui-
3° tur. ¶ Tertio p reſolutiõez humidi
ſeu terreſtrificatõez quod eẽ debet ca-
loris naturalis pabulũ ſiue fomẽtũ.
¶ Sicut exẽpli grã flãma oleo cõſum-
pto extiguit̃. in ethica p terreſtrifica-
tionez humidi aut eius reſolutiõez.
Triplr humidu ¶ Sed ulteri9 ſciẽdũ q̃ tripliciter
extingit resolui ɔ̃tingit hũidũ reſolui ſeu terreſtrifica-
p°° ri. Pri° a calore naturali: calor enim
naturalis cõtinue in hũidũ agẽs ip-
ſuz reſoluit ⁊ cõſumit: ⁊ p nutrimẽ-
tũ ſuccedit ɔ̃tinue terreſtrius reſtaura-
tur: ⁊ interdũ pueĩt ad terreſtreitatẽ
ut ãpli9 caloris naturalis pabulum
2° eſſe nequeat. ¶ Alio° a calore pter

naturali ut in fe. adurẽtibus uel in
ethica febrili. ¶ Et tertio° ab aliqua 3°
cã petẽte ip̃i9 hũidi unctuoſitatez ⁊
aeritatez ꝑternaturaliter deſiccare in-
tẽſo calore naturali nõ aucto nec ſup
intẽſo. Sicut uerbi grã. Accidit inter-
duz tpe magni eſtus p aque frigide
potatiõez uel cũ pp uehemẽs exerci-
tiũ poros qs multũ hẽt aptos dein-
de frigido aeri ſe ſtatiz ex̃põit. tunc
eiz pp aeris frigiditatẽ ſeu aeris fri-
gidi ingreſſiõez hũidũ cõgelet̃ ⁊ ter-
reſtrificat̃ ⁊ ei9 calore naturali non
aucto nec ſup intẽſo. ꝑpter quod ⁊ ſi
ille quo ad ãnos in iuuenili exiſtit e-
tate ſibi tñ decrepita accidit diſpoſi-
tio quã antiq ethicaz ſenectutis ſeu
ꝑtiſim appellãt poſt terreſtrificatõez
ethica ſeq̃tur ſenectutis ⁊ ſequẽti ca-
pitulo deo duce patebit. ¶ Ex qui-
bus oĩb9 patet qd p ethicã febrilez
qd p ethicã ſenectutis intelligere de-
beamus. ¶ Eſt eiz ethica febrilis ca- Deſcriptio febris ethice
lor ꝑternaturalis in corde ceteriſq3
mẽbris accẽſus cui9 actiõe continua
aliqua hũiditas de ſecũdis ſeu radi-
cale hũidũ paulatine terreſtrificando
cõſumit̃. ¶ Senilis uero ethica eſt Deſcriptio ſenilis ethice
cõſumptio toti9 ſiue caloris natura-
lis ſup intẽſiõe a quadã pueniẽs in
mẽbris ꝑternatãli diſpõne per quaz
in decrepita etate terreſtreitas acci-
dit hũido radicali. ¶ Viſo igit̃ qd
p febrilẽ ethicã ac etiã ſenectutis in-
telligere debemus. Sciẽdũ eſt q̃ fe. nõ cãs f. ethice
ethica q̃nq3 eſt morbus per ſe incipi-
ẽs. Aliq̃n fit ſucceſſiõe alioꝝ morboꝝ
Per ſe nãq3 fieri poteſt a q̃buſcũq3
cauſ̃ corp9 cũ calefcõe p ſe ſiue p ac-
cidẽs exſiccare potentib9. ut eſt aeris
caliditas intẽſa ⁊ ſiccitas: nimius ca-
lor ſupfluus rerũ calidaꝝ ⁊ acutaꝝ.
uſus ſuperflue uigilie: nimia a cibo
⁊ potu abſtinẽtia: anime imoderata

accñtia ⁊ similia. Caliditas eiꝫ aeris
uel aliis a causis pcreata ad cor ⁊ ab
eo ad alia mēbra radicalia uel ecōtra
seu ad oia pueniēs simul si sua fuerit
fixione sufficiens aliquā de pdictis
cōsumere hūiditateꝫ ethicā tūc febri
leꝫ cābit. uerūptamē hº raro accidit
immo rarissime. nā cū spūs ⁊ humo
res magis ceteris paribus sint apti
inflāmatiōeꝫ recipere que mēbris ra
rissime accidit qn potius inflāment
q̄ mēbra ipa. Et ob hº nō nulli dixe
rūt ethicā incipiēteꝫ posse fieri nō eē
possibile. quod modernoꝝ plurimi
esse crediderūt adhuc huiꝰ tñ possi
bilitas sic pōt persuaderi. Naꝫ uide
mus fulgur pecunias liquefacere in
bursa ipa illesa pmanente. ita imagi
nari calorē possumus aliquē tāte eē
acuitatis ⁊ potētie ita ut spūs ⁊ hu
mores ptrāseāt ad fixaqꝫ mēbra que
sic erūt istiꝰ ipressionis receptiua q
nō illiꝰ. Et hº ut clarius appare
pa suppō at psuppono pmo q oē altero cali
dius sibi fm debitas circūstātias ap
primatū est caliditatis ipiꝰ augmen
2a tū. Secūdo q a pportiōe minoris eq
litatis nō pueit actio. Iste due sup
positiōes in phīa sunt note: ut etiaꝫ
apud tractātes de reductiōe medici
3a naꝝ ad actū. tertia suppō: q spūs est
calidior corde patꝫ. qr ista est res cali
dior que sit in corpe nrō pma pmi
4a caº de cōplexiōe mēbroꝝ. Ex istis
seqtur qrta. s. si cor ad tātaꝫ deuenit
caliditeteꝫ intēsiue ad quātam spūs
possit deuēire. Istis stantibus in
ter latitudinē sue tēpiei quod ipsum
exibit pp tpamentū. patet hº qr da
to oppōitū sequeret spūꝫ nō esse ca
lidiorē corde. quod est ꝯtra tertiā sup
positiōeꝫ. ⁊ patet ꝯña ex qua pte nō
repugnat cor habere tātā caliditateꝫ
intensiue ipo stāte in terminis sue tē

periei quātā spūs habere possit.
Quinta suppoitio q nō inconuenit 5a suppō
unū esse altero calidius q tñ maiorē
nō hēt intensionē. quia pono q cor
habeā ita calidū sicut tu sed habeā ce
rebruꝫ ⁊ alia mēbra frigidiora patet
q tu es calidior me ⁊ tamē nō habes
intēsiorē caliditateꝫ. Istis positis
accipio unū eque intense caliditatis
cuꝫ spū qd' tamē sit spū calidius ut
supra fore possibile pōit suppositio
ultima debite cordi apprimatum ⁊
patꝫ q sufficiet cor ponere in calefa
cto esse per pmā suppōeꝫ ⁊ tamē p
secūdā nō inflāmabit spūs. ⁊ ita di
cemꝰ de oibus aliis mēbris a corde
Preterea ponamꝰ q illud agēs
cor ⁊ alia mēbra sibi pporcionabilit
assimulet in caliditate spūs stātibus
intra latitudinē sue tēpiei. ⁊ patet q
cor ⁊ alia mēbra tūc tātaꝫ hēant cali
ditatē quātū spūs ipi ad intellectuꝫ
datū. in q casu per qrtā suppositōeꝫ
erūt in caliditate dispata qr si tunc p
pmā suppositiōeꝫ ⁊ secūdā desiccat
hūiditate. tūc pma fiet spēs ethice.
⁊ si secūda secūdā. ⁊ si tertiaꝫ tertia.
Et illo mō ethicaꝫ febrilē fieri nō re
pugnat ut patꝫ. Unde Galie. pmo
de differētiis feb. inqt q corpora in
qbus ethica febrilis. Uel pōt fieri
incipiēs maxime sunt corpora sicca
in laboribus ⁊ exercitiis uigiliis sol
licitudinibus ⁊ dieta tenui ⁊ uitaꝫ
eoꝝ ducētia ⁊ que in irā facilime ca
dūt ad quod multū iuuat si etas ac
regio multū calida fueritqꝫ regimen
exsiccatiū pcesserit. In hiis enim
ethicā incipiēteꝫ a pmissis cāis fieri
q̄ maxime possibile erit. Sed ecō
tra ex dcīs sequeret q glibet fieret e
thicꝰ ꝯña est falsuꝫ ⁊ patet ꝯña quia
spūs sunt cordi ⁊ aliis mēbris debi
te apprimati pportiōeꝫ obtinentes

maioris inequalitatis super ipsorū cali ditatē. g° si eque intense caliditatis cū spū sufficit cor ꝛ alia mēbra pter naturaliter inflāmare ꝛ ista ponere in calefcō eē ut dcū; est. ¶ Et idem spūs posse facere uidebuntur. Quo pōito in esse seqt' cclu°. ¶ Dicēdū q argumētū non ualet. a. est eque intē se caliditatis cū. b. ꝛ. a. debite appri matu; c. ipm calefacit. g°. b. debite approximatū. c. ide; facere poterit. qr accipio ferrū inflāmatū uerbi gratia summā hñs caliditate;. ꝛ paleas inflāmatas similiter caliditatē summā habētes ꝛ pat; q ferrū sufficit inflāmare aliqd' cōbustibile ut lignū uiride aut aliqd' aliud; qt palee. non; apparet ergo qūo est possibile q agens nō intēsiori caliditate q̄ spūs debite cordi approximatū pōt ip; ponere in calefacto eē quod tamē nō suffitiunt spūs nec etiā spūs ipos p tunc pter naturaliter inflāmabit. ¶ Sed hec sunt exēplariter dcā. Nam hec difficultas secū multas traher; difficultates q̄s p nunc obmitto tq̄ huic loco ipertinētes. ¶ His habitis fe. ethice signa sunt āmodo describēda. Pro quo nota q si calor pternaturalis ipsam effitiēs ppis mēbris solidis inexistat oīb9 tamē mēbris hūoribus ꝛ spiritibus ad bonū intellcū; eq̄lr' dnāt. Nam calor ille pternaturalis cōmiscere calori naturali nequaq̄ ab eo se iūgit. ¶ Sed ueluti ipē existat a mēbris insepabilis lētus nullū tam augmētum porismaliter seu acerbaliter faciēs neq; decremētū. Unde infirmi nullā fe. pēsant. Et pp h° cu; antiq cu; calore naturali assimulauerūt ue; si pma spēs ethice difficilis cognitiōis existit ut oēs testantur auctores. cōiecturatiue tamē ipa; sic cōphēdere poteris. qr si in aliq̄ auctu; calorē pp effimerā cce; terminu; trāseūte; uel pp aliam quāuis cā; in eode; sistere pcipis illam porismaliter hora nō augeri neq; diminui. ꝛ maxime si illius mēbra naturaliter uel pternaturaliter fuerint desiccata q facilime caloris extranei sunt apta ipressiōe; recipere color ei; plūbeus obscurus seu liuidus fuerit cū cutis duritie quadā ꝛ manu sup ip; aliq̄ diu retēta calorē acutū ꝛ pūgitiuu; pceperis cū q̄ urina nō multū mutata pulsus frequēs pu9 durus ac debilis existit. Et infirmo homis diuersis cōsimili cibo cibato calor remitti aliqualiter pcipit' sup pmā spē; ethice certissime iudicabis. ¶ Et si cum hiis signis infirmo ut pmissu; ē diuers horis cū simili cibo cibato calor augeat' cū quo in urina nō multu; a naturali mutata dispōe supnatans pinguedo uelut aranee tela appareat taliter secundā ethice spē; iudica. Et si cum hiis signis infirmi nares subtiles ꝛ acute; oculiq; siccā habentes lippitudine; cōcaui fuerint; sint ꝛ timpora plana; cutis aspa; motus palpebra; ꝛ supcilio; grauis. Et cū h° infirmus iacēs alia sine uolūtate sompno grauatus oculos sepe claudat quē cu; tetigeris pmo frigidū reperies ꝛ manu supra retenta paulatim ascēdere cōprehēdes calorē eius uēter dorso alligat9; cutis eleuata digitis; ad ppa non reuertit' unguesq; incuruātur ꝛ caduut capilli. ꝛ urina oleagma. in cui9 supficie nō nūquā ueniūt olei gutte cū resolutiōibus interdū furfureis interdu; petalo p dibus ꝛ aliq; crinop dibus. talē tertiā speciē ethice nullatenus dubitabis. ¶ Ho; autē oiu; talis ratio est. Et pmo ethico; color liuidus seu plūbe9 aut obscurus existit pp sanguis

aut spūuʒ ⁊ caloris naturalis dimi
nutioēʒ ac desiccatioēʒ. ⁊ per ideʒ cu
tis durities. ⁊ pp spūum ⁊ caloris
naturalis diminutioēʒ uel priuatioēʒ
tactu pmo sunt frigidi: deinde calor
in naturalib9 mēbris solidis firus
a calore manus tangētis fortificatus
sentit acutus: ⁊ pp ipsū in materia so
lida fore fundatū. Urina autē in
pma ⁊ secūda spē non multū a natu
rali dispōe mutat: qr calor ille extra
neus infixus mēbris sit infirmo ge
neralis. Et pp hº urina ipa nō mul
tuʒ mutat uel uariat: in eis tamē su
perficie. In secūda spē pinguedo
uelut aranee tela supnatans apparet
quia a calore illo extraneo pinguedo
resoluit in toto. ⁊ qr per longinqua
loca puenit ad uesicā permisceri cuʒ
urina ⁊ in modū nebule seu tele ara
nee sibi supnatat. Oppositū de
pinguedine renū ⁊ lūborū cōtingit a
calore ipoꝝ. s. resoluta. quia cū urina
ppter uesice ppinqtatē nō multum
cōmisceat nec ille calor illā multū po
test cōsumere sicut calor ethice. unde
magis segregata ⁊ magis grossa ui
det. Per hoc distinguēduʒ inter
pinguedineʒ que a renibus uenit ⁊
a lūbis ⁊ ea que a toto ut in ethica.
Sed in tercia specie urina apparet o
leaginea quia fit a magna pinguedi
nis resolutiōe toti9 corpis que cū u
rina pmiscet reddat ipā oleaginaʒ
Aliq per resolutiōeʒ apparētē in uri
na supra ethice spēʒ distinguere uo
luerūt dātes de eis ut statim de pin
guedine dcūm est maxie de petaloy
de ⁊ crinoyde resolutiōib9. Tales
eīʒ a renib9 a uesica ⁊ a toto puēire
pūt ut in ethica. Et si pueniūt a re
nibus rubee existūt a uesica uero ⁊ a
toto albe sʒ inter albas discernit qr
si fuerit sine feb. ⁊ fuerit dolor renū

uel uesice ueniant ab illis locis. Et si
cū fe. ⁊ sine dolore illaꝝ ptiū ⁊ a to
to. ⁊ tūc dicūt qꝫ cū pfundat resolu
tio in uenis ⁊ arteriis fiunt petaloy
des. sicut fit pcise in cute exteriori ip
sa multū exsiccata ⁊ sup secūdā spēʒ
iudicāt ethice cū aūt magis pfunda
tur resolutio illa fit in mēbris. ⁊ tūc
fiūt resolutiōes crinoydes maiorem
hñtes profunditatē qȝ petaloydes ⁊
ppter hº supra tertiā spēm ethice iu
dicāt. Ista tamē materia dilucida
tōeʒ maiorē exigeret quā ad tractatū
de urinis reseruo. quē si mihi altissi
mus uitā plōgauerit post hūc factu
rus sum. Et ideo obmissis ad p
pōituʒ rediēs dico qꝫ in ethicis pul
sus fit frequēs ppter necessitatē euē
tādi. ⁊ ppter defectuʒ hūiditatis na
turalis arteriaꝝ fit dur9. debilis āt
⁊ pu9 ppter debilitatē uirtutis. In
pma uero spē ethice cibato infirmo
calor remittit: qd' est qr materia pri
me spēi ut dcūʒ fuit est que est nimis
fluida liquida passibilis ualde unde
fumi ⁊ uapores ab hūiditate assum
pti in pma ⁊ secunda digōe resoluti
illū febrilē calorē facilime suffocāt ⁊
rēittūt. Cui9 oppōitū in secūda spē
ɔtingit qꝫ eīt qr materia secūde spēi ē
materia solida nec pōt accēdi nisi res
similiter accēdat. unde hec duo sup
incēsa igniūtur. ⁊ ideo qꝫ in pma ⁊
in secūda digōe resoluit talē ignituʒ
calorē suffocare nō pōt sed poti9 ab
illo calore ignit ⁊ ita calor augeť sua
.s. materia acuta ⁊ per ɔñs sentitur
q nō ante sentiebatur. Alii dicunt
qꝫ est res similis sepo qd' āteq̄ ignea
tur stridet. ⁊ hoc ppter ptes aqueas
secū admixtas sufficiētes antequā cō
sumatur per calorē ignis in eo accēsi
remittetur. ⁊ illo° in pma spē calor
rēittitur assūpto cibo ⁊ a hūiditatib9

.s. a massa ptisinaria resolutis et po
tētib9 calorē naturalē illuz suffocare
seu reittere. ¶ Cābiū uero est illud
oleū sed cū; ip; flāme quā nutrit pa
rū resistit et augetur. et ita ɔtingit de
cābio rspcū ethici caloris. ¶ Alii di
cūt q sicut calor uirtualis siue poten
tialis calcis uiue quia nō curo an sit
potētialis an naturalis ꝑ nūc ab hūi
ditate et frigiditate aque sup irrora
te ad actū reducit et sentitur q ātea
nō sentiebatur. ita et de calore ethici
cōtingit cū mēbris solidis insit. et h°
assumpto cibo ¶ Unde si calor iste na
turalis debilis fuerit ut est in ꝑma
spē suffocat a fumositatib9 et resolu
tiōib9 assumpto cibo. et ꝑ ɔ̄ns remit
titur. ¶ Si uero potēs fuerit ut in
secūda spē ab illis fumositatibus et
resolutioibus excitat q quasi erat so
pitus ut in carcere et tūc suū fugiens
cōtrariū exteriora petit et sic sentitur
q antea nō sentiebatur. et isto° est ɔue
niēs talis cōpatio quā nō nulli male
interpˉtātes uituperāt. Sed nihil est
tam benedcū; ut inqt Comic9 terē
tius quin male in narrando possit.
¶ Sed statim qs posset instare dicē
do q si hec ratio eēt uera sequeretur
q in tertia spē ethice auget calor ina
turalis assumpto cibo. qd' est contra
expiētiā ut p; ɔ̄na cū ille calor sit ina
turalis fit fortior in tertia q̄ in secun
da ut p;. et tu debes cōcedere aīs et
ɔ̄nā;. ¶ Et ad expiētiā dicat q quā
uis ille calor augeatur nō tamē senti
tur q2 calor tertie spēi ethice est ita in
tensus q illud augmtū nō ꝑcipitur
sicut precipue cōtingeret si adderes
.x. grana frumēti uni sextario. ¶ Na;
et si .x. grana sint quātitatis sēsibils
sensibiliter tamē sextariū nō augetur
ut p; quare et ce. ¶ Uel dicere po
tes expiētiā fore ad oppōitū. na; sp

in tertia spē calor assumpto cibo au
geri ꝑcipitur donec hūiditas fere fu
erit tota cōsumpta et nō nūquā expe
riētiā notaui. ¶ Et si aliq dicāt calo
rē tertie spēi in eodē semp sistere ta;
sumpto cibo q̄ ante intelligit in fine
aut uersus finē cū. s. fuerint totaliter
desiccata. q2 tūc calor ille inaturalis
multū igne9 existit cū sit in materia
ualde solida et multū hūiditate ꝑua
ta. unde si tunc augetur assumpto ci
bo illud augmētū nō ꝑcipitur. ¶ Ex
qbus p; q per calorē augeri et non
augeri non pōt tertiā spē; a secunda
discernere. Sed ɔsidera alia signa su
perius dcā. ut puta nariū subtilitate;
oculo; ɔcauitatem timpo; et appla
natiōe;. Ite; dicebatur q nares sub
tiles sūt et acute. qd' ē pp humidita
tū nāliū cōsūptiōe;. ¶ Et per ide;
fiunt oculi ɔcauissicca uero lippitu
do cātur ꝑpter uirtutis digestiue de
fcū; nō potētis nutrimētum ad ocu
los ꝑuēiens īmutare et etiā ratōe nu
trimēti qd' male existit qualitatis un
de remanet in angulis oculo; et ibi
tam a calore aeris q̄ fe. desiccatur et
sic in angulis oculo; sicca exisiit lip
pitudo. ¶ Mot9 aūt palpebrarū et
supcilio; fit grauis pp materiēnū la
certo; siccitate; et ꝑpter uirtutis de
fcū; et per idē claudunt oculos inuo
lūtarie ac si sompno grauati eēnt ap
planant etiā timpora q caro lacerto
sa existēs sup ea per quā mouentur
exsiccata est et cōsumpta et sic plana
fiūt et tunc ossiū appar; cōsumptio
tracta uero cutis digitis sursu; ad ꝑ
pa nō reuertitur ꝑpter ei9 nimiā de
siccatione; capilli uero cadūt ꝑpter
subtractiōe; nutrimēti. ꝑinde curuā
tur uugues et sic patet dictorū ratio
¶ Pronostica si ad frigidu; et hūi
dū mutato regimine infirmū rassa

mere calorē eiusq₃ carne₃ augeri pce peris scias φ infirmus in breui liberabit. q₂ tūc secūdā spē₃ ethice non trāsiuit nec ad finē ipius usq₃ pueīt que existit incurabilis ut pōit Auic. Sed si ut pmissum est mutato regie pdcā nō euenerint sentiesq₃ auctum calorē in eodē sistere cū q̄ applanantur timpora ꝛ cōcauanť oculi ꝛ aspatur cutis sup quā uelut puluis esse uideť ꝯtinue incuruātur ungues cadūt capilli. ꝛ si pellē duob₉ digitis traxeris ad locū ꝑpū₃ nō reuertitur talē nūquā liberari iudicabis. Unde si cū hiis signis uene albe appareant ꝛ urina piecta sup lapidē sonat uelut oleū infirmoq₃ ꝺparia cū ūctuosa egōe sine alienatōe pseuerās supueiat infra dies paucos ipm moriturū iudicabis. Et si cū hiis lienteria supueīt infra q̄rtā diē uēturā morte₃ pnūcia. q₂ tūc natura ab ōi regimie destituta oēs corpis hūiditates ꝑpe nature relinqt ꝛ sic fit ꝺparia sine alienatiōe pseuerās cui ꝯmisceť lienteria ꝑpter quod seqť mors in breui. Insup nota φ sicut supra dicebatur dr̄a secūda tractatu tertio ꝛ cap° p° fe. ad inuicē diuersimode ꝯponi unde ethica sepe cōmisceť cu₃ putrida quā sic pcipies. q₂ sicut putrida illa fuerit interpellata. puta tertiana q̄rtana uel q̄tidiana ꝛ ipa exn̄te in q̄ete signa simplicis ethice añ scripta cōprehēderis ethicā cū illa fe. putrida erit cōplicata quā hic ethicā cōpositā appellamus. Si uero ethica cū alia feb. cōtinua fuerit cōiūcta erit difficilime ꝯphēdiť. ūde plurimi pp signo₂ coincidētiā laticā ethicā iudicauerūt. Sed ex p̄scriptis imediate signis ꝛ cap° latice sup pōitis una₃ ab alia discernere scies. Si tamē tuo ꝯphenso ethico ꝑpter malū regimen

uel aliud putrida₂ fe. cōtinua₂ aliqua supuenerit φ sepe accidit hanc cōsimiliter ethicā fore ꝯpōitā iudicabis. Et hec ꝑ nūc de fe. ethica cōpōita sufficiāt. Na₃ putridē curam late deo duce supi₉ hūisti quare cū simplicibus ethice curā hic ānotauero scies si ꝯpōita fuerit cōuenientē eā ram adhibere. Et hec de signis ethice fe. ta₃ pnosticis q̄ demrāatiuis

Capitulū. ii. de cura ethice feb.

Pro cura ethice simplicis notandū φ ex supra scripto regimine pma ꝛ secūda spēs ethice faciliime ac in breui curať. Sed si ethici calor ad h° ia₃ deuēit ut tertiā de secūdis hūiditatib₉ iam desiccet hūiditatē ad q̄rtā trāsitū facere incipiē do talis nūquā curať. Quo ergo si q̄rta hūiditas desiccabiť uel desiccať. q̄ de re h° inscriptū rgimē nō pōit ut tales ad pfcā₃ deuēiāt curā. s₃ poti₉ ut eo₂ uita q̄tū fuerit possibile ꝑlōgeť. Pro cura simplicis ethice pmo ser re₂ nō naturaliū regimen inscribitur. Et secundo medicinaliu₃. Quātū g° ad pmu₃. Facias infirmi aerē ad frigidū ꝛ hūidū declinare. ꝛ elige camerā frigida₃ ꝛ hūida₃ naturaliter declinare. Unde estate naturā ꝑpa₃ seruāte terrenā nō reumaticā eligere camerā aeris septētrionalis uel matutinalis liberu₃ ingressu₃ hūte₃. quē tu cu₃ redolētib₉ frigidis ꝛ hūidis erit hec camera altерāda. ut cū uiolis ꝛ ros ꝛ sic de aliis herbis cū flozib₉ suis odoriferis substernēda. ꝛ etiā alterabis cū aqua rosa. ꝛ cu₃ nenufare ꝛ pauco aceti sandalis irrora. Et q₂ difficile est inueire tātā aquā supra dictā hēa etiā

Regimen rerum nō natur de aere

esset aqua boni fontis uel putei cuȝ modico aceti pmixta uel ad modum ras camera cū pānis in aqua frigida infusis circūdetur atqȝ in diuersis camere ptib9 ⁊ maxime corā infirmo uasa magna aqua plena situeꝰ. Iteȝ posset aliqs riuulus p camerā decurrere ↄtinue bonū eēt ut ait Auic. Itē ramos odoriferaȝ herbaȝ ⁊ arborū psternere in camera. ut populi salicis uitis ⁊ ce. Itē frusta puoȝ pomoȝ in camera ponētur odorifera sepe irrorādo cū aqs dictis. Iteȝ aerē potens frigidū facere cū ī suffumigiis ut ponere supra prunas unū uel duos trociscos de cāphora tritis aliqualiꝰ ↄquassatis. ¶ Vel sic. Rꝫ. corticū pomoȝ redolētiū siccoȝ corticū citri uel citranguloȝ aā. ℥. ß. florū nenufar. uiol. aā. ʒ. vi. cāphore. ʒ. i. fiāt trocisci cuȝ aqua uiol. duaȝ uel triū. ʒ. ⁊ cū necesse fuerit un9 sup prunas piciatꝰ in uere uero talē aereȝ ut plurimū ibi ppatū inuēies q si nimis excederet in frigiditate tēpera modicū cū igne lignoȝ mollium. ut uitis salicis sine fumo tn̄ ⁊ ipȝ ad quāuis tēperiē ducere poteris. ¶ Nota tamē ꝙ aer sp debet declinare ad hūiduȝ ⁊ frigidū qȝ maxime sup calefcō corꝺi pstat iuuamētuȝ ⁊ sp infirmi mēbra exteriora in caliditate retine tēpamēta cū leuib9 coopimētis uel cum uestibus simplicibus uel suffultis agnellinis pellib9 uel ex marturibus uel doȝꝰ uariis. ⁊ h° ne frigiditas ptibus corpis dn̄eꝰ que cutiȝ exsiccādo fumos ad interiora recludit. ¶ Caue tamē ne intensa frigiditas in aere inducatur ipa eiȝ corpi cōcurrēs depaupato sanguine ⁊ spū illū spūm quē modicū hēt corpus extingueret ⁊ per ↄ̄ns mortē induceret. ¶ Nota tamē ꝙ aer ipoȝ magis declinare dȝ ad humidū q̄ ad frigidū. per Galie. vi°. de ingenio sanitatis ca°. vii°. lōgeua correctō eoȝ que desiccata sunt erisht per hūidū ⁊ min9 fallax est q̄ per frigidū. ¶ Quātū ad somnuȝ ⁊ uigiliā Et sicut somn9 longior q̄ in sanitate ↄueniāt tam in die dormire nō debet ⁊ debet ad min9 p tres horas post cenā tardare dormitionē ut ex cibo sup addita calefactio sit extincta uel satis diminuta. ꝙ si in nocte male dormierit sic ꝙ in die dormire cogaꝰ p horas tres sit ad min9 a prādio distās ⁊ in estate sup lecto de corio uēto pleno uel aqua ut placuit Aui. ¶ In hyeme uero sup culcitrā caueat p posse ne dormiat super dorsum. ei9 lintiamina sint mollia de lino fcā dealbata cuȝ aqua bona que lintiamina in scrineo odorifero teneanꝰ in q̄ sint poma mollia ⁊ ce. Et ex huis debet sepe lectul9 renouari. ⁊ bonū eēt etiā illa linteamina aq̄ rosata aspergere. ¶ Cuȝ aūt expergefcūs ē añq aliq̄diu surgat qescat i lcō ⁊ exercicii loco ut calor aliq̄liter uiuificeꝰ ⁊ cutanee retēte superfluitates egrediātur liberius fieri facias leues fricatiōes. ⁊ hee fricatōes fiant post expgefcōeȝ de modico incipiendo pmo a tibiis ad coxas successiue ad brachia demū uel dorsum ⁊ pectus semper inferi9 trahēdo. ⁊ sic fricare fac loca emūctoria tenere mūda fricatiōe ut post aures sub assellis. ¶ Et cū surrexerit caput suuȝ leuiter pectinet ⁊ stet cū qete ⁊ audiat musicalia instra in gaudio stet ⁊ laute uiuat cū amicis ⁊ beniuolis cōuersaꝰ ⁊ audiat cantilenas delectabiles ⁊ perleget huiusmodi sepe ⁊ ↄ. pfundis caueat tamē cogitatiōibus. uestimēta portet iocalia. lapides portet pciosos delcābiles ut saphiros iacinctos smarag.

De somno ⁊ vigilia

De exercitio

De accidentib9 aīe

granata ⁊ similia. Nam si minoris
existāt p̄cii q̄ blasiū uel robinū tamē
in h° cāu p̄ualēt. ¶ Itē delcētur in
aspcū pulchrarū mulierū si sine nocu
mēto fieri pōt. ⁊ caueat a coitu tāq̄ a
morte ⁊ uitet repletiōez cōez immo
est bonū cibū suū diuidere in plurs
partes q̄m multū in duab9 uicib9
p̄ber in die. ¶ Itē uētris hēat bn̄
ficiū ōi die. ⁊ si nō naturaliter tam̄
artificialiter ut docebo te cū de me
dicinis tractabo. ¶ Hiis breuiter ex
peditis ad regimē cibi ⁊ pot9 ↄdes
cēdo. Sit panis ei9 frumēti boni in
bono aere sanaq̄ messe collectus sit
q̄ sine sale ⁊ furfure pist9 qui hora
comestōis mūdet' a crusta supiori ⁊
inferiori a p̄n° usq̄ ad quartū diem
inclusiue bonus existit. ¶ Ex carni
bus eligat gallos nōdū coeūtes q̄rū
testiculi in illo casu maxime cōueniūt
ac pulle iuuenes galline atq̄ capōes
medie pinguedinis ⁊ illa debent in
aere nutriri libero q̄rū past9 sit orde
um. ¶ Vel facias sic. R. ranulas ui
rides in siccis locis sup arbores ui
uētes quarū uētres lactei existāt ⁊ ca
pitibus absciss' ⁊ uisceribus eiectis ⁊
in aqua tamdiu coquātur ut earū ca
ro ab ossib9 sepet' deinde habeas fa
rinā ordei uel frumēti que p̄ualet in
isto cāu ⁊ cū brodio ⁊ carnib9 illis
fac pastā ⁊ da gallinis ⁊ pullis il
lis ad māducādū. ¶ Vel aliter loco
ranarū accipe anguillas seu q̄suis pi
sces ex q̄rū carnibus brodiū sicut ra
narū cōficias pastā. ¶ Et q2 pulli tali
ter nutriti mirabiliter cōferūt in hoc
casu. ¶ Et nota q̄ a uulgo dicit' pul
li albi sunt uitandi q in stōacho sunt
difficilis digōis ut dicit Gilbertus
anglicus ⁊ ratio si dictet oppositū
nā ratiōe cōcludit' albos pullos cete
ris paribus frigiditati magis appin

quare. Et ideo Marsilius plus lau
dat illos in isto cāu. Conueniunt aues
que in nocte capiūtur ⁊ rubales ⁊ a
laude p̄dices sterne fasani ⁊ qualee
septēbrine medie pinguedinis. ¶ Ex
quadrupedib9 carnes uitelline lactā
tes edine mōtonine ab octauo mēse
usq̄ ad ānū porcine interdū marie
nutrite in nemoribus capoline ceru
ne ānuales. unde ⁊ lactātes duorū
uel triū mēsiū laudabiliores ⁊ ad
huc leporine. ¶ Et nota q̄ iste car
nes magis cōueniūt elixe q̄ assate. Et
si pur assatas uellet non coquant' in
patella sed in ueru. q2 in ip̄a patella
hūiditates sue coquātur ⁊ reseruant'
intus. pur possunt dari alterādo ip
sas carnes cū lactuca agresta ⁊ simili
bus abiecta crusta superiori illi9 car
nis assate ⁊ etiā cū cucurbita ⁊ por
tulaca corrigēt'. ¶ Et nota q̄ ille as
sate in ueru sunt meliores q̄ elixate
ut quarto methauro. hētur. Et si pre
dicta alterātia deficerēt accipe q̄tuor
semia frigida cū carnibus coquātur
ipsa tamē ligata in petia subtili ⁊ co
quant' cū carnibus poma frustatim
inscisa ⁊ ipleat' uēter carnib9 cū po
mis odoriferis. ¶ Et p̄nt hee carnes
in aqua ordei decoq . facias tū ut sis
sp attētus ne istas carnes cū aliq̄ de
coq facias q̄ infirmo fastidiū faciat.
Et si pur in coctōe aliqd' fastidiens
corens tamē ip̄is coctis altera cū re
bus nō fastidiētibus p̄ut statim iscri
bam. Conueniunt oua sorbilia. ¶ Et ex
herbis spinachia blitis boragi. bugl.
endi. cucurbita lactuca portulac. ⁊ si
milia. ¶ Et ex hiis p̄nt fercula fieri.
In p̄n° tamē pastus pōt de cucume
ribus māducare. correctis tamē cū
oleo ⁊ aceto medie fortitudinis. Itē
cōueniūt pultes ex farina ordei cū la
cte amigdalarū p̄pati aut cū brodio

ſuaꝝ carniũ uel ablue micas cũ lacte capino ſeu uacino ⁊ miſce quo tamẽ ꝑ pus lapides fluuiales uel calibs ſepe fuerũt extincti ⁊ erit cibus multũ conueniens ⁊ ferculũ ex amigdalis amidũ ſimula auenatũ ſeu ordeatuꝫ colatura furfuris brodiũ granatũ cũ agreſta alteratũ cõir cũ ſuccis ſtatim deſcribẽdis. ¶ Uel accipe uitellos duoꝝ ouoꝝ recẽtiuꝫ ⁊ illos diu agita ſuꝑ q̃s de brodio ſuaꝝ carniũ pro uice bulliẽte. qđ brodiũ in pͥnᵒ paſtꝰ aſſumat. Conueniũt ⁊ offe facte cuꝫ recẽti caſeo dulci in q̊ coagulibus ⁊ ſalis nõdũ inpoſuerit. ¶ Uel fac tale brodiũ cũ quo cuidã Epo ꝓlõgaui uitã. Accipias pullos iuuenes capones ſeu gallos uel gallinas faſianos ſeu ꝑdices que ſine aqua deplumẽtur. poſt aũt euiſceratõeꝫ minutiꝫ contũde carnes ⁊ oſſa ſimul. ¶ ⁊ ſic fac de carne edina uitellina uel alia cõueniẽti. deinde pone in uaſẽ uitreo carnes iſtas addẽdo aliq̊s ducatos addendo. ℥. vi. aque uiolaꝝ aut aque endi. cuſcute nenufar. portulace lactuce ⁊ pomoꝝ redoleſcẽtiũ aque roſ. bugloſſ. ⁊ uini odoriferi añ. ℥. ii. miſce ita ꝙ aqua ⁊ uinũ ſit lb. i. ⁊ in uaſe cõtuſ iſtis carnibꝰ miſceãtur addẽdo puluerẽ infra ſcriptũ. Rt. Re. ſandaloꝝ citrinoꝝ. ʒ. i. ſpodii margaritaꝝ añ. ʒ. ii. fragmẽtoꝝ iacincti ſmaragdi ſaphiri robini ⁊ ſimiliũ lapidũ ꝓcioſoꝝ añ. ℈. i. croci. ℈. ß. ſe. frigidoruꝫ berberis añ. ʒ. ii. cãphore añ gra. iiii. ꝯquaſſent ⁊ miſce cuꝫ carnibus iſtis. Tale aũt uas debꝫ poni in alio uaſe pleno aqua ⁊ bulliãt ſimul per quatuor horas indeſinẽter. unde extrahãtur carnes ⁊ colent per ſtãgmina fortiter exꝓmẽdo. Et hᵒ brodiũ uſui reſerua. Daꝫ in oĩ ſuo ferculo de tali brodio ponere poteris. qꝛ in hᵒ caſu cõpetit. ¶ Si uero uirtus fuerit multũ debilitata ſuas carnes decoq facias uſqꝫ ad oſſiũ ſeꝑatiõeꝫ. poſtea inter duo inſciſoria exꝓmãt. ⁊ hoc brodio utere ſimpliciter uel uitellis duoꝝ ouoꝝ. uel utere ꝯtuſo carniuꝫ. Uel facias aquã carnis modo q̊ ſuꝑ deſcribit ut dr̃a ſecũda capᵒ pͥᵒ. In paſta cũ carnibus pulvereꝫ hũc imediate deſcriptũ. ⁊ da coclearia quatuor ꝓ uice cũ brodio ſuaꝝ carniuꝫ. Uel loco eius da tãtũdẽ ſucci carnis taliter facti. Re. ex auibus ꝑdcis q̃s uolueris quãtitatẽ ſufficiẽtẽ ⁊ in uẽtre eaꝝ ponãtur poma odorifera fruſtatim inſciſa. ¶ Uel pulvis ſupraſcriptꝰ ⁊ hãc decoq facias in ueru cũ cocta fuerit in platello cooꝑiat ⁊ ſuccus ille q inde egrediat tam ꝑ ſe q̃ expreſſione forti recõdat. talis eĩm ſuccus mirabilis exiſtit in hoc cãu de q̊ exhibe cum brodio uel ſoluꝫ ſm ꝙ libuerit Auic. caᵒ de ethica ⁊ ſerapio 4ᵒ. ſui breuiarii caᵒ de ethica aquaꝫ carnis taliter ꝯficiũt. Accipiũt carnẽ edinã minutim inſciſam quã cũ aliquãtulo ſalis in olla noua reponũt ⁊ taꝫ diu ad igneꝫ decoquat ꝙ aqua egrediat. De tali igit aqua accipe. ℥. iii. aque pomoꝝ redolenciũ. ℥. i. ß. uini optimi. ℥. ß. miſce ⁊ in potu ꝓ una uice tribue. Et hãc aquã de oĩbꝰ ſibi cõueniẽtibus carnibus facere poteris q̊ loco aque pomoꝝ uti aqua endi. uel aliqua ſibi appͣata. ¶ Hec eiꝫ aq̃ multũ cõueniens exiſtit in hᵒ caſu ⁊ maxime ubi ſincopis adfuerit. ¶ Primaꝫ tñ magis laudo quã cõſimiliter dar poteris cũ aqua pomoꝝ redolẽtiũ ⁊ uino redolẽti. ¶ Et in ꝓportõe dcã ⁊ fac ſi libet ꝓ ſapore ⁊ cõdimẽto uitet oĩa acuta. ¶ Sapores igit cõueni entes fiant ex amigdalis cõtuſ agreſta uino granatoꝝ berber. ſucci arãtii

pomoꝝ redolentium ꝑputioꝝ uitis
tales eciã amigdale cuꝫ zucaro cõdite
couenĩũt in h° casu Possẽs tamen cũ
mollicie panis salsaꝫ cõficere ex hĩis
succis seu rob uini zucaꝝ adiũgẽdo
ad libitũ de isto puluere. ℞. cinam.
mundati electi a cortice supioꝛi. ℥. i.
garofil. ʒʒ. nucis musc. grano. padi
si añ. ʒ. i. croci. ℈. ß. zucari alb. ℥. v.
fiat puluis. Et q2 uulgares nihil ui
dẽtur facere sup cõdimẽtis suis utã
tur aliq̃bus spẽbus in q̃tidiano usu
super eoꝝ ferculis uti potuerint isto
puluere cũ q̊ salsa descripta cõficiatur
⁊ ce. Poteris etiã dare galeatinã cũ
uino aqua ⁊ pauco aceti cõfecta ad
dẽdo aliq̃ue; de succis supra dictis
si libet cuꝫ zucaro ⁊ bñ erit. Et pote
ris ipaꝫ cũ croco aut sandalis citrinis
colorare. Et si ex succis aliquẽ cum
pauco brodio una bulitiõe bulire fa
cias in q̊ tuas carnes intingeres bo
nũ esset addẽdo paruꝫ si libuerit de
puluere supra scripto. Pro assa
tis carnibus poteris accipe aliquem
de succis supra scriptis ⁊ maxie suc
cũ berberis uel granati seu citrãguli
dulcis ⁊ in eo pone zucari notabilẽ
quãtitateꝫ cuꝫ modico cinamo. electi
puluerizati. Uel accipe succũ q egre
dit̃ cuꝫ carnes ille assate in patella
ita calide reponũtur ⁊ ex eis parum
misce ex succis imediate descriptis
cũ zucaro ⁊ puluere cinamo. ⁊ erit
sapoꝛ mirabilis in h° casu. Ex pi
scibus couenĩũt marini uel aque dul
cis libere fluẽtis ⁊ nõ stãtis seu lacu
nalis nisi fundũ habuerit arenosum
seu ex trãsitu alicuius fluminis gene
ret̃. Et oẽs iuxta uillas seu ciuitates
nutriti pisces uitãdi sunt ⁊ maxime
in locis in q̃bus duace uciunt ⁊ alie
expurgãtur immũditie. Couenĩũt
aũt pisces aque dulcis paruũ petrini
cõir uocati striguli lutii temali carpo
nes anguille ⁊ raro tamẽ in usu sunt.
Pisces aũt maris nominarẽ sed
mihi cõir noti nõ existũt illos. hii po
tius elixi coueniunt q̃ assati. pisces eli
ge squamosos q boni sunt odoris ta
ctu non limosi carneq̃ꝫ albã hñtes ⁊
cõpactã. Si uero pisces assaueris sup
prunas ⁊ nõ in patella decoquẽtur
quod si necesse sit in patella eos deco
qui ut de puis piscibus cõir fit hẽas
uas terreũ uitreatũ in q̊ oleo cõi dul
ci cum oleo amigdalaꝝ dulciũ deco
quẽtur ⁊ hoꝝ sapores fiunt ex uino
granatoꝝ uel succo berberis ⁊ arãtii
uel ex cõsimili puluere addito cina°
⁊ zucaro. Pro elixis uero pisci
bus salsa utere cuꝫ modico panis ⁊
puluere sepe dcõ paꝝ p̄p pisciũ uis
cositatẽ adiũgendo acetũ. Cancri lau
dãtur in isto cãu q p̄mo in lixiuio tã
tũ buliant ꝙ eoꝝ testa possit rẽoueri
deinde in aqua ordei usq̃ꝫ ad ꝑfectã
decoctiõeꝫ decoquãtur q si in eadem
mẽsa cũ alio cibo sumãtur leuioꝛ pre
põat̃ q2 hii digẽni rebelles existũt
uel abiectis extrẽitatib9 tot uicibus
in lixiuio forti lauẽtur ꝙ eoꝝ grauis
odoꝛ non sentiat̃. deinde in aqua or
dei debite decoquãtur deinde eis u
tere. Ex fructibus in p̄ma mensa
couẽire p̄nt fic9 uue albe p dies ali
q̊t ante collcẽ amarillia cerusa pruna
⁊ nespila bñ matura persica ⁊ mora
nõ bene matura. Si tũc duo uel tria
nespila bene matura uel dimidiũ p
sicũ seu q̃rtã p̄tẽ uel etiaꝫ aliqua gra
natoꝝ grana in fine pastus assumereꝫ
peccatũ moꝛtale nõ cõmitteret. Uerꝫ
si pruna cerasa amarilia mora melo
nes magis medicinaliter q̃ cibaliter
assumere uellet p duas horas sumẽ
da sunt añ pastũ. ⁊ si timereꝫ ne talia
in coleram unquã facilime trãseunt

mutaretur. Post eorum comestionem pa rū aque bibat uel orizacre. hec eīz ta liter sumpta calorem in ethico ꝛ in mēbris ꝛ acuitatē sanguinis ꝛ coleř repmūt ualde infrigidāt ꝛ hūectant pōt ꝛ cōsimiliter aliqua granatorum grana interdū accipe nihil bibendo In secūda uero mēsa coueniūt pira ꝛ poma cocta cum zucaro ꝛ amigdale depilate in aqua zucari lote ac pinee cū mātili albo aliquātulū confricate. Potus aūt eius sit uinū albū uel rubeū clarū boni odoris atqꝫ saporis ad aliqualē potius declinans dulce dinē q̄ acerbitatē qꝛ ꝯm eius potētiaz limphādū. Et si aque cū uino mix tio fieret p duas aut tres horas āte ꝯmestiōeꝫ bonū eēt. Vel facias ut rustici patauiēses faciūt tpe uindemi arum cū uuis intina aquā ad bulīedū ponunt. deinde uinū sic mixtū inde extrahūt qđ in uase purificatuz aliq̄ alia nō indiget admixtione. Et isto mō isti ribaldi rustici scolares decipi unt tale uinū p puro uendētes. Si uero in loco fueris ubi uina cre cūt talia uina facias tpe uindemiarum uir tuti tamē forti exñte. Interduz a me potatiōeꝫ nō phibemus. Et uino in simplici ethica de qua est sermo. Si tamē extra pastū quis modo siti ret sic qꝛ a potatiōe se abstinere non posset sirupuz uiolatuz nenufarinū uel cōsimilē cū aqua endi. uel cucur bite uel cōsimiliter uel aque bōi fon tis uel saltē simpliciter bulite mixtā in potu tribue. Sex rerū nō natu raliuz descripto regimine ad medici nalia descēdā. Primo illa describā. Secūdo notabo qualiter sit eis utē dū. Sed qꝛ medicinaliū quedaz ad intra quedā ab extra pñt applicari. Primo de pmis. Secūdo de secun dis faciā mētiōeꝫ. Quātū ad pri

mū nota qꝛ si infirmus debitū nō ha buerit uētris bñficiū sibi tele clistere conuenit. ℞. malue blitis añ. M. i. matrum uiolarum. M. ii. ordei. P. i. ꝛ fi at decoctō de qua accipe lb. i. ß. in q̄ dessolue cassie. ℥. i ß. olei uiolati. ℥. iii. salis triti parū ꝛ fiat clistere. qđ pōat ieiuno stōacho ante cibū cenaz uel prādiū. Vel suppositoria cōia pbe puta de radice blitis uel de mel le cū stercore muris. Si tamen cliste ria alteratiua facere uolueris. ℞. la ctis asine. ℥. iii. aque uiol. aque rosa. olei uiola. añ. ℥. iii. misce ꝛ fiat cliste re. Vel ipm facias ex decoctiōe blitis lactuca endi. matrum uiola. ꝛ similiuz olei uiol. addito si libuerit. Sz si potius p os q̄ p clistere sumere uellet ℞. cassie. ℥. i. uel māne ꝛ eā dissolue cū aqua endi. uel absin. addēdo. ℥. i. sirupi uiola. ꝛ fac potū queꝫ ante prādiū p duas horas sibi āte tribue nec ūquā in simplici ethica pluries dař medicinā uiolētaz qꝛ in hac egri tudine nihil deterius q̄ qꝛ supuene rit fluxus uētris quocūqꝫ hiis habi tis. Dico aquā ordei iulep sirupos cōueire aqua ordei in hº cāu cōueniēs taliter fit. ℞. lb. i. ordei cuz pāno as pero taz diu fricet qꝛ cortex superior abiciař deinde laua pluribus lotioni bus ꝛ postea accipe aque bōi fontis uel putei clare lb. vi. ꝛ deceq fac ꝛ coleř ꝛ inde seruet ꝛ debet bulire usqꝫ ad cōsumptiōeꝫ tertie ptis. Sz serapio aquā ordei p ethicis sic facit ℞. cancros fluuiales recētes āmotis pedibus ꝛ testa tā diu laueř donec odor eorum abiciat. q̄ fcō ꝯquassent. de inde accipe lb. i. ordei ut supra bu liti ꝛ aque lb. vi. cācrorum pparatorum seu lotorum. ℥. xiiii. ꝛ buliāt usqꝫ ad tertie ptis consumptiōeꝫ. postea coleř ꝛ u sui reseruet. Alii accipiant aquaz

ordei modo q̄ supra fcā fuit ⁊ in q̄li
bet lb. aque ponūt. ℥. ii. cācroꝝ loto
rū ⁊ bulire faciūt usq̄ʒ ad tertie ptis
cōsumptōeʒ. Et hāc bene laudo. Iu
lep ad hāc intētiōeʒ faciēdā bn̄ sunt
iulep facta ex aqua uiol. ⁊ ros. endi
uie lactuce cucurbite portul. sp̄. uiue
pomoꝝ redolentiū melonis bathece
floꝝ borragi. buglos. ex quauis istarū
poteris facere iulep. ℞. aque uiol.
exēpli grā. ℥. iiii. lb. iiii. zucari taber
zat uel lb. ii. cū lēto ⁊ claro igne sine
fumo debite coquātur ⁊ sicut ad for
mā iulep deuenerit ⁊ similiter de a
liis aqs fiēduʒ sic erit. ¶ Mesue ue
ro in antidotario suo di. vi. dicit fa
cere iulep uiola. in infusione uiol. ac
ros. ꝙ multū cōueīt in hᵒ cāu. Et si
tu hoc facere uis facias ut ip̄e te docʒ
Et si fantasiaʒ tuā aliqualiter eleuar
uolueris multiplex iulep facere po
teris sm̄ intētōeʒ quā hūeris ex sup̄
scriptis aqs duas uel tres insimul
cōmiscēdo uel cōmisceas iulep ex eis
fcūʒ. Vel poteris isto° facere recipiē
do uel faciēdo ex herbis cū floribus
suis ⁊ aquā ex eis extrahe subliman
do ⁊ postea fieri facias ⁊ ista oia iu
lep sunt magis alteratiua q̄ resump
tiua ratione aquarū. scilicet quāuis
ratiōe zucari simul resumptiua Naʒ
ut inquit Auic. pma q̄rti cap° de
cura fe. effimere ab opilōe puēiētis
zucarꝫ est ppinquū cibo ⁊ p ꝯn̄s nu
trimentū. ¶ Et si tu uis resumptiuū
facere iulep Accipe gallos nōduʒ coe
ūtes uel pullos aut pdices capones
fasianos aues rubales uel carnes te
studinū nemoraliū ⁊ debite euiscera
te cū aliqua ex aqs suprascriptis bn̄
lauātur. deinde aquā sublimādo ex
trahe ex qua aqua uelut ex suprascri
ptis iulep fac tuo mō. Melius tn̄ ē
cū aqua tuaꝝ carniū tertiā pte adiū
gere aliquaʒ ex aquis supra scriptis
Vel potes cū carnibꝰ ponere in sub
limatiōe rosas ⁊ uiolas nenufar. en
diu. poma redolētia uel aliā quā uo
lueris herbā tūc appatā intētiōi tue
⁊ similia. ¶ Vel q̄tuor se. frigida ad
dēdo parum camphore si libuerit.
¶ Vel facias sic. ℞. ligricie rase. ℥.
s. se. frigidoꝝ. ℥. i. triū sandala. aā.
ʒ. i. se. citonioꝝ gūmi arabici dragā
ti aā. ʒ. ii. coriādri. ℈. ii. gariofil. cina
momi aā. ℈. iiii. cāphore. ℈. s. deīn
de accipe quāuis de carnibus supra
scriptis quā post euisceratiōeʒ cū fru
ctibus fortiter cōterere ⁊ postea illos
puluers malaxando simul bene mis
ce ⁊ tn̄ sublima. deinde ex aqua ista
iulep fac tuo mō. ¶ Vel facias sic.
℞. ranas uirides in locis siccis ⁊ su
per arbores habitātes quaꝝ uēter ut
sup̄ dicebat lacteꝰ existat ⁊ cuʒ rore
colligant deinde extrēitatibꝰ abscis
bene lauētur ⁊ sublima uel sublima
anguillas p pus exceptis uisceribus
⁊ coriis hᵒ ideʒ facere potes. Ex pi
scibus fluuialibꝰ ⁊ ex istoꝝ aqua iu
lep conficias tuo modo. uel facias a
quā ex limaciis taliter pparatis. ⁊ hoc
est magis in usu q̄s collige cuʒ rore
⁊ uiuas in furfure pōe qz ibi expur
gant expurgate uero cū aqua ordei
bene lauētur q̄s postea sublima uel
sublima cācros p pus tam diu lotos
ut odor grauis eoꝝ rmoueat ⁊ sub
lima oua recentia. ¶ aliter tamē ⁊
multo meliꝰ has aquas facere pote
ris ⁊ hoc sm̄ doctrinaʒ Iohānis de
rupe scissa in sua de q̄nta eēntia quia
oms herbas uel frcūs quas sublima
re uolueris in mortario subtiliter te
re deinde in aliq̄ uase debite lutato
ne respiraʒ reconde quas in equo fi
mo sepelias. Vel interdū loco fimi
accipe mixturas que preualent in isto

casu. Et h° uas p.xl. dies sepultum
pmaneat. deinde hoc qd' est in uase
putrefcũ3 sublima. Cũq3 aquã extra-
xeris feces sup marmore cõtere ⁊ ite-
rum ad alembicum pone ⁊ extrahe
aquam ⁊ sic fac ter uel quater uel
qnquies ⁊ hẽbis aqua3 mirabilẽ. s.
istã ultimã que ẽ pfectissima. ¶ Ego
tamẽ solũ uidi alchimistã q solũ her
ba3 seu fructuũ succũ accipiebat mo
do quo supra conficiebat. Eodẽ mo
do ex carnib9 ⁊ piscib9 qñ in fimo
mittis pa3 salis ponere. Et nõ nul
li magnũ festu3 de sanguine hũano
sublimato faciũt. ut qdam Bertholo
me9 de mõtagnana padue faciebat
sed certe ipm ꝑpare nesciebat. q̃ sibi
uti uolueris facias sic. ¶ Accipe san
guinẽ a sanguineis iuuẽib9 bono u-
tẽtibus regimine nouiter extractum
quẽ pausare pmitte ⁊ aquã sup natã
tem abicias. deinde cũ modico salis
triti fortiter agita ⁊ in uase taliter si
gillato ne respir3 rcõde. ipmq3 in fi
mo ut supra colata. deinde post.xl.
diẽ sublima uicibus aliqt sup feces
sp aquã reiterãdo. ultimo uero habe
bis aquam mirabilẽ. que iulepizata
maxiũ in h° cãu ꝑstabit iuuamẽtũ.
¶ Et nota si eedẽ aque extracte in fi
mo ite3 rponẽtur in uase p.xl. dies
meliores adhuc essent. Fac g° foueã
in terra quã ex pasta frigida circũda
ta illineas. in cui9 medio colloca uas
ip3 ex fimo equo bene pisto circũda
to q interdũ renoua. sed uas medie
tas in aere pmãeat. nã ipo per dies
.lx. pmãente aquã hẽbis pfectissimã
Feces si que in fundo pmãserint abi
ciẽdo. Vel põe loco fimi uiuatias ⁊
teneas has aquas tpe canicule ad
solẽ q erũt multo pfectiores. ¶ Po
teris etiã cõmiscere sanguinẽ cũ aliis
rebus que ɓm quã intẽtiõem hẽs ui

debũtur cõuẽire. ¶ Si aũt sirupos
facere uolueris facias decoctões qui-
bus uis reb9 supscriptis ⁊ cũ aqua
⁊ zucaro sirupũ cõficias. Veru3 ex
sirupis simplicib9 in h° cãu cõueni
entibus sunt infrascripti. s. sirupus
de põis de psicis de succis acetose ⁊
de succo endi. cucurbite de prũis de
granatis dulcibus ⁊ acetos de aceto-
sitate citri ⁊ marie si hu sirupi cu3 a-
qua lactuce cucurbite uio. endiuie ⁊
similiter fuerint admixti ad ipc3. s.
cõtẽpandã si quã habuerint siccitatẽ
Ex cõpõitis cõuẽieutib9 hẽmus siru
pũ de papauer fcũ3 cũ zucaro solu3
⁊ nõ cũ penidiis sirupũ de portula-
ca fcã3 sine aceto sirupũ uiol. sirupũ
de iuiubis. ¶ Vel facias talem siru
pũ mgralẽ. ℞. duas uel tres testudi
nes nemorales in feruẽti aqua bene
lotas suis abscisis extrẽitatib9 ⁊ eas
debite coque. q̃ fcõ accipe pulpas ⁊
eas in mortario bene ɔtere q̃s in uase
uitreo bene rcõde. deinde accipe suc
ci liquiricii gũmi arab. dragagãti se.
papaueris albi lactuce portulac. mal
ue ⁊ qtuor se. fri. añ. ʒ. f. citonio. se.
bẽbacis añ. ʒ. vi. passula3 enucleata
rũ mũdata3 sebesten berberis añ. ʒ.
. f. spodii. ʒ. iii. ros. uiol. ordei excor
ticati capil. ue. borag. buglos añ. M.
. i. ɔtũdant ⁊ ponãtur cũ carnibus il
lis super quas pice tres uel quatuor
pintas aque bõi fontis. deinde uas
cũ argilla uel pasta diligẽter obturet
sic ut nequeat exspirar ⁊ usq3 ad ter
tie ptis cõsumptiõe3 in alio uase aq
plene buliat. demũ totũ extrahat ⁊
fortiter exp̃mat ⁊ cu3 tali exp̃ssione
in lb. iiii. zucari fiat sirupus. ¶ Ex
cõfectiõib9 in h° cãu ɔuẽiẽtib9 sunt
p° mixture tales. ℞. cõserue uiol. bu-
glos. añ. ʒ. ii. cõserue buglos. boragi.
⁊ flor3 nenufar. añ. ʒ. i. zuca al. ʒ. iii.

de sirupis

sy. margaritae

Confectiones sive mixturae

margarita. ℈.ii. fragmentoꝝ saphiri smaragdi iacincti granati rubini añ. ℈.i. pānoꝝ auri nūero..ii. fiat mixtura ⁊ deauret. ⁊ debes istarū cōseruaꝝ dosim augere ſm quā habueris intētiōeꝫ: utputa si maiorē queris lēnitiōeꝫ adde plus de cōserua uiola. Si maiorē infrigidatiōeꝫ plus de cōserua floꝝ nenufa. ⁊ cū illis cōseruis addere poteris de cōserua capil. ue. ꝑ libito. ex cōfectiōib⁹ solidis cōueniunt man⁹ xp̄i cū ꝑlis facti cuꝫ aqua uiol. dyapapauere: dyarodon abbatis; dyadragātū frigidū: ⁊ stomaticum frigidū nicolai. poteris. ⁊ cū troci. de cāphora statiꝫ describēdis solidaꝫ facere cōfcōeꝫ ut. ℞. pul. troci. de camphora. ℥.i. zucari al. lb.i. dissoluat zucaꝝ cū aqua uiol. uel alia ⁊ fiat cōfectio in morsellis. ¶ Et nota ꝙ cuꝫ mixturis suꝑscriptis poteris loco zucari ponere quā uolueris ex hiis cōfcōib⁹. Et si uis potes has cōfciōes in modū opiatoꝝ facere ut. nꝫ. accipe de spēb⁹ cōfciōuꝫ suꝑscriptaruꝫ quā uolueris ⁊ cū aliq̄ iulep supra scripto uel sirupo debito cocto fac electuariū in forma molli ut est tiriaca uel alia opiata ⁊ pone audacter pro qualibet libra sirupi uel iulep. ℥.i. speꝝ. ¶ Vel facias sic. ℞. succi liquiricie dragagāti gūmi ara. se. bōbacis se. malue se. portula. uiol. rof. añ. ʒ.iii. cācroꝝ fluuioꝝ adustoꝝ se. cito. cucume. melōis citrul. cucurb. cina. xilobalsa. gariofi. psillii spodii amili floꝝ boragi. ⁊ buglof. añ. ʒ.ii. ʒʒ. san dal. rube. ⁊ al. ⁊ croci añ. ʒ.i. cāpho. ℈.ii. alicui⁹ ex iulep uel ex sirupis supra scriptis. q.s. ⁊ fiat electuariū faciendo ex reb⁹ supra scriptis puluerē ¶ Et potes ex spēbus supra scriptis facere cōfcōeꝫ si libuerit ꝑ boles cuꝫ zucaro faciēdo. Ad idē ualꝫ martza panū qd' citra mōtanoꝝ pastū regalē appellant. ⁊ ianuēses ubi optimū aloe ⁊ alii caloe. ¶ Nota ꝙ aloe ⁊ caloe est cōfectio fcā ex zucaro farina ⁊ oleo ut in q̄dā libello adinuēi q cacumū sanitatis appellat. ¶ Couēienter aūt ianuēses hāc confcōeꝫ aloe seu caloe uocāt cū fiat ex zucaro oleo amigdone ut patet ⁊ ce. facias g° sic. ℞. zucari albi lb.i. ℔. amili subtilissime pulueriꝫati. ℥.iiii. olei amigda. dul. zuca. nouiter facti. ℥.iii. dissoluat cū aqua rosa. uel uiola. seu floꝝ nenufar. uel aliis ⁊ cū ꝑ coctionēꝫ incipit īspissare adde nūc de amilo nūc de oleo cū spatula lignea ꝑforata cōtinue miscēdo donec oīa mixta debite habeāt decoctiōeꝫ. deinde totuꝫ in aliq̄ uase recōde qd' deaura si uis magis delicatā. ⁊ in h° casu cōueiret loco olei amigdalaꝝ oleū uiola. ¶ Et cōsimiliter facere poteris cū eleo rof. nenufar. uel cōsimili. ¶ Ad idē ualet electuariū mesue q̄ utūtur reges ⁊ plati descriptiōe ꝑma illas tñ spēs dimittēdo. ¶ Vel facias sic ⁊ erit mirabile in h° casu q2 alteratiuū ⁊ maxie resūptiuū accipe. i. uel. ii. nemorales testudines. ⁊ abscissis pedib⁹ ⁊ capite ⁊ āmotisq3 uiscerib⁹ ac testa debite lauētur. deinde coq facias in aqua uiol. uel rosa. uel consimili aut aqua cāi boni fontis. ¶ Quo fcō accipe de pulpis lb. ℔. q̄s cū cutello minutim inscide ⁊ postea in mortario ultimata cōteritiōe terātur uel poti⁹ in mola in qua sinapis terit. ꝑ ꝑus tñ bñ lota addēdo tamē de brodio sic ut melius conteri possit. uel de aqua rosa. uel uiol. deinde accipe q̄ttuor se. frigiduꝫ añ. ℥. ℔. se. lactuce se. endi. se. portulace papaueris al. añ. ʒ.i. ℔. ista fortiter pistētur supra que piciat parū brodii uel aquaꝝ ꝑdcāꝝ ⁊ colet

ex hiis ultimatã exp̃ssiõez faciẽdo. q̃
fcõ accipe amigdalaz dulciũ mũda-
taz. ʒ. vi. granoz pini. ℥. ß. fisticorũ
. ʒ. iii. ista ultima ↄteritiõe teratur ⁊
cũ p̃scriptiõe suprascripta fiat lac cũ
quo dissolue lb. i. ß. zucari al. addẽ
do de brodio testudinis si opus fu
erit deinde coquat̃ cũ coctũ fuerit ⁊
incipit infrigidari adde carnes illas
ↄtusas ⁊ illas cũ zucaro illo in catzio
la ⁊ mortario debite misce. ¶ Ulti
mo adde pulueres infrascriptos. ℞.
gũmi arabici dragagãti an̄. ʒ. ß. mar
garitaz triasanda. an̄. ʒ. ß. coral. rub.
. ℈. iiii. cinamo. ℈. iii. ⁊ fiat puluis
⁊ si adderes. ℥. ß. succi liquiricie me
li9 eẽt. sed forsan elcũariũ nõ eẽt ita
gustui delcabile. Posses ⁊ hᵒ elcũa
riũ cũ gallinaz fasian. caponũ uel p-
dicũ pulp. ↄficere de q̃bus fac ut de
testudinuz carnib9 p̃ᵒ fiebat. ¶ Et
hᵒ cõiter faciũt practicãtes. sed testu
dinis caro p̃ualz in isto cãu. ¶ Tro
cisci huic p̃põito ptinẽtes sunt trocis
ci de cãphora ⁊ sunt Aui. ℞. spodii
boli arme. an̄. ℥. ß. rosꝭ. ʒ. vi. carabe
se. portula. cucur. alias cucumer̃. an̄.
. ℥. iii. fiãt trocis. cũ mucillagi. psilli
uel dragagãti. ¶ Uel fac sic ⁊ sunt
eiusdẽ uirtutis. ⁊ sũt serapiõis. viᵒ.
breuiarii capᵒ. de ethica. licz in dosi
b9 aliqualiter uariẽt. ℞. arnoglosse
amili gũmi arab. dragagãti an̄. ʒ. iii.
boli ar. spodii papaueris al. an̄. ʒ. v.
rosꝭ. ⁊ se. cõiuz cucurbi. citrulli cucu
mer̃ ⁊ portula. an̄. ʒ. vi. se. citoniorũ
excorticatoz ⁊ se. melo. an̄. ʒ. vi. succi
liqri. ʒ. x. ↄficiãt̃ cũ mucillagi. psillii
sũt que ad intra cõueniũt. De hi[illegible]
ro que ad extra cõueniũt sunt b[illegible]
unctiões epithimata odoramẽ[illegible]
ad actũ practicũ te reducã ser[illegible]
naturaliũ regimẽ p̃ordinato[illegible]
tissima ps existit cure infirm[illegible] in

aurora ex iulep seu ex sirupis supra-
scriptis aliquẽ tribuas. ut uerbi grã
℞. iulep uiola. uel sirupi uiola. uel
alteri9 magis r̃sumptiui ẜm intẽtio-
nez quã nunc hẽs. ℥. i. ß. aque ordei
uel endi. uel cõsimiliũ. ℥. iii. misce p
una uice ⁊ in potu tribue. ¶ Tribus
uero trãsactis horis p̃cura ut ip̃e na
turaliter aut artificialiter hẽat uẽtris
bñficiuz. q̃ fcõ in balneo ponẽd9 est
q̇ naturaliter fieri põt ex aqua dulci
solũ uel ex lacte uel ex aqua decoctio
nis ordei excorticati foliorũ cucurbi
te uiol. lactucaz floz nenufe. foliorũ
salicis uitis uuas albas portantis ac
uiolaz ⁊ similiũ. ¶ Uel fac sic ⁊ ẽ
balneũ perfectissimũ in illo casu. ℞.
plura capita mõtonũ ⁊ ea decoq fa
cias usq3 ad ossiuz sepatiõez deinde
bene coletur ⁊ in illa colatura herbe
bulliãt sumpte. ¶ Et aliq loco decoctio
nis capitũ accipiũt decoctiõez intesti
noz bouz ⁊ similiũ. ¶ Habeas igit̃ ti
nã apud lcũz nõ coopertã. ⁊ sit balne
um aque tepide in qua infirm9 pro
uice p̃ma nõ multũ stet. ¶ Sz si eũ
balneare uolueris in aqua frigida ut
aliq uolunt. laudo ut ibi sunt tres ti
ne. Prima sit balnei tepidi. ⁊ fac ut
supra. Secũda sit inter tepidã ⁊ fri
gidã. in qua etiã paz moret̃. Nec eti-
az audeas infirmũ balneare ex aqua
frigida ip̃o nõ auisato. s. infirmo. ut
q̃dã fecit q posuerat infirmuz in bal
neo satis calido ⁊ eũ uolẽs extrahere
dirit. Bonũ est aprimare remediũ ⁊
statim piecit situlã plenã aque super
eũ. ⁊ extincte9 fuit ille paucus calor
quẽ hẽbat ille ⁊ mortuus fuit in ma
nib9 seruoz suoz. ¶ Et ideo bonũ
est uti ẽsi aqua tepida q̃ aquã ueri fri-
goris. nõ nũquã ↄtingit ut infirmus
ethica febrili curet̃ ut inqt Aui. ⁊ in
ethicã cadit senectutis. In q̃ cãu tp̃s

mortis tardat̃ ⁊ fortasse cũ ea tpe ui
uit cui ẽ quãtitas. ¶ Et ideo si tale bal
neũ facere intẽdis gradatiꝫ illud faci
as ⁊ ſm moduꝫ statiꝫ descriptũ bal
neato infirmo modo quo supra in le
ctulũ deportet̃ cui tota spina ex aliq̃
unguẽto uel oleo inferius descripto
inũgat̃. ¶ Facias sic. ℞. olei uiola. olei
de cucurbita olei de salicibꝯ añ. ℥. i.
butiri sine sale pinguedinis rcentis
porci masculi mucillagi. dragaganti
añ. ℥. ß. medulli cruris uituli. ʒ. vi.
cere albẽ paꝝ ⁊ fiat unguẽtũ qđ cũ
aqua frigida pluries lauet̃ ⁊ ultimo
. ℥. i. lactis mulieris puellã lactãtis
cuꝫ eo in mortario misceat̃. ¶ Vel
facias sic. ℞ olei uiola. ℥. i. olei roſ.
olei de salicibꝯ pinguedinis porci r
centis añ. ℥. ß. cere parũ ⁊ fiat ũguẽ
tũ qđ ut pus lauet̃. ¶ Ad idẽ ualet
ũguẽtũ uel cerotũ albũ Galie. ⁊ etiã
olea infra scripta. ut oleũ uiolatũ o
leũ de salicibꝯ de nenufa. de cucur.
de lactuca de papauere. Vnde ex. ali
quo istoꝝ uel pulueribꝯ simul ũctio
nẽ facere poteris. ¶ Sed esto memor
sp cũ hiis paꝝ olei de citoni uel mir
tillo. cõmiscere eo. qr erit cã cõstipa
tiõis porositatũ. ⁊ tunc illa alia olea
meliꝯ rcludẽtur ⁊ pñs melius hu
mectabũt. ⁊ tũc fcã ũctiõe qescat ĩfir
mus bonũ eẽt si totũ pectꝯ inũgeret̃
cui postea prãdiũ exhibeas. nũquaꝫ
tamẽ ad saturitatẽ mãducꝫ. ¶ Caue
as etiã ne famẽ ⁊ sitiꝫ tollerꝫ. Sum
pto itaqꝫ cibo ⁊ horis tribꝯ trãsactis
poteris infirmũ iteꝝ balneare. ⁊ hoc
si postq̃ cibũ assumpserit stõachũ sen
serit alleuiatũ. qr illa est hora cõgrua
balneãdi ut uult Auicẽ. secũda pmi
doctrina secũda caº. de hiis que pue
niũt ex balneatiõe tũc cõfert ⁊ inpin
guat mediocriter ut ipe inqt. ¶ Vnde
Galie. in liº. de tabe ultio caº. Susci

pe qdẽ balneũ iaꝫ cibo digõ supple
qs debꝫ ⁊ nõ supra indigẽtiã lõgio
rẽ huic eiꝫ pariter rpleto illatũ balne
um crudis ⁊ indigestis hũoribus re
plet corpus illi uero sup indigẽtiaꝫ
lõgiorẽ uirtutẽ diminuit magis õni
bꝫ cõstitutõibꝫ corpis ⁊ maxie tũc p
iacẽti tẽptãdũ ut dcũꝫ est balneare iã
cõpleta digõe. s. pma. ¶ Ex quibꝯ
patꝫ ꝙ ethicus balneãdus nõ est dũ
sit inanitꝯ nec cibo rpletus. Et ideo
hora qua a cibo stõachũ sentit alleuia
tuꝫ balneet̃. ¶ Balneato itaqꝫ infir
mo in lecto poito unctiones fiãt cui
postea ex electuario resumptiuo uel
martzapano seu alia ex suprascriptis
cõfcõibꝯ ab. ℥. ß. usqꝫ ad. ℥. i. tribu
at̃. ¶ Vel da ab. ℥. i. usqꝫ ad. v. lactis
mulieris uel azine uel capre. ꝙ si ab
ubere sugerꝫ meliꝯ eẽt. ⁊ si nõ hẽas
tatzeã argẽteã uel papsidẽ stagneam
in aqua calida ablutaꝫ. in cuius fun
do paꝝ sit zucari puluerizati ⁊ ea in
alio uale aqua calida pleno teneatur
dũ se mulgꝫ mulier uel azinã uel ca
praꝫ hẽas iuxta lcũꝫ si fieri põt. ⁊ in
illa tatzea seu papside lac mulgeas
⁊ ita calidũ sicut ab ubere egreditur
infirmo tribuat̃ horis tribꝯ uel du
abus trãsactis. ⁊ maxie si a lacte uel
alia cõfcõe senserit stõachũ alleuiatũ
suã sumat cenã. taliter igit̃ per q̃tuor
dies rgat̃ continue p totidẽ aut plu
res qescat a balneo. ¶ In sero tamẽ
⁊ mane fac fieri ũctiões. Lac quoqꝫ
sibi tribue ãte prãdiũ p duas horas
⁊ sic aute cenã inter unũ pastũ ⁊ ali
um. Si debilis fuerit poterit suis u
ti cõfcõibus qbꝯ uoluerit bonũ erit
sibi in illo casu sup oia obtinẽt pnci
patũ lac ⁊ balneũ. ¶ Et nota ꝙ lac
muliebre est pfectuꝫ que mulier sit al
ba bone habitudinis. xx. ãnoꝝ nõ ul
tra nõ multũ a partu distãs ipaꝫ cuꝫ

carnibus alteratis cum lactuca endi. cucurbita et cosimili nutrire debes. ¶ Eligat azina femella iuuenis pinguis que ex ordeo et lactuca et simili bus nutriat. Capra alba qq3 iuuēis pinguis ac partui ppinq cosimiliter existat que etiā ordeo lactuca frondi b9 populi et similiū nutriat. ¶ De balneo uero dico q si infirm9 p ali qt dies a balneo qeuerit deb3 tn fozti existēte uirtute iterū de nouo balneari. Nam ut inqt Galie. in li°. de tabe cap°. vii°. Balnei est piculosus usus in ethicis febribus nisi alicui qs sus picauerit uirtutē eē infirmā. Subiūgit. et nos plurimos curauimus apparētes tabefieri p hec auxilia. Quia pp balnei usū3 appbo et maxime in isto cāu. Unde laudarē si in pma uice se solū cu3 aqua simplici balneauerit. In secūda uero in aqua decoctionis herbarū. In tertia in aqua decoctōis capitū mōtonū uel caprarū. In alia aūt uice balneū solio lactis conueni r3. ¶ Et aliq ut serapio et Auicē. dicūt q uirtute existēte forti antequā balneū ingrediat bonu3 est super eū lac mulieris uel azine uel capre mulger uirtute debili debes lac cū aqua cū q balneādus est pmiscere. Nā insuper Ras. x°. almāsoris eos iubet in semicupio balneari. ¶ Pro q̄ scias q semicupiū dr a semi q ē dimidiu3 et capio capis. ¶ Et pp h° dicit Marsili9 uell3 q tales balneādi n̄ sunt nisi s3 eo⁊ medietatē. et credo eū dixisse h° pp tex. q seqtur. Inqt ei3 nos nolumus nequaquā ip3 intrare balneū nisi cū semicupiū inuēire non possumus. Unde uim uocabuli insequēs Marsili9 sic hūc tex. interptatus est ¶ Sed ego credo Ras. h° nō uoluisse. immo p semicupiu3 intellexit tinā. p balneū intellexit hn̄s casa3 seu ptes diuīsas in caliditate. de q̄ loqt Galie. in. x°. terapētice cap°. de cura ethice p balneū. Et Aui. secūda pmi doctrina secūda cap°. v°. Et ideo omissa opi. Marsilii. Laudo ut tot9 infirmus usq3 ad mētū balneet. mō .s. q̄ infantuli in p°. mēse cōir balneant. Nā sup fundo d3 eē aliqd molle ut linteamē sup qd' infirmus iaceat cū capite tam alto sic ut oia mēbra pter caput in aqua submersa pmaneāt. ¶ Uel aliter uel in tina coloceť cū modo mēbra oia sine fatigatōe quiescāt et hec aq sp usq3 ad mentū attingēte. ¶ Sed ut plura magisq3 circūspectus a uulgaribus uidearis sicut balnea ita dēs oia alia mutare remedia utputa sup p°. sirupū uiola. exēpli grā tribuisti: dēs postea ex rsum ptiuis aliquē uel aliū exhibere. et ita fiedū est de aqs cōfecibus et epithimatibus ūctcib9 et odoramētis tuo infirmo sp dicēdo re3 nouā uelle facere maioris. s. efficatie in infinitum q̄ pma. ¶ Est igitur infirmi cui ta3 epar q̄ cor epithimādo. Pro corde igit facias sic. ℞. aque uiol. aque nenufar. aā. ℥. iiii. aceti. ℥. ß. rosa. rub. sanda. oīu3 corallo. utriusq3 aā. ʒ. i. ß. spodii. ʒ. i. caphore. ℈. i. ossis de corde cerui croci aā. ℈. ß. fiat epithima qd' cordi inter frigidū et tepidū appoatur aā cenā. s. et aā prādiū hora q̄ a cibo senserit stoāchū alleuiatū ¶ Et p epate cosimili hora fac tale epithima. ℞. aq⁊ ros. endi. lactuce aā. ℥. iiii. aceti. ℥. i. sandalo. oiu3 aā. ʒ. ii. spodii. ʒ. ß. caphore. ℈. ß. misce et fiat epithima. ¶ Uel loco ei9 pone sup epar frustū cucurbite. q2 sup poitu3 multū infrigerat epar. ¶ Debet et infirm9 tuus sepe tale odoramētū odorare. ℞. aque flor⁊ nenufar. ℥. iiii. aque uio. ℥. ii. aceti par⁊ sandal.

Epithima cordiale

Epithima epatis

Odoramentu

muscatellino℞. ℥.ii. sandal. al. ⁊ ru. añ. ℥.i. cāphoꝛe gra. iiii. misce ⁊ in ā pulla ponat' quā sepe odoꝛet. ⁊ si lo co aceti addideris. ℥.i.ß. optimi ui ni poterit petias' imergere ⁊ testicu lis applicare q2 multū coueit in isto casu. ¶ Itē aliter poteris odoꝛamē tū cōficere. ℞. sandalo. oiu℥ añ. ℥.iii. floꝝ nenufa. roß. ru. uiol. añ. ℥.ß. cā phoꝛe gra. iiii. fiat puluis q in petia rara uel sindone de grana liget' ⁊ in aqua rosa. uel uiol. aut floꝝ nenufa. imergat' que postea odoꝛet' per sepe. ¶ Vel facias sic. ℞. olei de nenufa. ℥. .i.ß. olei de cucur. olei uiol. añ. ℥.ß. sandalo. oiu℥ añ. ℥.i. cāphoꝛe gran. .iiii. misce ⁊ ponātur in āpulla quā sepe odoꝛet. Et hec odoꝛamēta marie coueiūt p hoꝛā antequā infirm9 ire dormitū affect℥. Auic. q̄q℥ ⁊ Raß in mergere doc℥ cāmisias in aqua roß. cu℥ sandalis ⁊ cāphoꝛa mirta. ⁊ iu bet ut infirm9 eas sic madefcās idu at q uirtute cōstāte ⁊ flāma magna erñte facere poteris. ⁊ marie ne ali qd' de cōtingētib9 omittere uidearis Galie. in li°. de tabe penultimo ca°. docet succū facere ex endi. portulaca spinia ⁊ lactuca. in q̄ paꝝ farine po nat' subtilis ⁊ in ipso duplicate in mergat' petie que ita actualiter frigi de sup ꝓcōdria ponātur. ⁊ cu℥ tē pescere incipiūt āmoueātur sic inde sinēter faciēdo donec infirm9 usq℥ ad interioꝛa senserit frigiditatē pene trare q forti existēte uirtute facer po teris. ¶ Sed ne decipiaris ātequā frigida audeas appꝛiare libeꝛa uirtu tē. Et hec sunt que in cura simplicis ethice fienda uident'. ¶ Laus deo.

¶ Capitulū. iii. ⁊ ultimū. de signis ⁊ cauß ⁊ cura ethice senectutis.

Et oīa sub h° uocabulo ethica cōphēsa euacuen tur q de ethica febrili dicit' equoce ⁊ ethica se nectutis restabat facere mētiōe℥ q̄uis nō legitime. ¶ Cu℥hui9 summarii solū sit de febꝛib9 ptractare. ¶ Est igi tur ut supꝛa tractabat' uel dicebatur senectutis ethica cōsūptō totius siue caloꝛis naturalis sup intēsi̇ce a qua dam mēbꝛoꝝ preternaturali dispōe puēiens per quā ut in decrepita eta te terrestreitas accidit hūido radicali. ¶ Pꝛo q̄ nota q talis ꝑternatura lis dispō pōt ta℥ a caloꝛe q̄ a frigido puēire. A calido qde℥ resoluēte ⁊ li quefaciēte coꝛpis nr̄i hūiditates na turales ad quaꝝ liquefactōnē ⁊ reso lutiōe℥ totius coꝛpis seqt' siccitas ac innate caliditatis debilitas. ¶ Vnde talia coꝛpa sūt frigida ⁊ sicca ⁊ di positiōe℥ acqrūt que ethica senii ap pellat'. ⁊ sic tale coꝛp9 per accidens infrigidat' a calido. ⁊ hoc in fe. adu rētib9 sepe ꝯtingit. Vel ab aeris cali ditate intēsiua. ⁊ in lombardia uidi multos adhuc nō sunt āni. xx. tanta ei℥ in fine ieiunii ⁊ in pn° iulii faci ebat caliditas q laboꝛantes in cāpis plurimi moꝛiebātur ⁊ plurimi hoi nes robusti fuerūt rsoluti q in ethi ca℥ senii inciderunt ⁊ sic consumpti paucos infra ānos moꝛtui sunt. A frigido inquā ethica puenit sene ctutis potēte caloꝛe℥ naturalē debili tare ⁊ hūiditates nāles congelare ac terrestrificare. ꝑpter qd' huic coꝛpoꝛi dnāns accidit frigiditas ⁊ siccitas ⁊ per ꝯñs ethica senii. ¶ Et h° sepe ut inqt Auic. ex potu aque frigide acci dit in nō sua hoꝛa ut in febꝛib9. uer bi gra. ut qs aquā frigidā hoꝛa non debita potat in nimia quātitate. ut cū pp exercitiū uel pp aliā cām quis

hēat poros aptos deinde potat aquā
¶ In istis eīm cāib9 aque potate fri
giditas ad pcordia usq3 puenēs cor/
dis ⁊ alio⁊ mēbro⁊ caloꝛē sua extin
guit ꝯtrarietate ⁊ cōgelādo hūidum
terrestrificat. Et isto° ethicā3 inducit
senectutis. ¶ Et ego quendam uidi
iuuenēm annorum .xv. uel circa qui
post forte exercitiū aquā frigidissimā
in magna hausit quātitate cui9 frigi/
ditas ad uiscera penetrās caloꝛē exti
guit naturale3 hūidūq3 cōgelauit. ⁊
sic in hāc cecidit ethicā senectutis. ⁊
hec cū maxima rmāsit stōachi debili
tate ⁊ tam in estate q̄ in hieme ad ta
ctū frigidissimū sp inueī. Ad tantā fi
naliter marasīnatiōe3 puenit q̄ oīa
ossa poterāt numerari. ⁊ āno tertio
mortuus est. ¶ Pōt ⁊ hec similiter
egritudo puēire pp re⁊ nimiū infri
gidātiū emplastratōe3 extrinsecā uel
ex aque frigide balneo ut in pcedēti
ca°. dicebat qs interdū in ethica3 ca
dit senectutis. ¶ Pñt etiā uapores fri
gidi ad coꝛ usq3 attingentes eius cō/
plexiōe3 infrigidare ad qua3 infrigi
datōe3 sepe dcā accidit dispō que est
ethica senectutis. ¶ S3 nō q̄ si raro ac
cidit q̄ talis dispō cū qualitatū acti
ua⁊ eqlitate posset puēire ut inquit
Auic. Imaginet q° exēpli cā q̄ p lb.
.xii. hūidi radicalis .vi. lb. caloris na
turalis sufficiāt. ⁊ q̄ ab aliqua cā .vi.
rsoluātur lb. hūiditatis ⁊ .iii. caloris
naturalis. ¶ Et pat3 q̄ tūc talis erit
dispō ethica senectutis quia erat con
sumptio toti9 ⁊ ce. ⁊ tñ ibi erit eqli
tas qualitatū ⁊ ce. Actiua⁊ q2 debi
ta pporcionabilitas calidi ad hūidū
ut suppō. unde ⁊ si iste q̄ ad annos
in iuuēili existit etate. in decrepita q̄
ad dispōe3 existit quare ⁊ ce. Veru3
in hieme pp simboleitatē ceteris pa
ribus facili9 senes incurrāt. deinde
iuuenes ⁊ ultimo pueri. quāuis nō
nulli cauillādo dicāt pueros iuueni
b9 talē dispōe3 facili9 incurrere pp
.s. hūidū pueri magis aereū ⁊ p ꝯñs
magis resolubile. ¶ Sed p nūc de
hac nō curo difficultate in hiis uisis
ethice senectutis. ¶ Signa sunt cu3 — Signa
aliquē uideris pter sue etatis natura-
lē cursu3 fm oīa mēbra marasmatū
seu exsiccatū. Sicut breuiter faciē ha
beat toꝛnatilē q2 oculos ꝯcauos nar̄s
acutas ⁊ timpora plana ⁊ ad tactū
ut plurimū q2 stat ut dcū3 est eu3 in
caliditate foꝛe tpatā. pulsus erit pu9
⁊ debilis pp uirtutis debilitatē du
rus pp instri duritiē tardus ⁊ rar9
pp caloꝛis diminutiōe3 q2 multa nō
indiget euētatiōe. q̄re opoꝛt3 ut sibi
p frequētiā succurrat. ¶ Vrina ut
plurimū3 est alba ⁊ subtilis pp frigi
ditatē .s. ⁊ siccitatē. ¶ Et dixi ut pluri
mū q2 stat ea3 foꝛe grossa3 si materia
flegmatica secū expellat. ⁊ in senib9
sepe ꝯtingit. ¶ Quātū ad signa pno — pnostica
stica ut inqt Auic. pma q̄rti. ⁊ Gali.
.7. terapētice ca°. vi°. in li°. de tabe
ca°. ultimo. Si est cōfirmata ⁊ eius
ingeniū. Si moꝛti est iugeniū qd' est
q2 cū in tali infirmo hūidū terrestri
ficatū existat naturalis caloꝛ diminu
tus senis seu decrepiti hēt dispōe3
que est dispō ad moꝛtē ppinqua.
¶ Si qs ergo posset senilē dispōe3 ad
iuuēilē rducere posset ⁊ hāc curare
egritudinē. ¶ Sed cū pmū sit natura
liter ipossibile ita erit ⁊ scdū. Et iō
cū moꝛti naturaliter inuēire ingeniū
sit ipossibile dicebat Auicē. est ei9 in
geniū. ¶ Si est moꝛti ingeuiū inuenit
.s. qñ sancti moꝛtuos rsuscitāt. ¶ Poi
ses ⁊ cōsimiliter inuēire ingeniū. ⁊
si constellatiōes herbas ⁊ alia huius
modi ut medea ꝯnoscere scires .s. qñ
Jasonē de seruo ipo iugulato ⁊ san

guine extracto senili pp intromissio
nē succoꝝ ꝛ decoctōnis illaꝝ herba
rū quas describit ad adolescētie eta
tē reduxerit q̄ si uerꝝ sit deus nouit
¶ Et si in hoc experiri uolueris Oui
diū lege similiter ꝛ rceptā quā tu in
uēies in. 7. methamorphoseos circa
pncipiū illā ptē meorie mādes: tamē
hoc non plus repugnat q̄ albertus
magnꝰ fecerat caput ex succis herba
rū ex tali cōstellatiōe q̄ uelut homo
loquebat̄ ut isti fr̄es predicatoꝝ asse
rūt: sed quātū ad hꝰ naturaliter sit
possibile cōsidera. ¶ Sed o bone de
us quādiu poteris istos ribaldos fra
tres infatuire. ¶ Sed obmissis istis
fratribꝰ garulātibꝰ ad curā est de ce
tero trāseūdū in qua proposui satis
breuiter ꝛ succincte ptrāsire. Nā sp
uel ut plurimū cū hac egritudine cō
plicatur alia egritudo stōachi cordis
uel alterius mēbri que uelut hāc curā
ad se uocat que est in ppis capitulis
pqrēda. ¶ Preterea si cōfirmata fu
erit ꝛ si curā aliqliter paleari poterit
tñ ut deñz ē nūquā rcipiet. Si uero
nō fuerit cōfirmata ex paucis hic ifra
scriptis egꝝ facile pstine restitues sa
nitati. Fac igit̄ ser reꝝ nō naturaliū
rgimē ad calidū ꝛ hūidū declinare
Et pmo rctifica aerē sompnūqz soli
to lōgiorē exhibe. ¶ Exercitii loco frica
tiōibꝰ utere aīe uero accidētiū sup
fluitatē uita ac coytū oio nūquā ac e
tiā infirmū ad saturitatē mādūcare
pmitte. ¶ Sed cibū in plures diuide
re ptes q facilis digōis paucaꝝ sup
fluitatū ꝛ multi existat nutrimēti. ¶ Et
si ante pscripta bñ notaueris oīa
ista leuiter facere scies supfluitates p
me digōis si rtineātur cū clisteri fcō
ex brodiis pinguibꝰ ut brodiū mon
tonū capitū mōtonis ꝛ similibꝰ ꝛ
oleo ꝛ pauco salis educende sunt ꝛ

poteris adder̄ paꝝ cassie si libuerit.
℞. duos uitellos ouoꝝ uel paꝝ buti
ri rcētis ꝛ talia clisteria multū cōuēiūt
ꝛ ex marie cōferētibꝰ sūt balnea que
eē dñt tā in caliditate uirtuali q̄ actu
ali tpata exhibeāt̄ fm mōuz ꝛ ordi
nē in capº. pcedēti descriptū. ꝛ illa
marie cōuēiūt qꝝ decoctō fit ex capiti
bꝰ arietū in q postea buliāt mellissa
camomil. folia lauri lauēdu. ꝛ simi
lia. ¶ Ex cōfcōibꝰ martzapanē fcūz
cū oleo amigda. dul. ꝛ elcūariū rstau
ratm̄ fcūz cū pulpis carniū dimissis
illis seminibꝰ ꝛ spēbus frigidis ad
dito cinaº cubeb. ʒz. granas padisi
¶ Vel loco taliū accipe de spēbꝰ cōfcō
nū infrigidataꝝ ꝛ eis uter̄ fz intētio
nē quā hūeris. ꝛ hee cōfcōes cōuēien
tes sunt dyarodō abbat. elcūarii qº
utūt̄ rges ꝛ plati dyasityrion cōfe
ctio de musco dulcis dyamargaritō
dyacamaron dyātos dyapenidion
dyadrag. calidū dyambra elcūariū
pliris arcoticon elec. ad rstauratiōez
hūiditatis nicolai stomatic. calidum
eiusdē ꝛ similia. ¶ Et si has cōfcōes ad
tpamētū reducere uolueris que tibi ex
cessiue caliditatis uideāt̄. dissolue zu
caꝝ cuz aqua rosa. uel uiol. uel misce
cū spēbus cōfcōuz supscriptaꝝ de spē
bus dyadragā. frigi. dyapapa. ꝛ si
miliū. uel in lb. i. zuc. dissoluti ut. s.
pōe solū. ʒ. ß. spēꝝ uel infūdas spēs
p diē ꝛ noctē in aq̄ ro. uel uio. q̄s po
stea cū zucº. decocto cōmisceas ꝛ fac
tuo mō cōfcōez. ¶ Julep q̄qz ꝛ sirupos
facere poteris put in caº. pcedēti di
ctū est ex subliatōe carniū uel herbis
uel ex aliis rebus tue appetatis itēti
oni. Et hec de ethica senectutis ꝛ eiꝰ
cura sic breuit̄ dcā sufficiāt que huic
sūmario finē inpōit. ¶ Pro q̄ Jhesu
xpo crucifixo infinite sint Laudes.

¶ Finis. ¶ Amen.

Sign. a.b. (in 5). C.D.E.F.G.H.I.K.L.M. (in 4) N.O.P.Q. (in ..) R.S. T.V.X.Y. (in 4) 3 (in 3). Z.?. (in 4) ? (in 3).

(·) aa (4). bb (·) cc (4) dd (3) ee (4) ff (3) gg (4) hh (3) ii (4) kk (·) (2 f. MS.) ll (3) mm (4) nn (3):

2 col., 42 lin., no pag. or catchwords.

Tractatus de febribus . . ., f. 49

2 col. 44 lines. no pag., catchword, or signature.

De balneis — Antidotarium. f. 56. MS.

J.W.

Campbell: Annales de la typogr. Néerlandaise au 15e siècle. La Haye, '74 gives this ed. of the tract. de febribus (Nr. 861), supposes it to be by Conr. de Paderborne, about 1474, & says there is a copy in the Bibl. Nat. de Paris. He erroneously [gives] the colophon on f. 49v. as on f. 50v.

J.W.